RAOUL PLUS

KŇAZSKÉ ROZJÍMANIA

SPOLOK SV. VOJTECHA

1950

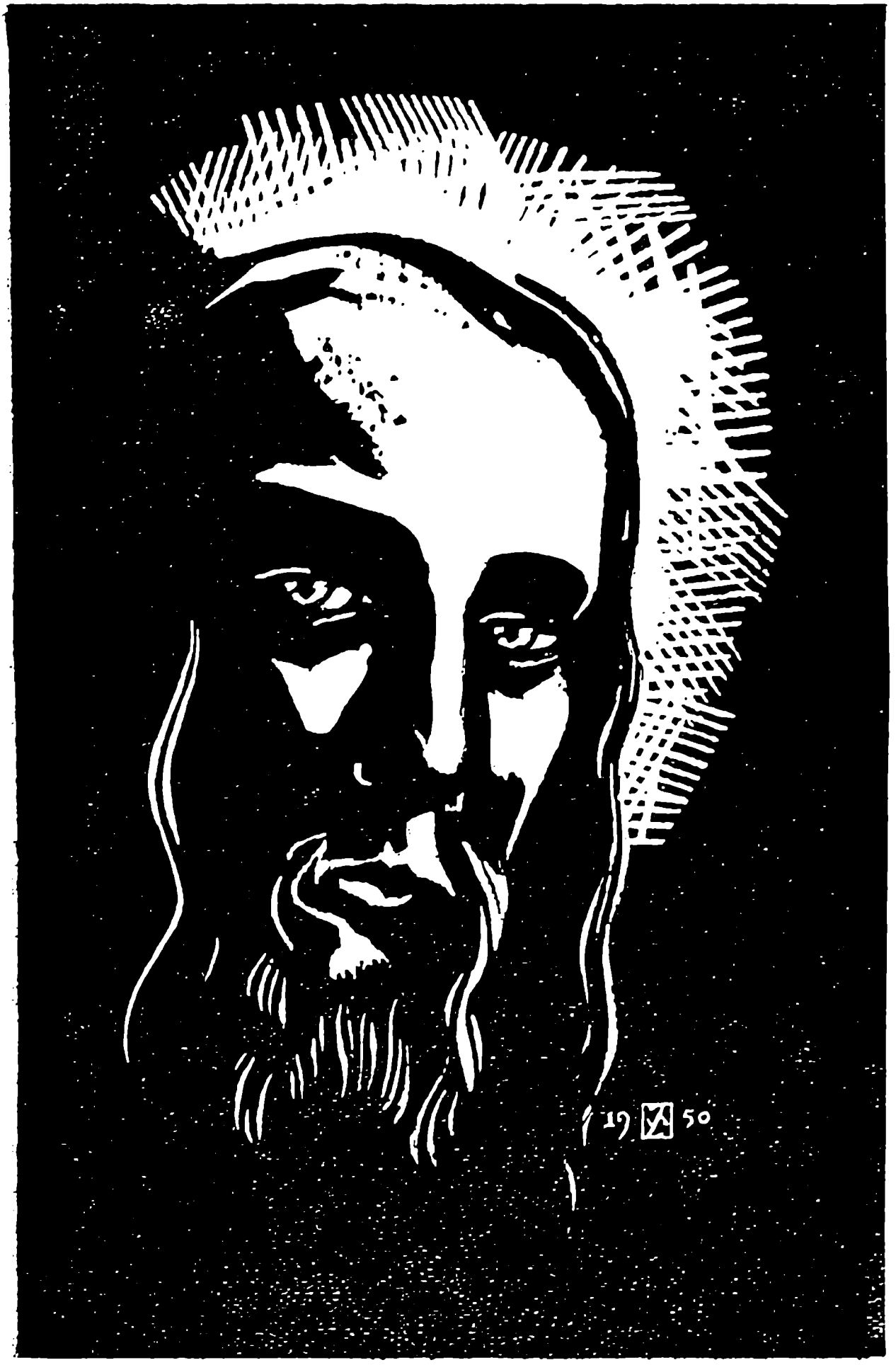
19 50

PREDHOVOR

Toľko je hoden kňaz, koľko jeho rozjímanie.

Ak si rozjímanie neodbavuje, jeho kňazstvo je veľmi chudokrvné. Môže sa mu stať, že upadne a že bolestné prekvapenia ho poučia o skoro nemožnosti byť mužom Božím a nebyť človekom vnútorného i osobného spojenia s Bohom.

Ak rozjíma, jeho kňazské účinkovanie je plodné. Pozrite dobre na koreň všetkých bezvýsledných apoštolských námah: i keď sa naoko zdajú nádhernými — hlavné predsa chýbalo! Nič nechýbalo, iba to hlavné: vrúcna modlitba na kľačadle. Pozrite na koreň úspešného snaženia, i keď sa naoko nezdá takým skvelým: pracovníci sú duše modlitby a obsiahnuté dobré výsledky sú celkom presne primerané k vrúcnosti a horlivosti v rozjímaní, ktoré ich udržuje na výške.

Povedzme ešte viac! Kňaz v zlom duševnom stave — a to je ešte šťastie — môže ostať verný ústnej modlitbe, napr. breviáru; môže i ďalej — to je však hrozná svätokrádež — slúžiť sv. omšu. Ale nikdy nenájdeme tieto dve veci spojené: kňaza v smrteľnom hriechu a pokračujúceho v rozjímaní.

Rozjímanie zaručuje vernosť kňaza. Ono ju dokazuje. Ono zaisťuje viac ako čokoľvek iné plnosť života.

Kňaz musí odbavovať rozjímanie. Je to skoro otázka života a smrti. Je to isto otázka úplnej bezvýznamnosti alebo ozajstného obetovania sa. A ktorý kňaz sa stal kňazom a chcel by pritom žiť len životom svätosti alebo priemernej oddanosti?

*

Nemusíme to obšírnejšie dokazovať. Niet ozajstného kňaza, kňaza, ktorý si je vedomý svojej hodnosti, veľkosti, požiadaviek a zodpovednosti kňazského stavu a ktorý by to popieral.

Kde však nájsť primeraný text, ktorý by nás každé ráno priťahoval ku svätému rozjímaniu?

Je mnoho kníh, ktoré podávajú rozjímania pre kňazov. Niektoré sú však latinské, a to mnohých odstrašuje; iné sú zas veľmi dlhé, veľmi hlboké, mohli by sme povedať: príliš dokonalé; miesto toho, že by len vnukly niekoľko myšlienok, povedia všetko a takto akosi nahrádzajú námahu osobného rozmýšľania; je to jednoduché čítanie.

Dva dôvody nás pohly ku zloženiu tejto knihy: túžba pomôcť a cit vďačnosti.

Túžba pomôcť. S viacerých strán prichádzaly žiadosti v tomto smere. Dovoľte mi odcitovať aspoň jednu:

»Rozjímanie bez knihy bude vždy výsadou len niekoľkých, i zpomedzi kňazov. Nejaká príručka je potrebná. Dovoľte mi povedať, ako si to predstavujem. — Nech je v tej príručke tristo šesťdesiat rozjímaní. V každom z nich jeden »bod« a nie dva alebo tri, lebo je to potom čítanie, ktoré potlačuje všetku osobnú námahu. Každé rozjímanie nech je na jednu stranu. Nebolo by to len suché vypočítavanie myšlienok, ale bežné čítanie s niekoľkými dobrými, trochu rozvedenými myšlienkami.

Mal by sa vyčerpať jeden predmet rozjímaniami na pokračovanie? Myslím, že nie. Pripúšťam niekoľko po sebe nasledujúcich rozjímaní o tom istom predmete, prípadne občasný návrat k tomuto predmetu cez rok. Hlavné je, aby sme mali krátku, praktickú, ozaj kňazskú meditačnú knihu, ktorej výsledkom by boly slová sv. Tomáša Aquinského, ktorých smysel trochu pozmeňujem: »Timeo sacerdotes illius libri.«

Nejdem zdôrazňovať potrebu takéhoto diela, ani ohromný výsledok, aký by dosiahlo; tieto dve veci sú celkom zrejmé.

Máte času? Dovoľujem si povedať: Nájdite si na to čas! Nielen zástupu ľudu sa nedostáva chleba; ale ani kňazovi, ktorý je priateľom Božského Učiteľa, rozmnožovateľom, ktorého účinkovanie bude tým plodnejšie, čím hlbší bude jeho vnútorný život.«

Mohol som odmietnuť takéto priateľsky rozkazujúce žiadosti?

A k nim sa pripojil i druhý dôvod. Túžba urobiť túto prácu ako prejav osobnej povďačnosti.

Ak sme svojím perom urobili niečo dobrého dušiam našich čias, môžeme za to ďakovať len milosti svojho kňazstva. A po nej svojim duchovným otcom, učiteľom. Nie je teda spravodlivé chváliť a velebiť podľa svojich skromných síl živý prameň, ktorým z nekonečnej dobroty Božej už oddávna môžeme uhášať svoj smäd? Tieto strany budú prejavom našej vďaky Srdcu Kristovmu, ktorého poklady sme my a všetci, ktorí ho úprimne vyhľadávajú, kráľovskou mierou obsiahli.

Všetkým bratom v kňazstve podávame tieto strany: bár by ony pomohly »vytvoriť Krista v tých, ktorí svojím povolaním majú vytvárať Krista v iných« (Pius X.)!

Bár by naše spoločné úsilie pomáhalo — s pomocou milosti Božej — stať sa ozajstnými kňazmi podľa Srdca nášho Spasiteľa, ľuďmi vrúcnej osobnej modlitby, pre ktorých je každodenné rozjímanie sväté, apoštolmi kľačadla a tak schopnými viesť za sebou duše na požehnané cesty rozjímania!

PRAKTICKÉ POKYNY

1. Ak je niekto tak usobraný a tak ľahko sa vie modliť že môže rozjímať i bez knihy, nech odloží knihu.

2. Keď máme pred sebou písaný text, len čo niektorá myšlienka rozprúdi naše rozmýšľanie alebo city srdca, prestaňme čítať; pokračujme v rozmýšľaní, obnovujme city srdca tak dlho, kým tento duševný stav trvá.

3. Rozjímanie nie je prácou samého rozumu, ale je to úprimný rozhovor s naším Otcom nebeským alebo Spasiteľom Ježišom. Preto sa usilujme čím viac vzbudzovať city srdca, lásku.

4. Menej (alebo vôbec nie) hľadieť na sostavenie pekných myšlienok (napr. pre budúce kázne), ale treba sa viac usilovať o pochopenie poučení pre vlastnú potrebu a pre úplnejšie oddanie sa Bohu. Netreba sa starať o to, čo lepšie obrátiť iných, ale čo lepšie obrátiť mňa samého.

5. Voliť si podľa možnosti na rozjímanie čas, keď ma nebudú vyrušovať.[1] Viac je hodná celá polhodina naraz ako trikrát desať minút (prerušovaných napr. spovedaním). Žime usporiadane. Dá sa to, ak chceme. Naozaj chcime. Buďme úprimní voči sebe.

6. Veľmi dobré je prečítať si látku večer (to by mal byť posledný úkon dňa); hneď po prebudení pripomeňme si hlavnú myšlienku; knihu používajme len na to, aby sme pomohli pamäti a nie aby sme sa zbavili námahy. Boh a ja — to jediné platí. Slová iného majú ako jediný

[1] „Keď sa ty chceš modliť, vojdi do svojej komôrky, zatvor za sebou dvere" (Mt 6, 6). Farský kostol je pre kňaza najvhodnejšie miesto na rozjímanie. Ale vyberme si vždy takú dobu, keď veriaci nepotrebujú naše služby.

cieľ nadviazať spojenie. Keď sa tak stane, ten tretí už nemá čo robiť pri dôvernom rozhovore s Bohom.

7. Pri rozjímaní je potrebná úctivá a pevná telesná poloha. Pozor na nedbalosť, na spánok.

8. Naše rozjímanie bude najčastejšie toľko hodné, koľko bude hodné sprítomnenie si Boha, ktoré si musíme urobiť vždy na začiatku rozjímania. Ak som sám, na chvíľku zostanem stáť, potom pobozkám zem. Som telo a duša; treba »pohnúť« stroj, ako hovorí Pascal.

9. Ak predmet, o ktorom sme rozjímali, to vyžaduje, zakončiť rozjímanie jasným rozhodnutím. Žime vo svetle. Musíme vedieť, čo chceme. Myslime, keď je to možné, napr. aspoň pred každým jedením, na predsavzatie alebo na svoj raňajší rozhovor s Bohom.

»Nikdy nezabúdaj, čo som ti už dávno bol povedal, že ja večná Múdrosť neprestajne hovorím srdcu každého človeka. Ale ľudia ma nechcú počúvať, iba ak niekedy v slávnostných chvíľach, ktoré ja pripravujem často cez celý život s nekonečnou trpezlivosťou a najdokonalejším umením. Hľa, toto je pre teba jedna zo slávnostných chvíľ. Sústreď sa, pokor sa, zbav sa všetkej rozptýlenosti, odstráň každú prekážku, ktorá sa stavia do cesty mojim slovám. Sobleč svoje staré, obvyklé rozumkovanie, odlož slová, ktorými nič nechceš povedať, ľudskými vášňami svojho pôvodného smyslu zbavené výrazy, konvenčné reči a úsudky . . .

— Učiteľ môj, áno ja chcem. Odložím všetky svoje staré myšlienky a utiahnem sa ďaleko od huku sveta, aby som len teba mohol počúvať. Nech zhynie všetko, čo neprichádza od teba a čo si ty nepožehnal . . . Áno, približujem sa a chcem sa priblížiť ku svojej smrti, t. j. ku skutočnej slobode, k úplnému odlúčeniu sa od sveta, a nič iného si nežiadam, iba teba, Bože môj, ktorý si pravda a láska.«

P. GRATRY

OD ADVENTU
DO DRUHEJ NEDELE PO DEVIATNIKU

»JE PRÁVE HODINA, ABY SME SA PREBUDILI«

I. Môj doterajší kňazský život.

Horlivý? ... Ak áno, aké vďaky musím vzdávať!

Zlý? ... Dúfam, že nie.

Vlažný? ... Azda. Ak je skutočne tak, aké to nešťastie!

Teda len preto som vstúpil do kňazských radov, aby som bol druhoradým kňazom? Nie, Bože môj, ty si svedkom mojich túžob cez pobyt v seminári a pri vysviacke. Chcel som, veľmi som chcel stať sa svätým, opravdivým mužom Božím. A predsa som sa stal vlažným!

Som vlažný i teraz, keď súčasný život je taký ťažký, keď Cirkev toľko trpí, keď ľudstvo je také ľahostajné, keď sa toľké hriechy pášu! Aká to hanebnosť! »Štyridsaťtisíc kňazov je vo Francúzsku a viera upadá«, s bolesťou volá Chevrier. »Keby bolo len osemdesiat arských farárov, jeden na jednu župu, ako by prekvitala viera.« »Príčinou úpadku národov, hovorí sv. Gregor, sú nehodní kňazi. Causa ruinae populi, sacerdotes mali!« Nie som zlý kňaz. Som však svätý kňaz? Ak nie, čo chcem?

II. Môj budúci kňazský život.

Vlažný, ešte i ďalej vlažný? Nie. Hora est surgere. Môj niekdajší i prítomný ideál ma povzbudzuje ... Boh ma vyzýva ... Duše ma čakajú. Nesmiem meškať. Až príliš mnoho Božích darov som už premárnil. Už desať, pätnásť, dvadsať rokov som kňazom. Čo som vykonal? Toľko kňazov a tak málo arských farárov. A predsa taký by som mal byť. Mundus sacerdotibus plenus est; svet oplýva kňazmi, povedal sv. Gregor; tamen, in messe Dei, rarus invenitur operator, ale málo je ozajstných pracovníkov; prečo? quia officium sacerdotale sumpsimus, opus officii non implemus; kňazskú hodnosť sme síce prijali, neplníme však povinnosti svojej hodnosti. Honor, onus. Officium, mám hodnosť a zodpovednosť; onus officii: moja svätosť

musí byť primeraná mojej funkcii. Príliš veľa som už zameškal.

Mária, kráľovná môjho kňazstva, učiň, aby som bol svätým.

Čítanie: Nasledovanie Krista I, 24.

Pondelok

ADVENTUS

Začal sa advent. Aký je jeho význam?

Aby sme prežívali veľkú túžbu národov pred Kristom, dychtiacich po jeho príchode, po príchode Toho, ktorý mal znovu priviesť na úbohú zem stratený božský život.

Tam ďaleko, v minulosti: dedičný hriech, pád predkov, hriech Adama a Evy, ľudstvo zbavené Božích darov . . .

A potom: kolíska, jasličky na zapadlom mieste a skrze tieto jasličky obnovenie božského života na zemi; Boh znovu prebýva v srdci človeka, t. j. milosť na zemi (duša tajomným spôsobom má v sebe Boha) a sláva na nebesiach (duša požíva Boha, ale vo svetle).

Div nášho zbožštenia na počiatku sveta.

Zázrak nášho znovu-zbožštenia skrze Ježiša Krista: Verbum caro. Boh sa stal človekom, aby nás znovu urobil božskými.

Takto chápem, že Cirkev pripomína očakávanie tohto pamätného príchodu.

Príď, Pane, dať svoj život svetu! Príď dať svoj život zvlášť svojmu kňazovi! Na začiatku tohto liturgického roku ma voláš, cítim to. »Ja som prišiel, povedal si v blahozvesti, aby maly život a prehojne ho maly.« Pane, ja musím mať tento život, a prehojne ho musím mať. Potrebujem ho pre seba, pre svoje ovečky (pre svojich žiakov), pre svoje prostredie, pre duše celého sveta, ktoré závisia od mojej svätosti. Príď, Pane Ježišu! Príď! Očakávam ťa. Chcem dobre robiť. Sám však nič nedokážem. Príď!«

Čítanie: Iz 1, 16—19.

Utorok

ADVENIAT REGNUM TUUM

Na začiatku 19. storočia

	bolo bisk. sídel,	teraz ich je
v Kanade	1	32
v Spojených štátoch	3	95
v Ázii	45	165
v Afrike	9	55
v Austrálii	—	38

Koľko misionárskej práce, koľko námahy, modlitieb, veľkodušnosti to predpokladá!

Rozšírilo sa kráľovstvo Božie odvtedy, čo pracujem vo svojej farnosti (spolku)? Je tam viac duší, ktoré patria Kristovi? Ktoré sú mu oddanejšie? Čo sa vykonalo v spolkoch? Aký je ich život? Nečinnosť, úpadok alebo rozkvet?

A mám vôbec záujem o tieto veci, alebo azda sa o ne vôbec nestarám? »Bude, čo bude. Ja v tom nič nemôžem urobiť.« Nepriatelia znásobili svoje baterie. Ja som neurobil nič.

Je toto apoštol? — Nie; mŕtvola apoštola.

Profesor medicíny doviedol svojich mladých poslucháčov do nemocničnej izby, postavil ich do prostriedku a pýtal sa: »Povedzte mi, tak zdiaľky, ktorý je najťažšie chorý?« — ? — »Tamten, čo má muchy na tvári. Lebo keď nemocný celkom apaticky znesie, aby muchy útočily na jeho tvár, už to jediné je znakom blízkej smrti.«

Keď kňaz pokojne dovolí, aby sa v jeho farnosti (alebo v jeho spolku) pracovalo proti Bohu, je to jasný znak: jeho horlivosť odumrela.

Čítanie: Sk 5, 12—17.

Streda

»SI SCIRES«

Je veľkým tajomstvom kresťanstva, že Boh chce byť oslávený zbožštením človeka. Obožštenie synov ľudských Synom Božím, ktorý sa stal človekom, je blahozvesť, ktorú mali apoštoli oznamovať svetu.

Je to len spôsob rozprávania? — Nie. Opravdivá skutočnosť: každý kresťan je podľa určenia Božieho svätým »nositeľom Boha«, »príbytkom Troch Božských Osôb«.

Ale keď je toto ozajstná skutočnosť, je zrejmé, že zo všetkých dogiem táto je najvznešenejšia, najpotešujúcejšia, najzákladnejšia. Skutočne, keď mám v sebe Najvyššieho, keď som, v plnom smysle slova, relikviárom Pána, čo mi ešte treba, aby moja nábožnosť bola ešte hlbšie vieroučne podložená; a nielen moja nábožnosť, ale aj moja apoštolská činnosť?

Že sa diabol namáha, aby ľudia zabudli na túto neporovnateľnú hodnosť — laicizmus, naturalizmus atď. — chápem; ale že kresťania — moji farníci, moji žiaci — ako by ani len nepomysleli na taký veľký poklad a prakticky žijú, ako by nadprirodzeno nejestvovalo, to je už nepochopiteľné. Príčina je azda tá, že ja kňaz nemám dostatočne podloženú svoju nábožnosť touto základnou dogmou. Musím veriť vo svoju hodnosť nositeľa Boha, aby som pomáhal všetkým svojim pokrsteným žiť ako nositeľom Boha.

Čítanie: Jn 4, 1—31.

Štvrtok

ŽIVÉ JASLE

O krátky čas Slovo prijme na seba telo. Budem ho pozorovať v jeho čudných jasliach, v bezvýznamnej maštaľke, vzdialenej na 200 metrov od zapadnutej dedinky Betlehem.

Aké príčiny mohly pohnúť Slovo, aby sa pokúsilo o tento obrovský krok — sicut gigas —? Azdá tá špinavá výzdoba, alebo ten drevený žľab ho pritiahly? Nie, živé jasle našej duše ho sviedly. Splnil svoju túžbu prísť prebývať, spolu s Otcom a Duchom Svätým, do sŕdc všetkých ľudí. Bohužiaľ, ľudia neprijali tohto vznešeného a tajomného hosťa. »Niet pre teba miesta.« To bol dedičný hriech.

Slovo prichádza na zem, aby uviedlo znovu všetko do poriadku. Neživé jasle sú len jednou etapou; túži po inom: po živých jasliach našich duší. Cirkev mi dovoľuje slúžiť na Vianoce tri sv. omše, lebo môžeme rozoznávať trojité narodenie Slova:

— jeho večné narodenie v lone Otcovom,

— jeho časné narodenie v Betleheme,

— jeho duchovné narodenie (spolu s Otcom a Duchom Svätým) v každej ľudskej duši skrze milosť.

Jeho cieľom nebol len príchod do Betlehema; cieľ bol iný, skrytejší, tajomnejší, ale istý.

Príčinou Vtelenia bolo prinesenie milosti. Skutočnými jasľami je moja duša.

Rozhodnutie: uvedomiť sa, že som živými jasľami; a túto skutočnosť považovať za ozajstnú. Hľa, toto som; podľa toho musím aj žiť.

Čítanie: Jn 1, 1—19.

Piatok

»ECCE VENIO«

Láska Spasiteľa ako Slova k nám.

Človek skrze dedičný hriech stratil dary Božie. Kto nám ich vráti? Tri Božské Osoby uvažujú. Nikto pochádzajúci z tejto našej malej stratenej planety nemôže dostatočne napraviť chybu. Zadosťučinenie, pravda, musí byť ľudské, lebo i hriech pochádza od ľudí; ale musí mať aj nekonečnú cenu, lebo urážka je nekonečná.

Vtedy Slovo ponúka sa svojmu Otcovi: Obety ľudské nestačia... Ja Slovo pôjdem; alebo správnejšie, keďže život Boží je večná prítomnosť, »ja idem«.

Slovo; kto je to? Je to božská osobnosť, neobyčajná osoba, natoľko naplnená láskou k nám, že kvôli nám príde na zem sa vteliť; on sa obetuje večne Bohu na tento cieľ: Otče, hľa, tu som. Ecce venio. Nie: prídem, v budúcom čase; ale v prítomnom čase: idem. Je to Slovo, čo sa obetovalo Bohu za nás z lásky v každom okamihu večnosti.

Musím si uvedomiť túto večnú lásku Pána Ježiša... Musím sa vžiť do nej... Aká to hĺbka.

Myslime na to najmä vtedy, keď vo sv. omši pri Credo alebo na konci evanjelia sv. Jána podľa predpisu Cirkvi zohýbam koleno pri slovách: Et homo factus est. Et Verbum caro factum est.

Od večnosti myslel na mňa. Od večnosti sa za mňa obetoval. Večnosť. To je dlhý čas. Caritate perpetua dilexi te. Pred všetkými časmi ma miloval, miloval nekonečne, tak ma vedel milovať.

Čítanie: Nasl Kr III, 5.

Sobota

SV. AMBRÓZ KRSTÍ AUGUSTÍNA

Krst. Často ho vysluhujem. Či ho aj chápem? »Vyjdi z tohto dieťaťa, nečistý duch a prenechaj miesto Duchu Svätému.« Verím to, čo hovorím? Keď prajem malému stvoreniu, ktoré krstím, aby žilo ako chrám Boží, ako živý relikviár Najsv. Trojice, či sú to pre mňa len slová alebo výraz skutočnosti?

Či ja ako pokrstený »plním« svoj krst? A či ako krstiteľ verím v skutočnú účinnosť sviatosti, ktorú vysluhujem?

Cirkevní spisovatelia chcejúc klásť dôraz na opravdivosť prítomnosti Božej v nás skrze milosť, radi používajú

paralelu medzi touto nevysloviteľnou prítomnosťou a medzi prítomnosťou Slova v Márii, medzi Vtelením a krstom. Na prvý pohľad je zaiste rozdiel v spôsobe prítomnosti: prítomnosť čisto duchovná, keď je reč o prítomnosti milosti; prítomnosť telesná, keď ide o Vtelenie, — ale skutočnosť prítomnosti je rovnaká; je to opravdivá prítomnosť tak na jednej ako aj na druhej strane.

»Je súhlasná mienka všetkých bohovedcov, ktorí v tom nasledujú sv. Tomáša, píše P. ď Argentan, že osoba Ducha Svätého (spolu s Otcom a Slovom) sa práve tak skutočne dáva duši, keď sa človek milosťou posväcujúcou stáva dieťaťom Božím, ako bola daná osoba Syna Panne Márii, keď bola poctená hodnosťou Matky Božej v tajomstve Vtelenia.«

A neušlo to jeho peru azda len náhodou; vracia sa k tomuto: »Milosť posväcujúca, ktorú spravodlivá duša dostáva, nie je len zvláštnou milosťou Ducha Svätého; ale je to dar, ktorý strhuje so sebou i samého darcu, t. j. vlastnú osobu Ducha Svätého, ktorá práve tak skutočne ostáva v takej duši dotiaľ, kým si zachová milosť, ako prebývalo Slovo v Panne Márii, kým ho nosila vo svojom lone.«

A predstavujú túto pravdu nielen ako veľmi istú a nepopierateľnú; ale idú až tak ďaleko, že tvrdia, že keby — čo je nemožné — osoba Ducha Svätého nebola nekonečná, ale že by bývala len v nebi, bola by nútená sostúpiť odtiaľ, aby prišla prebývať do spravodlivej duše.«

A končí takto: »Bože láskavý! Akú veľkú úctu musím cítiť pred dušou, ktorá je naplnená Duchom Svätým! Či jej nemusím vzdávať takú poklonu ako pred svätostánkom, kde je prítomné božské telo Ježiša Krista vo Sviatosti oltárnej alebo najsv. Panne, kým nosila vo svojom čistom lone samého Syna Božieho, keďže takáto duša je celkom naplnená Duchom Svätým, ktorý je takisto Boh ako Syn?«

Čítanie: Obrady krstu.

RADIX JESSE

Po páde zlých anjelov sám Boh sa postaral o potrestanie diabla. Po páde Adama a Evy Boh zasa mohol zasiahnuť priamo sám a potrestať pyšného pokušiteľa. Ale aby viac ponížil bedára, radšej poveril iného, aby vykonal na ňom trest, a tým mala byť žena: »Ona pošliape tvoju hlavu.«

Istý starodávny obraz z r. 1610 predstavuje Máriu sediacu a držiacu svojho usmievavého syna; nohu má položenú na hlave hada a dieťa Ježiš opiera svoju nôžku o nohu matkinu. Tá istá myšlienka viedla maliara Erazma Quellina pri obraze, ktorý je v kostole sv. Michala v Louvain. Kristus sám stačil, nepotreboval svoju matku na premoženie diabla; ale pre jej slávu a pre naše potešenie chcel použiť i jej pomoc.

Môžeme si predstaviť diabla, ako hľadá cez stáročia, ktorá žena by to mohla byť a už vopred ju preklína medzi ženami. Vie, že raz príde tá pravá, ktorá mu má pošliapať hlavu. Ale ako môže poznať túto vyvolenú Božiu? Vo všetkých rozhodujúcich obdobiach, keď si myslel, že sa musí dať do boja s Izraelom, povstala nejaká žena, aby chránila národ Boží: keď išlo o prekazenie dobytia Sv. Zeme, Jahel; cez asýrsky vpád Judita; pri perzskom vpáde Ester. Debora prerezala tepnu Sisara klincom, Judita odťala mečom hlavu Holofernovu, Ester obsiahla obesenie Amana. Všetci tyrani boli porazení na hlavu. A to bolo pre satana symbolom. Hľa, Ježiš: pri ňom — tak sa aspoň zdá — niet nijakej ženy, ktorá by mohla mať úlohu, ktorej sa on tak bojí. Tou nie je mladá panna, ktorá sedí pri jasliach v Betleheme; ani tá 33 rokov utiahnutá žena; ešte menej bolestná matka, ktorá uplakaná stojí pod krížom. Čoho by sa mohol obávať pri pohľade na tú zdanlivú sla-

bosť? — Aby pokorenie bolo úplné, práve táto slabá žena ho premôže.

Čítanie: Chválospev oslobodených, Iz 26, 1—20.

Pondelok

SMYSEL ADVENTU

Advent má dvojaký cieľ: je to čas pokánia a čas nádeje i radosti.

Čas pokánia: Myšlienka posvätiť prípravnú dobu Vianoc modlitbou a väčšou horlivosťou je dávneho pôvodu. Určité stopy tohto máme už v 5. storočí v tourskom biskupstve. V polovici 6. storočia je tento zvyk rozšírený v celom Galsku a na niektorých miestach Itálie. V 7. stor. po celom západe. Ale až do 12. stor. ešte nie je určený počet týždňov.

Kresťania sa postili; z tohto zvyku zostaly už len kántry a vianočná vigília; boly zakázané svadobné veselia; aj teraz je ešte zákaz v Cirkvi, ktorý nedovoľuje bez dišpenzácie slávnostné požehnanie manželov v advente.

Čas nádeje a radosti: Je povinnosťou očistiť sa od hriechov pred prijímaním Ježiša; očakávanie Ježiša zas predpokladá radostnú náladu. Cirkev zrušuje síce Gloria, predpisuje fialovú farbu, ale ponecháva Alleluja a i keď sa liturgické modlitby usilujú pripravovať duše, snažia sa pritom pozdvihnúť nádej.

»K tebe, Bože môj, pozdvihujem svoju dušu, v tebe dúfam« (introit prvej nedele).

»Národ sionský, hľa, Pán prichádza . . .« (II. ned.).

»Radujte sa, Pán je blízko« (III. nedeľa).

Prosby za urýchlenie príchodu Mesiáša (kántry a IV. nedeľa).

Konečne radostná zvesť príchodu (omša vigílie).

A cez celý čas myšlienka na Máriu, ktorá sa s nami modlí a očakáva božské Dieťa, zjasňuje každý deň.

Čítanie: Verbum supernum.

Utorok

CONVERSATIO IN COELIS

Istý mladý maliar oznamuje umelcovi Courbetovi svoj odchod na východ. Courbet, ktorý ho do tej chvíle počúval s tlmenou slušnosťou, sa pri týchto slovách preberie, otvorí prekvapene oči a ticho hovorí: »Ach, vy teda idete na východ; nemáte azda svoju vlasť?«

Je ťažké uveriť, že kňaz sa niekedy rozptyľuje vo vyhľadávaní vonkajších vecí, a zatiaľ celkom blízko seba, pri sebe (v kostole, vo svätostánku svojho kostola), v sebe (Boh žijúci v jeho duši, verne udržovanej v stave milosti) má najväčšie bohatstvo.

— Kamže sa ponáhľaš? Aký poklad ideš hľadať? Po akých chodníkoch kráčaš a kamže ťa zavedie tvoja pekná činnosť?

Ach, mám ešte toto a ešte ono vybaviť a ešte hento.

— Dovolíš mi jednu otázku? Odbavil si si dnes ráno svoje rozjímanie?

Ach, nie, nemal som kedy.

— Si ako spomenutý mladý maliar a zasluhuješ si Courbetovu odpoveď: »Teda odchádzaš; neviem, kam. Nemáš azda svoju vlasť?« Nie to je dôležité, aby šiel človek ďaleko, ale aby vstúpil do seba. Najprv treba urobiť to, čo sa má najsamprv urobiť. Máš nadanie získavať, skúmať, učiť. Začni teda celým vnútorným svetom, ktorý nosíš v sebe! A takto oveľa lepšie sa pripravíš na jeho dobytie.

Adventná doba je mimoriadne vhodný čas na usobranosť. Vezmime si príklad od Márie. Matka moja, nauč ma ostávať vo svojom vnútri, nechodiť popri takých krásnych tajomstvách bez ich prežívania. Prope est Dominus. V rozličných významoch pravdivé sú slová: »Pán je blízko.«

Čítanie: Nasl Kr III, 3.

Vždy viac a viac sa musím vžívať do myšlienky: Kým som nie sám, vždy sme dvaja: ja a Boh vo mne.

Pri každoročnej spomienke na Vtelenie musím si pripomínať tento zázrak. Príchod Spasiteľa na svet nemal iný dôvod ako tento: priniesť svetu božský život.

Aký vznešený je teda život pokrsteného človeka!

»Život, ktorý Kristus priniesol na zem, jednoduchý život kresťanský, ktorého veľkosť je taká neznáma, to je vlastne život samého Boha, presadený, prispôsobený, zprirodzenený, vsadený do suchej pôdy ľudskej duše; už i v svojich začiatkoch má večnú hodnotu« (P. Gardeil).

»Blažená je duša v stave milosti! Prebývajú v nej tri Božské Osoby. Otec, Syn a Duch Svätý sa v nej ubytovali a dávajú jej možnosť spojiť, sjednotiť sa s nimi. Táto možnosť sa ešte umocňuje súčasne so vzrastom nadprirodzeného života. Čím viac preniká jej schopnosti milosť, tým viac môže žiť v dôvernosti s Bohom. To všetko je pravda, to je jeden z najväčších divov našej kresťanskej viery« (Joret, Notre intimité avec Dieu).

Sestra Alžbeta od Najsv. Trojice modlievala sa takto: »Pane, daj, aby som hlboko prežívala svoju vieru.« Aká to krásna modlitba! Prežívať! Žofia de Claye hovorievala: »Ani vysloviť neviem, nakoľko sa cítim chrámom Božím. Boh je viac vo mne, ako som ja v sebe; táto myšlienka ma ohromuje.«

Len na to máme zemský život, aby sme rozvinuli život nadprirodzený, ktorého šírku ustáli smrť.

Čítanie: Nasl Kr II, 8.

Štvrtok

»MEDIUS VESTRUM«

Tieto slová povedal Ján Krstiteľ o Ježišovi, Boho-Človekovi, medzi židmi prítomnom a nimi nepoznanom. Tieto slová môžu platiť aj o Bohu žijúcom v našich dušiach, ktorého však väčšina nepozná: »Je ktosi medzi vami« — vo vás — a vy ho nepoznáte.

Zapamätajme si a vychutnávajme niektoré veľmi krásne state: »Ak ma niekto miluje (mňa Ježiša, Boho-Človeka), môj Otec ho bude tiež milovať. Prídeme k nemu a budeme u neho prebývať« (Jn 14, 23). To je typický verš. Je to tak pravda a tak skutočne sa to aj stáva ako »Toto je moje telo« pri mojej sv. omši. — »Ste chrámom Božím a Duch Boží prebýva vo vás« (1 Kor 3, 16). — A sú ešte mnohé iné podobné: Gal 4, 6; Rim 5, 5; 2 Tim 1, 14.

Sv. Tomáš Aquinský shrnujúc všetky náuky cirkevných Otcov poznamenáva vo svojom diele o blaženosti: »Je to veľká zaslepenosť a celkom zvláštna nerozumnosť, s ktorou sa stretávame u viacerých, ktorí všade hľadajú Boha, ktorí neustále vzdychajú, túžia po ňom, prosia ho pri modlitbe (ako by nebol prítomný, ale vzdialený), a zatiaľ oni sami, podľa slov sv. apoštola, sú chrámom Boha živého a Boh skutočne prebýva v nich, lebo ich duša je príbytkom Božím, v ktorom On neustále odpočíva — cum ipsi, secundum verbum Apostoli, sicut templum Dei vivi et Deus varaciter habitet in eis, cum anima ipsorum sit sedes Dei in qua continue requiescit.« — Trochu ďalej píše: »V tomto živote mali by sme požívať Boha ako vec celkom vlastnú — in hac vita continue deberemus frui Deo tanquam re plenissime propria.«

Buďme si toho vedomí, že naše napredovanie bude len priemerné, kým táto božská skutočnosť v nás nebude mať pre nás (pomocou rozjímania, opakovaných úkonov viery atď.) hodnotu skutočnosti.

Čítanie: Gal 4, 1—7.

Piatok

CHRISTUS FACTI SUMUS

Stali sme sa Kristom, — alebo: boli sme urobení »Kristom«. Tento výraz je od sv. Augustína.

Kristus Pán vyjadril to podobenstvom: »Ja som vinič, vy ste ratolesti.« Úplné telo Kristovo, povedal sv. Augustín, to je Ježiš so všetkými dušami v milosti, ktoré tvoria jeho údy. Ako strom nie je dokonalý, ak nemá kmeň a konáre, tak aj úplný Kristus, celý Človek je Ježiš, Ježiš individuálny, syn Márie a Syn Otca a k tomu my (viď 1 Kor. 12, 12—27; 6, 15—18 a celý list Efezanom).

Najväčším divom kresťanstva nie je natoľko to, že Kristus prišiel na zem, aby nám vrátil božský život, stratený dedičným hriechom, — ani to, že zomrel na kríži, aby nám zaistil naše vykúpenie. Najvznešenejšou myšlienkou Spasiteľa Ježiša bolo, že sa rozhodol zaštepiť nás do seba, spojiť nás so sebou v jedinú bytosť mystickú (takto hovoríme v nedostatku priliehavejšieho výrazu).

Vtelenie, Vykúpenie; ale krajšie ako všetko ostatné: Včlenenie.

Slovo prichádza na zem; Boh-Človek zostáva jediným nositeľom božského života; aby sa niekto stal božským, musí byť vštepený do neho.

V pôvodnom pláne pred pádom nebolo Krista, Vteleného Slova. Boh a obožštené ľudstvo: to bolo všetko. Pád spôsobil — felix culpa — že Boží plán stal sa krajším.

Boh, ľudstvo, to zostalo ako prv; ale k tomu navyše, medzi týmito dvoma, Boh-Človek, cez ktorého nevyhnutne všetko musí prejsť; Ježiš, Prostredník Boží, ktorého my sme podstatnou čiastkou. Nič nesostúpi s neba k nám bez toho, že by to neprešlo cez neho; nič nevystúpi od nás k Bohu bez jeho prostredníctva. Skutočný »pontifex«, ako povedala sv. Katarína Sienska v podobe slovnej hry, »ten, ktorý je mostom«.

Čítanie: Jn 15, 1—12.

Sobota

ZAČLENENIE DO JEŽIŠA KRISTA

P. Judde, jeden z najlepších autorov Spoločnosti Ježišovej v 17. storočí, ktorý sa dlhé roky staral o duchovnú výchovu mladých kňazov svojej rehole, pri tridsaťdňových duchovných cvičeniach v jednom rozjímaní o Kristu Ježišovi ako Vodcovi, po pripomenutí tohto učenia a hlavne náuky apoštola o pravej povahe kresťanského života, dodáva:

»Všetci kresťania môžu v istom smysle povedať, čo povedal sv. Pavol: nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus. Život, o ktorom chceme teraz hovoriť, nie je ten tajomný život Ježiša Krista v človeku, ktorý sa dosahuje pretvorením mysle, srdca, mravov človeka v Ježišovi Kristovi a ktorý sa prejavuje tým, že myslíme ako on, milujeme ako on, konáme ako on; je to ešte niečo podstatnejšieho. Lebo najprv musí byť človek kresťanom, len potom sa môže stať dokonalým kresťanom, prvé je podkladom druhého. Pohovoríme si o tom živote, ktorý urobí z nás kresťanov.

Uvažujme teda, čo je vlastne tento život. Musíme poznať tieto pravdy, lebo ináč nepoznáme ani sám základ náboženstva.

Sám Ježiš Kristus nás učí, čo znamená život Ježiša Krista v nás, keď hovorí: »Ja som vinič, vy ste ratolesti« (Jn 15, 5). Učí nás to sv. Pavol, keď hovorí, že Cirkev tvorí jedno telo a že my sme jeho údmi (1 Kor 12, 27). Ako teda konáre a kmeň, vínny ker a úponok tvoria jeden a ten istý vínny koreň a ako údy a hlava tvoria jedno a to isté telo, tak Ježiš Kristus a kresťania tvoria jedno duchovné telo. Okrem toho, ako ratolesti nemajú život, len ak ho dostávajú z koreňa a údy len vtedy, keď ho dstávajú od hlavy; tak aj nadprirodzený život kresťana prichodí len zo spojenia, ktoré má s Ježišom Kristom. Odtrhnutý od Krista umiera, spojený s ním a len kým to

čím užšie je spojenie, ako zas naopak, ako sa toto spojenie uvoľňuje, alebo prekáža a prerušuje, v takom pomere vädne, ochabuje aj život.

Toto spojenie človeka s Kristom začína sa krstom; skrze krst po prvýkrát sme boli zaštepení do Ježiša Krista.«

Nemyslel som na toto. Nielen patrím k Ježišovi Kristovi, ale v istom smysle aj tvoríme jednu čiastočku Ježiša Krista.

Čítanie: Ž 91.

Tretia nedeľa adventná

GAUDETE... IN CHRISTO JESU

Radostné je celé evanjelium. Na Vianoce zaspievajú anjeli pastierom nad jasličkami Pána Ježiša »gaudium magnum«.

»Blahozvesť« — to znamená evanjelium — je ten dvojnásobný div, že Kristus Pán — aby nám dopomohol stať sa chrámom Božím — chcel z nás, z každého kresťana, urobiť pri krste portio Christi. Spojujúc nás so sebou — sv. Pavol užíva výraz »identifikácia« — Spasiteľ nás znovu zbožšťuje.

V podstate je kresťan živým predĺžením Krista, čiastočkou Krista, ako smelo povedal istý cirk. učiteľ: »portio Christi«, — »čiastka Ježiša Krista a ako by jeho pozostatky«, povedal sv. Ján Eudes.

Niektoré asketické knihy vyzývajú čitateľa, aby sa stotožnil s Ježišom Kristom, aby si osvojil jeho city, aby čo najviac prijal jeho spôsoby konania; mnohí v tom vidia len gymnastiku mravného oboru, svätý pokus, pekné úsilie horlivosti; neprízvukuje sa dostatočne, že táto snaha, čo najdokonalejšie napodobniť Ježiša Krista, je vlastne len logickým dôsledkom tej skutočnosti, že každý pokrstený je v plnom smysle slova alter Christus.

Musíme konať ako »Kristus« preto, lebo sme »Kristom«.

»Bár by kresťania vedeli, povedal archidiakon Boudon, čo znamená, byť kresťanom. Bár by vedeli, že ich hodnosť a ich stav je taký istý ako u Boha-Človeka. Duša moja, či si sa niekedy vhĺbila do tejto pravdy? Ježiš je naša hlava, my sme jeho údy; ale on nie je len hlava bez údov, ale je práve tak prítomný aj v údoch ako v hlave. Nestačí teda poznať ho ako hlavu, ale treba ho poznať aj v údoch. Ale, Bože môj, ako sa musí kresťan stratiť, aby bol v ňom Ježiš Kristus; aby v ňom Ježiš Kristus myslel, miloval, aby Ježiš hľadel a počúval v ňom, aby Ježiš hovoril, trpel a konal v ňom. Aký svätý musí byť náš život, keďže je životom Ježiša.«

Čítanie: Jn 17, 14 n.

Pondelok

SVET

»Svet nie je nič iné ako hučné a pestré divadlo, ktoré nám prekáža pozorne si všímať svoj vnútorný život.« Takto povedal konvertita René Schwob (Ni Grec, ni Juif str. 106).

A je to ozaj pravda.

Veľké nebezpečenstvo sveta nie je natoľko v tom, že by viedol k hriechu, ale v tom, že nám odoberá smysel pre pravé hodnoty. Podstatné mizne; ničota preberá jeho miesto. Čo sa robí v tichosti, i keby to boly najrozhodujúcejšie udalosti, toho si nevšímame, lebo nerobí huk; naproti tomu, čo sa ukazuje navonok, i keď je to len slamený oheň, umelý oheň, obyčajný nočný blesk, to vzbudzuje pozornosť.

Čo pútalo pozornosť v dobe, keď sa malo splniť Vtelenie? Kto myslel na príchod Spasiteľa? Na splnenie proroctiev, na Máriu, na skutočné splnenie časov? Kto? Nikto. Augustus a rímska veľkosť zaberajú celé miesto. Pozemské opanúva všetky mysle; nadprirodzeno nemá ceny.

Nie je aj vo mne zneuznávanie pravých hodnôt, hrozné a nebezpečné panovanie »sveta«? Všímam si najvnútornejšiu skutočnosť, ktorá je najhlavnejšou vecou — jediným potrebným?

Musím veľmi zosilnieť na duchu viery. Som obeťou vonkajšej »výzdoby«. Trochu farby, trochu kriku, to mi stačí; hlavná vec mi zmizla s očú a ani preto netrpím.

Duchovná osoba, aká si zosvetárčená! Vhĺb sa do seba!

Čítanie: Nasl Kr III, 10.

Utorok

»IN DESERTO«

Vedieť mlčať je — možno povedať — vedieť žiť. Keď človek rozpráva, ubúda čosi z jeho podstaty; keď človek žije v sobranosti, obohacuje sa. »Keď si s niekým iným, je to už len polovica teba; keď si sám, vtedy si úplný«, povedal Leonardo da Vinci.

Ako málo milujem slová: »žiť« a »byť úplný«.

Ako nerád vstupujem do posvätnej svätyne, ktorou je moja duša. Lebo, keď som usobraný, nie je to z túžby po tom, aby som sa rozprával sám so sebou, hoci už i toto obohacuje, ale z túžby nájsť Boha v hĺbke svojej duše, kde on prebýva svojou milosťou.

Podstata môjho ja je tam, skrytá v hĺbke, a ja ta akosi nechcem ísť. Keď je môj najväčší poklad tam vnútri, ako môžem byť potom povrchným človekom? Je pravda, že stav milosti robí zo mňa svätyňu; ale len tichosť mi umožní poznať skutočnú prítomnosť Boha v tejto svätyni. Keďže moja podstatná časť je v neviditeľnom, len v neviditeľnom ju aj môžem nájsť. Ak to nerobím, vtedy ostávam len povrchným človekom, vôbec nepoznám hlboký vnútorný život.

»Veľká časť priateľstiev má za jediný cieľ zaháňať tichosť,« napísal istý duchovný vodca; a pôvodca Nasledovania povedal: »Koľkokrát som šiel medzi ľudí, vždy som

sa vrátil ako menší človek«, a bol by mohol dodať: »menej božský«.

Rozprávajme tak, ako sa svedčí a toľko, koľko sa sluší. Ale musíme mlčať, najmä vtedy, keď je to potrebné, keď je užitočné, keď naše mlčanie — a to sa často stáva — bude plodnejšie ako naše reči.

Čítanie: Nasl Kr I, 20.

Streda

ECCE ANCILLA

Ecce, hľa, tu som. Treba, aby sa niekto obetoval, poslúžil? Tu som, môžete počítať so mnou. Nech to stojí hocičo. Ide o veľké veci. Ja som nič. Hlavná je sláva Božia, spása sveta. Ecce, hľa, tu som.

Myslela P. Mária na to, že toto vznešené slovko bolo len ozvenou slova, ktoré povedalo od večnosti Slovo? Niekto by bol potrebný, čo by šiel znovu obožštiť človečenstvo, ktoré stratilo svoje božské dary. Otče, počítaj so mnou! Ecce, tu som. Cez celý tento úsek večnosti, ktorý predstavuje život Slova v nebesiach pred Vtelením, nekonečné hlbiny sú naplnené touto jedinou túžbou a touto obeťou: Ecce.

Čas uplynul. Hľa, hodina vtelenia. Ecce infans, ecce puer. V najvnútornejšej čiastke Márie, kde sa spojilo Slovo s telom, Verbum caro, ozýva sa tiché a pritom zreteľné: Ecce, hľa, tu som.

Narodenie... Tridsaťtri rokov. To je nič iného ako neustále: Ecce.

Umučenie... Veľkosť obete sa stupňuje. Približuje sa konečný cieľ; cieľom je farba krvi. A keď Pilát, s balkónu Antónia, predstavuje ľudu svojho klienta: Ecce homo, ako dobre vyjadruje toto Ecce vnútorný stav Božského Ukrižovaného: »Áno, áno, pre nich všetkých sa obetujem. Máš pravdu, Pilát. Ecce, ecce homo, hľa, muž bolesti!«

Ježiš ide však ešte ďalej v zničení a obetovaní seba.

Ecce Agnus Dei; pred svojou smrťou premení chlieb na svoje telo, — aká pripomienka a aké vyzvanie pre mňa kňaza! — a pod zdanlinou nevládnosťou hostie aká silna obeta ... To som ja, čo sa obetujem.

A aké je tvoje obetovanie sa? Je tvoj život neustále Ecce? Ak nie, ako ďaleko je tvoja duša odo mňa, ktorý by si mi mal byť svojím poslaním taký blízky!

Nauč sa a vedz hovoriť: Ecce.

Čítanie: Nasledovanie Krista IV, 9.

Štvrtok

OČAKÁVANIE PANNY MÁRIE

Keďže Zvestovanie padalo často do obdobia Veľkého týždňa, desiaty toledský snem r. 656 sa usniesol preložiť sviatok na 18. decembra, aby bol prvým dňom oktávy, predchádzajúcej Vianoce. — Rímska cirkev si podržala 25. marec. Preto Španielsko sa rozhodlo prispôsobiť tomuto zvyku, ale pritom si podržalo i sviatok Očakávania narodenia Spasiteľa.

Sviatok Očakávania narodenia Vykupiteľa je sviatok všetkých vekov. Začína sa pádom: »Žena pošliape tvoju hlavu.« Písmo sväté je plné tejto túžby po Spasiteľovi, ako to naznačujú antifóny až do Vianoc, ktoré sú všetky vybrané zo Starého zákona.

Predstavme si toto dlhé očakávanie. Keď je človek v nešťastí, ako vzdychá po oslobodení (obsadené územie, zajatci, vojaci cez vojnu).

Ja dosť netúžim, lebo nepreciťujem dostatočne nekonečnú stratu, ktorú cítilo ľudské pokolenie, keď zavrhlo Božie dary.

Využíme krásne antifóny pri Magnificat: »Príď, Kriste, múdrosť večná! Príď, Adonai, vládca ľudu izraelského, rozprestri svoje ruky na naše vykúpenie. Príď, žiara svetla večného, Kriste, pravé svetlo! Príď, kráľ národov!«

Očakávanie je v prvom rade sviatkom Panny Márie pred prinesením Ježiša na svet.

Keď svätci Starého zákona pociťovali sväté nadšenie pri rozjímaní o príchode Mesiáša, čo mohla cítiť Mária, keď o krátky čas očakávala svojho Spasiteľa, svojho syna, Vykupiteľa sveta?

Prežívajme aj my tento týždeň vo svätom očakávaní a v rastúcej láske.

Čítanie: Rorate.

Piatok

UNDE HOC MIHI?

Z lona P. Márie, kde Ježiš prebýva, posväcuje Jána Krstiteľa, uzavretého v lone Alžbety.

Je to jedinečné dobrodenie, spôsobené prítomnosťou Božského Dieťaťa.

Uvedomil som si už, že vo svojom vnútri i ja som účastný na dobrodení prítomnosti Slova, ktorá je celkom skutočná, i keď nie takého istého druhu?

Počul som, že istý vedec porovnával hodnotu skutočnosti prítomnosti Božej v nás milosťou s prítomnosťou vteleného Slova v lone P. Márie. Rozdiel je len v spôsobe prítomnosti; skutočnosť prítomnosti je rovnaká. Hľa, čo hovorí o tom Faber: »Akýkoľvek zázračný je život Panny Márie, jej očakávanie je nádherným typom života každého kresťana. Slovo je v každom z nás svojou podstatou, svojou prítomnosťou, svojou mocou... Jeho nadprirodzené prebývanie v našich dušiach skrze milosť je čosi úžasnejšieho ako všetky divy a je sprevádzané účinnejšou silou. Nábožné a pozorné rozjímanie náuky o milosti tvorí mrákavy v našich mysliach pre veľkosť darov, ktoré sú nám dané a pre našu zázračnú blízkosť k Bohu... Milosťou sa Slovo neustále rodí v nás a z nás dobrými skutkami, na ktoré nás uschopňuje a naším poslúchaním

milosti... Duša v stave milosti je neustálym lonom Márie, neskonalým vnútorným Betlehemom.«

Toto Slovo Božie, ktoré (spolu s Otcom a Duchom Svätým) žije vo mne skrze milosť, má predivnú moc, aby ma mohlo posväcovať. Nie je to môj smutný nedostatok viery, ktorý prekáža? Som bližšie ako Ján Krstiteľ k Dieťaťu Ježišovi pri Navštívení. Musím to pevne veriť.

Čítanie: Lk 1, 30—56.

Sobota

PARATE VIAM DOMINI

Slovo v nekonečnej hĺbke večnosti, — Ježiš, pripravený v lone Matky na časný príchod do Betlehema, — Mária, — Ján Krstiteľ, hľa, rozličné osobnosti, ktoré sa stále striedajú a prechádzajú popred naše oči cez tak živé, tak poučné liturgické texty adventné.

»Pripravte cestu Pánovi«, povedal Ján Krstiteľ svojim poslucháčom, zapierajte sa, odhoďte od seba všetko, čo vás obťažuje. Úprimným a nábožným konaním pokánia zbavte sa všetkého, čo neprávom zabralo miesto Božského Majstra. Pán prichádza len ta, kde nie je nič iného, kde nie je celá hromada modiel. Ak to, čo je zo zeme a z krvi, zaujíma vo vás všetko miesto, ako tam môže nájsť útulok kúsok neba?

Bohužiaľ, úbohý dobrý Učiteľ skúsil to hneď od svojho príchodu na tento svet! Žiada si nejaké miesto, — ach, veľmi skromné miestečko — hlasom svojej matky a Jozefa v nejakom betlehemskom hostinci. Nemáme nič voľné, všetko je zaujaté. Miesto pre Syna Božieho? Nemyslia naňho. Sú oveľa vzácnejší hostia. On málo zaváži. Iní lepšie platia.

...A moja duša? Je ako preplnený hostinec a či ako čisté, celkom pripravené miesto na prijatie Pána nebies? Non erat locus in diversorio. Aké preplnenie! Všetko možné sa posbieralo, rozličné zbytočnosti sa nasháňaly. Pri-

jal som všetkých, ktorí šli okolo, nekonečný počet nežiadúcich hostí; všetci sa teraz cítia vo mne ako doma. Miesto pre Pána? Veru už sa mu málo ujde.

Je to správne? Som kňazom alebo nie? Keby som bol len obyčajným, vo svete žijúcim kresťanom, i tak by som musel vstúpiť do seba. Ale som kňazom! Pozor! Treba parare viam Domini. Kántry vyžadujú väčšiu pozornosť, väčšiu starostlivosť o umŕtvovanie. Skutočne pripravme miesto pre Pánov príchod. Pokánie vonkajšie. Najmä vnútorné odriekanie.

Čítanie: Nasl Kr II, 1.

Štvrtá nedeľa adventná

VOCABITUR EMMANUEL

Celý Starý zákon je volaním k »tomu, ktorý má prísť«. Celý Nový zákon zas je volaním k tomu, ktorý prišiel. To všetko je prejavom vrúcnej túžby, v ktorej sa sjednotily milióny sŕdc, ktoré cítily cez veky ťarchu vyhnanstva a hlad po Bohu: Príď, Pane Ježišu. Veni, Domine Jesu (Zjv 22, 20).

Boh nám bol daný, datus est nobis; Boh s nami, Emmanuel.

Tieto slová ma upomínajú i na časovú blízkosť jasličiek Pánových a i na slová, ktoré aj ja vyslovujem pri svätej omši pred prijímaním: Daj, Pane, aby som nebol odlúčený od teba!

Je to skutočne môj Emmanuel. Boh so mnou. Tieto slová vyslovujem medzi tým blaženým okamihom, keď ho svolávam na oltár a tou chvíľou, keď sostupuje ešte nižšie: do môjho úbohého srdca pri prijímaní.

Boh je so mnou! Je v tom všetka moja blaženosť, všetka moja sila, všetka moja svätosť!

Všetka moja blaženosť! Veď ty, Ježišu, si nekonečná pravda, krása, dobrota, múdrosť. Môj Spasiteľ, môj Učiteľ,

môj božský priateľ, môj Pán, moje všetko. Prekonal si všetky vzdialenosti, aby si bol »so mnou«.

Všetka moja sila. Všetko môžem v tebe, ktorý ma obodruješ. Veď si povedal: »Daná mi je všetka moc... Iďte!« Ty si mocný, ja slabý. Ale my dvaja spolu sme mocní.

Všetka moja svätosť. Nikdy sa neodlúčiť od teba, znamená neustále byť v milosti, a to je základ svätosti. Keď sa k tomu pridruží snaha po pozitívnom spojení s tebou tým, že si navyknem stále byť usobraný. Boh je so mnou, ja s Bohom, to je už svätosť vyššieho stupňa, postupne sa zväčšujúca.

Čítanie: Nasl Kr III, 21, 1—2.

Pondelok

PORTA COELI

Všimnime si každé slovo z Alma Redemptoris a uvažujme:

Alma Redemptoris Mater, quae pervia coeli porta manes. Zdravas, kráľovská a dobrodenie prinášajúca Matka Spasiteľova; buď pozdravená, brána vždy otvorená.

Aká si dobrotivá, Mária, tvojím prostredníctvom prichádza nám spása; bez teba nebolo by Spasiteľa sveta, lebo na tvojom súhlase urobil Boh závislým príchod Vykupiteľa. Ty si brána, slávobrána, ktorou Ježiš chcel prejsť, aby prišiel až k nám. Sláva ti za to, že si sa podobrala na čiastku nášho oslobodenia. V tebe ustálil nebeský princ svoj trón. Ale ty si sa neuspokojila len tým, že si nám dala Emmanuela v tej blahoslavenej noci, ale toľkokrát dávaš nám ho znovu, koľkokrát k nám prichádza, lebo zakaždým prechádza cez teba.

Et stella maris, sucurre cadenti, surgere, qui curat populo. Príď na pomoc svojmu padajúcemu ľudu, ktorý sa usiluje povstať.

I ja, tvoj kňaz, Mária, i ja patrím medzi tých slabých bedárov, ktorí vo svojej noci potrebujú hviezdu, pomoc

pri svojom stroskotaní viac-menej bolestnom. Ty si pomocnica hriešnych kresťanov, pomocnica kňazov hriešnikov, maj milosrdenstvo so mnou.

Tu quae genuisti... Ty si zázračne, na podiv sveta počala svätého pôvodcu nášho života.

Dante ťa nazýva »dcérou svojho syna«. Je to verný preklad ... Genuisti tuum Genitorem.

A na dovŕšenie tvojej slávy: Inviolata permansisti.

Čítanie: Iz 35.

Vigília Vianoc

MÁRIA PRI JASLIACH

»Boh pripravil svet pre človeka-pútnika; to je ten, na ktorom bývame; urobil iný svet pre človeka blaženého, to je nebo; pripravil však ešte jeden, kde on sám mal bývať, a tomuto dal meno Mária« (bl. Grignion de Monfort).

Isteže svet, ktorý obývame, poskytuje obdivuhodné nádhery pre toho, kto ich vie vidieť. Viktor Hugo, ktorého viera bola v jednom čase veľmi upadla, ba skoro vyhasla, keď pozoroval nesmiernu veľkosť sveta a bohatstvo i najmenších vecí, zvolal: »Vezmite ma odtiaľto, ak nechcete, aby som sa modlil.«

Čo však potom povedať o svete nekonečne krajšom, než je svet prirodzených krás, — o svete milosti, najmä, keď sa naň dívame vo svetle nebeskej blaženosti? »Keby ti bolo dožičené, povedal Pán Ježiš sv. Terézii Avilskej, vidieť dušu v stave milosti, to videnie by bolo také oslňujúce, že by si to nezniesla, zomrela by si!«

Je ešte jeden svet, ktorého krása prevyšuje ešte i nádheru raja; je to duša P. Márie. Obdivujme plnosť milosti, ktorá bola v nej. Ave, gratia plena... Uvažujme o nesmiernej veľkosti jej úlohy: materstvo ľudské, materstvo božské. Matka moja, Panna Mária...; strácam dych pri obdivovaní jej vznešenej úlohy ako prostrednice, neslýchaného dobrodenia jej utrpenia, nevyčerpateľnej dobroty

jej orodovania: Rozpamätaj sa, ó najláskavejšia Panna Mária . . .

Vo svetle týchto titulov slávy musím pochopiť, prežiť, vychutnať smysel známych slov: Tota pulchra es, Maria. Celá krásna si, Mária!

Čítanie: Lk 2, 1—21.

25. decembra

VIANOCE

Sv. Katarína Boloňská modlila sa na Vianoce r. 1435 v kostole svojho kláštora. Zjavila sa jej Panna Mária s dieťatkom Ježišom na rukách, priblížila sa k nej a vložila svojho Syna do jej rúk. Sv. Katarína privinula ho na svoje srdce, priložila svoje líca a svoje pery ku svätému Pokladu. Naraz všetko prestalo. Ale od tej chvíle pery a líca svätice zostaly poznačené milou farbou, »insolitum ex eo contactu traxere candorem«, hovoria Bollandisti (9. marca sv. VIII. str. 57 č. 47—49). Tento znak po božskom bozku ušetrila i smrť. Zázračné stopy sú ešte i teraz viditeľné. Telo svätice, uchránené od rozkladu, ale zbavené farby, má na tomto mieste znaky života« (Ribet, Mystique divine I, 289—290).

Treba mať v úcte zvláštne milosti svätcov, nedostávajú ich však všetci. Predsa však sv. Ignác z Loyoly v knihe Exercícií odporúča vžiť sa pri rozjímaní do »udalosti«, stať sa jedným z účastníkov; tak pri tajomstve Narodenia predstaviť si, že som i ja malým služobníkom Jozefa a Márie.

Či by som nebol urobil tak ako Katarína Boloňská, keby P. Mária bola na chvíľu vložila Božské dieťa do mojich rúk? Nie je to detinskosť, ale jednoduchosť.

Veď on sám, hoci bol Najväčší, stal sa maličkým.

Pri každej sv. omši je v mojich rukách. Mansuetus: »Keď ho položím napravo, zostane tam; ak ho uložím na ľavú stranu, zostane na ľavej strane.«

Priblížme sa k jasličkám... Majme nekonečnú úctu... Ale zároveň jednoduchú úprimnosť. A ak mám trochu prekročiť mieru v takýto deň, nech je to v smere nežnosti. Veď by bolo trochu aj smiešne v prítomnosti maličkého hrať sa na dospelého.

Čítanie: Modlitby dnešných troch sv. omší.

26. decembra

TRANSEAMUS ET VIDEAMUS

Transeamus. To je ťažšia úloha. Treba sa pohnúť, treba premôcť svoju lenivosť, treba sa prebudiť zo spánku, z rutíny, z netečnosti... Poďme, hore! Annuntio vobis. Je reč o zázračnej novinke. Prečo ešte stále zotrvávam v ľahostajnosti?...

Et videamus. Ľahké je pochopiť učenie jasličiek.

Učiteľom je dieťa, milé, usmievavé dieťa.

Poučenie je krátke. Večné Slovo prijalo najmenšie možné rozmery, aby hovorilo našim úbohým, vzdorným rozumom... Verbum abbreviatum... V miniatúrnom vydaní podáva svoje učenie.

Poučenie nie je určené ušiam. Malé dieťa ešte nevie rozprávať; nepovie ani slova. Ani Jozef a ani Mária... Celý svet mlčí pred jasľami. Dum medium silentium tenerent omnia. Len oči treba otvoriť; je to poučenie večné.

Pozri! Čo vidíš? Kráľa sveta involutum pannis et positum in praesepio.

Je to pravda? Nesnívam?

Nie, nie. Videamus. Dobre otvorme oči: maštaľka, biedne zvieratá, pošpinená slama, niekoľko dobrých duší, ktoré sa klaňajú. A vo válovčeku, kde sa kŕmia ovce, Baránok. Ecce Agnus Dei.

Ach, koľko si ja potrpím na zovňajšok. Tu všetka starosť o vonkajšok mizne.

Dominus meus et Deus meus!

Čítanie: Nasl Kr III, 54.

27. decembra

»... QUEM DILIGEBAT«

Učeník, ktorého Ježiš miloval, bol Ján. I ja som ním... Len si pripomni všetky dobrodenia dobrého Učiteľa...

Budem stále len prijímať? Quid retribuam? Ako sa odvďačím? Ako a nakoľko mám milovať?

Sv. Ignác označuje tri stupne lásky. Tak milovať, že nikdy neprivolím k ťažkému hriechu; tak milovať, že sa nikdy nedopustím všedného hriechu; tak milovať, že sa všemožne usilujem voliť kríž s ukrižovaným Ježišom.

Kde som ja? Do ktorej skupiny sa môžem zaradiť? Či sa vôbec môže nazývať láskou tá, akú ja prechovávam k Ježišovi?

Počúvajme slová P. de Foucaulda:

»Bože môj, neviem ako sa môžu niektoré duše dívať na teba ako chudobného, a pritom dobrovoľne ostávať v bohatstve... Uznávam, že ťa milujú, môj Bože, ale predsa myslím, že čosi chýba ich láske; ja si aspoň nevieň predstaviť lásku bez neodolateľnej túžby prispôsobiť sa, byť rovnakým a najmä podeliť si všetky trápenia, všetky ťarchy života... Byť bohatým, žiť si spokojne zo svojho majetku, keď ty si bol chudobný, utrápený, živil si sa z tvrdej roboty svojich rúk: ja... takto neviem milovať« (Ecrits spirituels str. 106).

Aký rozdiel medzi Foucauldom a mnou. Mám pred očima jasle. Vyvodím si z toho, že nejaké odriekanie mi je potrebné? Nie. Čudne si znásilňujem prirodzenosť: viem, že môj Boh nemá celkom nič, a ja žijem predsa veľmi ďaleko od odriekania; vidím svojho Učiteľa pribitého na kríži, a ja utekám čo možno najďalej od kríža.

O láska moja, aká si ty úbohá! Nemohla by si sa pokúsiť lepšie konať, po vyššom túžiť?

Pokús sa, skús!

Čítanie: Nasl Kr II, 11.

28. decembra. Mláďatká

FORMAM SERVI

Boh sa stal človekom, aby sa ľudia znovu stali božskými; Syn stáva sa sluhom, formam servi accipiens, aby sa sluhovia znovu stali synmi.

Jedným zo znakov tohto »sluhovského« postavenia bolo u Ježiša to, že sa narodil v najväčšej chudobe, a to je hlavné poučenie, ktoré nám sv. Ignác odporúča vziať si z pohľadu na jasle.

Poučenie o chudobe hmotnej predovšetkým. Pozoruj, pozorne hľaď na vonkajšiu výzdobu..., je dobrá, dokonalá pre Boha. Bol by si mohol inú vybrať, ale zvolil si takúto.

Dáva nám osobitne poučenie o duchovnom odriekaní: »Ako cítime, píše Perreyve, že všetka vedomosť, dôvtip, sláva, sebaláska sú na farchu pri týchto jasliach, v ktorých odpočíva Slovo Božie.«

Sv. Magdaléna Žofia Baratová napísala: »Nech sem príde pýcha, a isto sa stratí! Veľkou záhadou, ktorú si neviem nijako vysvetliť, mi je to, že pri pohľade na jasličky niektorá rehoľnica« — povedzme: i kňaz — »vie vytrvať v sebaláske!... Keď nás jasle nenaučia úplné zrieknutie sa všetkého časného, stvoreného, sme blázni a zaslepenci. Pozrime do malých domčekov vo svete, ktoré sú preplnené odriekaním« (Baunard, Vie II, str. 558).

Spytujme si svedomie o svojej chuti dobre si žiť, o svojej pýche, o vonkajšej márnivosti. Ak treba režme!

Čítanie: Modlitba a hymnus sviatku.

Nedeľa po Vianociach

MIRANTES

Evanjelium nám hovorí, že Jozef a Mária sa divili tomu, čo sa o ňom hovorilo. Mirantes super his, quae dicebantur de illo.

Všimnime si, aké miesto zaberá zázračnosť v tajomstve Vianoc a aké v mojom duchovnom živote.

Veľmi často sa usilujeme vštepiť do duší strach pred zlom, a zabúdame pritom vzbudzovať úctu k zázrakom, ktoré má v sebe naše božské náboženstvo: zázrak Boží, že Boh stvoril svet a človeka z ničoho; zázrak Boží, ktorý nám dal nadprirodzený život na počiatku ľudstva; zázrak Boží, že — po premárnení nadprirodzeného života Adamom — znovu nás urobil božskými za cenu príchodu na svet a za cenu obete Slova na kríži; zázrak Cirkvi, založenej Ježišom a trvajúcej i pri vonkajších a vnútorných nepriateľoch, ktorí jej neustále hrozia zánikom, a nielen trvajúcej, ale ešte sa rozširujúcej a posväcujúcej duše; zázrak sviatostí prispôsobených všetkým okolnostiam nášho života . . .

Koľkými zázrakmi je preplnené i toto tajomstvo: zázrak Vtelenia, zázrak príchodu nekonečného Boha do lona ženy a na slamu maštaľky, zázrak Márie, Panny a súčasne Matky, zázrak tichučkej pokory, vykupiteľskej účinnosti, tajomnej ako zjav ozrutnej rieky vychádzajúcej z nebadateľnej skaly . . .

Musím naučiť seba i druhých vedieť obdivovať. Nechcem si kresťanské bohatstvá podľa ich skutočnej hodnoty.

Čítanie: Ž 8.

30. decembra

KONIEC ROKU

I. Dostalo sa mi . . . milostí. Najrozličnejšími spôsobmi:
svetlo pre rozum: rozjímania,
čítania,
vnuknutia;
pomoc pre vôľu: sviatosti,
pomáhajúce milosti,
duchovné cvičenia.

Aká bola moja vernosť? ... In propria venit..., non receperunt.

Tak to bolo aj za čias Dieťaťa-Boha. Tak azda aj cez uplynulý rok.

Budúci rok? ... Aká má byť moja vernosť v budúcnosti?

II. ... skúšok:

telesných: zdravie, zármutky, trápenia ...,
mravných: odpor mojich farníkov, tiché boje atď.,
duševných: pokušenia, suchoparnosti.
Čo som si sám zavinil?
Spôsobil som niektorému bližnému trápenie?
Čo urobím, ak v blížiacom sa roku prídu skúšky?

III. Prihodily sa chyby:

prestúpením, nesplnením ..., zameškaním,
proti ktorej čnosti,
nevyužil som čas, milosti.
Si observaveris, quis sustinebit?

Zakľúčenie. — Redimentes tempus explevit tempora multa. Nemať len program svätosti, ale aj uskutočňovať svätosť.

Krásne rozhodnutie sv. Františka Saleského: »Všakže odteraz nebudeme už takí, akí sme boli dosiaľ; budeme inými ľuďmi, ktorí bez výnimky, bez výhrady, bezpodmienečne, navždy sa obetujeme Bohu a jeho láske. Ak sme doteraz neopätovali lásku dobrotivého Spasiteľa svätým a nerozlučným spojením svojich citov s jeho svätou vôľou, urobíme tak teraz, aby sme na konci roka lepšie milovali najvyššiu Dobrotu.«

Čítanie: Ž 50 Miserere.

31. decembra

VEČER MÔJHO ŽIVOTA

P. Aubry, profesor vo veľkom seminári v Beauvais, neskoršie misionár v Číne, píše vo svojom diele Le radicalisme du Sacrifice:

»Cítim, že starnem; moje krásne roky míňajú sa jeden po druhom; Bože môj, daj, aby som starnul i v tvojej láske!

A keď ma vek už zlomí, a keď smrť začne stravovať vo mne prirodzenú miazgu, ktorá pracuje vo mne a znepokojuje ma ešte a robí mi každú obeť nepríjemnou; keď už nebudem mať pred sebou nijaké lákavé plány, ani žiarivé nádeje, ani budúcnosť, ani schopnosť vzrušenia; a keď už nebude nič dobrého, čo by som ešte mohol žiadať od života; keď už nebudú vo mne vidieť nič, iba úbohého sodratého starca, padajúceho a nepríjemného človeka; keď uvidím vo svojom okolí odpadávať jedného po druhom, takže ostanem v živote ako by sám, a keď roky prinesú, že príde aj moja posledná chvíľa: vtedy, Ježišu môj, ty priateľ kňazov a tichý odplatiteľ našich obetí, vtedy tvoja láska, ktorá prežije v mojom srdci stratu mladosti a všetko, čoho ma pozbaví život, nahradí mi všetko a dušu mi omladí na večnosť; ešte stále ťa budem milovať a moja láska k tebe bude vždy mladá, vždy hlboká, vždy plná pôvabu; zápal krvi ochladne, ale oheň duše aj vtedy sa ešte zväčší dlhými žertvami života, venovaného obetiam; vtedy obrátim k tebe s nadšením úsmev svojej duše; moje ruky, i keď zlomené starobou, nájdu ešte sily, aby sa pozdvihly k tebe; môj hlas, zlomený vekom, ešte nájde zvuk, aby som zdiaľky volal teba, ktorý si bol svedkom mojich obetí na zemi a potešiteľom v mojich bolestiach; veni, veni, Domine Jesu (Zjv 22, 20). — A ja zachytím tvoju odpoveď: Áno, áno, hneď prídem. Ecce venio (tamtiež). — Vtedy stotisíci raz na zemi a prvýkrát v nebi zavolám: Pán je diel dedičstva môjho. Dominus pars haereditatis meae et calicis mei« (Ž 15. 5).

Čítanie: Te Deum.

APPARUIT

Treba zlomiť návyk. Som príliš navyknutý na Vykúpenie. Zvláštnosť tohto božského diela, v ktorom žijem, ma už vôbec neprekvapuje.

Viďme všetko novými očami.

»Taký mimoriadny je život viery, v ktorom žijeme! Je to také divné, že Boh nás miluje... (spôsobom, o akom nám hovorí viera). Od večnosti nás Boh miluje a myslí na to stvoriť nás z ničoho. Ďalej, Boh miluje tieto stvorenia láskou, akej niet páru, predurčil ich, že sa majú stať jeho »priateľmi«, že majú žiť z jeho života, nie jednu hodinu, ale naveky, a to úplne spojení s ním, že slovo priateľ nestačí na vyslovenie tohto života; treba také slovo, ktoré — keďže je reč o Bohu — by spôsobilo závrat, treba slovo, ktoré by vyjadrilo, že sme domom Božím (Ef 2, 19); ba viac ako to, jeho adoptovanými synmi (Rim 8, 15—16; 8, 23).

A táto láska, ktorá nás objíma ešte pred naším jestvovaním, táto láska bez hraníc, nekonečná láska je večná, nezmeniteľná v srdci Boha, takže i vtedy, keď takto milované pokolenie zhreší — čím sa dostáva od toho času núteno, osudovo pod hnev Boží, a je vydaná smrti vôľa Otcovej lásky ostáva k nám taká, že mení sa na nekonečné milosrdenstvo akýmsi podvodom voči sebe samej, ako povedala sv. Katarína Sienská: svojho vlastného Syna, svoje sväté Slovo vtelí do tela tých, ktorí zhrešili proti nemu a práve preto, že zhrešili, ako by nemohol zniesť tie nešťastia, ktoré ho oddeľujú od ľudí. Aby nás znovu získal, ide až po hranice možností. Svoje Slovo raz vtelené robí spoluzodpovedným za hriech, voči ktorému sme my ľudia bezmocní, ... posiela ho na kríž a všetkou krvou tohto vteleného Syna nás vykupuje, znovu robí most medzi sebou a nami, aby jeho láska konečne zas voľne mohla sa

nám znovu dávať« (P. Vallée O. P., Trid. sur sainte Catherine de Sienne).

Neobdivujme však len, aj sa poučme.

Užujme každé slovo čítania... Erudiens nos. Sbohom »svetský« život, abnegantes saecularia desideria. Odriekanie, dokonalý stav milosti, sobrie et juste et pie vivamus.

Jasne si povedzme: musím byť novým človekom, skutočným kňazom »in Christo Jesu Domino nostro«.

Čítanie: Lk 2, 21.

2. januára

MENO JEŽIŠ

Istá rehoľnica-katechétka učí náboženstvo robotníckych chlapcov. »Vždy to počúvam: pred Ježišom Kristom, po Ježišovi Kristovi... Kto je Ježiš Kristus?« Úbohé dieťa nič nevie o Spasiteľovi sveta.

Gasquet, ktorý sa neskoršie stal kardinálom, rozpráva r. 1913 na Katolíckom kongrese: »Keď som navštívil banícke kraje v Anglicku, jedného dňa ponosoval som sa v prítomnosti protestantov na nevedomosť o kresťanstve. Povedali mi, že preháňam. Urobili sme skúšku: popri nás prechádzali robotníci, ja som celkom náhodou poprosil jedného z nich, aby prišiel na chvíľku medzi nás. Dovolíte mi jednu otázku? Čo viete o Ježišovi Kristovi? Ježiš Kristus, odpovedal robotník, nepoznám ho. Isto nepracuje v našej smene.«

Aký zármutok musí cítiť, kto sa na chvíľu zastaví nad týmito dvoma skutočnými príbehmi a zamyslí sa nad nimi. A právom bolo napísané: »V tomto nádherne kvitnúcom storočí jedna vec mi pôsobí, Ježišu môj, vo vnútri strach: že echo tvojho mena slabne.«

Čo robím ja, aby meno — a osobnosť — Ježiša boly známe, milované, ctené? Zaiste učím svojich veriacich a svojich školákov náboženstvo; usilujem sa však dať im aj priamu, intímnu, hlbokú vedomosť o Božskom Spasi-

teľovi, usilujem sa vštepiť im osobnú, stále sa zväčšujúcu lásku k nemu?

Ale ešte pred splnením tejto svätej povinnosti musím sa snažiť, aby som i ja sám mal správnu vedomosť o Ježišovi Kristovi a hlbokú lásku k nemu.

Čítanie: Nasl Kr II, 8, 1—3.

3. januára

DATUS EST NOBIS

Rozjímal som o Emmanuelovi; liturgia ešte stále pripomína: Puer natus est nobis; narodilo sa nám dieťatko. A ďalej: Filius datus est nobis.

Nobis. Mne je dané toto dieťatko. Všetkým síce, ale mne viac ako ostatným, lebo som jeho kňazom.

Počúvajme Bérullea:

»Náš Boh, Deus noster. A z toľkých dôvodov a toľkými spôsobmi je náš! Náš je celým svojím bytím a nielen pre niekoľké skutky; náš je narodením a nielen bytím. Natus est nobis; je náš naveky a nielen na nejaký čas; náš je pre všetky naše potreby a služby; náš je takou istou mocou, akou ho Otec splodil v sebe. Aká veľká to vec a ako veľmi naša! Aká veľká to moc a láska Boha k nám! A aká veľká je hodnota našej prirodzenosti! On je Synom a Otec nám ho dáva, i z neho pochádza Duch Svätý a on sám sa nám dáva; on je náš na základe večného bytia; náš je mocou Otca, vôľou Syna. Účinkovaním Ducha Svätého; z neho pochádza Duch Svätý; on nám dáva tohto Ducha, ktorého on utvára v sebe a v nás.«

Cez tento rok, kedykoľvek mi to bude možné, budem sa usilovať poznať Ježiša, obdivovať Ježiša, klaňať sa Ježišovi. Musím urobiť svojím Boha, ktorý je tak náš.

Či Božský Spasiteľ všetkých nie je mojím osobitne v mojom kostole? Nech ma moji veriaci, nech ma Boh a anjeli často vidia ísť ta stráviť nejaký čas, odbaviť si rozjímanie, pomodliť sa breviár, hľadať tam posilu prv,

do fary.

Datus est nobis... Mihi, — Datus est nobis... Mihi.

Čítanie: Nasl Kr II, 8, 4—5.

4. januára

DOMINUS VOBISCUM

Veľmi dobrý spôsob, aby som myslel na to, že Ježiš je mojím Ježišom, je hovoriť si ozaj s najväčším duchom viery tak významné slová, ktoré sa mi staly azda už všednými: Dominus vobiscum.

Bolo by ozaj smutnou iróniou želať svojim veriacim, aby Boh bol s nimi, a pritom sa nesnažiť, aby bol najprv čo možno najužšie so mnou.

»Pán s vami.« Týmito slovami oslovoval Booz svojich žencov, keď prichádzal do poľa.

Omnoho viac ako zdvorilostnou formulou boly slová Jakubove k synom: »Hľa, ja umieram a Boh bude s vami a zasa vás privedie do krajiny vašich otcov.« Keď Jehaziel oznámil Jozafatovi víťazstvo nad moabskými a ammonskými pohanmi, skončil týmto povzbudením: »Nestrachujte sa... zajtra vyjdete proti nim, a Pán bude s vami.«

Archanjel, poslaný od Najvyššieho k nazaretskej Panne vyžiadať si jej súhlas k Vteleniu Emmanuela, oslovuje ju známymi slovami: Pán s tebou.

Tieto slová, posvätené božským posolstvom, prešly do kresťanskej reči; sv. Pavol rád končí týmito slovami svoje listy: »Milosť Pána nech je s vami«, píše Rimanom... »Boh lásky a pokoja bude s vami«, píše Korinťanom; sv. Ján na začiatku svojho druhého listu tak isto vyjadruje svoje želanie: »Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca a od Ježiša Krista, Otcovho Syna, nech je s nami v pravde a láske.«

Tak šťastne volená bola táto formula vo svojej stručnosti, že tak na východe ako i na západe prešla do liturgie.

Dôkazom toho je koncil v Brage v Portugalsku r. 560: tam sa usniesli, že »biskupi a kňazi bez rozdielu budú pozdravovať ľud týmito slovami: Dominus vobiscum, na čo veriaci odpovedia: Et cum Spiritu tuo a snem poznamenáva, že »celý západ toto prijal z apoštolského podania«.

Najmä pri sv. omši, keď vyslovujem osemkrát toto vznešené želanie svojmu ľudu, musím prežívať celú hĺbku týchto slov. Štyrikrát bozkávam oltár pred Dominus vobiscum. Oltár je Kristus. Pri tomto štyrikrát utužujem pevnejšie svoje spojenie s Kristom: Christus mecum. Dominus meus et Deus meus.

Čítanie: Rút 2, 1—8.

Vigília pred Zjavením Pána

VIDIMUS, VENIMUS

Predstavme si, že by mudrci neboli nasledovali hviezdu. Neboli by našli Ježiša.

Bl. P. de la Colombiere poznamenáva vo svojich duchovných cvičeniach: »Milosť Božia je semeno, ktoré neslobodno udusiť... Treba verne poslúchať vnuknutia, ktoré nás niekedy nabádajú vykonať nejaký dobrý skutok, lebo táto vernosť býva zárodkom našej blaženosti. Ak poslúchneme hlas, ktorým nás niekedy Boh volá k sebazapreniu, prinesie nám to azda veľmi bohaté ovocie a našu svätosť; ak si však, naopak, nepovšimneme takejto malej milosti, môže to mať veľmi smutné následky.«

Manning a Gratry hovoria tak isto: »My poslúchneme len asi dvadsať vnuknutí, ktoré nám prichádzajú v stovkách«, píše Manning vo svojom denníku zo staroby (Quand le soir tombe, 9. septembra); »alebo my ich napočítame len dvadsať, tak veľká je naša nepozornosť, a poslúchneme len jedno, tak slabá je naša ochota«. Vysvetľujúc hroznú výčitku Spasiteľovu: »Jerusalem, Jerusalem, quae occidis prophetas« hovorí Gratry: »Jeruzalem je duša, sú

proroci, poslovia Boží, sú vnuknutia, ktoré Boh neprestajne dáva duši. Podstata celej otázky je v tomto: Čo robím s vnuknutiami, ktoré mi Boh dáva? Čo robím so začiatkami a zrnkami, ktoré neprestáva vzbudzovať vo mne a ktoré nasledujú po sebe ako vlny alebo ako ozvena hlasu? Bude sa hlas ozývať len na púšti? Alebo umlčím hlas, potlačím vnuknutie, pošliapem zrno, pokazím, inam usmerním svoju horlivosť? Ešte i ja budem kameňovať prorokov a pozabíjam poslov Božích?«

Nasledujme hviezdu, vážme si zrnká, poslúchajme prorokov. Nikdy neopovrhujme svetlom, nepohŕdajme posolstvom shora. »Videl som. — Idem.«

Čítanie: Mt 2, 1—13.

6. januara

ZJAVENIE PÁNA

Mudrci sú príkladom verného nasledovania vnuknutí.

Aké je moje poslúchanie vnuknutí Božích? Nie azda len raz cez celý život, ale aspoň dvadsaťkrát cez deň milosť Božia naliehа na mňa. Duch Svätý nie je nejakou mŕtvolou, nehybnou mŕtvolou; On je život, je Živý, ktorý sa hýbe, ktorý volá, nutká, povzbudzuje.

Gratia Dei urget nos. Vnuknutia sú silné ako voda nad zdymadlom; sú príjemné ako tichý vetrík, gemitibus inenarrabilibus. Sila je znakom Boha. Jemnosť je znakom Boha, ktorý sa prispôsobuje. Keby sa mi ukázal vo svojej božskej velebnosti, nevydržal by som to; moja vôľa nebola by slobodná. Preto Boh zakrýva svoju vznešenosť; stáva sa hviezdou, hlasom bez nádhery: »A ja som ťa počul, Pane, ako by si hovoril z veľkej vzdialenosti«, hovorí sv. Augustín.

A ak ho neposlúchneme, Duch Svätý prichádza znovu. Keď ho neprijmeme, ak prichádza hlavným schodišťom, pôjde služobným schodišťom, vyčká trpezlivo, vystriehne na prahu duše trochu dobrej vôle, vyžobrie si prijatie

a celý bude naradostnený, ak si ráčime všimnúť jeho prítomnosť, jeho žiadosť...

Obnovme trochu svoju pamäť. Už svitá... Hore, môj kňaz, vstaň: kľačadlo a duše ťa už čakajú. Je čas na rozjímanie... Poďme, kňaz môj, zobuď sa, ja som to. Sober sa, mám ti čosi povedať. Vytrvaj, ešte sme si nepovedali všetko... Pri oltári..., v kancelárii..., pri stole..., pri návšteve, všade, všade nás milosť pobáda. Urget nos.

Treba zdvihnúť hlavu, ak chceme vidieť hviezdy. Buďme pozorní, aby sme vycítili volanie milosti. Žime sobrano.

Čítanie: Nasl Kr III, 53, 1.

7. januára

AKO NASLEDOVAŤ HVIEZDU?

Ako môžeme prijať vnuknutie?

Môžeme zaujať trojaký postoj:

Povedať otvorene: nie, odmietnuť. Je to hriech proti svetlu. Vidím, čo by bolo treba robiť, ale nechcem. Ak ide o prikázanie Božie, je to hriech; ak je reč o prikázaní Božom vo veci vážnej, je to hriech ťažký; vo veci ľahkej, všedný. Ak nejde o prikázanie, ale o Božie želanie, želanie jasné a zrejmé, nevernosť volá sa nedokonalosťou. Nemôžem povedať, že by nedokonalosť, pri plnom súhlase, bola vecou, ktorá nemá následky: »Bola by som rada, keby si toto urobilo, dieťa moje«, hovorí matka. — »Nie, to sa mi nechce.« Taká istá neslušnosť; lenže tu matkou je Boh a dieťaťom je kňaz.

Vyhovárať sa. Nepoviem: nie. Ale nepoviem ani: áno. Usilujem sa vyhnúť odpovedi. Chcel by som chcieť, ale nemám na to dosť odvahy a hľadám všelijaké výhovorky. Nechcel by som surovo neposlúchnuť. Preto vyjednávam. Aby som nemusel poslúchnuť, rokujem. Bohužiaľ, vyjednávať znamená už sľaviť a sľavovať znamená vystaviť sa tomu, že skoro upadnem. Aj okolo mudrcov ozývaly sa

takéto hlasy: »Ste si celkom istí? Je to predpovedaná hviezda? A ak sa mýlite? Načo odísť? Cesta je dlhá; predstavte si všetky ťažkosti, kým ta prídete...«

Môžem hneď poslúchnuť. Hore! Na cestu! Je to ďaleko? To nič, to neprichádza do úvahy. Bude to ťažké? A čo na tom? Uvidím to len na ceste!

Ó verní a neúnavní pútnici Boží!

Čítanie: Nasl Kr III, 53, 2—3.

8. januára

ZLATO, KADIDLO, MYRHA

Nikto neprichádza k jasliam tak, že by niečo nepriniesol. Každý doniesol niečo. Pastieri ovčiu vlnu, mudrci arabské dary.

Dôležitá vec v duchovnom živote: sú dva druhy lásky: láska citová a láska účinná.

Citová láska sa prejavuje slovami, nadšením, vrelosťou citu, ohnivými básňami. Pripomnime si, čo o tom hovorí sväté Písmo: »Nedúfajte v slovách živých a nehovorte: Chrám Pánov, chrám Pánov, chrám Pánov je toto... Hľa, vy skladáte nádej svoju v lživých rečiach, ktoré vám neprispievajú« (Jer 7, 4); a evanjelium: »Tento ľud len svojimi perami ma ctí«, radšej by som bol, keby sa k slovám pripojily i skutky.

Účinná láska sa prejavuje skutkami. Je azda menej ohnivá, ale je opravdivejšia. Nie že by azda vzlet a slová neboly užitočné; ak niet iného, lepšieho, i to je už čosi. Lenže omnoho vážnejšia je láska, ktorá sa prejavuje v skutkoch. »Hovoríš mi, že ma miluješ? Dokáž mi to! Serva mandata.«

Poznám klasický význam darov troch mudrcov: zlato — dar srdca, vôle; kadidlo — dar modlitby; myrha — dar obete.

Preskúmajme sa, či nie je niekde chyba a čo máme napraviť. Nemôžem urobiť, že by som nič nepriniesol Bož-

skému Dieťatku. Ešte menej môžem mu priniesť vlnu, sožratú moľami, nejaký bezcenný peniaz, modlitby bez ducha modlitby alebo náhradku obete.

Donum perfectum. Mensuram bonam, confertam, coagitatam, superefffluentem.

Čítanie: Iz 7, 1—6.

9. januára

DIEŤA A JEHO MATKA

Odmena mudrcov: invenerunt puerum et matrem; našli dieťa s jeho matkou.

Odmena vernosti: nájdenie Boha; nasledovať hviezdu je ísť za svetlom; qui facit veritatem, venit ad lucem, povedal sv. Ján: keď človek ostáva verný svetlu, ktoré sa mu dostáva, v príhodnom čase dôjde k plnosti svetla. Sleduj každý strom v platánovej aleji a prídeš na koniec cesty; a konečným cieľom cesty je Pán, Dominus est. Invenietis puerum cum Maria matre ejus.

Ježiš a jeho matka zaslúžia si trochu námahy! Treba mať pevnú vieru, aby sme sa nedali znechutiť, keď sa nám hviezda stratí; odvážnu chuť pokračovať v ceste každý deň tam, kde sme prestali; dôveru v duchovného vodcu, že nás zavedie na pravé miesto božských jasieľ.

Ako kňaz videl som jasne cestu pred sebou; viedly ma ideály kňazského povolania, jasná hviezda mi svietila cestou... A s Božou pomocou dal som sa na cestu, pohol som sa. Azda sa mi niekedy zdalo, že hviezda sa zatemňovala, strácala, bočné chodníčky ma zvádzaly, tma ma obkľučovala, alebo aspoň pochybnosť ma pojímala: som skutočne na správnej ceste?

Myslime na mudrcov! Viera a nádej. I keby nás nejaký Herodes chcel pomýliť, zostaňme len na ceste. Fidelis Deus per quem vocati estis. Boh je verný.

Videl som správnu cestu. Pokračujme. Celkom priamo.

Čítanie: Jn 3, 19—22.

10. januára

VŠEOBECNOSŤ CIRKVI

Vernosť milosti; toto je mravné poučenie, ktoré si máme vziať zo Zjavenia Pána. Vieroučné poučenie: všeobecnosť Cirkvi. Ježiš neprišiel len kvôli židom. Nie. Pre celý svet. Preto ako klaňateľov pri svojich jasliach nechcel mať len obyvateľov svojej krajiny, ale i klaňateľov nežidov. Hneď na začiatku bolo treba ukázať proti veľmi nehybnému a úzkoprsému partikularizmu židovskému, že Vykúpenie nie je len pre Izraela, ale pre celý svet.

Iďte, povedal Spasiteľ, iďte do celého sveta! V prvom rade, pravda, k Izraelovi; k spravodlivým Izraela a jeho strateným ovečkám. A potom ponad Izraela ku všetkým národom sveta.

Katolicita je všeobecnosť.

V Ríme je obraz, ktorý predstavuje sv. Ignáca z Loyoly, ako zapaľuje fakľu pri Srdci Ježišovom. Na ňom je nápis: Ite, incendite mundum. A keď Mascaregnas v mene Filipa II. žiadal šesť misionárov pre Indiu, Ignác odpovedal: »Je nás desať; od nich odpočítam dvoch; ak vám dám šiestich, čo mi ostane pre ostatný svet?«

Universus orbis, celý svet. A hneď od počiatku kresťanstva apoštoli si podelili svet.

Credo ecclesiam catholicam.

Čítanie: Sk 9, 20 n.

11. januára

MILOSRDNÝ SAMARITÁN

»Zazrel ho, ale ho obišiel« (Lk 10, 31). K tejto stati poznamenáva istý cirkevný spisovateľ nie bez uštipačnosti: »Tento dobrý kňaz by bol zaiste niečo urobil pre zraneného, keby to bolo bývalo v jeho farnosti.«

Dajme pozor, aby sme pod zámienkou, že sa celí venujeme apoštolátu svojho kúska vinice Pánovej, nezabudli

na ostatných pracovníkov a najmä na oráčov vzdialených v misijných krajinách.

Z rozpravy P. Drehmansa CSsR, sekretára kardinála Van Rossum »o katolíckom cite« treba si zapamätať odsúdenie úzkoprsosti: »Isteže farnosť tvorí základnú čiastku cirkevnej organizácie . . ., ale je nesprávne a zlé i pre samú farnosť, ak sa jej venuje taká starostlivosť, ktorá vylučuje starostlivosť o veľké potreby všeobecnej Cirkvi. Takáto prax, veľmi nešťastná, o čom je každý presvedčený, sa veľmi rozšírila v Katolíckej akcii. Istý arcibiskup zo Spojených štátov poznamenáva, že sa v niektorej farnosti vyvinuje obdivuhodná činnosť, a pritom panuje najväčšia nevšímavosť pre potreby Cirkvi.«

Zaujímajme sa o misie. Dovoľme misionárom robiť sbierky. Pripravujme apoštolov pre evanjelizovanie ďalekých krajín. Vzbudzujme Františkov Xaverských. Spájajme sa s veľkými vzdialenými pracovníkmi. Ak máme farskú knižnicu, dajme ta i niekoľko pekných životopisov a cestopisov misionárov.

Pochopme a rozširujme apoštolát modlitby.

Čítanie: Lk 10, 30 n.

Prvá nedeľa po Zjavení Pána

SVÄTÁ RODINA

— Vzhľadom na minulosť, poďakujme Bohu za rodinu, ktorú nám dal, rodinu azda veľmi svätú alebo aspoň takú, v ktorej boly duše ozaj verné a Bohu milé (matka, sestra, otec) . . . Spomniem si na hlavné dobrodenia, ktoré som dostal v rodinnom kozube; životné podmienky boly azda dosť skromné, ale toto prostredie bolo bohaté na milosti Božie! Bolo by vzklíčilo moje povolanie bez všetkých týchto dobrodení?

— Pre prítomnosť, zväčšime svoju úctu k Ježišovi, Márii a Jozefovi! Živo si predstavme malý domček nazaretský, prežívajme božský pokoj, jednoduchosť, tichosť, ovzdušie

roboty, lásky, sobranosti... Často si opakujme tri blahoslavené mená... Robme tak, aby pri každom ich vyslovení vynorila sa nám v mysli jedna alebo druhá čnosť, ktorú v tom čase najviac potrebujem.

Obdivujme, nasledujme, vzývajme!

— Pre budúcnosť, prízvukujme vo svojej apoštolskej práci rodinnú myšlienku. Poúčajme svoje ovečky o ich povinnostiach v domácnosti, o svätých zákonoch manželstva, o dôležitej povinnosti kresťanskej výchovy dietok. Rozširujme vo svojej farnosti smysel pre rodinný život: naša činnosť nech sa rozprestiera na rodičov i dietky; všetku svoju apoštolskú horlivosť sústreďme na myšlienku rodiny. Poznajme dôkladne text a myšlienky dvoch encyklík pápeža Pia XI: Casti connubii, o manželstve (1931) a Repraesentanti in terra, o výchove (1929). Poraďme, alebo aspoň my používajme všetky publikácie o manželskej otázke. Mnoho sa modlime, aby rodiny našich farností čím skôr žily podľa príkladu svätej Rodiny.

Čítanie: Niektorá čiastka z jednej alebo druhej encykliky.

Oktáva Zjavenia Pána

ERAT IN DESERTIS

O sv. Jánovi Krstiteľovi hovorí sv. Lukáš: »Žil na púšti až do dňa, v ktorom sa ukázal izraelskému ľudu.« Aké poučenie: púšť je povinná predohra verejného účinkovania.

Prv ako sa kňaz postaví pred duše, musí prežiť dlhšiu dobu v seminárskom ústraní v práci. Cirkev sa, pravda, snaží čím skôr dať vyvoleného, ktorého pripravuje v tichosti, do služby storakých potrieb, ktoré ho vyžadujú; ale jej starostlivosť je zároveň úzkostlivá; pýta sa, či kňaz, ktorého postaví do sveta, má ozaj všetko, aby mohol dať svetu dobrý príklad a poučenie.

Chcela by urýchliť kroky, zdvojnásobniť etapy, vidieť čím prv — diem ostensionis ad Israel... Ale nie; ešte

neprišla hodina. Skúšobná, prípravná doba na púšti nikdy nie je dosť dlhá. Je lepšie, aby duše čakaly, než dať im nedostatočne pripraveného kňaza. Na púšti — in desertis — najlepšie sa vykoná neskoršie obrátenie a posvätenie Izraela v dňoch vonkajšej činnosti.

Naučme sa aj my túto taktiku Cirkvi. Dobre pochopme, že naša činnosť s dušami je nerozlučne spätá so sobranosťou, ktorá predchádza. Nikdy sa nepúšťajme do nijakého diela svojho apoštolátu bez nahromadenia božských zásob, bez dobrej duševnej prípravy.

Čítanie: Ž 95.

Utorok

MISIJNÝ APOŠTOLÁT

Pre starosti o svoju farnosť nesmiem zabúdať, ako sme už boli rozjímali, na ostatnú čiastku sveta. Pre všetkých prišiel Kristus. I sám sa musím zaujímať a musím vzbudiť i záujem svojich ovečiek o obrátenie pohanov.

Dnes sa usilujme pochopiť nové podmienky misijného apoštolátu v súčasnej dobe.

I. U ľ a h č u j e t e r a z m i s i j n ú p r á c u:
pomerne ľahké dopravné spojenie,
lepšie (pomerne) usporiadanie misijných území.

II. S ť a ž u j e v i a c a k o k e d y k o ľ v e k p r e d t ý m:
prebúdzajúce sa národné povedomie pohanských národov,
pohľad na nedostatok kresťanského cítenia u kresťanských národov, ktoré sa navzájom ničily cez poslednú vojnu,
intenzívnejšie prenikanie protestantov; katolíci majú 8 univerzít a 5.000 poslucháčov, protestanti 100 univerzít a 25.000 študentov,
nedostatok apoštolov; na 1 miliardu pohanov pripadá len 16.050 kňazov (ktorým pomáha 7.305 bratov, 38.504 sestier, 74.127 katechétov, 61.756 učiteľov)!

Nech je v nás veľká túžba po spáse sveta a vštepujme ju aj do svojich veriacich!

Čítanie: Rim 10, 10—20.

Streda

»UČITEĽ NEMOŽNOSTÍ«

P. Foucauld bol povedal: »Ježiš je učiteľ nemožností.« Pod nesmiernou ťarchou apoštolských úloh strácame niekedy dôveru. Kázať o kríži svetu, ktorý ho nechce; žiadať jednotu od sveta, ktorý nesníva o inom ako o rozdeľovaní; vyžadovať lásku od sveta, ktorý nevie milovať; najmä žiadať od sveta sebazaprenie, ktorého neodolateľne láka rozkoš; je to ťažká úloha!

A skutočne, odkedy rybári vyvolení Pánom Ježišom vybrali sa na dobytie sveta, koľko ťažkostí a prekážok sa postavilo do cesty, aká pomalosť, koľkokrát až státie na mieste, javí sa v rozširovaní evanjelia; môžeme to nazvať apoštolátom po kvapkách. Katolicita Cirkvi je síce katolicitou práva, t. j. schopnosťou, o ktorej vôbec nemožno pochybovať z toho dôvodu, že katolicita je ešte veľmi slabo rozšírená. Ale aké výrečné sú tieto číslice: po 1900 rokoch dve tretiny sveta sú ešte pohanské! Zo 400 miliónov obyvateľov Číny len tri milióny sú katolíci! Z 200 miliónov obyvateľov Afriky tri milióny katolíkov!

Ako často musím opakovať modlitbu Cirkvi: Surge, illuminare Jerusalem! Aký dôraz musím klásť na slová Otčenáša: »Príď kráľovstvo tvoje!«

Rozšírme svoje kresťanstvo na rozmery sveta! Nežiada sa odo mňa, aby som šiel do ďalekých krajov. Ale keby som tu doma bol svätejší, moji bratia misionári by robili viac zázrakov. Pomáhajme im svojimi čnosťami, aby sa stali učiteľmi nemožností!

Čítanie: Pomaly recitujme Otčenáš.

STO MÍĽ

»Prešiel by som sto míľ, aby som zachránil jednu dušu«, povedal sv. arcibiskup parížsky Mons. de Quélen.

Nemusím sa ustávať do veľhôr čínskych alebo na saharské bralá Hoggár. Okruhom mojej pôsobnosti nie je ani celý okres! Nemusím prejsť sto míľ, aby som sa dostal ku svojim ovečkám. Netreba ani desať, ani päť!

Mojím misijným územím, krajom, kde mám šíriť evanjelium, je moja farnosť a jej obvod je azda len jedna míľa; sú to moje školy, moje štúdium, moje gymnázium, moje spolky, teda rozloha tohto kúska zeme je dosť malá.

Chýba mi však duch veľkých apoštolov. Stal som sa zaiste kňazom pre duše, a ich spása mi leží na srdci. Ale či by som urobil ozaj sto míľ, aby som zachránil jednu z nich? Či som nemeškal nedávno, keď som mal ísť ku chorému, ktorého mi označili, k dieťaťu, ktoré nebolo zapísané na náboženstvo, na prvé sv. prijímanie, alebo ktoré vymeškávalo hodiny? Odkladal som, neponáhľal som sa ... Nedostatok horlivosti, nedostatok lásky.

»Nestačí, že ja milujem Boha, ak môj bližný ho nemiluje«, povedal sv. Vincent z Pauly. Túžim po tom, aby môj bližný, najmä tak blízky môj bližný, akým je môj veriaci, miloval Boha, miloval ho úprimne, celou svojou dušou?

Neuspokojujem sa azda veľmi ľahko? »Všetko je v poriadku.« »Konečne, nie je mojou povinnosťou, aby som prinášal toľko obetí.«

Ale áno. Keď si kňaz, si povinný ... urobiť 100 míľ, ak je to potrebné na záchranu jednej duše.

Čítanie: Mt 18, 12—15.

SEGREGATUS IN EVANGELIUM

»Vyvolený hlásať Božiu blahozvesť« (Rim 1, 1). Evanjelium, jeho rozširovanie, jeho prekvitanie, hľa, úloha môjho života a hlavné moje poslanie. Ak si vstúpil do kňazských radov pre inú vec, spáchal si svätokrádež alebo chybu. Ak je povinnosťou i jednoduchého kresťana, aby jeho conversatio, t. j. celý spôsob myslenia a života bol in coelis, očo viac môj spôsob myslenia a života! Evanjelium, rozšírenie kráľovstva Božieho, záujmy Cirkvi na prvom mieste!

Isteže musím dbať i na záujmy prirodzené, starať sa o potreby hmotného života. Ale nesmiem v tom zakotviť; každé preháňanie po tejto stránke je kradnutím času pre evanjelium.

Aké je to smutné, že hoci by mi maly ležať na srdci len záujmy Boha a duší, predsa často mám v ústach pri rozhovore so spolubratmi len bezvýznamné maličkosti živobytia, porovnávanie hmotných pomerov jednotlivých fár. Niet apoštolskejšej témy ako otázka kňazských platov? Prečo sa tak snižujem a tak snižujem celý svoj úrad na špinavé počítanie, ktoré veľmi zaváňa úžerníctvom? Nesmiem byť hmotárom, ktorý využíva svoj úrad na obohatenie, ale musím byť apoštolom, ktorý myslí na dobytie sveta a duší pre evanjelium — i keď by to bolo na jeho hmotnú škodu. Opus fac Evangelistae! (2 Tim 4, 3—5.)

Vyvolil si si kňazskú dráhu, preto je nemiestne, aby sa rozhovor točil okolo výnosných miest, čestných vyznamenaní alebo vedľajších príjmov! Duše sa tratia, a Ježiša nemilujú. Bolo by naozaj poľutovania hodné, keby ma táto vec neznepokojovala!

Čítanie: 2 Tim 2, 1—8.

Sobota

ZÁRMUTKY POZEMSKÉHO ŽIVOTA

Teofan Vénard napísal 22. januára 1854 jednému zo svojich priateľov, ktorý bol tiež misionárom v Tonkine (P. Dallet, pôvodca Chant pour le départ des Missionaires):

»Ako Vy hovorievate, je veľa smutných vecí na svete; šťastný, kto sa drží pomimo, kto žije vo svojom srdci a celkom odumiera sebe.«

Inokedy vracia sa zas k tejto téme: »Silne preciťujem Vaše trápenia, chápem ich a keby som nepoznal Vašu duševnú silu, ľutoval by som Vás.« A vyzývajúc svojho spolubrata v apoštoláte, aby využil ťažkosti na duševné povznesenie, hovorí: »Boh Vás chce mať pre seba... Kto chce byť mužom Božím, musí byť najprv dokonalým človekom... Nebuďme len napolo apoštolmi, nebuďme len napolo ľuďmi... Zdá sa mi, že zlo, práve tým, že sa mi nepáči, ma viac pozdvihuje k tomu, čo je dobré. Cítim, že moja duša utrpením priberá na silách.«

Vénard musel trpieť, a to až po mučeníctvo. A nič nie je krajšie, ako čo napísal zo železnej klietky svojim príbuzným a priateľom: »Meč visí nad mojou hlavou, ale sa vôbec nebojím... Radujem sa.« Trikrát museli spustiť meč, kým zabili svätca. V deň Očisťovania 2. febr. 1861.

Vo februári r. 1854, pri odchode do misií, napísal: »Povedz priateľovi Paziotovi, že idem do Tonkinu; nech teda pripraví schránku pre moje relikvie... Aký blažený by bol Teofan, keby Boh bol tak milostivý...«

A Boh mu doprial túto milosť.

Som aj ja z takého zrna, z ktorého vyrastajú mučeníci? I keď nejdem tak ďaleko, som aspoň apoštolom a či poloapoštolom, človekom alebo poločlovekom? V mojom prípade nie je reč o mučeníctve, ale o tom, či pri malých trápeniach a zármutkoch života mám dosť viery a odvahy, aby som i ja vedel povedať: »Nebojím sa, radujem sa.«

Čítanie: Blahoslavenstvá Mt 5, 1—12.

Druhá nedeľa po Zjavení Pána

DEFICIENTE VINO

Na prosbu Márie urobil Ježiš prvý svoj zázrak.

Viďme celú udalosť... osoby, podrobnosti; Ježiša, Máriu, hostí a rodinu... sluhov.

Počúvajme slová:

1. Máriine slová Ježišovi: »Nemajú vína.«

Moja dobrá Matka! A ja? Pozri, čo všetko mi chýba! Povedz Ježišovi: »Ježišu, môj milovaný Syn, pozri na môjho kňaza tam v tej farnosti (na tom ústave), je ozaj chudobný. V deň svojej vysviacky za kňaza sľuboval, veľa sľuboval. Človek by si bol myslel, že nikdy nevyschnú zásoby. Ale už oddávna nádoba je prázdna.« Priznajme si ponížene, úprimne všetko, čo nám chýba.

2. Máriine slová sluhom: »Čokoľvek vám povie, urobte!«

Príkaz je jednoduchý. Dobre viem, čo žiada Ježiš odo mňa, ale nerobím to. Robme. Pracujme. Splňme, čo sa od nás žiada.

3. Ježišove slová posluhovačom: »Naplňte tie nádoby vodou!«

Pre seba si vyhradzuje premeniť vodu na víno. Ja mám priniesť svoju dobrú vôľu. Môj podiel na diele je »nič«, ale nič potrebné. Ježiš premení to »nič« na niečo. Dôverujme v neho. »Postavte sa pred neho ako čisté plátno na podstavec pred maliara«, odporúčala sv. Margite jej predstavená M. Thouvant. Mala pravdu.

Náš Spasiteľ si vyhradzuje vtlačiť na plátno svoju božskú podobu.

Robme, čo vládzeme, a rátajme na milosť.

Čítanie: Jn 2, 1—13.

Pondelok

VŠEDNOSŤ V NÁBOŽNOSTI

Keď zbadám cez duchovné cvičenia alebo pri nejakom živom a dojímavom čítaní alebo pri pozornejšom rozjímaní, ktoré ma dojme, že mám smutnú schopnosť chodiť nad priepasťou bez chvenia, dotýkať sa skvostov, a vôbec si to neuvedomovať, byť v styku s najhlbšími tajomstvami bez toho, že by ma zarazila veľká alebo tragická zázračnosť, ktorá je v nich, vtedy poľutujem seba samého a sa aj vyhreším, vyčítam si netečnosť, nedostatok citu, smrť schopností, ktoré ináč dávajú, alebo udržujú život najvyšších hodnôt.

Na svoje ospravedlnenie poviem: Nemôžem za to, je to sila zvyku, zvyk sype popol aj na najväčší oheň, to vždy tak bude, na tom nič nemôžem zmeniť.

Myslím však, že opak je pravda. Ak veľké náboženské pravdy: nekonečný Boh, moja božská osobnosť, Ježiš, Vtelené Slovo, hostia, Kalvária, Mária atď. sú pre mňa len bezvýznamnými, chudobnými, bezkrvnými, neživotnými realitami, je to zaiste preto, že som sa neusiloval dostatočne stále ostávať v styku s týmito vysokými hodnotami, aké predstavuje každé z týchto tajomstiev. Nie preto nevidím všetko, čo v sebe obsahujú, že by som bol priveľa na ne hľadel; ale preto, lebo som sa nedíval na ne dosť dlho. Kto zachytí lepšie krásu obdivu hodných tajomstiev nášho božského náboženstva, ktorými ono oplýva: povrchný kresťan, ktorý nikdy nerozjíma alebo rozjímajúci človek, ktorému sú ony každodenným pokrmom?

Záver: Viac sa vhlbovať do modlitby.

Čítanie: Nasl Kr II, 2.

Dvadsaťročný Savonarola opustil svojich a vstúpil k dominikánom v Bologni. Takto vysvetľuje svoje rozhodnutie: »Začal som rozmýšľať nad zápalom, s akým neprestajne bojujeme za neužitočné veci, a ako sa nestaráme o potrebné a žiadúce veci. A prišiel som na to, že sa bez prestania rútime k smrti; preto som sa rozhodol opustiť všetko a nikdy viac nespustiť s očú konečný cieľ človeka a pripravovať sa naň zo všetkých svojich síl... S milosťou Božou začal som opovrhovať všetkými zemskými vecami. Neodolateľná túžba po nebeskej vlasti spaľovala moje srdce a rozhodol som sa slúžiť výlučne Spasiteľovi.«

Keď som sa stal ja kňazom, tiež som nehľadal iné ako »slúžiť výlučne Spasiteľovi Ježišovi Kristovi«. Nebudem bojovať vo svete za svet: vstúpil som do služieb Božského Učiteľa, obetoval som sa dušiam.

Taký bol môj život v seminári, takéto pocity sprevádzaly moju kňazskú vysviacku a začiatky môjho kňazského účinkovania. Aký smäd, aké túžby panovaly vo mne vtedy! Svet sa azda pokúsil príležitostne strhnúť ma k sebe, zaiste nie v nejakej dôležitej veci, ale privesujúc mi, ako to dobre vie robiť, tisícoraké maličkosti; a ja som sa dal oklamať. Vďaka Bohu, vyviazol som z toho a i pri niekoľkých slabostiach úprimne som sa oddal Pánovi...

Ale teraz? Ako stojím? Bojím sa sveta? Vidím jasno, čo je mojou hlavnou povinnosťou a uvedomujem si, že nemám sa starať o to, čo je nič a ničota?

»Rozhodol som sa slúžiť výlučne Spasiteľovi.«

Nájdime znovu dojímavú sviežosť týchto slov. Viac ako inokedy toto musí byť celým mojím životom.

Čítanie: Nasl Kr I, 25.

BOH MA MILOVAL

Boh ma povolal nielen krstom ku kresťanskému životu, ale aj na kňazskú dráhu.

Čo to znamená? Urobil zo mňa človeka, ktorý je 1. najväčší po Kristu Ježišovi, 2. najužitočnejší na zemi.

1. Najväčší. Každý veriaci skrze milosť posväcujúcu, ktorú dostal pri krste, je »svätým«, živým predĺžením Krista. Ale ja kňaz som dvojnásobne »Kristom«. Mimo tej príslušnosti ku Kristovi, ktorú majú všetci pokrstení a ktorá ich robí účastnými na krásnom, ale celkom vnútornom, celkom duchovnom podiele na Kristovom kňazstve, ja ako kňaz patrím ku Kristovi a na tom základe mám právo svolávať ho pri každom premenení na oltár . . .

2. Najužitočnejší na svete.

a) Pre Boha v prvom rade. Mne je sverená starosť o verejné modlitby, »officium«, neustály spev sanctus, ktorý tu na zemi je ozvenou anjelského spevu v nebesiach.

b) Pre ľudí; ustanovil ma pre nich:

— lekárom. Dbám o liečenie, o udržanie sa na primeranej duševnej výške, aby som mohol »vykonávať« liečenie duší?

— Potešiteľom: Som skutočne neviditeľný zástupca Ducha Svätého u svojich veriacich? Consolator optime?

— Posvätiteľom. Mám byť soľou zeme, božským kvasom. Či moja prítomnosť napomáha nejako k pozdvihovaniu duší k Bohu?

Aké je to veľké poslanie rozdávať slovo Kristovo, odpustenie Kristovo, telo Kristovo!

Zakončenie: Quid retribuam Domino?

Čítanie: Ž 73 Quam bonus Israel Deus.

Je to výraz sv. Písma na kvalifikovanie Mojžiša po jeho stretnutí s Bohom na vrchu Sinaji: »Videl neviditeľného.«

A ja? Vidím neviditeľného? Keď hovorím o ňom »z nevyhnutnosti povolania«, z povinnosti apoštolátu, či pôsobím takým dojmom, že »neviditeľný« znamená pre mňa »niekoho«, alebo robím dojem človeka, ktorý odrieka slová, ktorý rozpráva o veciach, ktoré ho nezaujímajú a ktorý sotvaže verí?

Keď sa modlím na svojom kľačadle v izbe alebo pred oltárom vo svojom kostole, je moja viera opravdivou vierou, ktorá hory prenáša, ktorá ožaruje obzor?

Ale čo hovorím? Usilujem sa vôbec vidieť Neviditeľného? Zaujíma ma vôbec, ctím si ho, túžim po ňom?

Keď prídu ráno noviny, ach, aký som zvedavý, čo je nového. A často aké sú to novinky! Veď väčšina novín je tak čudne redigovaná. Aká je moja zvedavosť, keď ide o božské veci, jediné pravé hodnoty?

Ozaj som zvedavý na Boha, Krista, P. Máriu, anjelov, duše alebo azda Neviditeľný mi robí najmenšiu starosť?!

Úbohý človek; v tomto prípade: úbohý kňaz!

Čítanie: Nasl Kr III, 26.

Piatok

NEVIDITEĽNÉ VECI

»Pozdvihni svoju dušu pozorovaním neviditeľných vecí!« To je rada istého laika laikovi. Oveľa viac platí ona mne kňazovi.

Nesmiem byť obeťou vonkajška. Svet, v ktorom žijeme, je hra klamov. Pre iné veci som stvorený. A okrem toho som poverený učiť duše odlučovať sa od toho, čo je len zdaním. Ak u mňa panujú modly, ako môžem hlásať iným, že modly treba zničiť?

Jediným prostriedkom dať neviditeľným veciam ich pravú hodnotu je — nazeranie.

Aká je moja schopnosť nazerania? — Ako sa mi daria rozjímania? Čo hovorím? (Povedzme to ticho: hľa, už šesť mesiacov nerozjímam.) Či vlastne vôbec túžim po nazeraní?

Nie som vážny. Mám rozdávať dušiam Božie poklady. A sám nepoznám tieto poklady. Som len gramofonová platňa, studená platňa; keďže položili ihlu na zárez platne a natiahli, rozprávam príslušné slová (a ešte, kto vie?). Lenže takéto slová nikdy neprídu k dušiam, nepresvedčia, neobrátia! Lekár, uzdrav sám seba! Veď ty sám si ešte neskúsil to, o čom hovoríš. Mlč! alebo rýchlo na kolená! Modli sa, modli sa, začni znovu každodenne rozjímať. Sinaj túži po tebe, keď ty netúžiš po Sinaji. Boh ťa volá! Iď! Čítanie: Nasl Kr III, 43.

Sobota

SEDEBITIS JUDICANTES (Mt 19, 28)

Áno, áno, budem sudcom..., sudcom sveta. »Budete súdiť.«

Všetky kmene izraelské prídu predo mňa po jednom a ja budem oceňovať, odhadovať, merať, rozhodovať.

Dvanásť kmeňov.

Prídu kmene neveriacich!... Tam ako sudca nebudem sa musieť červenať. A ešte kto vie? Keby všetci z týchto neveriacich boli dostali aspoň desiatu čiastku tých milostí, ktoré som ja dostal, úlohy by sa azda boly vymenily a hádam oni by tvorili sudcovský sbor »judicantes« a ja by som bol medzi súdenými, ... odsúdenými! Ale nebudú tam len kmene neveriace... Budú tam aj ostatní. A ja chladnokrvne budem súdiť, ... rozhodovať. »Ty si vinný; ty si oslobodený, ty si vinný.« Mojou úlohou bude: z masy tých, ktorí poznali Krista, oddeliť tých, ktorí ho poslúchali, ktorí sa vzbúrili proti nemu, alebo mu nechceli

slúžiť; na môj rozkaz jedni sa postavia napravo, na môj rozkaz druhí zas na ľavú stranu.

Na môj rozkaz... Správne hovorím: »Sedebitis judicantes.« Môj rozsudok bude platný. Budem mať odvahu zasadnúť za sudcovský stôl?

Viďme len, sami pred sebou, pred Bohom, čo myslíme o tejto pocte, o tejto úlohe?

Sudca sveta... Kto? Ja.

Celý svet pred mojou súdnou stolicou... duodecim... Ozaj som určený na túto hroznú úlohu?

Sudca stáda — aj sudca pastierov, duodecim...

Nie iba veriaci, ale i kňazi prídu pred môj súd...

Zlatoústy a Vincent z Pauly, František i arský farár...

Azda nehovorím vážne?

Budúci sudca Izraela, začni súdiť seba samého vážne a úprimne.

Ak tak urobíš, azda poprosíš Pána, aby ťa ochránil od úlohy súdiť menej nehodných, ako si ty sám.

Čítanie: Ž 42.

Tretia nedeľa po Zjavení Pána

NON SUM DIGNUS

... Pane, keď ma budeš súdiť, nepozeraj na všetko! Lebo ozaj non sum dignus. Vynechaj polovicu, tri štvrtiny mojich spisov. Pozeraj len na listinu mojej služby, môjho poslania; nepozeraj na moju osobu a na spôsob, akým som ti slúžil. Ne respicias peccata..., ach, nie! Sed fidem Ecclesiae. Len toto.

Aká je moja viera? Tak prísny som na svet..., moja viera tak často ho posudzuje, že je preniknutý sebectvom, necitnosťou, netečnosťou... Ak je moja viera aspoň taká ako horčičné semienko, stačí, aby vrchy prenášala. Ak je svet taký, aký je, nie je to i moja — aspoň čiastočná — vina?

Parvuli petierunt panem. Deti pýtaly chleba. Nerozdával som často všelijakú náhradku bez výživnosti, miešaninu, ktorá mala farbu, ba hádam aj chuť chleba, ale v ktorej bolo viac sadry ako múky ..., a ktorá nenasycovala?

Kde je kresťanský duch veľkých veriacich období? Pravdy sa scvrkly, diminutae sunt veritates, duchovný život poklesol. Všetko stratilo chuť. Čia to chyba? Nie moja, ktorý som mal byť soľou zeme, »quod si sal evanuerit, in quo salietur«?

Na mnohých miestach úroda je zrelá. Kde sú ženci, kde opravdiví robotníci? Som takým robotníkom, akým by som mal byť podľa svojho povolania, podľa obsiahnutých milostí, podľa svojich sľubov?

Keď neprichádza kráľovstvo Božie — a ono nie je tu, veď každý deň sa modlíme, aby prišlo — nenesiem i ja vinu na tomto hroznom úpadku, na tomto neustálom neúspechu?

Mnoho som obdržal. Je úmerné, čo som obdržal a čo dávam?

Spasiteľ prišiel jedného dňa k figovníku a hľadal na ňom ovocie. Ale darmo hľadal. Keby prišiel ku mne, čo by našiel?

Všetko, čo som urobil, a nemal som urobiť ...

Všetko, čo som neurobil, a mal som urobiť ...

Čítanie: Jn 4, 46 n.

Pondelok

ZAJTRA

Väzím v biede, živorím, driemem ... Málo sa snažím vykonať každý deň, nemám dostatok zápalu ... Je to pravý odraz môjho seminárskeho života? Toto je ozvena mojich predsavzatí v deň vysviacky? Toto je plnenie mojich predsavzatí z posledných duchovných cvičení? ... Tisíckrát nie!

Teda čo? Zotrvávať i ďalej v tomto stave? Zvyknúť si na nedbanlivosť vo vykonávaní svojich povinností (rozjímanie, omša, breviár)? Pokračovať v tomto nedostatku horlivosti, úplnom vyhasnutí oduševnenia, v takejto lenivosti vo svojich kňazských povinnostiach (katechizmus, kázne nepripravené, návšteva veriacich zanedbávaná, nevšímavosť k chorým)? Kam takto zájdem?

Keby Boh zastavil môj život dnes, hneď, v túto noc? Čo by sa stalo so mnou?

Zo života francúzskeho maliara Corota sa spomína táto udalosť: Istému žiakovi ukázal, aké opravy má vykonať na obraze. »Ďakujem Vám, odpovedal žiak, hneď zajtra to urobím. — Akože zajtra? A ak tejto noci zomriete?«

A keby som ja zomrel túto noc?

Čítanie: Nasl Kr I, 23.

Utorok

POMÝLENIE CESTY

»Uprostred cesty svojho života ocitol som sa v tmavej hore, lebo som sišiel s pravej cesty.« Takto hovorí Dante v prvom speve Pekla. Dante, jeden z básnikov, ktorého hlas cez stáročia neoslabol. Pokračuje potom: »Aj vypovedať je ťažké, aká divoká, nepríjemná a hustá bola táto hora... Ani neviem opísať, ako som ta vstúpil; tak som bol pohrúžený v spánku, keď som opustil správnu cestu. — Ale keď som prišiel na koniec húštiny, pozrel som sa hore a videl som, že vrcholce sú už zaliate slnkom.«

Aký správny opis. Ak sa mi prihodilo, že som niekedy opustil správny chodník, skutočne by som nevedel ani povedať, na ktorom bode som sa vzdialil... Príde to tak nebadano, náhodou... Jedného dňa sa prebudím; prvý raz si uvedomím prekonanú vzdialenosť. Je už veľká. Už viac týždňov zanedbávam duševné povinnosti, rozjímanie som si neodbavoval, dozor nad sebou klesol; stačila jedna príležitosť: upadol som... Hľa, vstup do tmavej hory...

Povedali by sme, že to ktosi iný prežíva. Ozaj som bol pohrúžený do spánku, keď som sa spustil s pravého chodníka.

Chvála Bohu, vyšiel som z hustej hory, našiel som znovu cestu svetla, jasnú cestu, ktorá vedie k Bohu . . .

Ak som azda nútený priznať si, že som ešte i teraz človekom chodiacim v lese, zblúdeným cestovateľom v húštinách, ani chvíľu nesmiem už súhlasiť s takýmto blúdením. Rýchle, rýchle k východu! Tam na konci doliny, slnko sa dotýka vrcholcov; Boh ma čaká. Na cestu! Vyjdime z húštin!

Čítanie: Ž 7.

Streda

K SLUŽBE VŠETKÝCH

»Pozrite«, odpovedal raz sv. František Saleský istému zvedavcovi, my biskupi sa nesmieme skrývať pred nikým, ak chceme splniť svoju povinnosť. Musíme byť ako veľké verejné studne, kde celý svet má právo načierať vodu, kam nielen ľudia, ale aj zvieratá prichádzajú uhasiť svoj smäd«. Tieto slová ženevského biskupa sú nádhernou smernicou pre biskupov; krásnou smernicou však i pre každého kňaza.

Nakoľko to závisí od nás, usporiadajme si svoj deň; nič neponechávajme náhode; predvídajme čas modlitby, prechádzku, čas práce. Je dosť nečakaného, nepredvídateľného aj vtedy, keď akosi všetko predvídame; ak si neustanovíme denný poriadok, neurobíme nič; len usporiadané sily sú užitočné.

I keď je život kňaza dobre usporiadaný, prídu i nečakané veci: treba urobiť alebo prijať návštevu, treba navštíviť chorého, niekde zakročiť, vybaviť súrnu záležitosť; vo všetkých týchto prípadoch treba sa zriecť svojich chúťok, ba aj presnosti svojho denného poriadku.

V takýchto prípadoch treba si pripomenúť porovnanie

so studňou. Kňaz na fare, i keď má mať svätosť reholníka, nie je mních; ale je predovšetkým pastier svojho ľudu; každá z jeho ovečiek má právo »ohrýzať« ho, a on si to musí dovoliť.

»Som vyvlastnená pre vec verejne užitočnú«, povedala Mária Antónia Geuserová, keď sa musela zriecť svojho obľúbeného rozjímania a prekladať latinské úlohy svojim bratom alebo štopkať im pančuchy. — »Som človek, ktorého jedia«, hovorieval svätý kňaz Chevrier. Je to azda veľký kríž; isto však veľká povinnosť.

Čítanie: Rim 14, 1—7; 1 Kor 9, 19—24.

Štvrtok

MILUJME HRIEŠNIKOV

»Čoskoro už len dvaja budeme milovať hriešnikov, dobrý Pán Boh a ja«, povedal sv. František Saleský.

Na toto musím dať pozor. Samozrejme, dobrí farníci, verné ovečky sú sympatickejší, príjemnejší ako stratené ovečky. Celkom prirodzene bude ma lákať, aby som im venoval najlepšiu časť svojho času; a azda kvôli nim zabudnem na iných.

Skôr prehoďme tieto vety. Dobrí, práve preto, že sú dobrí, ma nepotrebujú natoľko. Pravda, musia vedieť, že každú chvíľu som im k službám; ale keďže oni majú celé územie farnosti, sú privilegovaní. Ja sa musím viac zaoberať hľadaním a starostlivosťou o stratené ovce.

Musím si dať pozor na časté nebezpečenstvo: »Vynaložiť všetku svoju horlivosť na udržanie toho, čo mám, bez veľkej starosti o získanie.« Farnosť nemá byť ostrovkom nečinnosti, ale dobývacou baštou. Ak prešiel deň, týždeň tak, že nenastalo — v množstve alebo v hodnote — nejaké zlepšenie u jednotlivca alebo v tej-onej rodine alebo v niektorom spolku vo farnosti, takýto deň alebo týždeň musím prísne posudzovať.

Azda nebola chyba s mojej strany, lepšie povedané:

úmyselná nedbanlivosť nebola, ale možno chybou bolo moje nesprávne počínanie, nedostatok nadprirodzenej odvážnosti, viery.

Čítanie: Lk 15, 8 n.

Piatok

RELATÍVNA DOKONALOSŤ

Dopustil som sa jednej chyby: želal som si absolútnu dokonalosť. Pochádzam zo zeme, som slabý človek, a predsa som si myslel, že môžem dosiahnuť svätosť nebeskú, vyvinúť horlivosť bez akejkoľvek slabosti.

A keďže som si robil neuskutočniteľné nádeje, keď som sa potom dobre uvidel, i so svojimi slabosťami, znechutil som sa.

Musíme vedieť, že tu na zemi všetci vieme málo dobrého vykonať. A keby nám Boh neudelil ešte mnoho milostí, ani toto málo by sme nevedeli vykonať.

Netreba pre to hneď odrezať hlavu svojmu ideálu, netreba sa však ani hneď uspokojiť a myslieť si, že sme stvorení len pre priemernú svätosť. To by nebolo správne. Ale treba vedieť, že ako ľudia môžeme dosiahnuť len svätosť ľudskú a nie archanjelskú. Od serafínov žiada Boh serafínsku svätosť; od človeka len ľudskú svätosť — všetku ľudskú svätosť, ktorú môže každý dosiahnuť, a to nie je maličkosť.

Môžeme uviesť jedno porovnanie. Keď staviteľ veže v Píze s hrôzou zbadal, že sa zem posunuje, jednu chvíľu ho napadla myšlienka všetko zrútiť. Neurobil to však; ale i pri sklone veže pokračoval v stavbe.

I ja som snil o vysokej a rovnej stavbe. Bohužiaľ, koľko krivoľakých čiar sa prihodilo. Zabudol som na skutočnú prirodzenosť zeme. Nastaly vyvýšeniny a jamy. Trpezlivosť. Treba dokončiť majstrovské dielo i proti chybám, dokončiť svoj naklonený život.

Čítanie: Nasl Kr I, 25.

Sobota

HRY

Istý kňaz, neskoršie člen rehole B. Srdca, odbavoval raz duchovné cvičenia pod vedením sv. farára arského. Už končil svoju spoveď: mysliac na hodiny, stratené hrou v karty so spolubratmi, pýta sa sám seba: »Mám sa aj z toho vyspovedať?« ... a rozhodol sa kladne.

— Lepšie je zdržať sa toho, poznamenal Vianney.

— Ale, otče, hra v spoločnosti môže byť menšie zlo.

— No, potom sa nemusíte schádzať.

— Otče môj, niekedy človeka zavolajú, aby spolubratovi preukázal nejakú službu; a potom ...

— Keď sme si povinnosť vykonali, potom ideme domov.

Svätec dobre vedel, komu to hovorí, preto to tak krátko a tak prísno povedal; jeho kajúcnik mohol si vziať poučenie z danej rady.

Prirodzene, v tejto veci netreba byť príliš prísny. Kňaz ako každý iný človek má právo na trochu odpočinku a vo svojom, obyčajne samotárskom živote, na nejaké veselé rozptýlenie medzi spolubratmi. A ani netreba robiť dojem, ako by človek vždy chcel dávať poučenie spolubratom, ktorí sa menej starajú o dokonalosť.

Je však pravda, že je nebezpečenstvo, že priveľa času sa strávi nekonečnými partiami karát, počúvaním rozhlasu, táraním bez apoštolského cieľa. Cez tento premrhaný čas duše sa tratia, nemocní čakajú, Spasiteľ je sám v kostole, bohovedné alebo duchovné knihy hlivejú v skrini.

Vo všetkom treba zachovať múdru mieru. Hodnoťme správne malé obete a aj najkratší čas.

Čítanie: 1 Kor 1, 26—31.

Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána

PLENITUDO LEGIS

Bl. Grignion de Montfort takouto modlitbou prosil Boha, aby dal ľudu horlivých kňazov: »Čo prosím? Kňazov slobodných podľa tvojej slobody, odtrhnutých od všetkého, bez otca, bez matky, bez bratov, bez sestier, bez telesných príbuzných, bez priateľov vo svete, bez majetku, bez trápení, bez starostí, ba bez vlastnej vôle. — Otrokov tvojej lásky a tvojej vôle; ľudí podľa tvojho srdca, ktorí by bez vlastnej vôle, ktorá ich len brzdí a zastavuje, plnili všetky tvoje priania a víťazili nad všetkými tvojimi nepriateľmi... Kríž a ruženec nech je v ich rukách... Ľudí, čo by ti boli vždy poruke, vždy ochotní poslúchať ťa, poslúchať i hlas svojich predstavených ako Samuel: Praesto sum; ľudí vždy ochotných bežať a všetko pretrpieť s tebou a pre teba ako apoštoli: eamus et nos et moriamur cum eo. — Opravdivých služobníkov Panny Márie.«

Aký nádherný obraz toho, akí by mali byť kňazi. Som ja kňazom podľa tohto vzoru, kňazom takéhoto razenia?

Môj kňazský stav to vyžaduje. Musím si to dobre uvedomiť.

Uvažujme nad citovanými slovami, pochopme, čo vyjadrujú, zachyťme všetku pravdu, ktorú v sebe skrývajú. Menej chcieť, bolo by zbabelosťou.

Plenitudo legis. Láska je plnosť: plnosť vernosti.

Čítanie: 1 Kor 4, 1—2.

Pondelok

SKUTOČNE ODDANÝ

Dine Belangerová, členka rehole Ježiša-Márie v Kanade, Spasiteľ povedal tieto slová: »Keby všetci moji kňazi boli svätí, už i pohľad na nich či v kostole, na ulici alebo inde by vyvolával myšlienku na mňa; priťahovali by duše

hý Kristus. Diabol sa oveľa viac bojí duše, v ktorej voľne pôsobím ako celej armády vlažných a ľahostajných duší, u ktorých moje účinkovanie je paralyzované; lebo kým v tamtej účinkujem svojou mocou, ostatné musím ponechávať ich slabostiam.«

Raz ráno prenikla do bolestných citov Spasiteľa, keď myslel na posvätené duše: »Ukázal mi jemu zasvätené duše, ktoré boly pred ním. Mnohé z nich roztržite myslely na svojho Božského Učiteľa; a len celkom nepatrný počet bol tých, len niekoľko ich bolo, ľahko sa daly spočítať, ktoré boly stále upreté na neho. A takto mi hovorí: Pozri na všetky tieto duše! Viď, ako málo je tých, ktoré sú mi neustále a úplne oddané. V deň odovzdávania dávajú sa bez výhrady, ale potom pomaly odtrhujú sa odo mňa. Vo veľkých veciach ešte plnia moju vôľu (bár by to vždy tak bolo!), ale v maličkostiach nedbajú o to, čo sa mi ľúbi.«

Inokedy zas povedal jej Pán: »Veľmi mnohé duše sa tratia, lebo mnohí moji kňazi ma dosť nemilujú.«

Čítanie: Nasl Kr IV, 17, 1—2.

Utorok

ZAČNIME NA SEBE

»Prv, než by sme sa dali do reformovania iných, treba sa chytiť do reformovania seba samého; toto je podmienka úspechu.« Takto sa povzbudzoval k svätosti Jozef M. Girard.

Tento mladý diakon vyslovil uvedenými slovami myšlienku, ktorú opakujú všetci duchovní spisovatelia, myšlienku, ktorú vnucuje i dobrý smysel a ktorú potvrdzuje každodenná skúsenosť. I svetskí ľudia toto kážu svetským ľuďom; istý vysokoškolák povzbudzoval katolícku mládež, aby bola skutočne tým, čo o sebe tvrdí, lebo že len tak zapôsobí na svojich súvekovcov. Prvým pravidlom je: »Žiť duševne; už vopred je porazený, kto nepochopí, že jeho

vonkajšia činnosť je odrazom vnútorného života... Katolícka značka nestojí za nič, je len lžou, ak ju nekryje opravdivý katolícky život.« Ak nezačneš reformu iných vlastnou osobnou reformou, ak prinášaš svetu predpisy, ale sám sa ich nedržíš, »neprichádzaš k nemu ako katolík, aby si mu ako apoštol priniesol niečo, čo nemá, ale si zbehom«, a tvoje vlastné kázanie ťa odsudzuje.

Ako postupujem v tomto ohľade ja? Faber na ktoromsi mieste kladie túto otázku: »Je medzi vami niekto, čo by rád zomrel, a nechcel by urobiť pre Boha viac, ako robi teraz?«

Snažím sa dosiahnuť takú svätosť, akú mám mať?
Najprv musím robiť, a len potom rozprávať!
Čítanie: Nasl Kr I, 16.

Streda

POHORŠENIE MALIČKÝCH

»Kto však pohorší jedno z týchto maličkých, ... lepšie by bolo pre neho, keby ...« (Mt 18, 6), keby stratil život.

Musím si byť vedomý jedného: kňaz je divadlom svetu, anjelom a ľuďom (1 Kor 4, 9). Ľudia sú prísni voči kňazovi. V očiach veriacich, ba aj neveriacich, kňaz stelesňuje evanjelium, vieru, slovom: Krista. Preto s pozornosťou sledujú všetky jeho pohyby a skutky; porovnávajú ich s príkladom Božím. Keď tak usúdia, že nezodpovedá ideálu, ktorý si oni utvorili o Spasiteľovi a jeho posolstve, začína pohoršenie. Uznajme si: nestaráme sa dosť o to, nielen aby Kristus bol oslávený, ale ani o to, aby sme ho neponížili, nezrádzali, neskresľovali. Aká zodpovednosť! Ľudia hľadia na mňa; prichádzajú do styku so mnou. Dúfajú nájsť dobrého a poníženého Ježiša. Aké sklamanie, keď narazia na moju tvrdosť, na môj hnev, na nemiestne autoritatívne stanovisko. Hľadajú chudobného, umŕtveného, usobraného, vážneho Ježiša. Čo povedia, keď zbadajú

pri mne, že si potrpím na úctu, na hodnosti; keď viditeľne sledujem svoje chúťky; keď som rozptýlený, celkom zaujatý vonkajšou činnosťou, keď mi chýba skromnosť, keď sa opovážlivo vystavujem ťažkým pokušeniam?

»Všetko možno, ale nie všetko osoží« (1 Kor 10, 23).

A ak pohoršujem niektorých z »maličkých«?

Títo »maličkí« sú veriaci, prichodia k svojmu pastierovi poväčšine s otvorenou dušou, s dôverou ako k samému Bohu. Ak sa sklamú, škoda je veľká. Koľkí na výhovorku — ak nie aj na vysvetlenie svojho neskoršieho oddialenia od Cirkvi — uvádzajú len toto: »Ten kňaz nebol taký, ako sme očakávali.«

Niekedy je to pokrytectvo; ale je to aj skutočnosť, a častejšie, ako sa nazdávame.

Duše sú svojou podstatou nebeské, preto potrebujú na svoju opateru ak nie anjelov, teda aspoň pracovníkov obožštených nadľudskými čnosťami. Tu je asi kameň úrazu výsledkov našej práce: uspokojujeme sa tým, že sme čestní, usadení, múdri, rezervovaní, verní svojim povinným modlitbám, ba azda i veľmi presní, ale predsa len ľudia, ktorí sa ešte vždy vo veľmi mnohom podobajú ostatným ľuďom; rozhodne nie sme dosť kňazmi v plnom smysle slova, t. j. »dobrovoľne obetované, živé hostie, ľudia ponížení, celkom odpútaní od sveta, hrdinovia viery, pre ktorých je evanjelium všetko«.

Čítanie: Mt 5, 13—16.

Štvrtok

»COGITAVI VIAS MEAS« (Ž 113, 50)

Spytovanie svedomia je potrebné v celom kňazskom živote. Čím ťažšia a nebezpečnejšia je cesta, tým viac múdrosti, opatrnosti treba pri chôdzi. Kardinál Pius povedal: »Kňazi sú ľudia obkľúčení prekážkami. To je skoro definícia nás. Skoro nič nedosiahneme bez boja.« Nikto ne-

môže popierať, že by nestriehly na kňaza nebezpečenstvá, nástrahy. Vo vnútri: prirodzenosť, ktorá sa vždy usiluje znovu dobyť svoje práva, znechutenie, útoky smyslov, rutína, vlažnosť. Zvonku: zvody sveta, nástrahy diabla, nepriatelia, najrozličnejšie ťažkosti.

Jednou z najlepších zbraní je spytovanie svedomia. Toto cvičenie je tradičné v Cirkvi. Už Spasiteľ pri viacerých príležitostiach to prízvukoval: »Bedlite, majte sa na pozore«, čo znamená: »Dajte pozor na svoju dušu. Majte v poriadku svoje duševné veci. Spytujte si svedomie.« »Spytovanie svedomia bolo obľúbeným cvičením východných svätých otcov. Sv. Dorota uvádza pre toto skvelý dôvod: »Keď si navykneme každodenne dobre ho odbavovať a každý deň si vyčítame svoje chyby, zabránime nerasti zapustiť korene v našom srdci i zosilnieť v ňom zlým zvykom. A výsledok je veľkolepý: zabezpečenie čistoty srdca.« Nasledovanie vychvaľuje spytovanie svedomia: »Dbajte nad sebou, povzbudzujte sa k čnosti; nič si neodpustte, a nech iní robia čokoľvek, vy sa neopúšťajte« (I, 25). Ako by sme počuli sv. Ignáca z Loyoly, ktorého mylne volajú otcom spytovania svedomia. Nie on ho vynašiel, ale on urobil z neho prostriedok pokroku v duchovnom živote, dal mu dušu, dušu vysokého rozjímania. A v tomto je jeho geniálna, málo známa črta: svätec obklopil vlastné spytovanie svedomia — ťažké to cvičenie pre prirodzenosť ľudskú, samo v sebe málo príjemné — najvyššími úkonmi duševného života: poďakovaním, utiekaním sa k Duchu Svätému, ľútosťou, pevným predsavzatím. Už i tieto úkony dobre odbavované môžu obnoviť silu duše, vrátiť jej jasnosť, žiaru, poškvrnenú chybami, ktorým sa ľudská prirodzenosť ťažko vyhne. Keď sa spoja s dôkladným, úprimným spytovaním svojich chýb — alebo jednej chyby, ktorá je výsledkom zvlášť nepríjemnej a potláčanej slabosti — účinok je istý. Spytovanie svedomia musí dušu omladiť, očistiť, ozbrojiť pre ďalšie víťazstvá.

mia — všeobecné i čiastočné?

Čítanie: Nasl Kr IV, 7.

Piatok

ŤARCHA ZEME

Istá stará žena zomierala v nemocnici. Našla sa milosrdná osoba, ktorá sa o ňu starala a dlhší čas ju navštevúvala a dávala jej pri každej návšteve zlatý frank. Takto si starenka nasbierala dosť peknú sumu. Zo strachu pred zlodejmi vo dne v noci nosila svoj poklad vo vrecúšku, uviazanom na hrdle.

Jej život visel už len na vlásku. A predsa tak sa pridŕžala svojho zlata ako nejakého bôžika. Bolo treba vyčkať, kým upadla do bezvedmoia a len potom jej mohli vziať vrecúško, ktorého šnúrka sa jej vrezávala do hrdla.

Smiešna je táto žena; absurdná je takáto modlárska láska k zlatu.

Nemám azda aj ja takéto vrecúško priviazané na hrdle? Chudobné alebo preplnené, netlačí ma ono na prsiach?

Opera illorum sequuntur illos. Hovorievam to nad každým zomretým. Ich skutky ich nasledujú; ich zlato? Nie.

Prečo sa natoľko pridŕžať toho, čo mi vie dať len uzdy? Nie, nie; ponechajme si hlavu voľnú. Zaujímajme sa len o to, čo je pokladom pre nebesá.

Spytovanie svedomia. Predsavzatie.

Čítanie: Mt 19, 13 a 24; Mk 6, 8—9; 10, 23—26.

Sobota

VOS DIXI AMICOS

Spasiteľ je mojím priateľom.

On... Ja... On kráľ sveta... Ja úbožiak, nikto, najbiednejší tvor, ktorý som azda zradil, alebo vedel by som zradiť... Aj vtedy, v okamihu zradeného bozku, ako ke-

dysi Judáš, prosí titulom priateľstva moju vernosť: »Priateľ . . .«

Čo je v týchto slovách? Ježiš ma volá svojím priateľom.

Vo svojom testamente cisár Napoleon I. dáva toto meno Marchandovi, svojmu prvému komorníkovi. Prví druhovia vyhnanstva opustili ostrov sv. Heleny. Ani generál Bertrand nezakrýval svoju ustatosť: »Odídu všetci, tíško hovorieval cisár; aspoň ty mi ostaň verný, ty mi zatvoríš oči.«

Smrť prichádza. Napoleon diktuje svoj závet. Vydáva posledné svedectvo tomu, ktorý mu bol vždy verný. Svojho komorníka Marchanda určuje cisár za vykonávateľa testamentu tak isto ako generála Bertranda, býv. guvernéra Illýrska, niekdajšieho veľmaršála v Tuilleries. Ba robí viac, v tomto nesmreľnom závete menuje Marchanda svojím priateľom.

Ježiš a ja. Porovnajme to. Odmerajme priepasť, ktorá nás oddeľuje . . . Mať Boha za priateľa. Spasiteľ sveta i mňa označil vo svojej poslednej vôli týmto titulom: dixi amicos.

Čítanie: Ž 84.

Piata nedeľa po Zjavení Pána

HYMNIS ET CANTICIS

Krása liturgických ceremónií; nádhera spevu.

Keď prišli misionári do Kanady, začali hudbou, aby získali Huronov, Irokézov. To však ešte nebolo úplné získanie, to bol len jeho začiatok. František Xaverský naučil Pároiv a Paraverov spievať . . . Hymnis et canticis spiritualibus, in gratia cantantes.

Cirkev pochopila silu a veľký vplyv spevu a obradov. Aké bolestné je vidieť a počuť v niektorých farnostiach kňazov a spevákov. Vykrikovanie tam, kde by sa mala odbavovať bohoslužba; rýchlosť bez vážnosti, miesto potrebnej svätej pomalosti.

vembra 1908, potvrdil Benedikt XV. a prijal Pius XI. ako posvätný zákon, cieľom posvätnej hudby je oslavovať Boha, pozdvihovať a posväcovať duše.

Oslavovať Boha. Nech je to teda ozaj modlitba a nie preteky, kto vie najsilnejšie kričať alebo najrýchlejšie bežať; dobré je vysvetliť veriacim smysel slov.

Pozdvihovať a posväcovať duše: to nie je rozptýliť, príjemne zabaviť duše; ide o to priviesť dušu k nábožnosti a čnosti. Cirkev nežiada, aby sa cez bohoslužby hralo a spievalo (kusy celkom cudzie bohoslužbe), ale aby sa spievala a hrala bohoslužba. Treba čo najviac spojiť veriacich s obradmi.

Čítanie: Ž 47.

Pondelok

DOKONALÉ PLNENIE POVINNOSTÍ SVOJHO STAVU

Akási turistická spoločnosť vystúpila na vrchol jednej veže kölnskej katedrály, aby si pozrela práce, ktoré sa tam vtedy konaly. Na samom vrchu starý robotník robil svojím kladivom z kameňa drobné kvety a rímsy a tak pokrýval povrch skaly milými ozdobami. »Prečo si tak dávate záležať na celej tejto práci? Zdola nemožno vidieť ani obdivovať, čo tu robíte. — Robím to pre dobrého Pána Boha. On to uvidí.«

Hľa, starosť o verné plnenie svojich povinností, — »dokonalosť obyčajných skutkov«, ako sa tiež hovorieva. Ľudia zo sveta svietia mi príkladom, nesmie sa stať, že by som ja kňaz bol povrchným človekom, ktorý pracuje len vtedy, keď ho iní vidia, alebo keď je nádej na ľudskú odmenu, na nejaké vyznamenanie . . .

Medzi Aix a Manosque stala sa cez vojnu táto udalosť na moste nad riekou Durance. Starosť o most boli sverili jednej vdove a jej chorľavému, už skoro 80-ročnému otco-

vi. Materiál posielaný na udržovanie mostu nebol vždy najhodnotnejší a veru často bolo treba vymieňať brvná; starček to robil svedomite... Raz večer pracoval na malom lešení pod mostom. Keď ho jeho dcéra nevidela vystupovať o 8. hodine večer, znepokojila sa a volala na neho. Nedostala odpoveď. Prehla sa cez zábradlie a videla ho, že pracuje zavesený na povraze. Rýchlo sa ponáhľala dolu, aby mu pomohla, ale nemohla sa ta dostať. Starček si opakoval: Ešte musím pritiahnuť dve skrutky. Žena šla po pomoc do susedov. Keď sa vrátila, otec už bol prišiel do svojej izby a ležal na posteli. Idú k nemu. On otvára oči a ticho hovorí: Skrutky sú pritiahnuté. A zomrel.

Bár by som i ja zomrel pri svojej práci po živote, v ktorom som všetko dal Bohu, Bohu samému, po živote, v ktorom som sa usiloval robiť všetko čo najdokonalejšie.

Čítanie: Ž 63.

Utorok

MATER ADMIRABILIS

Sv. Ambróz povedal o P. Márii chváloreč, ktorá na prvý pohľad sa zdá byť divná; povedal: »Vždy nasledovala rozum.«

Aby bol niekto dobrým kňazom stačí na to azda byť dobrým človekom? Nie, to nestačí ani na to, aby bol dobrým kresťanom. Ale vyžaduje sa to ako predbežná podmienka, aby sa niekto mohol stať pevným kresťanom, dobrým kňazom. I keď má človek dobré prirodzené i nadprirodzené vlastnosti, ak je nie vyrovnaný, rozumný a nemá dobrý úsudok, vystavuje sa mnohým nebezpečenstvám. Sv. Terézii Avilskej predstavili istú postulantku, naoko veľmi svätú, ale ktorej chýbala úvaha a rozumnosť; svätá ju neprijala. Čím vyššia má byť stavba, tým pevnejšie musia byť základy. Svätosť, ktorá nespočíva na pevnom žulovom podklade dobrého smyslu, je veľmi pochybná; skôr-neskôr celá budova sa zakolíše. Vždy na-

sledovať rozum. Ako Mária; zaiste toto je jeden z dôvodov, že dostala meno Mater admirabilis. Vždy nasledovať rozum; ak to nerobíme, nechávame otvorenú bránu nemožnostiam, skokom citov, rozličným smerom. Buďme najprv rozumní, až potom budeme svätí; toto, pravda, nestačí celkom, ale je to nenahraditeľný základ.

Čítanie: Nasl Kr III, 4.

Streda

POHODLIE

Jedným z následkov rozvoja vedy je praktické využívanie objavov na stále väčšie a väčšie poľahčenie života, na hmotný blahobyt, na pohodlný život.

Cirkev sa vôbec neuzatvára pred uskutočňovaním pokroku. Povzbudzuje, podporuje ho; pracuje účinnejšie ako ktokoľvek iný, aby na ňom malo účasť čo najviac ľudí a materinsky sa skláňa ku svojim menej šťastným dietkam, aby aj ony maly ľahšie životné podmienky, slušné živobytie, čo najviac radostí a dovolených pozemských slastí.

Ale neprestáva prízvukovať, že cieľom života nie je pozemský život, že zem nám nesmie zakrývať nebo, čas zahaľovať večnosť. Nie preto prišiel Spasiteľ na svet, aby hlásal apologiu ľahkého života, života vo vate, vo vlakovom spacom vozni a pri ústrednom kúrení. Prišiel hovoriť o celkom inej veci. Koľkí kresťania, a to aj pomerne verní, vystavujú sa nebezpečenstvu, že stratia, a v skutku aj strácajú, smysel pre kresťanské odriekanie, lebo žijú v stálom styku s apologiou pohodlného života a neprestajne vyhľadávajú radosti tohto sveta.

Ja kňaz musím im hlásať pravé evanjelium v celom jeho pôvodnom znení. Ako to však budem môcť robiť, ak zachytila aj mňa láska k pohodliu a labužnícke vyhľadávanie životných radostí!

Spytujme si svedomie, prirovnajme svoj život k zásadám evanjelia. Pozrime, kde sme. Ak treba, urobme poriadok!

Čítanie: Mk 6, 8—9; Mt 8, 20; Lk 9, 3 a 15, 33.

Štvrtok

OŠÚCHANA REVERENDA

Kňazské rúcho musí byť vždy čisté, starostlivo opatrované; ide tu o úctu k sebe samému a o dobrý príklad.

Keď som na dedine, som vo veľkom pokušení nosiť ošúchanú reverendu, nie tak pre chudobu ako skôr pre nedbanlivosť; menej zo záľuby nadprirodzeného odriekania ako vplyvom prostredia. Zostaňme vždy dôstojní: jednoduchosť neznamená neslušnosť. Vo všetkých okolnostiach »musíme si uctiť svoju dôstojnosť«, povedal sv. František Salesský, t. j. nikdy nesmieme zabudnúť, že vo mne človeku je kňaz, ktorého učinil Boh.

Ak som v meste, pokušenie bude opačné: nepristane mi trochu elegancie, manžety, hodinky, zlatá retiazka, vlasy starostlivo upravené a navoňavkované? V každom prípade, i pri prirodzenej lahodnosti, i vo výhodnom pracovnom prostredí, vždy musím byť mužom svojho Spasiteľa. Ak mám nejaké hmotné prostriedky, môžem ich použiť radšej na pomoc bližným; toľko je biedy!

Don Bosco ako mladík navštívil dobrého charitatívneho pracovníka bl. Cottolenga. Pri istej príležitosti starec Cottolengo chytil kúsok reverendy do prstov, aby preskúmal látku a povedal: »Táto látka je veľmi jemná. Usilujte sa zaopatriť si silnejšiu, ktorá sa tak ľahko neroztrhá. Lebo mnohí sa na ňu zachytia.« (Joergensen, Život Jána Bosca.)

... Porozumel som.

Čítanie: Ž 86.

SCIENTES ELECTIONEM VESTRAM

Istý, v Paríži veľmi obľúbený kňaz, r. 1903 nešťastne zanechal kňazstvo a vo viacerých kostoloch spôsoboval pohoršenie. Kresťanská mládež svolala na 23. mája protestné shromaždenie, aby verejne odsúdila toto jeho správanie. A apostata-kňaz objavil sa na tejto schôdzke: vypukly veľké protesty. Tu vstal jeden katolícky rečník a povedal: »Kamaráti, odohráva sa tu niečo veľkého a hrozného. Tento človek nie je nepriateľ ako sú iní. On je a ostane poznačený na čele posvätným krížom, ktorý prevyšuje a prežaruje pri všetkom i pri jeho zrade. Boh, ktorého on zaprel, Kristus, proti ktorému on bojuje, ho kedysi povolal k oltáru, a jeho posvätené ruky držaly hostiu... V prítomnosti tak odpornej mravnej skazenosti musí prestať akékoľvek násilie.«

Aké poučenie! A koľko z týchto slov si môžeme vziať za predmet rozjímania: nepriateľ, — je a ostáva poznačený na čele, — jeho zrada, — jeho posvätené ruky, — odporná mravná skazenosť...

Ó, modlime sa, modlime sa, nie aby sa nám neprihodilo takéto strašné nešťastie, vďaka Bohu, vďaka P. Márii, kráľovnej svojho kňazstva, opovažujem sa dúfať, že nikdy nebudem na pohoršenie v Cirkvi, — ale aby som vždy napredoval na cestách múdrosti a vernosti a tak robil česť neporovnateľnej hodnosti, ktorou som obdarený.

A potom modlime sa, modlime sa pokorne a veľmi ponížene za úbohých padlých kňazov; nielen za tých, ktorí robia pohoršenie, ale za všetkých tých, ktorí vo svojom vnútri nie sú v priateľstve s Bohom, plazia sa po zemi a ustupujú, i keď by mali napredovať, žijú celkom pri zemi, ak nie azda aj v priepasti.

A vstúpme odvážne a úprimne do seba.

Čítanie: Confiteor.

Pondelok

HOMO DEI

Koľko je skutkov, do ktorých sa vmieša márnivosť, — alebo skôr, ako málo je takých, do ktorých sa ona nevmieša.

Složený z tela a z duše, pociťujem nesmierne ťažkosti dať Bohu svoje skutky dokonale čisté. Aké zriedkavé je prosté oko, oculus simplex, o ktorom hovorí Nasledovanie. Zaiste, hľadám Boha a jeho slávu. Ale naozaj len to hľadám? Nepripájajú sa k môjmu hlavnému úmyslu viac-menej podozrivé úmysly, ktoré mu odoberajú najlepšiu čiastku?

Som muž Boží, — ale aj človek svojich malých záujmov, človek svojej malej márnomyseľnosti, človek ktorý je oddaný hmotným záujmom! Môže to takto ostať? Nie. Homo Dei, muž Boží; len tým musím byť. Otázky sebalásky, finančných starostí, starostí o rodinu a iné musia ustúpiť. Nestal som sa kňazom, aby som obsiahol veľmi výnosný úrad, aby som zanechal bohatú pozostalosť dedičom a dedičkám, aby som si získal meno slávneho kazateľa alebo mimoriadne schopného úradníka. Homo Dei, muž Boží.

Kardinála Rampollu sa ktosi raz opýtal, ktoré heslo by viedlo všetky jeho skutky, keby ho zvolili za pápeža. Veľký kardinál odpovedal krátko: »Kňaz.«

Nehľadajme iné heslo. Kňaz — muž Boží, homo Dei.

Čítanie: 1 Kor 4, 4—5.

Utorok

ANJEL A KŇAZ

Veľmi obsažné sú slová sv. Františka Asiského: »Keby som stretol kňaza a anjela, najprv by som pozdravil kňaza.« A zdráhal sa ako sv. Vavrinec a sv. Efrém prijať kňazstvo.

je to byť kňazom, nikdy by som nebol privolil, aby vložili na mňa ruky.«

Sv. farár arský zas: »Keby som bol vedel, čo je to byť kňazom, nebol by som šiel do seminára, ale bol by som zutekal k trapistom... Kňazský stav je niečo veľkého; kto by to úplne pochopil, musel by zomrieť.«

Bernadeta dostala jeden obrázok od kňaza s týmito slovami: »Žehnám vás.« Pobozkala obraz. »Máte pravdu, povedali jej, je to svätý kňaz. — Ach, odpovedala, bozkávam to požehnanie, je od kňaza.«

Kňaz. Anjel svojou prirodzenosťou je dokonalejší; ja som dokonalejší ako anjel svojou funkciou.

Kňaz znamená posvätený. Znamená vyňatý zo všetkého používania profánneho, vyhradený výlučne používaniu Pána.

Uvážil som celú hĺbku týchto slov, týchto skutočností: vyňatý z používania profánneho, vyhradený výlučne používaniu Pána?

»Kresťan, ktorý by mal hlbokú vieru, povedal sv. farár arský, by zomrel od lásky.« Kresťan. A kňaz, ktorý by mal hlbokú vieru, ktorý by vo svetle Božom zachytil plnosť svojho kňazstva, mohol by ďalej žiť?

Čítanie: Nasl Kr IV, 5.

Streda

DOBRÝ PRÍKLAD

Bourdoise, ktorý s Bérulleom a sv. Vincentom bol obnovovateľom kňazského ducha v 17. stor., nemohol strpieť u kňaza ani len náznaky spustenia sa. »Sú maliari, ktorí tak špatne maľujú, že pri namaľovaní koňa musia napísať: toto je kôň. Aj keď vidím toho alebo onoho kňaza, mal by som chuť napísať na jeho klobúk: toto je duchovný.«

Ten istý Bourdoise videl raz kňaza, ktorý chcel odísť

z kostola hneď po skončení sv. omše. I zapálil sviečku a odprevádzal veľmi náhlivého kňaza. »Čo robíte?, pýta sa ho kňaz. — Sprevádzam sviatostného Spaisteľa, ktorého máte ešte v sebe.«

Bol nepriateľom pavučín v kostole z ohľadu na prítomnosť Ježiša vo svätostánku a veľmi úzkostlivo dbal aj na vonkajšok bohopocty, sám sa rád volával »hlavným kostolníkom«. Vedel, aký dôležitý je i zovňajšok na napomáhanie vnútornej úcty.

Vezmime si príklad z tejto horlivosti. Isteže »šaty nerobia mnícha«, ale pomáhajú mníchovi, aby všade zachovával svoju hodnosť a ducha svojho úradu. A dôstojné správanie kňaza je pre veriacich dobrým príkladom a vzbudzuje úctu.

Čítanie: Rim 7, 14—20.

Štvrtok

ADHAERERE DEO

»Mne pridŕžať sa Boha je najlepšie.« (Ž 72, 28)

Zriekli sme sa rozličných ľudských radostí: radosti rodinnej, radosti z pôct, úspechov svetských, radosti z majetku, aby sme celkom voľne mohli kráčať k najväčšej, najistejšej, najoblažujúcejšej zo všetkých radostí: k spojeniu s Bohom.

Sv. Pavol povedal: »Spravodlivý z viery žije.« Tak isto možno povedať: »Spravodlivý žije z lásky k Bohu, zo spojenia s ním.« Je akési spojivo medzi týmito dvoma vetami. Samotná viera, živý duch viery môže dať silu s jedného dňa na druhý zrúcať všetko, čo prekáža, spomaľuje našu cestu k spojeniu s Bohom, k božskému životu, alebo čo nás môže od tohto odďaľovať.

Treba obsiahnuť s neba milosť, aby sa naše srdce vždy uspokojovalo len s tým, čo je podstatné. Styky, spolkový život, verejná činnosť, všetok zovňajšok našich stavovských povinností, to je len šata, škrupina, podradné. Toto

všetko treba oživiť, cez všetko toto treba prejsť a nájsť Boha, ktorý túži po mne a čaká ma. Celkom iný je život toho, ktorý vkladá svoju blaženosť do Boha. V každej udalosti, v každom kríži, v každej milosti, v každom čine vidí prostriedok k užšiemu sjednoteniu s Bohom, k utuženiu toho svätého puta, ktoré ho spája s Ježišom, s Cirkvou, s dušami, s Najsv. Trojicou. Všetky životné starosti a záujmy sa zlomia na múre »vnútorného hradu«, ako hovorí sv. Terézia, v ktorom žije človek sám s Bohom.

Ktorá cesta však vedie k tomuto zázračnému príbytku? Z akého materiálu vystaviť tieto múry?

a) Vždy väčšia čistota srdca, nadobudnutá najmä každodenným spytovaním svedomia, umŕtvovaním, spoveďou, stálym vzbudzovaním lásky, dokonalej ľútosti. Udržiavať povrch duše i jej hĺbky celkom čisté, jasné postupným odstraňovaním i najmenších škvŕn.

b) Verné plnenie duchovných povinností, zaradených do denného poriadku. Ich opakovanie nesmie priviesť rutínu, ale naopak, musí prispieť k vzrastu horlivosti. Každé prijatie milosti ju zväčšuje a obnovuje.

c) Túžba po božskom živote, po spojení s Bohom nech je stálou myšlienkou mojej duše. Často prosiť Boha: »Môj Bože, nech ma nič neuspokojí okrem teba . . . Príď, Pane Ježišu, budem nasýtený, keď sa zjaví tvoja sláva.«

Čítanie: Nasl Kr II, 4.

Piatok

MÁLO

Podľa niektorých statí evanjelia by sa zdalo, že málo je toľko ako mnoho: obeť vdovy (Mk 12, 41—44), horčičné zrnko, kvas (Mt 13, 31—33), robotníci vo vinici. »Keďže si bol nad málom verný, nad mnohým ťa ustanovím.«

Táto zvláštna matematika uchvacovala Péguyho a Jakuba Rivièra (A la trace de Dieu str. 114): »S jednej strany žiada sa od teba všetko, ale s druhej strany to má-

ličko, čo dáš, je už veľa... Krajné požiadavky, krajná zhovievavosť.«

Keď niekedy stretnem duše, ktorým chýba dôvera, musím im vyložiť túto matematiku, ktorá vo svojom základe je pravdivá.

Isteže Boh žiada veľa; žiada všetko. A my sa musíme usilovať dať mu vernosť v najväčšej miere. Teda predovšetkým: úprimný a veľkodušný úmysel.

Ale po čine, keď minulosť je už minulosťou, keď už nič nemôžem meniť na tom, čo sa stalo, čo osoží neplodné nariekanie, dupanie nohami, mŕtva nehybnosť, trpkosť? — Istý duchovný vodca povedal ináč šľachetnej, ale neustále utrápenej duši: »Spáľte svoje účty.«

Chceli ste dať veľa — táto počiatočná dobrá vôľa sa predpokladá — dali ste len málo pre svoju slabosť. Chcete sa skľučovať zármutkom?

Nermúťte sa. Chceli ste dať veľa, dali ste však len málo. V tomto prípade málo »sa rovná« mnohému. Boh vás miluje v takej miere, aký bol váš úmysel, a nie v takej, ako ste svoj úmysel uskutočnili.

Čítanie: Lk 18, 10 n.

Sobota

PROZRETEĽNOSŤ

V niektoré dni strácam odvahu. Časy sú také zlé; obzor sa zatemňuje. Kam spejeme?

Musím vedieť, že:

1. prítomný život je len prechodná, skúšobná doba. Nie je posledným slovom Božím. Ako ľahko by sme zabudli na vyššie veci, keby sa nám všetko darilo. Trápenie pozdvihuje naše oči.

2. Diela Božie treba posudzovať v ich celku a nie podľa niektorého detailu. A nie je dané človeku zachytiť celok plánu Prozreteľnosti v jeho úplnosti. Čo je v mojich očiach

len »hlúposť« alebo »malichernosť«, je azda v skutočnosti u Boha úspechom, vypuklým znakom úspechu.

Boh je Bohom skrytým, nie je Bohom neprítomným. Rád ostáva za záclonou. Ostalo by ešte miesto pre vieru, pre dôveru, keby sa prizjavne ukazoval? Všetko ide tak, ako by on nebol tu. Robí to z pozornosti k nám, aby nás neoslepil. Skrýva svoju velebnosť. Ľudskí trpaslíci sa rozhadzujú a cítia sa pánmi. Nič sa neprihodí bez dovolenia toho, ktorý všetko riadi a spravuje.

Môžeme čokoľvek robiť, môžeme nesúvislé značky škriabať na papier, to všetko je len povrch. Darmo pozerám na samotný pohyb tkáčskeho stroja, len v úplnej celosti nití rozpoznám obraz, ktorý nosí znak Boží.

Čítanie: Mt 6, 25 n.

Nedeľa Deviatnik (Septuagesima)

MÔJ BRAT TELO

Sv. František Asiský je blízko smrti. Lekári ho už nevedia uzdraviť; chceli by aspoň trochu utíšenia dať telu, ktoré klesá.

»Nebolo ti telo dobrým a oddaným sluhom?«

A František vydáva spravodlivé svedectvo o »svojom bratovi somárovi«.

»No, ty si ho divne odmieňal!«

František musel uznať, že nebol vždy jemný a že veru často zle zachádzal so svojím telom a nedal mu dosť odpočinku; keďže však už prišla hodina a keďže to bola mienka lekárov, chcel zmierniť svoju prísnosť: »Poteš sa, môj brat telo a odpusť mi; hľa, ja som ochotný povoliť tvojim žiadostiam.«

Čítanie tejto nedele pripomína slová sv. Pavla: »Tvrdo teda premáham svoje telo a podrobujem ho.«

Hľa, svätí.

A ja? Čakal som ako sv. František Asiský chorobu,

ktorá má skončiť môj život, aby som povolil svojmu telu zmiernenie a pohodlie?

Aký je môj duch pokánia? Aké sú cvičenia vonkajších umŕtvovaní? Nepovažujem pás kajúcnosti, retiazky atď. za dobré len pre kláštory? Zachovávam aspoň pôsty Cirkvou predpísané? Vstávam ráno v určenú včasnú hodinu?

Moje telo nemôže mi vytýkať na konci života moje prísnosti k nemu; ale či mi nebude musieť vytýkať — a to prísne — vládu, ktorú vedelo získať nado mnou a ktorú som sa ja nikdy neusiloval vážne svrhnúť?

Čítanie: Mt 5, 29—30.

Pondelok

LITURGICKÉ ZAMERANIE

Blíži sa Veľký pôst. Jeho cieľom bola kedysi príprava na krst. Krst býval vysluhovaný v noci s Veľkej soboty na Veľkonočnú nedeľu; naraz, pri jednej slávnosti sa oslavovalo zmŕtvychvstanie Ježiša Krista, Vodcu a prebudenie k životu tých, ktorí sa stali krstom údmi Kristovými.

V dávnych časoch kresťania sa postievali a posväcovali sviatosťami, aby svolali požehnanie Božie na svojich bratov katechumenov. Katechumeni dokončievali prípravu na prijatie kresťanstva a najmä sa učili o podstatnom obrade, o sv. krste, ktorý mali o krátky čas prijať.

Toto je dvojitý cieľ Veľkého pôstu, ktorý musím mať pred očami a na ktorý musím upozorniť aj svojich veriacich. Ako je dobré rozjímať cez Veľký pôst nad každodenným propriom, tak je tiež užitočné rozjímať v dňoch, ktoré predchádzajú a ktoré tvoria stĺporadie Veľkého pôstu, o divoch nášho obožštenia a našej premeny v Ježiša Krista krstom.

Už cez Advent (ak treba, preopakujme si to) som načal túto podstatnú tému, panujúcu myšlienku dogmy. Treba ju prehĺbiť.

sme boli väčšími ako príroda. Lenže dedičným hriechom sme stratili nadprirodzeno. Kristus nám všetko navrátil. Ako? Nie nejakým vonkajším vykúpením, ale tým, že nás vštepil do seba, stotožnil nás so sebou. Obrad, ktorý nás vštepuje do Krista, krst, poznám; ale mám pred očami aj jeho úplný smysel?

Tu sme pri srdci kresťanstva. Rozjímajme o tom.

Čítanie: Ž 44; Lk 17, 21; Jn 14, 23; Rim 14, 17.

Utorok

NEZNÁME NADPRIRODZENO (I)

Je hlboko zarmucujúce vidieť pokles kresťanského ducha. Sem-tam však badať ináč cenný pokrok.

Hlavná príčina: najviac neznalosť nadprirodzených bohatstiev.

»Dobre si musíme uvedomiť, píše Mons. Isoard, že veriaci nepoznajú nadprirodzený život. Slovo »posväcujúca milosť« im nič nehovorí; dary, ktoré udeľuje Boh veriacej duši, svätá a skutočné spojenie božskej prirodzenosti v Ježišovi Kristovi, prebývanie Boha v nás skrze vieru, čo je skutočným podkladom dobrodení a pokladov, ktoré nekonečne prevyšujú všetky smyslové hodnoty, slovom nadprirodzený svet, o tomto všetkom nemajú ani len tušenie. — Môžeme si ešte namýšľať, že nás chápu, keď hovoríme o nebi a najvzdialenejšom predmete kresťanskej nádeje; ale nečakajme, že nás naši poslucháči pochopia, keď nás počujú rozprávať o nebi tu na zemi, ktorým je život Boha v nás... Nevedia, čo majú, keď sú v milosti.«

Keď sa zjavila Montalembertova kniha »Les moines d' Occident«, 22. septembra 1860 napísal abbé Combalot jej pôvodcovi: »Veľkou chybou modernej doby je pokresťanený naturalizmus alebo znaturalizované kresťanstvo, o ktorom píšu mnohí spisovatelia, ktorí si pritom myslia, že je to teologia. — Pohanská renesencia 16. sto-

ročia hlásala nesprávne pramene poznania, a odvtedy smysel pre božské veci hlboko upadol... — Drahý priateľ, nepoznať tieto veci znamená nepoznať nádherné danosti, ktoré tvoria nadprirodzený život v dušiach.« Končí takto: »Príde raz deň, a nie je už ďaleko, keď nesmierne prekvapenie a ohromná ľútosť sa zmocnia teologov i jednoduchých veriacich, keď zbadajú, na aký stupeň idiotizmu kleslo storočie naturalizmu a storočie svetla.«

Laicizmus zaiste veľa zapríčinil. Ale príčinou toho, že sa vôbec mohol uchytiť, bolo predchádzajúce oslabnutie nadprirodzeného života v dušiach. Teraz, keď laicizmus už panuje, oslabnutie nadprirodzeného života pokračuje.

Medzi prostriedkami na zastavenie jeho postupu musí sa v prvom rade uplatniť tento: vysvetliť kresťanom nadprirodzený život. Prv, než by sme zpät získali tých, čo neveria v nadprirodzeno, musíme všetko urobiť, aby tí, čo ešte veria, dokonale poznali hodnotu svojho pokladu.

Čítanie: Nasl Kr III, 36.

Streda

NEZNÁME NADPRIRODZENO (II)

Bola to aj mienka kardinála Merciera, že sa nekáže dosť o dogme milosti. Nie, že by azda len o nej bolo treba hovoriť, ale k nej treba všetko privádzať; je to otázka usmernenia: sme obožštení, áno alebo nie? Aký má byť náš pomer k Bohu? Nadprirodzené pozdvihnutie nie je nejakým pobočným učením, vedľajšou dogmou popri mnohých iných dogmách, ale je to ústredný bod, okolo ktorého sa všetko ostatné sústreďuje.

Veľmi výstižne to poznamenáva abbé de Tourville: »Nadprirodzený život, t. j. spojenie Boha s človekom je vlastný predmet Zjavenia.«

Milosť je ústredný bod náboženského života; okolo neho sa točí všetko ostatné. Iné náboženské dianie sú alebo predpoklady alebo následky milosti.

Mons. Mercier hovorí: »Kážete mravouku..., ba až veľa, na úkor viery; kážete ju príliš po stránke zápornej, vyzývate totiž len do boja proti zlým náklonnostiam a vášňam, málo však po stránke kladnej. Krista treba dávať; jeho samého, jeho evanjelium, bohatstvo jeho milosti, jeho prítonmosť a prítomnosť Ducha Svätého v dušiach, vnútornú modlitbu, pokoj a všemohúcnosť v spojení božskom; toto treba hlásať. Vy však nekážete o tomto, alebo aspoň veľmi málo, lebo toto je dogma a tak sa zdá, že dogma vám naháňa strach. — Kážete síce o Bohu, ale o Bohu filozofickom, nie o tom, ktorého nám ukazuje naša zjavená viera.« »Treba hlásať: vnútorné bohatstvo božského života, poslanie Krista od jeho Otca, neviditeľné poslanie Ducha Svätého od Otca i Syna do duší, ich príslušné prispievanie na uskutočňovanie nadprirodzeného plánu; prebývanie Najsv. Trojice v nás a naše spojenie s ňou skrze posväcujúcu milosť.« — »Oboznamujete ľudí s dejinami pozemského života Kristovho, ale zabúdate na kráľovstvo Božie, ktoré sa začalo na Turíce a utvorilo sa v Cirkvi a v duši každého pokrsteného. Zabúdate na jeho stále volanie, ktoré patrí každému kresťanovi, aby sa pokladal za mŕtveho pre veci prítomnosti, keďže jeho opravdivý život, vtelený do Krista, je skrytý v Bohu — o tomto všetkom nehovoríte dosť. — A kto pozná medzi všetkými kresťanmi Ducha Svätého? Kto ho vzýva? Kto žije s ním v dôvernosti?«

Čítanie: Nasl Kr III, 37.

Štvrtok

ZJAVOVAŤ NADPRIRODZENO

Najlepšie oboznámim veriacich s nadprirodzeným životom, »zjavím« im ho, keď ho zachytím pri samom jeho prameni, pri studni Jakubovej, — a aby sme nehovorili v podobenstvách: vo chvíli, keď krstná voda robí z nás kresťanov.

Nadprirodzený život, milosť, sú slová abstraktné; krst je skutočná udalosť v živote každého kresťana. Tu treba začať: vysvetliť našim pokrsteným ich krst, nepoznajú ho; neznámy im je jeho hlboký význam, jeho veľká úloha. Chvála Bohu, v mnohých rodinách, aj tam, kde sa už skoro vôbec nekonajú náboženské povinnosti, ešte prinášajú deti na krst. Týmto deťom, keď dospejú a ich rodičom, keď máme na to príležitosť, vysvetlime, zjavme — bude to pre nich naozaj »zjavenie« — zázraky, ktoré sa staly s nimi v deň, keď im voda tiekla na hlavu, v deň, keď tri Božské Osoby urobily svoj slávnostný vstup — slávnostný a pritom tichý — do mladých očistených duší, keď ich posvätily za svätostánok — a nevídaný zázrak — za živé predĺženie Krista.

A niet vhodnejšej chvíle v roku na obšírnejšie vysvetlenie krstu veriacim ako týchto štyridsať dní, ktoré predchádzajú Veľkú noc, cez ktoré v prvotnej Cirkvi sa konalo alebo dokončievalo základné poučovanie o pravdách viery, ktoré sa v noci Vzkriesenia ukončilo krstom katechumenov.

A i pre mňa je toto najlepší čas, požehnaný čas, aby som vážne rozjímal o tomto veľkom tajomstve, aby som ho potom dôkladne a s láskou mohol zjavovať svojim ovečkám.

Čítanie: Nasl Kr III, 38.

Piatok

KRSTITEĽNICA

Fénelon radí: »Ukážte deťom krstiteľnicu; nech vidia, ako sa krstí; nech sa dívajú, ako sa na Zelený štvrtok svätia oleje a ako sa vo Veľkú sobotu svätí krstná voda.«

Veľmi vhodné upozornenie. Lebo takto, keď im ukážeme krst, najľahšie vysvetlíme deťom (a vôbec kresťanom) bohatstvá božského života, ktoré sú v nich skrze milosť. A celý obrad krstu im musíme ukázať a vysvetliť. Kedysi

sa spomínaly v modlitebných knihách len dve sviatosti: stav manželský a Sviatosť oltárna; ostatné — zaiste pre nedostatok miesta — neboly vôbec spomenuté, a bola to veľká chyba, najmä vo veci krstu. Dieťa ho prijalo vo veku nevedomosti a tak krst ostával vždy čímsi neznámym, bez zvláštneho dôsledku, bez skutočného významu. Teraz, na šťastie, modlitebné knižky prinášajú (súčasne s inými vecami) aj obrady krstu.

Pravda, mnohé deti nemajú takéto knižky; tým je odôvodnenejšie ústne im vysvetliť obrady, ktorými sa človek stáva kresťanom.

Ale aby som sa stal horlivým vysvetľovateľom krstu, sám si musím byť dobre vedomý významu krstu. O istom starcovi zo 17. storočia je napísané: »Keď išiel do Troyes, prvé kroky ho viedly do kostola, kde bol pokrstený a tam sa dlho modlil pri krstiteľnici.« Bol to Edme Calabre.

Tento svetský človek mi dáva krásny príklad.

Čítanie: 1 Kor 12, 12—27.

Sobota

DIVY KRSTU (I)

Krstom stáva sa človek:

1. živým svätostánkom.

»Vyjdi z neho, duch nečistý, a prenechaj miesto Duchu Svätému.« Obraz je tu jednoduchý, každému srozumiteľný. I dieťa ho ľahko pochopí.

Som relikviárom Najsv. Trojice. Nie je len — ako je to príliš rozšírené — jedna sviatosť skutočnej prítomnosti, sú dve: Sviatosť oltárna a krst. A k tomu, hlavnou, podstatnou úlohou Sviatosti oltárnej nie je natoľko pridať jednu prítomnosť k druhej prítomnosti, prítomnosť Boha-Človeka v nás cez 10—15 minút, ktoré nasledujú po prijímaní, k neustálej prítomnosti Najsv. Trojice v nás na základe stavu milosti, ktorý sme dostali pri krste, — ale skôr včleňovať nás do Krista, keď pred nami a s nami

prináša veľkú obetu, ktorá vykupuje svet a neustále obnovuje Kalváriu. Vo Sviatosti oltárnej hlavnou myšlienkou je obeta; pri krste hlavnou myšlienkou je však prítomnosť: Boh v nás. Ozajstnou sviatosťou prítomnosti je krst.

Prečo neveríme práve tak živo, že Boh skrze milosť, obdržanú pri krste, je v nás neustále prítomný, ako veríme, že Spasiteľ ako Boh-Človek je v nás tých niekoľko okamihov, ktoré nasledujú po prijatí Hostie?

Čítanie: Jn 3, 1—11.

Prvá nedeľa po Deviatniku (Sexagesima)

ROZSIEVAČ

Ako rozsievač mám trojakú povinnosť:

1. Chrániť kresťanský ľud, aby sa nedal zlákať svetom. Preto však musím dávať i sám na seba pozor. Vytrhnutý som bol zo sveta, ale predsa viac-menej podržujem si jeho stopy. Som v častom styku so svetom, podlieham viac-menej jeho vplyvu. Ako každý človek i ja som pod tlakom trojnásobnej žiadostivosti a nosím teda v sebe sklony k dobrému alebo zlému. — Lekár, uzdrav sám seba, ak chceš vyvinovať blahodarnú, svätú činnosť na stádo, ktoré musíš chrániť.

2. Znovu priviesť veriaci ľud k opravdivejšiemu, pôvodnejšiemu, hlbšiemu duchu evanjelia. Ako ich ta však môžem späť priviesť, ak sa i ja sám dávam strhnúť prúdom? V niektorých obdobiach mohol kňaz bez väčšej škodlivosti — a ani to nezodpovedá pravde — byť priemerným. Treaz to nie je možné. Ak je priemerný, všetko je stratené. Celá budúcnosť kresťanská závisí od svätosti terajšieho kňazstva. Som svätý, ako to žiada odo mňa moje povolanie?

3. Obsiahnuť od Boha znovuzrodenie evanjeliového ducha v dušiach. Nič nepomôže nariekať, treba konať; mu-

sím vypäť na najvyšší bod svoju apoštolskú činnosť, — ale súčasne musím sa venovať modlitbe a obeti a tak prosiť Božského Učiteľa, aby dal vzrast svojej vinici.

Ak každá doba potrebuje svätých kňazov, naša omnoho viac ako iné.

Čítanie: Mt 13, 3; Mk 4, 3; Lk 8, 4—15.

Pondelok

DIVY KRSTU (II)

Krstom stáva sa kresťan:

2. Živým údom Krista.

Tento obraz je už nie taký jednoduchý, i keď skutočnosť nie je menej pravdivá. Preto sa treba vrátiť k základnej dogme, ktorá dáva a jediná dáva pravý kľúč ozajstného kresťanstva, k môjmu včleneniu do Krista.

Krst má za následok a za cieľ vštepiť kresťana do Krista.

Kristus je kmeň, kresťan je ratolesťou tohto kmeňa. Christus, christiani, hľa, toto tvorí celého Krista.

A aby pokrstení dobre pochopili, že krstom stávajú sa jedno s Kristom, prvotná Cirkev vyvolila pre obrady uvedenia do kresťanstva primerané zariadenie.

Katechumen sa učil dlhší čas. Keď prišiel Veľký, štyridsaťdenný pôst, nastalo posledné poučovanie a tí, čo už boli kresťania, venovali sa modlitbe a pokániu za budúcich bratov, — z toho potom vznikol pôst a zdržovanie sa mäsitého pokrmu cez Veľký pôst.

Ktorú chvíľu vyvoliť pre konečný obrad? Noc s Veľkej soboty na veľkonočnú nedeľu. Tým chceli naznačiť pokrstenému, že odteraz bude už tvoriť jedno s Kristom: kde je Kristus, hlava, Ježiš od Veľkého piatku? Mŕtvy. A mŕtvy je aj ten, čo nepatrí ku Kristovi. Keď sa pohan stane kresťanom, vstáva z mŕtvych. Dve zmŕtvychvstania, jeden život, jeden Kristus.

Čítanie: Gal 4, 1—8.

Nielen čas pôvodného udeľovania krstu naznačuje naše povolanie za kresťanov, lež aj spôsob.

Obrady — aspoň v Cirkvi rímskej — vysvetľovaly veľmi dobre symbol pochovania.

V prostriedku miesta, kde sa krstilo, bol otvor a v ňom na spodku krstná voda, — »hrobka«, v ktorej katechumen o chvíľu skladal svoje obnosené šatstvo smrti, svoj bývalý hriešny život.

Kde je Vodca Kristus? Nezabúdajme, že je Biela sobota večer: Ježiš je uložený v hrobe, mŕtvy.

Veľké ranné obrady Bielej soboty sú bývalé obrady večera Bielej soboty: veľkonočná svieca predstavuje nočné svetlo; potom čítanie proroctiev, aby sa vyčkala jedenásta hodina nočná; konečne požehnanie krstnej vody a krst katechumenov.

Na úsvite Veľkej noci Ježiš-Hlava vyšiel z hrobu; na úsvite Veľkej noci aj noví učeníci vychádzajú zo svojich hrobov. Hlava neostáva sama; nové údy sa mu pridružujú a aby bolo zrejmé, že tvoria s ním len jedno, vyvolili pre ich prebudenie k nadprirodzenému životu nielen chvíľu, ale skoro aj spôsob, ako Spasiteľ vstal zmŕtvych.

Teda dva hroby, hrob Hlavy, hrob katechumenov (krstili pohrúžením do vody). Pri prvých zorách Veľkej noci súčasne s Božským zmŕtvychvstatým i poham, z ktorého sa stal kresťan, vychádza z hrobu, prebudený k životu vzkriesených.

Poučme svojich veriacich o tomto symbolizme.

Aj my žime podľa toho.

Čítanie: Rim 6, 1—15.

Streda

MUSÍM ZOMRIEŤ SEBE

Zo včerajšieho rozjímania viem, že krst je — ako hovorí sv. Pavol — sviatosťou mŕtvych; opakuje to štrnásťkrát Efezanom. A nehovorí: »zomrite«, ale: »boli ste mŕtvi«. Nie, pravda, v skutočnosti; ale tak to má byť, t. j. nesmie nič zo »mňa« ostať vo mne; všetka žiadostivosť môjho tela, všetka výstrednosť, všetka chamtivosť musia zmiznúť; nič iné nesmie byť vo mne, iba Ježiš Kristus.

Sv. Pavol ukazuje cestu, keď hovorí: »Nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus. Jam non ego, Christus«; a Galaťanom píše ešte výstižnejšie: Mihi vivere Christus; tri výrazy: ja, žiť, Kristus. Z týchto troch slov prvé je nič. »Ja« zmizlo, nejestvuje! Moja vlastná vôľa, moje vrtochy sa stratily! Pre mňa žiť znamená odteraz len jedno: Kristus.

Vznešený ideál. Ja som mŕtvy, mŕtvy právne, obrazne. Ale v skutočnosti?

Ach, ako ďaleko som od tejto ideálnej »smrti«! Moja sebaláska, môj egoizmus, moja vášeň; veď neprešla ešte ani minúta, tu boly, celkom blízko, pustené na slobodu!

Smrť. Musím zomrieť. Bolo by tak dobré zomrieť naraz a potom koniec. Človek by urobil len jedno odrieknutie navždy a všetkému by bol koniec...

Ale nie je to tak... Zakaždým treba »zomrieť«, zakaždým, keď to vyžadujú okolnosti. Uvedomujem si, že je to povinnosť, vyplývajúca z môjho krstu?

Čítanie: Ef 2, 1—11.

Štvrtok

ŽIVOT MŔTVEHO

Áno, musím zomrieť. Neznamená to, že musím ubiť v sebe dobré schopnosti, ale že musím potlačiť v sebe všetko, čo môže robiť bolesť Kristu Ježišovi, teda všetko, čo ukracuje, umenšuje život.

Zomrieť? Mal by som vlastne povedať »narodiť sa«. Krst je skôr narodenie ako smrť. Len preto je smrťou, aby bol narodením. Narodiť sa pre božský život, narodiť sa pre život v Kristu, narodiť sa pre kresťanstvo, pre kristifikáciu.

Ďaleko však treba ísť, aby sme dospeli k plnému vzrastu, ad mensuram aetatis plenitudinis Christi. Narodiť sa »bohom«, narodiť sa »Kristom« je veľká vec; je však povinnosť vzrastať.

Čo som robil? Rástol som v božskom živote? Mohol Kristus rásť vo mne?

Sv. Hieronym volá krst — spomína pritom zaiste na regale sacerdotium, o ktorom hovorí sv. Peter — kňazským stavom svetských osôb. Teda najprv titulom svojho krstu, potom titulom svojej kňazskej vysviacky, dvojnásobne mám byť »Kristom«; ako veľmi by bolo treba, aby cez mňa prežaroval Učiteľ!

On sa musí zveľaďovať, mňa však musí ubúdať.

Spytujme si svedomie, v ktorých bodoch od poslednej spovede, od posledných duchovných cvičení, od posledného pôstu mal by som rásť, pokračovať, dospievať alebo urobiť, aby Kristus vo mne rástol, zveľaďoval sa?

Čítanie: Ef 2, 19 n.

Piatok

MIHI VIVERE CHRISTUS

Ako možno »žiť Krista«? Čo mám potlačiť v sebe, aby on žil? Ako sa mám premeniť na »druhého Krista«?

Pod skvelými obrazmi viďme skutočnosť, aká sa žiada od nás.

Aký bol život Kristov? V každej chvíli najdokonalejšie plniť vôľu Otcovu. Prišiel, aby poslušnosťou napravil prvotnú neposlušnosť a toto bolo hýbadlom jeho bytia v každej minúte: dokonale plniť to, čo si Otec želal, žiadal.

Hľa, hĺbka duše Kristovej. Od večnosti sa obetoval,

aby svojou poslušnosťou napravil vzburu ľudí. Človek si predstavoval, že sa stane bohom. Boh sa ide stať človekom. Chyba bola ľudská, no v skutočnosti zasiahla akosi Boha do plného srdca, bola teda nekonečného dosahu; náprava musí byť takého istého druhu: ľudská; Slovo stane sa telom; nekonečná: ako človek netratí Slovo nič zo svojej božskosti. On, ktorý mohol dať v nebi svojmu Otcovi len úctu rovného rovnému, môže potom ako človek priniesť Bohu poctu nižšieho vyššiemu; a táto pocta nižšieho je súčasne poctou božskou.

Plniť v každej chvíli vôľu Najvyššieho, tento jediný cieľ si určil Kristus, keď sa vtelil.

Čítanie: Žid 12, 1—13.

Sobota

SENSUM CHRISTI

»My však máme um Kristov« (1 Kor. 2, 16). Môžeme tak hovoriť ako sv. Pavol? —

»Poznali sme mnohých kňazov, i rehoľníkov, napísal istý univerzitný profesor, ktorých život a správanie neprezrádzaly vždy, že by ich prenikal opravdivý kresťanský duch.«

Čo iného je um Kristov, ak nie hlboké pochopenie, že som druhým »Kristom«, a to jednak titulom svojho krstu ako každý veriaci a potom ako kňaz titulom kňazskej vysviacky; že teda naša ľudskosť je nám daná len preto, aby sme ju prepožičali jemu, aby on Kristus žil skrze nás.

»Ježiš Kristus« žijúci na zemi; toto by mal byť kňaz, aby mal dokonale um Kristov. Takýto kňaz uvedomele natoľko predlžuje Krista, tvorí s ním jedno, že je pre Spasiteľa len ako by »človečenstvom navyše«. Uvážme celý obsah, celú zodpovednosť tohto slova. O takomto kňazovi môže sa povedať, že je »živým a stálym stelesnením Ježiša Krista«. Je tým hodnosťou, ktorú prijal. Má byť taký aj svojím životom. — Čítanie: Ef 1, 3—13.

II.

VEĽKÝ PÔST A VEĽKONOČNÁ DOBA

UT VIDEAM

Kardinál Newman má nádhernú kázeň pod titulom: Neviditeľný svet.

Slávny kresťanský geolog Termier píše krátko o tejto istej téme: »Pochopme, že za viditeľným svetom, ktorého javy účinkujú na naše smysly, jestvuje ešte jeden svet, ktorý je neviditeľný, ktorý však preto nie je menej skutočný ako druhý . . .; pochopme, že tento neviditeľný svet je pravou vlasťou našej duše.«

Dodáva: »Mnohí ľudia dokončia svoju cestu od kolísky po hrob a tak sa zdá, že nemajú ani tušenie o jestvovaní tejto vlasti; iní aspoň matno cítia, že je niečo skutočné a živé za javmi hmotného a organického sveta, ale radšej na to nemyslia, či už z akéhosi tajného strachu, ktorý si nepriznávajú alebo v mene svojho rozumu, ktorý úmyselne sa vzpiera zaoberať problémom, ktorý pokladá za nevyriešiteľný; iní zas« — nebol som i ja taký v seminári, alebo nepatrím azda ešte i teraz trochu medzi takých — »radi uvažujú o nevideľnom svete, ale ich rozmýšľanie je čisto intelektuálne a citové mohutnosti ich duše nemajú v tom nijakú účasť, lebo — dodáva Termier — človek môže byť metafyzikom, ba aj teologom, a nemať pritom ozajstné a účinné presvedčenie o neviditeľnom svete.«

Tak isto je možné špekulovať nad dogmou, poznať ju, a pritom ju nemilovať, rozumom ju prijímať, ale bez toho, že by sa človek srdečne, prakticky, úplne oddal.

Nech sú moje teologické vedomosti — či malé či veľké — nikdy nie len vedomosťami, ale vedomosťami takými, »ktoré vedú k láske«, ako povedal Bossuet.

Čítanie: Rim 4.

KAŽDODENNÉ BOLESTI

Spisovateľ Huysmans mal rakovinu jazyka; zavolal si lekára. Ten sa vyhlásil za bezmocného a nič iného nevedel odoprúčať ako morfium. Neskoršie i lekár dostal brušnú rakovinu a vo veľkej miere sa oddal morfinizmu. Dozvedel sa to Huysmans; hneď odmietol bolesti utišujúci prostriedok so slovami: »Keďže Dr. P. nevie zniesť bolesti, urobím za neho všetko, čo môžem. Pre spásu jeho duše budem trpieť miesto neho. Nechcem viac morfium.« Tieto slová dodržal do konca.

Krásny príklad, ako môžeme prijímať bolesti s vykupiteľským cieľom. »Pre spásu jeho duše chcem trpieť miesto neho.«

Dobrotivý Boh isteže nežiada odomňa mimoriadne bolesti... Len malé bolesti každodenného života. Netreba hrdinstvo, stačí priemerná trpezlivosť. Preukazujme ju čo najdokonalejšie cez Veľký pôst.

Prečo by sme nedali tomuto skromnému, ale v niektoré dni predsa tak bolestnému údelu vykupiteľský cieľ? Miesto toho, že by sme klesali pod ťarchou utrpení, využime ich. Prečo by sme nespájali viac svoje slová so svojím životom? Slová sv. Pavla: »Doplňujem, čo Kristovmu umučeniu ešte chýba« vieme nazpamäť; ale či nám prídu na um, keď máme migrénu, keď cítime v škole neprekonateľný odpor žiakov pre pochopenie látky, keď nás trápia osočovania, ktoré sa hrnú na nás od niektorého zlomyseľného jazyka vo farnosti...

Vezmime si slová sv. Pavla do svojej kuchyne, kancelárie, sakristie. »Doplňujem...«, to nie je len výraz, ktorý má byť na niektorej strane sv. Písma, v mojej knižnici, za mojím chrbtom, keď píšem, ale sú to slová, ktoré musím uskutočňovať, kedykoľvek ma stihne nejaká nepríjemnosť, keď príde na mňa nejaká, čo i veľmi malá bolesť.

Myslime na všetkých ľudí svojej farnosti — na všetkých úbožiakov — a povedzme s človekom napadnutým rakovinou, trpiacim miesto svojho lekára: »Pre spásu jeho duše chcem trpieť miesto neho«, alebo s apoštolom, ktorý mal toľké trápenia: »Doplňujem, čo Kristovmu umučeniu ešte chýba.«

Čítanie: Nasl Kr III, 12, 1—2.

Utorok

ŠTYRIDSAŤHODINOVÁ POBOŽNOSŤ

Ľudia sa zabávajú. Zabúdajú na Boha. Zabávajú sa hriešne. Obrážajú Pána pánov. — Treba sa modliť, treba zadosťučiniť.

Azda budem mať Ježiša vyloženého vo Sviatosti oltárnej cez celý deň. Často mu musím ísť za spoločníka. Preňho to bude prejav lásky s mojej strany, pre mojich veriacich dobrý príklad.

Urobme aspoň dlhšiu návštevu, odbavme si tam breviár, alebo predĺžme ranné rozjímanie.

A predvídať už, aký bude môj Veľký pôst.

1. Lepšie sa modliť cez tento 40 denný pôst.

Zabezpečme, alebo lepšie zabezpečme svoje rozjímanie; konajme ho v určený čas, trochu predĺžme; rozhodne viac sa oň starajme ako inokedy.

Moja omša: príprava, pomalosť, vážnosť, nábožnosť, poďakovanie. Breviár, ruženec, duchovné čítanie...

2. Lepšie pracovať. S väčšou starostlivosťou. Kázne. Štúdium sv. Písma. Nemárniť čas pri rádiu. Zabíjanie času hlúposťami. Môj čas je čas kňaza.

3. Viac sa zapierať.

Jemne odmietnuť pozvanie na nejaký obed. Teraz cez pôst je príležitosť pripomenúť si slová sv. Hieronyma (Nepociánovi Litt. 31): »Ľahko opovrhnú kňazom, ktorý často pozývaný na obed nikdy neodmietne.«

Pozor na fajčenie. Ak som fajčiar, odmietnem si fajče-

nie do Veľkej noci. Moje ovečky si veru zaslúžia, aby som priniesol túto obeť za ne.

Nijaký alkohol. Zdržanlivosť.

Určiť si nejaké pokánie — alebo sa vrátiť k nemu: pás kajúcnosti, retiazky atď. Môj Učiteľ bol ukrižovaný.

Čítanie: Nasl Kr II, 12, 3—5.

Popolečná streda

MEMENTO HOMO

Pamäť je schopnosť zabúdať. Nič si nezapamätá.

Nič z minulosti. Myslím na vojnu. Ako sa na všetko zabudlo! Koniec. Preto sa postavily na verejné miesta pamätné tabule a pomníky, aby sme mohli tým ľahšie uložiť hlboko na dno pamäti všetky spomienky. Človek náročky nechce na nič spomínať. Ináč aj bez takéhoto zvláštneho úsilia by človek už od prírody zabudol. Cirkev mi pripomína moju minulosť: Si vzatý zo zeme, memento!

Nič z prítomnosti. Nielen na minulosť nemyslíme, ale väčšinou ani na prítomnosť. Naša pozornosť je obyčajne ďaleko od toho momentu, ktorý prežívame. Ktosi povedal: »Nikdy nežijeme, len dúfame žiť.« Každý náš deň prejde pri myšlienke na zajtrajšok a zajtra robíme tak ako dnes. Preto Cirkev mi obracia oči na moju prítomnosť... Si prach. Hľa, všetky tvoje aduty. Pulvis es.

Nič z budúcnosti. Nevieme sa starať o minulosť, zachytiť prítomnosť, ako sa teda môže zaujímať naša pamäť o budúcnosť, o to, čo z budúcnosti má nejakú cenu. Preto mi Cirkev smelo, ale s dôverou hovorí: Hľa, tvoja budúcnosť! In pulverem reverteris! Voľakedy prach, teraz prach, v budúcnosti prach! Terazži a nemysli na toto, ak to dokážeš!

Najhoršie je na tom, že to viem urobiť. Mám zázračnú spôsobilosť, nevysvetliteľnú schopnosť na nič nepamätať. Toto musím napraviť. Pamätaj, memento!

Čítanie: Ž 70.

MORIERIS TU

Dvaja členovia rodiny Barberini majú v Ríme veľmi názorné náhrobné pomníky:

Pápež Urban VIII; jeho pomník je v apside chrámu sv. Petra. Je to dielo Berniniho: socha pápežova z bronzu; spravodlivosť a láska z mramoru; na knihe života smrť svojou kostlivou rukou sotiera meno: Urbanus VIII. Barberinus.

Pápežov brat kardinál Anton Barberini, prísny kapucín, dal postaviť pre rehoľníkov-kapucínov neďaleko od rodinného paláca kláštor s kostolom, zasväteným Nepoškvrnenej P. Márii; zariadenie, ružice, girlandy, lustre v kryptách boly zhotovené z kostí, kostier a lebiek. Nie tak smutná a viac hovoriaca je hrobka kardinála zakladateľa pri kostolnom chóre: skromný kameň a tento jednoduchý nápis: Hic jacet pulvis, cinis et nihil. Tu leží prach, popol a nič.

Niekoľko obrazov, predstavených pred oči.

Hľa, pravda. Pápež, kardinál, biskup, obyčajný kňaz, všetci máme ten pravdivý náhrobný nápis: Hic jacet pulvis, cinis et nihil.

Rozjímajme nad týmito slovami a nad touto skutočnosťou. Cestou do kostola prechodím azda cez cintorín, azda okolo hrobu bývalých farárov svojej farnosti. Sotva sa dá to-ono prečítať. Prejde niekoľko rokov a čas tak sotrie nápis s pomníka a tak isto, ba ešte skôr, sotrie z pamäti.

Prečo teda pracovať (aspoň trochu) pre múzeum; slová: pulvis, cinis, nihil. Ja..., čo sa považujem za niekoho, starám sa o svoju mŕtvolu.

Viďme jasno! Nihil, nič. Nič nie je mnoho. A hľa, to som celý ja. Nihil, nič.

Čítanie: Nasl Kr I, 23.

FILII PATRIS

Otcovo dieťa. Skrze krst tvorím len jedno (a táto jednota je ešte veľmi zosilnená mojím kňazstvom) s Ježišom, milovaným Synom, v ktorom sa Bohu zaľúbilo. On, Ježiš, je kmeň, hlava; ja ratolesť, úd. Keďže teda som jedno so Synom, môžem Boha volať: Otče môj! Pretože on je naším Otcom, Ježišovým a mojím, Otcom nás oboch, naším spoločným Otcom, môžem aj v jednotnom počte povedať Bohu: Otec môj.

Nenapĺňuje ma myšlienka, že som synom nebeského Otca, oduševnením, opravdivou blaženosťou?

Istá karmelitánka raz vstúpila do cely Terezky Ježiškovej. Našla ju nadšenú: »Na čo myslíte? Rozjímam nad otčenášom. Aké sladké je môcť volať Boha naším Otcom.« A malá svätica sa rozplakala.

Nechajme bokom toto rozcítenie. Ako ďaleko som však ja od takéhoto chápania! Tak málo ma to dojíma, že Boh je »mojím Otcom«! A jednako . . .

Keď je však mojím Otcom, prečo tak tvrdo zaobchodí so mnou? Stáva sa, že ťažko viem nájsť znaky milosrdenstva.

Je to preto, lebo zle hľadím a dosť nerozmýšľam. I vtedy, keď dobrotivosť nie je zrejmá, Otec je vždy Otcom. A keď sa nám zdá, že ruka je trochu tvrdá, pozerajme vyššie než na ruku; hľaďme na srdce. Ako nás na to vyzýva sv. Augustín: noli attendere quam poenam habeas in flagello, sed quem locum in testamento, nepozerajme tak na utrpenie, ktoré na nás prichodí, ale na miesto, ktoré máme vyhradené v závete Božského Otca.

Čítanie: Nasl Kr III, 9.

Sobota

PHANTASMA EST

Čím je pre mňa Spasiteľ?

Slovom alebo skutočnosťou? Menom alebo ozajstnou osobnosťou? Niekoľkými pospájanými písmenami alebo telom, dušou, srdcom, teda niekým?

Čím bol Spasiteľ pre apoštolov, ktorí ho videli zďaleka v rannom šere? Neurčitou a hmlistou mátohou. Spasiteľ mi je taký cudzí, taký ďaleký odo mňa, alebo skôr: ja som ďaleko od neho, tak málo sa snažím priblížiť sa k jeho osobe, aby som obdivoval jeho božskú tvár, jeho prebité ruky, jeho otvorený bok. A potom, pripustil som, aby sa toľko viac-menej márnivých starostí nahromadilo na mojom obzore, že božské skutočnosti sú ako by ponorené do oceánu úplných zbytočností a nevynikajú tak úchvatným reliefom, ako by maly.

Ba je to azda ešte horšie. Spasiteľ je azda menej ako mátoha, je cudzinec, osoba, ktorej jestvovanie mi je síce známe a ktorej skutočnosť je nepochybná, ale ktorý pre mňa neznamená viac ako daňový úradník, ktorého poznám z podpisu na platobnom príkaze, ale ktorého som nikdy nevidel, slovom: cudzinec. Všetky moje vzťahy sú úradné... Vysluhujem sviatosti. Byť dôverníkom Vodcu je iná vec... Aký som v tomto ohľade?

Na tento cieľ využime pôst.

Čítanie: Ž 62.

Prvá nedeľa pôstna

TANQUAM NIL HABENTES

Don Boscova matka hovoriac svojmu synovi o jeho povolaní dala budúcemu kňazovi krásne naučenie: »Pán farár by chcel, aby som ťa odhovárala so zreteľom na moju starobu. Nestaraj sa ty o moju budúcnosť. Zapamätaj si:

narodila som sa chudobná, žila som v chudobe a v chudobe chcem aj zomrieť.«

A jednoduchá, ale veľkodušná žena dodala: »Uisťujem ťa, keby si sa stal azda svetským farárom (on jej bol spomínal svoj úmysel vstúpiť k františkánom) a stal by si sa bohatým, nikdy nevkročím k tebe. Toto si navždy zapamätaj!«

Hľa, matka, ktorá pochopila, nakoľko je žiadúce, aby sa kňaz odpútal od hmotných vecí.

Keď nie slová, tak aspoň ducha tohto poučenia si vštepme do pamäti. V storočí, ktoré myslí len na bohatstvo, skutkami dokazujme ozajstné pohŕdanie bohatstvom. Všetkým, ktorí sa plazia len pri zemi, ukážme, že kňaz je nebeský človek.

I my si to zaslúžme, čo sa hovorilo o kňazovi Petrovi, ktorý r. 425 vystavil na mieste umučenia sv. Sabiny prvý kostol na jej počesť: Pauperibus locuples, sibi pauper, qui bona vitae praesentis fugiens, meruit sperare futuram. Bohatý k chudobným, chudobný pre seba; opovrhnúc majetkami pozemského života, zaslúžil si bohatstvá budúceho života.«

Čítanie: Nasl Kr III, 22.

Pondelok

VISITAT PASTOR GREGEM

Je to nástojčivá povinnosť, najmä v našej dobe, keď už mnoho ľudí nevyhľadáva kňaza, ako to povedal i Lev XIII.: »Keď sa ľudia odťahujú od duchovných pastierov, pastieri musia ísť za ľuďmi.«

Teda horlivosť. Navštívme každú rodinu aspoň raz v roku. Tak si zariaďme veci, aby sme našli aj chlapov doma. Veďme presne Liber status animarum.

Nadprirodzený duch. Nech je to hlas Boží, ktorý ma volá von z domu. Majme pred očami jeho slávu a nie svoje rozptýlenie. Nevyhľadávajme všelijaké zámienky na

opustenie svojho domu, na uniknutie pred sebou, na utekanie pred sobranosťou alebo prácou, pred vážnou prípravou kázní alebo prednášok.

Opatrnosť. Sem-tam musím dávať pozor. Nie preto, že by azda hrozilo nejaké nebezpečenstvo, ale zlomyseľnosť striehne na mňa. Dokonalá priamosť. Nech ľudia vždy vedia, kam idem, kde som, koľko tam ostanem.

Láska. Tam, kde som, nesmiem nikdy počúvať osočovanie, ohováranie toho-onoho farníka alebo spolubrata. Ctime si dobré meno každého. Vždy uspokojujme, dobromyseľne ospravedlňujme, vyhovárajme.

Túžme dávať Boha. »Dobrý kňaz nikdy nechodí zvyšne«, povedal svojmu kaplánovi Piovi Lecomte, farár Notre Dame de Chartres. Je to inými slovami vyjadrené upozornenie bl. P. de la Colombière: »Všade, kam ideme, rozdávajme Boha.«

Čítanie: Jn 10.

Utorok

DOMUS ORATIONIS

Nebuďme len ľuďmi, ktorí si rozjímanie odbavujú; buďme ľuďmi rozjímania.

Čo to znamená? — Každodenné rozjímanie nestačí, aby som sa stal človekom rozjímania, i keď je to hlavný prostriedok; je potrebné, aby rozjímanie o pravdách stalo sa stálym zamestnaním, teda aby stála sobranosť prešla akosi do krvi. Taký istý rozdiel je i medzi týmito dvoma vecami: mať vieru a mať ducha viery. Iná vec je prijímať všetko, čo verí Cirkev, a iná vec je uplatňovať vieru v celom živote.

Usilujme sa teda nielen každé ráno dobre si odbaviť rozjímanie, ale zostať cez celý deň pod vplyvom nábožných myšlienok, ktoré nás zachytily, alebo viac dojaly. Vlastne by nemal byť skoro nijaký rozdiel, (najmä u kňaza), medzi časom rozjímania a ostatnou čiastkou dňa. Von-

kajšie zamestnanie je azda odlišné, aj musí byť. Myseľ, duša, vnútorné rozpoloženie sa nesmú meniť, takže celkom prirodzene a samočinne sa prenesiem k Bohu, aby som ho našiel, chválil ho a spojil sa s ním, kedykoľvek mi v tom neprekáža povinnosť, ktorej sa musím venovať.

Cvičme sa najmä dnes a cez celý tento týždeň v sobranosti.

Čítanie: Nasl Kr I, 1.

Streda

SINAJ

P. Poulain správne poznamenáva v knihe »Les grâces d' Oraison«, kde hovorí o milostiach, ktoré môže Boh udeliť niektorým dušiam pri rozjímaní: »Skoro všetci svätí konali dlhé rozjímanie; to je cesta k hlbokému rozjímaniu. Nehovorím, že by azda naše rozjímania maly byť dlhé. Lebo poslušnosť môže nám uložiť také zamestnania, ktoré nevyhnutne skracujú, keď aj nie úplne, ale aspoň na kratší čas, trvanie rozjímania. Teda ani Boh nás vtedy nemôže trestať, že sme poslúchli. Povedal som len, že treba mať záľubu dlho ostávať s Bohom. Ak je takéto smyšľanie úprimné, nájdeme celé hodiny voľné a osobitne sa budeme chrániť, aby sme sa nepúšťali do všelijakých prác, ktoré od nás nevyžaduje poslušnosť a ktoré nám niekedy len blahovoľne dovoľuje.«

Rád ostávam dlho s Bohom? Alebo veľmi okolkujem, keď sa mám ísť modliť, kým inokedy som hneď na všetko hotový? Keď sa modlím, nezdá sa mi čas veľmi dlhý, a poslúchajúc svoje chúťky využívam prvú príležitosť (viac-menej súrnu prácu apoštolátu), aby som sa stratil, vyhol, skrátil, zameškal?

A azda nielen nerozjímam dlho, ale vôbec ani krátko nerozjímam. Ani stopy po rozjímaní v mojom živote. Takto sa, pravda, nikto nemôže stať apoštolom.

Čítanie: Ž 65.

Štvrtok

MAGNA FIDES

Evanjelium o kananejskej žene.

Dvojaké poučenie:

1. Nástojčivá prosba pri modlitbe. »Dcéru mi ťažko trápi zlý duch. Zmiluj sa nado mnou!« Apoštoli ju chcú odbaviť, aby nekričala. Spasiteľ neodbíja ju príkro. Prišiel práve pre ľudí, ktorí sú utrápení a ktorí potrebujú pomoc. Aby však vyskúšal vieru zúboženej matky, Spasiteľ nevykoná hneď zázračné uzdravenie. Ale ona je vytrvanlivá hrdinská žena, a nedá sa odbiť.

2. Keď nástojí, znamená to, že dôveruje. Spasiteľ môže urobiť zázrak, a iste ho aj spraví.

»Keď sa modlíme, povedal sv. muž z Tours, M. Dupont, zdá sa, že nám nezáleží na tom, aby sme obdržali.« A skutočne, modlíme sa len perami, bez presvedčenia.

Nie takéto modlitby bývajú vyslyšané.

Pravda, treba si rozumne vybrať, aké milosti máme prosiť. V prvom rade dary nadprirodzené. Ale keď sme sa už rozhodli prosiť, neochvejne dôverujme, že obsiahneme. Stálej dôvere nemožno odoprieť. Pretože Kananejka verila tak, ako verila, čakala tak, ako čakala, stal sa zázrak. Magna fides... Fiat sicut vis... Veľká je tvoja viera. Nech sa ti stane, ako si želáš.«

Čítanie: Mt 7, 7—12.

Piatok

HOMINEM NON HABEO

Moji chorí.

Navštevujem ich horlivo? Kanonické právo hovorí: »Sedula cura et effusa caritate... aegrotos adjuvare« (Can. 468).

Navštevujem ich s duchom viery, t. j. vidím v nich trpiace údy Ježiša Krista, alebo chcem len uspokojiť

svoje svedomie, alebo jednoducho konám to ako ľudia alebo ako nepríjemnú povinnosť?

Navštevujem ich s duchom sebazaprenia, t. j. i keď použijem všetky potrebné prostriedky rozumnej hygieny, predsa nebudí u mňa odpor druh choroby, viac-menej odporný pohľad na prostredie alebo chorobu?

Ak zbadám, že v tomto ohľade príliš počúvam prírodu, musím sa povzbudiť spomienkou na niektorého veľkého apoštola napr. P. Damiána, ktorý prosil svojich predstavených, aby mohol ísť na havajské ostrovy venovať sa ošetrovaniu prašivých a ktorý za 30 rokov venoval sa tejto úlohe. Desať rokov pred svojou smrťou, zachvátený tiež touto strašnou chorobou, hovorieval niekedy tak náhodou: »My prašiví . . .« Alebo pomyslime si na dávneho misionára abbé d'Orgeval, ktorý si žiadal neobsadené miesto pri nemocných, aj ho obsiahol. Veľmi smelo si počínal pri ošetrovaní a vôbec nedbal na možnosť nákazy, lebo nešťastníkom chcel vybiť z hlavy čo i len myšlienku, že ich choroba je nebezpečná a odporná.

Čítanie: Mt 9, 2; Mk 2, 3; Lk 5, 18.

Sobota

SINE INTERMISSIONE

Musíme odbavovať niektoré pobožnosti: pobožnosti súkromné a osobné, rozjímanie, breviár atď.; verejné: sv. omša, vysluhovanie sviatostí. Nezabúdajme však, že i okrem toho musím žiť v neustálej modlitbe, t. j. že zameraním úmyslu (čistého a veľkodušného) usmerním k Bohu všetky svoje skutky, pravda, bez újmy občasných modlitieb (strelné modlitby, sprítomňovanie si Boha atď.), ktorými by som mal zaplniť každý svoj deň.

P. Sertillanges, narážajúc na tento posledný bod, hovorí veľmi pekne: »V každej okolnosti životnej je čosi nebeského, v každom predmete je niečo večného; v prí-

rode, pri našich cestách, v našich príbytkoch, všade je miesto pre naše kolená.«

Neskoršie ešte podrobnejšie rozoberá túto otázku: »Všetky naše skutky môžu byť bohopoctou. Ráno i večer môžeme nájsť toho, ktorý sa nám akosi strácal s pohľadu cez deň, ale ktorý žiari aj v noci; svojím chodením hore-dolu, ak chceme, môžeme ho uctievať ako pri najrozvinutejších obradoch. Naše prebudenie nás má priviesť k nemu a naše líhanie nás k nemu približuje, keď povieme ráno ako Ježiš: Ecce venio, hľa, prichádzam, Pane a keď večer zas zopakujeme slová, ktoré povedal Ježiš vo chvíli, keď sa ukladal na veľký spánok. Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha. Prítomnosť Boha vo všetkých veciach nám umožňuje stretnúť sa s ním: uznávajúc ho prítomného vo všetkom, môžeme sa vždy ponoriť do synovského klaňania. Mal by som byť viac s Bohom ako so svojimi predmetmi a v nich chváliť Boha viac ako ich používať, lebo toto je ich prvotný cieľ pre mňa a pre ne. Boha by som mal navštevovať viac ako svojich priateľov a svoju rodinu; lebo s ich strany láska ku mne je len odleskom, úvodom, s mojej strany zas prostriedkom a symbolom mojej klaňajúcej lásky.«

Keď je táto conversatio in coelis predpísaná každému kresťanovi, o čo viac mne kňazovi Pánovmu. Počúvajme slová, ktoré často povedal Duch Svätý Olierovi: »Chcem, aby si žil v neustálom klaňaní.«

Čítanie: Nasl Kr I, 11.

Druhá nedeľa pôstna

PREŽAROVAŤ KRISTA

Niektorým dušiam udeľuje Spasiteľ milosť — ktorá je samozrejme mimoprirodzená a tvorí čiastku mystických darov — uvedomeno prežívať premenu a ako by prepodstatnenie, ktoré sa v nich deje. »Dal mi pochopiť, píše

S. Aimée de Jésus, že chce odo mňa takú dôkladnú premenu v neho, až by ostal len zovňajšok z mojej osobnosti, ktorý by bol preňho akosi len tým, čím sú mu vo Sviatosti oltárnej spôsoby chleba a vína, t. j. jednoduchým závojom, cez ktorý i pri svojej skrytosti tisícerým spôsobom zjavuje svoju prítomnosť.« Sv. Margita-Mária sa priznala: »Vládnuci duch, ktorý účinkoval a konal vo mne nezávisle odo mňa, prevzal natoľko úplnú moc nad celou mojou duchovnou bytosťou, že už nebolo v mojej moci vzbudiť si v srdci nejaké hnutie radosti alebo zármutku, ale len keď on chcel, ani zamestnať si myseľ, ktorá sa mohla zamestnávať len tým, čo jej on dával.«

Podobne hovorí jezuita Surin i Olier: »Cítil som ho v sebe, povedal Surin, ako panovníka, ktorý všetko riadi s úplnou mocou, ale plnou sladkosti a miloty; často som cítil, že má rozkoš z toho, že panuje nad všetkými hnutiami mojej duše a môjho tela. Robil to s mocou celkom obyčajnou, ako by bol dušou mojej duše a môjho tela.« — »Často sa cítim — povedal Olier — celkom premenený v Spasiteľa, takže sa mi zdá, že vôbec som nie to, čo som, ale niečo, čo nie som sám od seba. Je tomu už vyše osem rokov, ako sa to začalo a práve toľko, ako Ježiš prehovoril ku mne.«

U mňa zaiste nejde o podobnú milosť. Ale musím sa stále aspoň usilovať, aby som s pomocou obyčajnej milosti Božej natoľko potlačoval v sebe všetko, čo nie je »Ježiš Kristus«, aby som sa stal živým odleskom Božského Učiteľa.

Na začiatku jocistického hnutia posmieval sa istý robotník jocistovi preto, že nosil Kristov odznak: »Ale choď, ty Ježiš Kristus.« Aký nadprirodzene hrdý bol tento mladík: »Byť Ježišom Kristom; môže byť krajšia pochvala?«

Čítanie: Nasl Kr III, 13.

Pondelok

VIDE DESOLATIONEM

»Bár by som mohol priviesť celý svet k tomu, aby miloval Ježiša Krista.« Tieto slová Olierove sú túžbou všetkých apoštolov. Apoštol je zanietenec lásky ku Spasiteľovi. A aké utrpenie pre zanietenca lásky vidieť, že túžobným predmetom jeho lásky mnohí pohŕdajú, naň zabúdajú, zneuznávajú ho. František Asiský trpel muky, keď videl, že sa neklaňajú, neslúžia jeho Učiteľovi tak, ako by bolo treba. »Ježiša nemilujú, Ježiša nemilujú«, hovorieval chodiac s horiacim srdcom po kláštoroch svojej rehole. Tak isto hovorila aj Katarína Sienská a Margita Alacoque.

Či je bolesťou pre mňa, že toľké duše tak málo milujú Ježiša Krista? Že tak robia toľké duše roztrúsené po celom svete, duše hriešnikov, duše pohanov, duše vzbúrencov proti Bohu? Že tak robia aj toľké moje vlastné ovečky z môjho ovčinca?

Čo podnikám, aby som povzbudzoval všetky tieto duše — blízke i ďaleké — milovať Ježiša Krista? Modlím sa, obetujem sa, využívam všetky zdroje svojej horlivosti? Alebo azda veľmi ľahko sa učičíkam: to je skutočnosť, ja za to nemôžem, načo sa mám mučiť?

Naozaj za to nemôžem? A keby som bol svätejší, nedosiahol by svätosti i veľký počet týchto duší? Nezávisí čiastočne aj odo mňa, aby sa táto skutočnosť premenila? Keby som viac miloval Spasiteľa, bolesť, ktorú by som pociťoval pri pohľade na tak málo lásky ku Spasiteľovi, by bola azda jedným z prvotriednych prostriedkov na spasenie!

Čítanie: Mt 14, 16 n.

Utorok

DICUNT, NON FACIUNT

Mons. ď Hulst r. 1869 vo svojom denníku z duchovných cvičení napísal: »Zármutok ma naplňuje... Ako málo je tých, ktorých privádzame k Bohu... A konečne potom zachytily moju dušu tieto slová: Quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui; ktorých on predpoznal, tých aj predurčil, aby sa stali podobnými obrazu Jeho Syna.« Tu je celé tajomstvo úspechu, o ktorom snívam a viery, ktorá mi chýba. Som podobný obrazu Ježiša Krista? Je to ozaj on, ktorého ukazujem dušiam, a ktorého iní kňazi ukazujú vo svojich osobách? Ak je to také, musíme mať úspech a ak stroskotávame, stáva sa to preto, lebo sme ďaleko od toho... Ak hodím svoj pohľad okolo seba, začínam byť prísny... A ja? Ach, tu mi hneď prídu na um slová, ktoré ma tak zachytily pri duchovných cvičeniach. Aká je moja podobnosť s ukrižovaným Ježišom Kristom?«

V septembri r. 1872, po duchovných cvičeniach, ktoré dával parížskym kňazom, napísal: »Náš svätý arcibiskup sa pýta, či je možné alebo nie obrátiť Paríž; je náchylný veriť, že áno, ja by som bol ešte kladnejší ako on, ale pod jednou, ťažko však uskutočniteľnou podmienkou: aby totiž všetci parížski kňazi boli dobrí a viacerí z nich svätí... Vtedy som prosil Máriu, aby nám vyprosila niekoľko ozajstných svätcov. A vtedy sa vzbudila vo mne otázka, ktorá ma stále otriasa a znepokojuje: prečo by si to neprosil pre seba samého? Ja sa však bojím takto modliť, lebo sa obávam, že budem vyslyšaný.«

Laik Jakub Rivière podobnými slovami prosil Boha: »Bože môj, oddiaľ odo mňa pokušenie svätosti.«

Nie, nie! Preč všetka nemiestna pokora! Ak ja kňaz, ktorý som toľko dostal, nebudem svätý, kto potom? Ak ja, ktorý mám posväcovať iných, nie som svätý, kto bude potom posväcovať duše? Čítanie: Mt 5, 6 a 48.

Streda

DIC, UT SEDEANT

Pápež sv. Gregor prvý uviedol formulu: servus servorum Dei, sluha sluhov Božích. Pri svojej najvyššej hodnosti bol najdokonalejšie odpútaný od sveta. Istého dňa sa dozvedel o intrigách carihradského patriarchu, a vtedy nemohol udržať svoje pohoršenie: »Europa je vydaná na milosť a nemilosť barbarov . . ., pohani zúria proti veriacim. A kňazi, ktorí by si mali ľahnúť na chrámovú dlažbu v slzách a v popole, hľadajú svetské vyznačenia.«

Kňaz má v niektorých kruhoch takú povesť, že má nevinnú mániu po vonkajších vyznamenaniach, že túži po kúsku čerevného pásu, po viac-menej čestnom titule; ľudia si už robia žarty z toho, a neprispieva to k zvýšeniu úcty voči kňazom.

Azda aj mňa trápia takéto nábožné želania? S času na čas možno vidieť, že v laickom svete nastane shonba za vyznamenaniami. Nechcime pre seba, čo odsudzujeme u druhých. »Viac cti ako vyznamenaní«, hovorí istý rodinný erb. Toto je správne. Čo môže pridať k ozajstnej oddanosti červený pás alebo trochu zvučnejší titul? Čo by bol mohol pridať takému arskému farárovi rad čestnej légie? Ani predstaviť si nevieme, že by bol pohol čo aj len malíčkom, aby ho dostal.

Čítanie: Ž 52.

Štvrtok

SCRUTANS COR

U Izaiáša čítame: Et erit sicut populus, sic et sacerdos (24, 2). Aký ľud, taký kňaz. Môžeme to aj obrátiť: aký kňaz, taký ľud. A toto je azda správnejšie.

Uvedomme si, my kňazi, že z veľkej čiastky sme zodpovední za ochabnutie kresťanského ducha v ľude. Svätci nemali o tom nijakú pochybnosť a tak vidíme napr. sv.

Vincenta z Pauly, sv. Františka Xaverského obviňovať sa, že pre svoju apoštolskú a kňazskú nedostatočnosť nesú zodpovednosť za verejné nešťastia, neporiadky a malý počet obrátení.

Často sa správne uvažuje: hoci je málo povolaní, predsa je nás kňazov celá armáda. Keby sme sa boli postavili celou svojou silou proti náporu zla, nemohla by sa bezbožnosť chváliť takými víťazstvami, akými sa chvasce. Isteže nešetrilo sa námahou. Ale popri tom koľko nedostatočnosti, nerozumnosti, strateného času, omeškaného posväcovania, zabudnutých modlitieb, zanedbaných zadosťučinení, prostriedkov to naozaj apoštolských! Neobviňovať nikoho je ľahká vec, a asi nesprávna. Obviňujme samých seba. Keď si každý zametie pred dverami, ulica je čistá. O mne je reč. Som svätý?

Čítanie: Mt 5, 13—17.

Piatok

ŽIARLIVOSŤ NA JOZEFA

Žiarlivosť, závisť. Človek by myslel, že sa to nenájde medzi chybami kňazov, a jednako!

Ako málo evanjeliová, málo kresťanská, málo kňazská je táto vlastnosť. Aký som prísny, keď sa niektorému kolegovi niečo lepšie podarilo, keď dosiahol — ľudsky hovoriac — výhodnejšie postavenie, vyššie miesto, nejaké vyznamenanie (ktoré som ja nedostal a na ktoré som si tiež robil nárok). Hneď začínam upodozrievať a vytvorím si podľa svojej namyslenosti celú históriu, ako obsiahol môj kolega vyznamenanie, ktoré práve dostal. Navonok sa ukazujem ako ľahostajný. Ale v hĺbke duše som žiarlivý. Niekoľko centimetrov fialovej pásky robí mi skoro žltačku, kicka červenej farby na biréte mi odoberá spánok. Také malichernosti u kňaza!

Alebo som žiarlivý na svätosť, čnosť toho-onoho kolegu a striehnem na príležitosť, keď sa trochu azda pomýlil

v horlivosti, alebo si azda nedá pozor na zdravie, alebo prehnane sa zapiera. Keď je môj kolega svätejší, mal by som sa len tešiť a nie zarmucovať. Jeho nadprirodzené dobro je i moje a ja úbohý tiež mám podiel na jeho svätosti! Zabudol som na obcovanie svätých? Raduj sa, povedal sv. Augustín, ak Boh udelil milosť tvojmu bratovi. Táto milosť je i tvoja. Congaude cui Deus aliquam gratiam donavit, tua est. Ako málo kresťanský je niekedy môj kňazský život!

Čítanie: Nasl Kr II, 10.

Sobota

DISSIPAVIT SUBSTANTIAM

Márnotratný syn... Márnotratný kresťan... Čo povedať o márnotratnom kňazovi?

Substantiam. I ja som dostal majetok! Kresťanskú rodinu, azda svätú (otec, matka). Keď sa prebúdzala moja nábožnosť a ukazoval smer, ktorým ma Boh povedie, povedala azda často moja matka slová podobné slovám matky budúceho arského farára: »Keby tvoji bratia alebo tvoje sestry obrazili dobrého Pána Boha, veľmi by ma to trápilo, ale ešte viac, keby si sa ty dopustil niečoho takého.«

Substantiam. Milosti v seminári... Potom vysviacka..., pomazanie kňazské... nesmierny dar môcť premieňať... prvý, tak úprimný, tak vrúcny, tak čistý styk s dušami...

Dissipavit. To všetko som azda utratil, premárnil. Miesto toho svine a struky! Zlo, čaro hriechu, chyba, zvyk chyby nadobúdaly postupne sily. Azda ešte nejaký zovňajšok, ale srdce je už shnité... Obielený hrob... »Kto si so mnou omáča ruku v mise, ten ma zradí« (Mt 26, 23). Človek, ktorý každé ráno premieňa, zradil, zaprel svojho Učiteľa bozkom. Dissipavit substantiam.

A ak som — vďaka Bohu — neupadol do hriechu, nesmiem si myslieť, že som už všetko vyhral. »Keď vidím,

že Judáš bol v spoločnosti apoštolov, napísala sv. Terézia Avilská, a že bol v neustálom styku so samým Bohom, počúval jeho slová, chápem, že ani toto nie je istou zárukou.«

Samozrejme, nijaké zvyšné obavy. Majme neobmedzenú dôveru. Ale i keď si odmyslíme hriech, nemali by sme dávať pozor na vlažnosť, ktorá sa nás v niektoré dni zmocňuje, na nedostatok horlivosti? »Ach, ako málo milujú Boha na zemi i kňazi a rehoľníci«, zvolala krátko pred svojou smrťou sv. Terezka z Lisieux; a tak sa zdá, že myslela na úbohého P. Hyacinta.

Čítanie: Ž 14.

Tretia nedeľa pôstna

EJICIENS DAEMONIUM

Dnešné evanjelium je bohaté na podrobnosti o diablovi. Už v prvú nedeľu pôstnu naučil nás Spasiteľ, ako sa chovať k diablovi. Na Smrtnú nedeľu budeme mať ešte dlhú stať zo sv. Jána o úlohe diabla a o jeho činnosti vo svete.

Tu sa dozvedáme, čo myslí a hovorí o ňom Spasiteľ a ako rozhodnutie o večnom živote závisí od nášho postoja: kráčať pod zástavou Ježišovou alebo diablovou: Qui non est mecum, contra me est.

Príležitosťou na Ježišovo vysvetľovanie je uzdravenie nemého, ktorého choroba bola spôsobená činnosťou diablovou. Spasiteľ chce vyzdvihnúť, že ľudstvo sa stalo korisťou diabla. Spasiteľ však prichádza, prišiel, aby ľudstvo vyslobodil.

Nesmieme zmalicherňovať moc zlého ducha. Neslobodno ju však ani zveličovať.

Pekne napísal o tomto predmete Mons. Gay: »Náš nepriateľ sám v sebe je hrozný, ale v skutočnosti nemusíme sa ho obávať. Nič nemôže spraviť bez dovolenia Božieho.

Môže zasiahnuť naše telá, má veľký vplyv na náš nervový systém, na naše smysly, na našu predstavivosť; nemôže však účinkovať priamo na náš rozum a na našu vôľu. Ak tu má nejaké úspechy, je to výsledok skôr nášho vzdania ako jeho víťazstva. — Nečíta v našich dušiach. Duša je svätyňa, ktorú len sám Boh môže bez jej súhlasu otvoriť. — Siahnuť na náš nadprirodzený život mu Boh zakázal; a nielen že ta vôbec nesmie vstúpiť, ale tomu vôbec ani nerozumie. — Nevie, nemôže vedieť, čo robí v nás Boh a ešte menej, čo chce v nás robiť. — Oveľa viac ním pohŕdajme, než sa ho bojme!«

Čítanie: Mt 12, 43; Lk 11, 24.

Pondelok

CURA TEIPSUM

»Nesúďte, aby vás neposúdili.« O nikom nikdy neslobodno vyniesť prísny úsudok, i keby sme mali jasno dokázané niektoré poklesky. »Kto vie, povedal sv. František Saleský, či náš bližný stokrát nezvíťazil a len tento raz upadol.«

Tým viac si musíme dať pozor, aby sme sa neukázali prísni, keď sa dozvieme o chybách, ktoré sa mohly prihodiť spolubratom.

Jednak preto, lebo aj mne — ktorý som taký slabý — by sa mohlo prihodiť, čo sa inému stalo, keby to Boh nezabránil svojou všemohúcou milosťou.

Potom preto, že azda, keby som bol čnostnejší, bol by som zaslúžil zvláštne milosti pre nešťastného spolubrata svätosťou svojho života. Alebo by som bol azda svojím príkladom zadržal na naklonenej ploche toho, ktorý sa dal zviesť. Sv. Vincent jemne poznamenáva: »Boh azda len to čaká, aby sme sa stali takými, akými máme byť a potom by sme spravili svoje prostredie takým, akým ho chceme mať.«

Neposudzujme iného; súďme samých seba. Keby som

bol taký, akého ma chce Boh mať, azda môj kolega, spolubrat, nebol by upadol do vlažnosti, nebol by sa stal takým, akým je. Človek sa môže prehrešiť a urobiť mnoho zlého zameškaním. Nie je previnenie spolubratov spojené s mojimi hriechami?

Čítanie: Mt 5, 13, 16; Lk 8, 16—17.

Utorok

QUAECUMQUE ALLIGAVERITIS

Keď sa Huvelin, ktorý mal rozhodujúcu úlohu v obrátení P. de Foucaulda, pozrel na niekoho — nie aby ho posúdil, ale aby sa pomodlil, aby sa pokoril, prípadne zadosťurobil, ak to bolo treba — hneď si položil otázku: »Je v milosti alebo v smrteľnom hriechu?« »Nemôžem sa na nikoho pozrieť bez toho, že by som nezatúžil dať mu rozhrešenie a vždy hľadím naň s otázkou, aký vzťah môže mať k rozhrešeniu (myslím, že i ostatní kňazi robia tak ako ja). Poviete si, že je to čudný postoj k ľuďom. Kňaz však musí hľadať v každej duši nádej, ktorá v nej ostáva a osobitnú jej potrebu, ktorú Boh vytvoril, bod, v ktorom Boh od nej niečo chce. Svet vidí v nej vášne, záujmy, ambíciu, vidí len povrchovú vodu, ktorá sa hneď ukáže, my však zas hľadáme pod povrchovou vodou malý pramienok pitnej vody..., aspoň malú stopu po milosti, hlbšiu, skrytejšiu, ale ktorá jestvuje všade. Svet hovorí: hľa, sklamaná osoba; kňaz ide ďalej, zbadá určité znechutenia, ktoré sú však zároveň nádejou, zbadá smútok, ktorý dokazuje veľkosť duše a jej neschopnosť uspokojiť sa úspechmi vo svete...«

Abbé Aubry pred odchodom na misie do Číny odporúčal svojim žiakom vo veľkom seminári v Beauvais, aby sa usilovali na všetko hľadieť očami viery.

Sv. Terézia Avilská odporúča: »Prosím vás, spomínajte si z lásky k Bohu na tých, ktorí sú v smrteľnom hriechu. Veľkou almužnou je modlitba za tých, ktorí sú v smrteľ-

nom hriechu; omnoho väčšou, ako môžeme urobiť kresťanovi, ktorého by sme videli s rukami poviazanými silnými reťazami a pripútaného k stĺpu, umierajúceho hladom, i keď má pritom poruke vybrané jedlá. Aká to ukrutnosť nepodať mu ich k ústam.«

Všetci svätí mali podobného ducha viery: »Na každého človeka, povedal Foucauld, musíme hľadieť ako na brata, pokrytého krvou Ježišovou ako nejakým plášťom.«

Čítanie: Mt 18, 18.

Streda

LABIIS ME HONORAT

Hrozí mi veľké nebezpečenstvo, že do recitovania svojho breviára nevložím celého ducha viery, všetku modlitbovú energiu, ktoré by boly potrebné.

Na uľahčenie udržania pozornosti a na vyvolanie potrebnej nábožnosti musím hľadať, meniť metódy, používať rozličné prostriedky; veľmi sa odporúča spojiť každú breviárovú hodinku s nejakým tajomstvom Spasiteľovho utrpenia — s tým tajomstvom, ktoré sa pravdepodobne dialo v tú hodinu, v ktorú ma Cirkev volá k modlitbe. Pomôckou môžu byť tieto hexametre:

Haec sunt septenis propter quae psallimus horis:
Matutina ligat Christum qui crimina solvit;
Prima replet sputis, causam dat Tertia mortis;
Sexta cruci nectit, latus ejus Nona bipertit;
Vespera deponit, tumulo Completa reponit.

A tak cez Matutínum myslime, ako Krista poviazali, na Judášovu zradu, na opustenie učeníkmi a odvedenie do Jeruzalema, na súd... Pri príme viďme Ježiša v jednej z dolných miestností Antónia, ako sa mu posmievajú, pľujú naňho, tŕním ho korunujú. Pri tercii si predstavme, ako Ježiša odsúdili na smrť, keď dal ľud prednosť Barabášovi pred ním. Pri sexte viďme Ježiša na kríži pribitého, medzi dvoma lotrami, žlčou a octom napájaného, Žid-

mi potupovaného. Pri none počujme posledný vzdych Ježišov, viďme poslednú kvapku Ježišovej krvi, keď stotník kopijou prebodol jeho bok. Večpery pripomínajú sňatie s kríža, položenie Ježišovho tela do rúk Márie; kompletorium zabalzamovanie a pochovanie.

Pri každom Gloria Patri sa sústreďme. Vôbec hľaďme vložiť čo najviac rozjímavej modlitby do svojej ústnej modlitby. Modlime sa ozaj »v duchu a pravde«.

Čítanie: Mt 15, 8.

Štvrtok

EVANGELIZARE

»Beda by mi bolo, keby som nehlásal blahozvesť«, povedal sv. Pavol (1 Kor 9, 16). Nie preto som sa stal kňazom, aby som mal prameň dôchodkov, aby som mal ľahký život, aby som pomocou úctyhodného postavenia ľahunko prišiel do neba.

Môj životný program je celkom iný: preto som sa stal kňazom, preto ma vysvätili, aby som hlásal svetu blahozvesť. Teda nesmiem žiť ako by na odpočinku. Viem to dobre. Nemám poslanie žiť si v úplnej bezstarostnosti. Mám hroznú zodpovednosť. Duše sú pripútané k mojej osobe a na moje slová; potrebujú moju svätosť a moju prácu; nevyhnutne potrebujú evanjelium, ktoré im mám v dôsledku svojho povolania rozdávať. A beda mi, ak im nedávam evanjelium, ak im ho nedávam v takej miere, ako ho potrebujú, ak im ho nedávam dostatočne!

Ja som prostriedkom ich spásy. Ak ja sklamem svojou vlažnosťou, nečinnosťou, lenivosťou, zlou vôľou, potom som aj zodpovedný za tie duše, ktoré sa odklonia od pravej cesty. Pri súde povstanú proti mne: Čo si ty, náš pastier, urobil pre nás? Zblúdili sme, áno, uznávame, jedno tvoje zavolanie do nášho hriešneho života, jeden tvoj zákrok do neistoty, v ktorej sme sa zmietali, by nás boly zachránily. Čo si urobil pre mňa úbohého chlapca z laic-

kej školy, ktorý raz vykrikoval za tebou po ulici? Pohrozil si sa mi, že ma vyzauškuješ, ale neprišiel si na pomoc mojej duši, a moja duša predsa žiadala len jeden prejav tvojej horlivosti. Beda mi, že som ťa nemal v tom okamihu! Beda však i tebe!

Čítanie: 1 Kor 9, 16—24.

Piatok

DATE NOBIS AQUAM

Moji farníci sú ako židia potujúci do Zasľúbenej krajiny. Obracajú sa na mňa, na svojho vodcu a svojho duchovného otca a prosia si božskú vodu. (Čím menej ju výslovne prosia, tým viac ju v skutočnosti potrebujú.)

A čo im viem dať ja, ich vodca a ich otec? Som zodpovedný za ich duše, za ich spasenie; som dostatočne vystrojený tým, čo je potrebné na uhasenie ich smädu?

Mojžiš a Áron, to boli vodcovia, ľudia stojací blízko k Bohu. Boli vystrojení mocou Pánovou, mohli urobiť všetko, preto za dlhých štyridsať rokov ľud išiel za nimi.

Moja moc, moja kňazská moc je azda menšia? Mám moc udeľovať sviatosti, poznám dobre učenie. Čo mi chýba?

Azda to, že nie som svätý!

Boh tak túži po dokonalej čistote tých, ktorí majú poslanie viesť svojich bratov! Mojžiš miesto toho, že by bol jednoducho prehovoril ku skale, udrel ju svojou palicou. Naoko je to len jednoduchá malá neposlušnosť. Ale práve preto Mojžiš nevstúpi do Zasľúbenej krajiny; Áronovi pripadla úloha skončiť dlhé putovanie.

Uvedomme si náročnosť Božiu.

A prichádzajme čím častejšie k studni Jakubovej, aby sme sa naplnili nadprirodzenom, ako nás vyzýva na to evanjelium.

Čítanie: 2 Tim 2, 9—12.

Sobota

AMPLIUS NOLI PECCARE

Sv. Alfonz Liguori napísal: »Boh zjavil sv. Brigite, že hriešni kňazi budú v pekle hlbšie ponorení ako všetci diabli. Ó, akú radosť môžu mať diabli, keď príde medzi nich zatratený kňaz! Vítajú ho asi takýmito slovami: Ó kňaz, bol čas, keď ty si vládol nad nami; toľkokrát si svolával vtelené Slovo na oltár; toľké duše si zachránil pred peklom; teraz sa podobáš nám a tak si trápený ako my. Keďže ty si kráľ, kráľovské lôžko a purpur prináležia tvojej hodnosti; nuž, pozri, tu oheň a červíky, ktoré večne budú sožierať tvoje telo a tvoju dušu. — Ó, ako sa vtedy budú posmievať omšiam, sviatostiam a všetkým svätým funkciám zatratených kňazov.«

Potom sa obracia svätec ku svojim bratom týmito slovami: »Kňazi, bratia moji, dávajte si pozor! Diabli sa viac snažia pokúšať jedného kňaza ako sto svetských ľudí, lebo keď sa kňaz zatracuje, strhuje so sebou do priepasti celý zástup iných. Sv. Ján Zlatoústy povedal: Komu sa podarí zničiť pastiera, čoskoro rozoženie i stádo. A iný spisovateľ hovorí tiež celkom pravdivo: Vo vojne usiluje sa nepriateľ zabiť predovšetkým vodcov!«

Aký veľký nedostatok kňazov dnes panuje! V misiách na jedného kňaza pripadá 100.000 kresťanov a milión neveriacich; v Paríži na jedného kňaza 10, 15 až 20 tisíc duší; a aká tragická je situácia, keď je síce dosť kňazov, ale kňazi sú zlí! Niekde je nedostatok kňazov; inde zas kňazi sú skazení! Ako si predstavujeme v týchto okolnostiach vzrast kráľovstva Božieho?! Rozmýšľajme nad hroznným nešťastím skazenosti kňazov.

Čítanie: 2 Kor 4, 11.

Štvrtá nedeľa pôstna

ROZMNOŽOVAŤ CHLEBY

Strážca Svätej zeme poslal r. 1932 na medzinárodný eucharistický kongres v Dubline dve vrecia obilia, sožatého na tom mieste, kde podľa podania Spasiteľ urobil zázračné rozmnoženie chleba pri Kafarnau, predobraz a predzvesť zázraku eucharistie. Z tohto obilia pripravili hostie, potrebné pre sv. prijímanie detí, prítomných na kongrese.

Starám sa o rozmnožovanie chleba, túžim rozdávať vždy viac a viac božskú Eucharistiu veriacim svojej farnosti? Hovorím často o tom? Povzbudzujem, ako sa len dá, k sv. prijímaniu? Vyznám sa dobre v náuke o Eucharistii? Len tak budem vedieť oduševniť svojich veriacich. Keby poznali — ako by bolo potrebné — dar Boží, zaiste by boli oduševnenejší, vernejší. Som dostatočne poruke všetkým, idem ráno dosť včas do kostola, aby sa mohli vyspovedať?

Starám sa v prvom rade o rozmnožovanie chleba pre dietky? Povzbudzujem ich v škole, v spolkoch na časté sv. prijímanie? Pripravujem svedomite prvoprijímajúcich, dávam pozor, aby sa pravidelne, dobre spovedali?

Časté sv. prijímanie veriacich vo farnosti je znakom ochotnej prítomnosti kňaza v povedelnici, horlivej obetavosti, väčšieho hladu po Sviatosti oltárnej.

Využime čas veľkonočnej spovede, aby sme účinnejšie povzbudili veriacich k sv. prijímaniu — a aj my sami zosilnime svoju lásku k Živému chlebu.

Čítanie: Jn 6, 11; Mt 14, 15; Mk 6, 35; Lk 9, 2.

Pondelok

EJECIT DE TEMPLO

Bl. Michal Nobletz, bretonský apoštol, šiel raz v zime slúžiť sv. omšu a s ľútosťou zbadal, aký zaprášený je oltár. Zdvihol so zeme zahodenú uschnutú ľaliu. Kým

oltár oprašoval suchou lodyhou, kvet znovu ožil v jeho ruke, privedený k životu novou miazgou, ktorú mu vliala apoštolova svätosť.

Musím venovať veľkú pozornosť svätosti svojho kostola a najmä čistote svojho oltára.

Spasiteľ — ako hovorí evanjelium — len dvakrát sa rozhneval: pri pretvárke farizejov a pre nedostatok úcty k domu Božiemu.

Za posvätné považujme všetko, čo súvisí s domom Božím. Požadujme v ňom tichosť, — preto i my povedzme tam len to, čo je nevyhnutné a celkom ticho. Žiadajme slušné správanie, a ukážme aj sami príklad nábožnosti. Naučme svojich farníkov a osobitne deti dobre a pekne si kľakať.

Starajme sa o riadne čistenie kostola, buďme vo vojnovom stave s pavučinami, dbajme na čistotu v laviciach. Omšové rúcha nech sú v poriadku, alba nech je vždy čistá.

Najmä oltár nech sa skvie čistotou. Bola by zavinula Panna Mária Božské Dieťa do špinavých plienok? Dbajme na čistotu plachiet, korporála, purifikatória, uteráčika. Starajme sa o večné svetlo.

Boh v tom bude vidieť znak našej úcty, keď budeme udržiavať jeho príbytok v čistote. Čistota kostola bude i mňa vábiť a priťahovať k častým návštevám. Svojim veriacim tým dám dobrý príklad; povedia si: »Náš pán farár živo verí v Eucharistiu, keď sa tak stará o čistotu«, a už i toto prispeje, aby lepšie verili a lepšie sa klaňali.

Čítanie: Jn 2, 15.

Utorok

MULTIPLICABO SEMEN

Čo sa žiada odo mňa? Siať semeno. Vzklíčenie a rozmnoženie semena je starosťou Božou.

Dobre pochopme podelenie úloh: čo patrí mne a čo závisí od Boha.

Mojou úlohou je: pripraviť pôdu, vnárať smelo a vytrvale pluh; plným priehrštím, neúnavne rozsievať dobré semeno; chrániť pomaly vzrastajúce steblo proti burine a pred zobákmi vtáctva; horlivo a primerane rozdelenou vodou polievať jemné siatiny...

Starosťou Božou je dať výživným šťavám plodnú silu, slnku milosti tvorivej a rozmnožujúcej sily... Incrementum dat Deus. Dať vzrast prináleží Bohu.

Teda:

viera v moc toho, ktorého som len nástrojom,

dôvera, keď som urobil všetko možné a potrebné a zdá sa, že sa nič nedarí,

nezištnosť, keď úspech korunuje dielo,

neúnavná vytrvalosť, keď prídu ťažkosti, prekážky,

úprimná radosť, keď je zrejmé, že inde to ide lepšie,

vždy nadprirodzené smýšľanie, keď Boh — vidiac moju dobrú vôľu a považujúc nejaký úspech za užitočný pre svoju slávu — rozmnoží semeno. I tak neprestávam byť úbohým človekom, akým som. On je Veľký.

Čítanie: Mk 4, 26 n.

Streda

COR NOVUM

Istý spisovateľ opisuje nádhernú sviežosť vstupu do života: »Aké krásne boly začiatky. Mali sme dvadsať rokov, pred každým domom znely fanfáry, čosi nového a neslýchaného sme prinášali do sveta, čo svet (mysleli sme) zaiste bude zbožňovať... Čo záležalo na tom, že sme boli chudobní? To bola jedna dobrá vlastnosť ešte navyše. Veď sme mali kapsu plnú ovocia, ktoré sa podobalo hviezdam a ktoré sme oboma rukami sbierali v nádhernom lese, a nepochybovali sme o ľudskom pokolení.«

Nie je to ozvena piesne, ktorá mi zunela v mojom dvadsiatom roku?

Je ešte i teraz moja táto rajská hudba?

Aký oduševnený som bol kedysi v seminári. Nič sa mi nezdalo ťažkým, a obetoval som sa Bohu na všetky úlohy. Pokladal som za celkom prirodzené pocity Perreyvea alebo Pavla Signereta: »Odovzdávam sa ti, Ježišu Kriste, napísal Perreyve, urob so mnou, čo len chceš, odvráť moje oči od nepravého ideálu, aby som dobre robil ľuďom. Chcel by som vykonať nesmierne veci.« — Signeret: »Chcel by som mať ruky obra a času podľa chuti, aby som všetko zvládol v mene duší, ktoré zďaleka objímam a ktorým by som chcel dať všetko, čo je najkrajšie, najjemnejšie a najsilnejšie, aby som ich priviedol k Bohu.«

Čo je teraz so zápalom môjho oduševnenia? Nevolám teraz naivnosťou, čo bolo kedysi božským smädom po ideáli? Ktoré z týchto mojich dvoch »ja« prevláda, moje niekdajšie »ja« alebo terajšie »ja«?

Podľa predpisu Cirkvi prosím každé ráno od Boha, aby obnovil moju mladosť. Nie je azda potrebné, aby sa obnovila moja viera, aby sa prebudilo moje oduševnenie?

»Chcel by som nesmierne veci . . ., ruky obra . . .«

Rozhodnime sa vrátiť ku strelným modlitbám, k takýmto ohnivým slovám.

Čítanie: Jn 10, 16; Mk 16, 15.

Štvrtok

NAIM

Musíme kriesiť mládež. A či skôr: zabrániť jej smrti. Pomáhať jej žiť a prirodzene sa rozvinovať.

Ján-Jozef Allemand, mimoriadne úspešný apoštol mládeže marseillskej, druhý Don Bosco, povzbudzoval sa vo svojej horlivosti takýmito myšlienkami: »Vae canibus mutis. Beda nemým psom, ktorí sa boja brechať. Musím dotiaľ volať, kým tu bude jeden mladík, ktorý by sa neobrátil.«

Dáva tieto rady: »Vždy sa zaoberajme mládežou, buďme vždy nimi zaujatí. Rovnakú lásku preukazujme vše-

tkým a usilujme sa získať si ich dôveru. — Nemyslime si, že ozajstná horlivosť sa prejaví v tom, že vždy budeme rozprávať mládeži o božských veciach. Často sa treba zúčastniť veselo i na indiferentných rozhovoroch. — Dajme si veľký pozor, aby sme pri mládeži neupadli do hnevu. — Pozdravujme vždy prví všetkých mladíkov, i najmladších.«

A konečne dal ako smernicu túto radu, ešte pravdivejšiu teraz ako v jeho časoch: »Práca s mládežou stáva sa vždy ťažšou, preto treba zdvojnásobiť modlitby za jej posväcovanie a pridať k modlitbe veľkého ducha umŕtvovania a obetí.«

Urobme si podobný program. A uskutočňujme ho čo najlepšie.

Čítanie: Lk 7, 11 n.

Piatok

VIVIT FILIUS

Čítanie, vybrané z Knihy kráľov, je veľmi poučné.

Jeden z »mladíkov«, o ktorých sme rozjímali včera, zomrel. Jeho matka zavolala Eliáša, muža Božieho. On zaiste bude vedieť vrátiť život mŕtvemu.

»Čo sa stalo? Daj mi svojho syna!«

Čo urobí Eliáš? Pomodlí sa? Isteže. A potom? Len teplota živého života môže zohriať mŕtveho. Nestačí len niekoľko posunkov, slov; ale čo, keby sa spojil s jeho horúcou dušou? A prorok nahol sa nad mŕtveho a vystrel sa nad ním. Na prvýkrát nič, na druhýkrát nič, pri treťom raze... chlapec ožil.

A muž Boží odovzdal ho jeho matke.

Aké symbolické!

Jeden mladík mi robí starosti... Iný ma opúšťa... Ten zas neprichádza už na sv. prijímanie... Onoho kazia kamaráti... Čo urobiť, čo urobiť na ich prebudenie a oživenie?

Najprv sa modliť. Hovoriť s Eliášom: Pane, Bože môj, prosím ťa o dušu tohto chlapca, prosím si ju od teba. Nech sa navráti život do neho!

A potom jemno, pomaly a samozrejme i úprimne spojiť svoju dušu s mŕtvou alebo odumierajúcou dušou. Byť dobrý, obetavý, súcitný, ukázať všetku mužskú, nezištnú, nadprirodzenú lásku a horlivosť. Pokúsiť sa raz, dvakrát, trikrát.

»Si muž Boží«, volá naradostnená matka. Toto je potrebné.

Vir Dei. Chápem.

Čítanie: Jn 11, 1—45.

Sobota

SECUNDUM CARNEM JUDICATIS

»Nemyslite, že je ľahké stýkať sa so svetom, žiť vo svete, starať sa o svetské veci, rozprávať sa so svetom a pritom žiť ako by vylúčený zo sveta, byť nepriateľom sveta, ba nebyť ľuďmi, ale byť anjelmi« (sv. Terézia Avilská).

Skutočne nábožní svetskí ľudia považujú svojich kňazov za príliš »ľudských«, príliš pozemských, ktorí mnoho obetujú chúťkam sveta. Majú veľmi vysokú predstavu o kňazskom stave a zarmucujú sa, keď vidia taký veľký rozdiel medzi tým, čo znamená v ich očiach kňazstvo a čo ukazuje skutočný život mnohých kňazov.

Iných mám vytrhnúť zo sveta, najprv však ja musím byť z neho vytrhnutý: »Habe primo zelum super te ipsum, et tunc juste zelare poteris etiam proximum tuum«, tak hovorí pôvodca Nasledovania.

To je taká pravda, že by som musel zanechať i starostlivosť o bližného, keby mi prekážala vo vykonávaní mojich základných povinností. P. Judde smelo povedal mladým jezuitom, ktorí sa stali kňazmi:

»Naše posväcovanie je natoľko našou prvou povinnosťou, že by bolo treba celkom zanechať starosť o bližného

a nemyslieť na iné iba na svoje vlastné posväcovanie, keby sme samých seba nemohli posväcovať pri posväcovaní iných.«

Nemôžem predsa žiť ako svätý farár arský!

Ba práve musíš!

Čítanie: Nasl Kr II, 1.

Smrtná nedeľa

ZAHALENÝ KRÍŽ

Brémond prináša výrok Margity Romanet, svätej dcéry 19. storočia: »Kedykoľvek pozriem na kríž, vždy mám taký pocit, že je tu skryté veľké tajomstvo; chcela by som zahaliť všetky kríže, lebo telesné oči ho i tak nepoznajú.«

Zahalil som podľa predpisu kríž na svojom oltári. Stálo to za námahu? Moja ľahostajnosť už dávno zahalila neprehľadnou clonou Kristove rany. Ježiš na kríži. To je známy obraz. Ale už dávno mi nič »nehovorí«.

Pre mňa by bolo potrebnejšie strhnúť závoj, pozrieť sa priamo do svätej tváre môjho krvácajúceho Spasiteľa, počúvať z jeho bezkrvných pier slová, ktoré povedal sv. Angele z Foligna: »Dokázal som ti skutočnú svoju lásku.«

Jeho hlava je tŕním korunovaná... A moja hlava, moje myšlienky?... Ešte aj včera večer, pred chvíľkou.

Jeho oči sú zahmlené, zkrvavené... A moje? Nebolo to tak dávno... pohľady, ktoré ma priviedly na pokraj hriechu...

Jeho ruky sú prebité, ranami pokryté... A moje ruky, moje posvätené ruky, sv. olejom poznačené ruky, moje ruky, ktoré sa ho každý deň dotýkajú?

Jeho nohy sú prebodnuté... Bežaly za stratenou ovečkou, pokryly sa prachom a unavily na ceste. Šly po krvavej ceste.

Ó, pozrime bez clony... Vytrhajme rutínu, ľahostajnosť, nevšímavosť. Mysterium fidei... Mysterium amoris.

Čítanie: Nasl Kr II, 9.

Pondelok

KRESŤANSTVO AKO PODPORNÝ STLP

Toto je malebný výraz istého uštipačného humoristu. Ale veru takéto je kresťanstvo mnohých. Je to kresťanstvo, ktoré »nikomu nechce zle« — pravda, ani dobre —, kresťanstvo nie prísne, nie náročné, ktoré koná úlohu strážcu bláznov, ktoré sa obratne vie všetkému celkom ľahko prispôsobiť a vždy dáva pozor, aby si nezlomilo väzy.

Neponímajú takto kresťanstvo aj niektorí kňazi? A azda i ja?

Aby sme udali správnu mieru, povedzme, že máme kresťanstvo »do výšky človeka«; nie vznešenú a vysokú náuku Učiteľovu v jej hlbokej a základnej celosti, kresťanstvo do výšky kríža, ale akýsi priemerný ľubovoľný výber učenia, v ktorom niet už ani blahoslavenstiev, ani Vae, ani včlenenia do Ježiša Krista, ego vitis — vos palmites; akýsi stoicizmus, ktorý sa dotkol evanjelia a ktorý by nebol pre súčasníkov veľmi pošmúrny, tomu zas, ktorý ho hlása, veľmi nepohodlný.

Ach, úbohý Ježiš, kde je tvoj bič, ktorým si tak smelo vyhnal predavačov a všetkých, ktorí znesväcovali chrám tým, že spájali obchod s bohoslužbou, ba často celkom zamieňali tieto dve veci?

Kde je tvoja prísnosť voči vlažným? »Vypľúvam ich.«

Kde je moje porozumenie, skutočné prijatie kríža?

Pozrime pri svetle na hodnotu svojho kresťanstva. Často porovnávajme svoj život so svojím evanjeliom, čo robíme s ním, čo hovoríme, a čo naoko veríme. Kresťanstvo do výšky človeka, a zatiaľ naše vznešené náboženstvo je učením do výšky Boha! Filios Dei fieri . . . Non jam servos, sed filios et cohaeredes . . . Palmites Christi.

To je veľmi nepravdepodobné! Alebo sú tieto slová len prázdnymi slovami, a vtedy môžem spokojne žiť. Alebo

tieto slová ozaj značia to, čo hovoria! Ale ako potom môžem čo i len minútu ďalej žiť tak, ako teraz žijem?

Čítanie: Nasl Kr II, 12.

Utorok

EXPECTA DOMINUM

Očakávajme Pána! Nemyslime, že Boh nás zahrnie milosťou, len čo sa začneme modliť. Nie. Sitit sitiri Deus, poznamenáva sv. Augustín. Boh má rád, aby sme túžili, aby sme smädili po ňom.

Málo ľudí vo svete vie sa vytrvalo modliť; ak neobdržia hneď, čo si žiadajú, opúšťajú modlitbu: »Boh ma nevyslyšal.« Azda aj u mňa sa často vyskytuje táto chyba, a ani si ju neuvedomujem.

»Postavme sa pred Boha ako čisté plátno pred maliara«, povedala predstavená sv. Margite Alacoque. Inej rehoľnici Navštívenia, M. Ponnetovej, povedal Spasiteľ: Pripravuj sa trpezlivo, prídem a splním tvoje želania.

V prvom rade my musíme vyvinovať osobné úsilie a to tak dlho, kým Boh bude chcieť. Nie Spasiteľ bude poslúchať nás, ale my jeho.

Toto očakávanie nesmie byť len trpné.

Sv. Terézia napísala: »Niet kresťana, ktorý by s pomocou milosti nemohol dôjsť k opravdivému spojeniu, ak sa usiluje všetkou svojou silou zriecť sa svojej vlastnej vôle a celkom sa poddať vôli Božej.«

My chceme priveľa dostať, a pritom málo dávame. Potom darmo čakáme.

Sv. Terézia hovorí: »Chceme dosiahnuť s rozkošou a celkom ľahko to, čo nám Kristus získal krvou.«

Čítanie: Nasl Kr III, 31.

DOMINUS DEUS VESTER

»Ja som Pán Boh váš.« Porozumejme ho! Mám Boha, ktorý je môj.

Môžem myslieť na Boha, ktorý mi je ďaleký. Ale môžem robiť i lepšie: môžem myslieť na Boha, ktorý mi je celkom blízko.

Viem, že moja duša stáva sa posväcujúcou milosťou živým svätostánkom. Preto, keď sa chcem modliť, nemusím vyčkávať, kým sa dostanem do kostola. Keďže ja sám som živá svätyňa, všade môžem byť so živým Bohom a rozprávať sa s ním. Veľmi pekne to vysvetľuje sv. Ján Zlatoústy: »Non requiritur locus, nevyžaduje sa nejaké určité miesto; Jeremias in coeno erat et Deum attraxit; Daniel in lacu leonum et Deum sibi propitium reddidit; tres pueri in camino erant et Deum celebrantes flexerunt... Si na nejakom verejnom mieste? Aj tam sa môžeš modliť. Si in balneo sis, precare; ideš po ceste alebo odpočívaš na svojom lôžku? Tak isto. Si in via, si in lecto, similiter. Všade, na každom mieste sa môžeme modliť. Či nie si chrámom Božím? Načo máš vyhľadávať nejaké zvláštne miesto pre svoju modlitbu? Teplum es Dei, ne quaeras locum.«

To však, pravda, neznamená, že by kostol nebol celkom prirodzeným miestom, určeným na modlitbu. Treba však pripomenúť, že to nie je jediné miesto. Všetko je miestom modlitby tomu, v ktorom žije Boh.

Svätec dal aj inú radu: pozorne si odbavovať ústne modlitby. Multi intrant in ecclesiam et mille versus orando profundunt et egrediuntur; nec sciunt, quid dixerint; labia moventur, nec ipsi audiunt. Hovoria slová, a ani sami seba nepočujú. Tu ipse non audis orationem tuam, et Deum vis exaudire? Ani ty sám nepočuješ svoju modlitbu a chcel by si, aby ťa Boh vyslyšal!

Ó, Bože môj, dopraj mi dnes, aby som lepšie žil z myš-

lienky tvojej neustálej prítomnosti v mojom vnútri a daj, aby som im pri ústnych modlitbách venoval všetku potrebnú pozornosť.

Ego Dominus, teda úcta. Dominus Deus vester, teda dôvernosť.

Čítanie: Nasl Kr II, 3.

Štvrtok

DILEXIT MULTUM

Pre írskych Keltov napísal sv. Patrik tieto hlboké slová:

Kristus so mnou, Kristus predo mnou,
Kristus za mnou, Kristus vo mne,
Kristus nado mnou, Kristus podo mnou,
Kristus na mojej pravici, Kristus na ľavici,
Kristus v mojej pevnosti,
Kristus na sedadle môjho voza,
Kristus na mojej lodi,
Kristus v každom oku, ktoré na mňa hľadí,
Kristus v každom uchu, ktoré ma počúva,
Kristus v srdci každého človeka, ktorý myslí na mňa,
Kristus v ústach každého človeka, ktorí hovorí o mne.

Hriešnica, o ktorej hovorí evanjelium, dlho hľadala Ježiša. Ale keď ho našla, aká úcta, aké nadšenie, aká láska ju naplňovaly!

Aká je hodnota mojej lásky od toho času, čo som povinný milovať? Koľko rokov už tomu, čo som objavil Krista, alebo lepšie: ako on našiel mňa, ego elegi vos. Môže sa od toho požehnaného okamihu moja láska volať láskou? Každá sv. omša by mala upevňovať objatie, utužovať spojenie, a predsa čím ďalej idem, čím viac slúžim, tým viac kostnatiem, tým viac prepadávam rutíne, tým viac vyschýna miazga mojej lásky!

Obnovme si každý deň mladosť pri oltári Pánovom. Pri oltári ho držím vo svojich prstoch, podávam ho svetu,

aby sa mu svet klaňal a miloval ho... Ako môžem robiť toto všetko bez lásky?

Uvažujme o týchto dvoch slovách:

Dilexit.

Multum.

Čítanie: Lk 7, 36—50.

Piatok

MÁRIA NA KALVÁRII

Jej privolenie. Z neho pochodí veľká časť jej utrpenia. Každá iná matka pri pohľade na utrpenie svojho dieťaťa by sa vrhla, aby ho vyslobodila z rúk katov. Tu nič podobného. Mária dobrovoľne chce všetko vidieť, všetko počuť, všetko podstúpiť. Jej láska je podelená: láska k prvorodenému Ježišovi a jej láska k nám, druhorodeným deťom. Vie, že je potrebné utrpenie jej Prvorodeného, aby sme my druhorodení boli spasení. Preto sa podvoľuje vidieť, čo musí vidieť, počuť, čo má počuť, pretrpieť všetko, čo musí pretrpieť, to všetko za nás, za mňa. Ako ma milovala! Rada by bola pomazala balzamom rany po bičovaní, aby tak zmiernila ich pálčivosť. Premáha toto pokušenie — pre mňa. Rada by vytrhla hrozné klince, ktoré prebíjajú telo a ošetrila otvorené rany na krvácajúcich rukách. Zdrží sa — pre mňa! Rada by vytrhla tŕne, ktoré tak krvavo zraňujú zbožňované čelo jej Božského Prvorodeného, i pre ňu je to tŕňová koruna, lebo si uvedomuje, že tŕne musí tam nechať — pre moje dobro!

Prečo som nie pozornejší, prečo nemyslím viac na hrozné bolesti Matky, ktoré dobrovoľne podstúpila — kvôli mne a pre mňa — pri pohľade na rany svojho Syna.

Čítanie: hymnus I. nešpôr Stabat Mater dolorosa.

SI EXALTATUS

»A ja, keď budem pozdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe« (Jn 12, 32).

»Len s pomocou páky kríža, keď podkladom bude náš vlastný život, pohýbeme svet a zachránime ho«, povedal Mons. Pie svojim kňazom. Nedá sa to poprieť. Kňaz, ktorý každodennou a úprimnou účasťou na vykupiteľskej obete vryje do seba trpiteľský obraz Pánov, takýto kňaz, označiac sa víťazným znakom, môže byť istý, že bude horlivým apoštolom. Navonok sa to azda málo ukáže. Kostol zostane ešte opustený, pri sv. stole bude málo hostí, pri spovedelnici málo kajúcnikov. Na tom nezáleží. V jednom alebo druhom kúte zeme jeho kríž priťahuje duše a zachraňuje ich. Často aj ináč uzrie potešujúce ovocie svojej obety.

Máme tu bohatú látku na rozjímanie... Treba splniť prvú podmienku a často si povedať: prečo sa ponosujem na neúspech svojej práce, na bezúčelnosť svojho úsilia? Som pozdvihnutý od zeme ako Ježiš, som umŕtvený, odtrhnutý, zomretý pre svet? Nie? Teda musím prestať so zbytočnými ponosami. Je to moja chyba. Keď budem pozdvihnutý od zeme, pritiahnem k sebe srdcia, mysle, vôle, deti, mužov každého veku a postavenia. V Ježišovom kríži je akýsi magnet, teda aj v mojom. I keby som potreboval na túto prípravu obety desať, dvadsať rokov, nesklamem sa.

Jeden svätec viac za deň urobí ako priemerná duša za rok.

Áno, »podľa Kristovho vzoru musíme vyučovať s kríža« (P. Didon).

Čítanie: Fil 2, 5—11.

Kvetná nedeľa

VENIT TIBI MANSUETUS

Aký skromný vstup Syna Božieho! Za slávnostný záprah má oslicu a osliatko; miesto slávnostného sprievodu jednoduchý ľud volajúci: Hosana!

Poznám však ešte skromnejší príchod Syna Božieho do Jeruzalema mojej duše!

Jeho príchod ako Slova — spolu s Otcom a Duchom Svätým — v deň môjho krstu. Aká tichosť! Niet nijakej nádhery! Trochu vyliatej vody, niekoľko slov; všetko trvá sotva pol hodiny.

A jeho príchod ako Boha-Človeka do môjho srdca pri každom prijímaní, od prvého počnúc, keď som mal šesťsedem rokov až po každodenné pri sv. omši.

Mansuetus. Ježiš sa mi celkom odovzdáva, môžem ho držať v rukách.

Vzbudzuje vo mne každý jeho príchod radostný výkrik: Hosana? Bol čas, keď som si ešte neuvedomoval dar Boží, ale dnes ho už poznám.

Sv. omša začína sa antifónou: Hodie si vocem . . . Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte si srdcia.

Počúvaj, počúvaj hlas Učiteľov: »Keby si aj ty poznal dar Boží, hodnotu návštev Pánových.« Nielen nezatvrdzuj svoje srdce, ale otvor ho dokorán!

Ježiš prichádza. Keby som mu i ja zakaždým celou svojou dušou šiel v ústrety, to by bolo krásne. Kde sa uskutočňuje takéto stretnutie, tam prekvitá svätosť.

Čítanie: Gloria laus . . .

Pondelok vo Veľkom týždni

CORPUS DEDI PERCUTIENTIBUS

Ježiš a jeho telesné utrpenie pri umučení.

Bičovanie. Mons. Gay hovorí, že istého misionára, ktorého odsúdili na dvadsať úderov palicou, pri desiatom

údere pochytila taká bolesť, že ľudsky to už nebolo znesiteľné; už bol skoro ochotný prosiť milosť i za cenu odpadnutia od viery. Keď cítil, že mu sily už ubúdajú, prosil Boha. Boh ho vyslyšal: naplnil ho takou vnútornou radosťou, že ďalších desať úderov už skoro ani nepocítil.

Podľa tohto priznania uvážme hrozné bolesti Kristove.

Korunovanie tŕním. Aká nepríjemná je aj malá bolesť hlavy. Sv. Angela z Foligna bolesťou preniknutá omdlela, keď sa pri modlitbe vžila do bolesti, ktorú trpel Kristus, keď sa mu tŕne zabodávaly do hlavy.

Ukrižovanie. Údajne asýrska kráľovná Semiramis vynašla trest kríža, ktorý sa volá »crudelissimum teterrimumque supplicium« (Cicero), najukrutnejší a najhroznejší trest. Ukrižovaní zomierali väčšinou nie ani tak pre prílišnú stratu krvi, ako skôr podliehali mukám smädu (Sitio!) alebo ešte častejšie od návalu krvi do mozgu, ktorý spôsobilo pripevnenie naširoko rozložených ramien.

Úbohý, úbohý Božský Spasiteľ!

Zapamätajme si slová: »Túto kvapku krvi som vylial za teba« (Pascal).

Za mňa.

Čítanie: Prvé slohy. Stabat.

Utorok vo Veľkom týždni

IMMOLATUS EST CHRISTUS

Najnovšie skúmania posv. turínskeho hrobného plátna len potvrdzujú známe zázračné videnia svätých. Ježiš bol doslovne plný »živých rán, ktoré neboly oviazané ani ošetrené«.

Pri Agnus Dei na toto musím myslieť. Tam je sv. Telo, ktoré sa dostalo do tak hrozného stavu. O chvíľu ho prijmem. Nevyžaduje to s mojej strany, aby som skutočne urobil nejaké snahy, kroky, aby som sa mu podobal?

Aké sú moje dobrovoľné umŕtvovania? Duch Svätý po-

bádal duše na tejto ceste často hodne ďaleko. V každom veku boli veľkí kajúcnici, duše zadosťčiniace. Nesmú chýbať ani v kňazských radoch. Kňaz je už podľa svojho úradu čiastkou — ak tak možno povedať — Krista-Obete, jeho obety, ktorú on má predlžovať.

Ale, ešte raz, toto spojenie nie je len čisto vonkajšie, rituálne; je mravné, vnútorné; ide až po nasledovanie, podobnosť.

Treba horlivo využiť všetky umŕtvovania pochádzajúce z prílišného zaujatia prácou, zo slabého zdravia, z duševných skúšok, z nedostatkov charakteru, z nedostatku hmotných prostriedkov... Úzkostlivo treba sbierať tieto poklady. Nezúfať, neponosovať sa, ale chváliť sa nimi. Znamenajú ony stigmy môjho Učiteľa vo mne. Život kňaza býva vcelku bolestný. »Synu, keď chceš oddať sa službe Božej ... priprav si dušu na skúšky« (Sir 2, 1). Nič nás lepšie nepripraví na životné kríže, na tie, ktoré nezávisia od nás ako dobrovoľné umŕtvovanie.

Pri všetkých druhoch skúšok platí, čo napísal v pohnutých časoch Perreyeve: »Nijako nebude prekvapené telo, ktoré je navyknuté na tvrdé zachádzanie, telo, ktoré trpí z lásky k P. Ježišovi a ktoré pozná pás kajúcnosti.«

»Každá bolesť, ak je kresťanská, je plodná. Kto trpí bolesti, rodí« (Mons. Gay).

»Z reťaze bolestí trpezlive pretrpených tvorí Kristus snubný prsteň, ktorým si zasnubuje dušu« (Mons. Ullathorne).

»Láska nájde uspokojenie len v obetovaní všetkého.«

»Kto nevie vo svojej duši trochu viac trpieť, nezakúsi istú prítomnosť Božiu« (M. Mária Ježišova, zakladateľka karmelitiek v Paray-le-Monial).

»Kto neobetuje nič, nemiluje. Kto obetuje málo, málo miluje. Kto obetuje všetko, dokonale miluje« (P. Monier-Vinard).

Čítanie: Druhá tretina Stabat.

MÁRIA CEZ UMUČENIE

»V utrpení Márie bol čas, keď musela veľa zniesť: vtedy, keď vyčkávala rozhodnutie, v čase medzi obžalovaním a odsúdením svojho Syna. Toto čakanie trvalo jedenásť hodín. V piatok od polnoci do druhej hodiny rannej posielali ho od Annáša ku Kajfášovi; okolo šiestej ho odviedli k Pilátovi, o siedmej k Herodesovi, posmievali sa mu, bičovali ho, tŕním korunovali a na smrť odsúdili medzi ôsmou a desiatou hodinou.

Panna Mária vedela, že Ježiš musí zomrieť. I ona sama súhlasila s jeho smrťou a by ho bola obetovala aj svojimi vlastnými rukami, hovorí sv. Antonín, keby to bola vyžadovala spása sveta; ale pritom neprestala byť ženou. Mala všetky čnosti v hrdinskom stupni; mala všetky dary Ducha Svätého v najvyššej miere; bola najsvätejšia zo všetkých panien, bola jedinečná, ale nebola bohyňa, nebola boh; nemohla sa vymaniť zo svojho postavenia ľudskej bytosti a teda nemohla sa zbaviť múk, ktoré jej pôsobily úzkosti očakávania.

I keby to bola mohla; predsa by bola napodobňovala svojho Syna, ktorý akosi odložil svoje božstvo na kríži, aby mohol lepšie trpieť.

Ťažko si vieme predstaviť, aké boly tieto hodiny očakávania.

Jednu bolesť vštepovala do druhej; ale nadovšetko plakala nad skazenosťou vyvoleného národa, z ktorého vyšla i ona a ktorý žiadal — ako by krst kliatby — aby Spasiteľova krv padla naň.

I keď bola odhodlaná všetko pretrpieť, čo len mohla, i keď neboly nijaké výhľady, jednako len dúfala, pýtala sa v krajnej úzkosti, či zločinci v poslednom okamihu predsa len neušetria jej Syna, či Boh nejakým nečakaným zázrakom predsa nevykoná vykúpenie sveta bez toho, že

by dopustil na svoje Slovo hrozné muky kríža. Zaiste si spomenula, že Abrahám po svojom súhlase bol oslobodený od hroznej úlohy zabiť svojho syna a azda dúfala, že ako jeho predobraz Izák, tak i Ježiš bude v poslednej chvíli odviazaný a ochránený pred obetovaním.

Čo sa dialo v nej cez tieto hodiny, o ktorých evanjelium mlčí? Keď sa dozvedela, že Spasiteľa chytili, hovorí kartuzián Ludolf, vrhla sa s Magdalénou po jeho stopách a len čo ho našla, držala sa jeho krokov a viac ho neopustila« (Huysmans: L' Oblat).

Čítanie: Koniec Stabat.

Zelený štvrtok

SVIATOK KŇAZOV

Môže ním byť len deň ustanovenia kňazstva.

Pripomeňme si všetky podrobnosti: poslanie apoštolov, aby upovedomili majiteľa domu a všetko pripravili, coenaculum grande, stratum, — pripravenie stola a trocha líhadiel, na ktorých tak sedeli, že sa opierali o ľavý lakeť a pravá ruka bola voľná, aby si mohli brať jedlo, — duševný stav dobrého Učiteľa, in finem dilexit eos a pocity učeníkov, — potom začiatok hostiny, voda a umyvák, ktoré použije Spasiteľ na umývanie nôh svojich učeníkov, — Ježiš pri nohách Petrových, pri nohách Jána, Jakuba, ... Judáša, — každé slovko, niektoré osobitne: »Jeden z vás ma zradí. — Len urob chytro, čo chceš urobiť«, — konečne najvznešenejšie: »Toto je moje telo ..., moja krv ... Hoc facite.«

Ó milý Bože! Ja som tvoj kňaz. Koľko je takých, ktorých si si mohol vyvoliť miesto mňa! Ale ty si mňa vyvolil!

Engelbert Dolfuss, bývalý rakúsky kancelár, ešte ako žiak myslel na vstup do seminára. Začiatkom r. 1912 sa mu zdalo, že to nie je cesta preňho; nie zo zbabelosti pred obeťami, ale z obavy pred vznešenosťou kňazskou. Po-

vedal svojmu biskupovi: »Nemám sily stať sa kňazom, je to priveľká a svätá úloha. Zomrel by som, keby som mal pri sv. omši premeniť chlieb a víno na telo a krv Pána Ježiša... Už keď miništrujem a myslím na pozdvihovanie, srdce ako by mi prestalo biť.«

A ja? Prijal som svätenia a zaiste dobre som urobil! Ale akým kňazom som?

Čítanie: Opis poslednej večere.

Veľký piatok

KRÍŽ

Dnešná antifóna pridáva k včerajšej slová: mortem autem crucis.

Kríž! Nevieme, či pribili Ježiša na kríž na zemi alebo po pozdvihnutí kríža; používaly sa obidva spôsoby. Bolesti boly také hrozné, že ukrižovaný zomieral nie pre stratu krvi, ale od mozgovej horúčky. Prejdime v mysli všetky podrobnosti. Viďme ako nášho dobrého Učiteľa pozdvihujú od zeme, ako visí na kríži zoči-voči ľudu a cez tri nekonečné hodiny prináša zadosťučinenie, obetuje sa. Povedzme mu, že ho milujeme, že ho veľmi milujeme a že by sme chceli vzbudiť lásku k nemu aj u iných.

Povedzme mu... bojazlivo... ale odhodlane, že prijímame kríž, ak nám ho chce poslať a v akejkoľvek forme a že ho, s jeho pomocou, ponesieme. Povedzme mu, že odteraz budeme žiť ukrižovanejší, menej pohodlní.

Nie som taký ako istý mladý klerik, ktorý za svojich štúdii v Ríme chcel spojiť s prípravou za kňaza i trochu »svetský« život? Jeho skúsený predstavený ho tak »obrátil«, že mu v jeho neprítomnosti do izby povesil obraz sv. Benedikta Labrea: »Áno, pane, až tak ďaleko musíte ísť!« To rozhodlo: mladý Costa de Beauregard, ktorý mal nábeh k nábožnosti, stal sa potom jedným z najhorlivejších a najumŕtvenejších kňazov.

Obraz môjho ukrižovaného Ježiša je mi vždy pred očami. Musí mať podobné účinky: »Ta, až tak ďaleko treba ísť!«

Čítanie: Vexilla Regis.

Veľká sobota

CONSEPULTI CUM CHRISTO

Pre povinnosti v kostole iste nebudeme mať dosť času na dlhšie rozjímanie. Preto sa vžime aspoň do ducha dňa myšliac na slová sv. Pavla: »Krstom sme boli totiž spolu s ním pochovaní vo smrť jeho, aby tak, ako bol Kristus vzkriesený slávnou mocou Otcovou, aj my sme kráčali v novosti života« (1 Rim 6, 4).

Sv. Ján Eudes takto rozjímal o týchto slovách: »Ježišu, Pane a Bože môj, klaniam sa ti ako svojmu Pánovi, ktorého musím nasledovať a napodobňovať vo všetkom na základe verejného a slávnostného sľubu, ktorý som ti oddal pri krste. Lebo vtedy som sľúbil, že sa ťa budem pridržať ako svojho Pána, že sa ti celkom odovzdám a venujem a že vždy zostanem v tebe. Je to veľký sľub a slávnostné vyznanie a to ma ako kresťana zaväzuje k dokonalej svätosti. Lebo v sľube, že zostanem v tebe a že sa ťa budem pridržať ako svojho Pána, je vyhlásenie, že budem s tebou vždy len jedno ako údy tvoria s hlavou jedno telo; je v tom i sľub, že môj život, moja myseľ, moje srdce, moja duša, moja vôľa, moja nábožnosť a celé moje duševné dispozície budú tie isté ako tvoje. — To znamená prihlásiť sa k tvojmu životu, k tvojmu smýšľaniu, ku tvojej pokore, ku tvojej láske, tvojej čistote, tvojej chudobe, tvojej poslušnosti a ostatným tvojim čnostiam, ktoré máš v najvyššej miere. Slovom, znamená to urobiť taký istý sľub, aký si ty urobil svojmu Otcovi vo chvíli svojho vtelenia a ktorý si tak dokonale splnil cez celý svoj život, to znamená neriadiť sa nikdy svojou

a byť živou hostiou a obeťou, neustále obetovanou len na slávu Božiu.«

Ak sa toto všetko požaduje odo mňa už na základe môjho krstu, o čo viac je to nevyhnutné titulom môjho kňazského stavu . . .

»Hostia a obeť, neustále obetovaná len na slávu Božiu.«

Čítanie: Exultet.

Veľkonočná nedeľa

JEŽIŠ, PÁN SMRTI

Sv. Peter vrátil v Jope (terajšej Jaffe) život dobročinnej vdove Tabite, ale najprv prosil na kolenách pomoc Božiu (Sk 9, 36).

Sv. Pavol v Troade v mene Božom urobil zázrak a vzkriesil mládenca, ktorý za jeho reči spadol s tretieho poschodia (Sk 20, 9).

V Starom zákone Eliáš uzdravil syna chudobnej vdovy zo Sarepty po takejto modlitbe: »Pane, Bože môj, prosím ťa, nech sa navráti život do útrob tohto chlapca« (3 Kr 17).

Elizeus tiež najprv vzýval Pána života a potom vrátil život malej mŕtvole v Sunam, blízko Naimu.

Všetci uznávajú, že nemajú priamu moc nad smrťou.

Ježiš však rozkazuje priamo smrti: »Mládenec, povedal naimskému mládencovi, hovorím ti, vstaň«; a zas: »Lazár, poď von!«

Ale Pán Ježiš robí ešte viac; nielen rozkazuje smrti, keď ide o iného človeka, ale rozkazuje aj smrti v sebe; koná ten nepochopiteľný div, že vzkriesi sám seba.

Aká to veľká sila premoženého vo Veľký piatok! »Učiteľ, chceli by sme vidieť od teba zázračné znamenie.« Hľa, znamenie, a aké výrečné!

»Prišla hodina, aby bol oslávený Syn človeka.«

»Kristus toto všetko nemal trpieť, aby tak potom vošiel do svojej slávy?«

Majme vieru v Pána smrti. Prijímajme život a naše oči nech sú pritom upreté na slávny koniec života. Kde je hlava, ta prídu čoskoro aj údy... »Ešte dnes budeš so mnou v raji.«

Čítanie: Mt 27, 57 n; 28, 1—11.

Veľkonočný pondelok

ČLOVEK HOSTIE

Čo je kňaz? Muž horlivosti? — Dozaista; celý sa má venovať dobru veriacich.

Treba, aby sa mohlo povedať o ňom, keď príde s ním niekto do styku: »Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loquebatur in via.« Naše srdce sa rozpaľovalo, keď nám hovoril — na kazateľnici, v škole, pri návšteve — na ceste!

Ale v prvom rade je on človek hostie; premieňa, obetuje sv. hostiu. Je to úloha, ktorá prevyšuje všetky ostatné. Iní môžu vyučovať, povzbudzovať, rozohňovať. Len kňaz môže svolávať Krista na oltár; v prvom rade a zásadne pre toto mám nesmazateľný znak.

A tento úrad ma natoľko včleňuje do Ježiša Krista, že pri premenení on sám hovorí mojimi ústami: Hoc est corpus meum.

Ani môj najhlbší pád mi nemôže odňať tento môj pomer ku hostii.

Uvedomujem si, že som nielen posvätený, ale aj konzekrátor, že každodenne pri sv. omši obnovujem div, ktorý urobil Kristus v emauzský večer?

Rozhodnutie: Modlime sa, aby čo najviac veriacich (mojich veriacich) pristúpilo ku sv. prijímaniu cez veľkonočný čas. Vykonajme všetko, aby čo najviac ľudí poslúchlo volanie k emauzskej hostine.

Čítanie: Lk 24, 13—36.

Spasiteľ bol sľúbil v reči po poslednej večeri: »Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis«; pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam; svoj, nie taký, aký svet dáva, ale pokoj srdca, pokoj Boží.

Keď sa zjavil po zmŕtvychvstaní, takto pozdravuje: »Pokoj vám.«

Hlavne toto je duch veľkonočného času: usilovať sa zachovať si pokoj, nech sa stane čokoľvek.

Aký pokoj panuje u opravdivých učeníkov Kristových, u svätých!

»Čo by ste urobili, pýtali sa sv. Ignáca z Loyoly, keby vám oznámili, že pápež chce rozpustiť vašu rehoľu? — Prosil by som si štvrťhodinku, aby som sa vžil do vôle Božej.«

František Saleský chce vystúpiť na kazateľnicu; tu mu oznamujú, že chamberský senát vydal rozkaz na zabranie jeho majetku. »Hľa, znak, povedal celkom pokojne, že Boh chce, aby som bol celkom duchovný.«

Inokedy pripravuje sa tiež v Annecy na pôstnu kázeň o vzkriesení Lazára, keď mu oznamujú smrť jeho otca. Nerozrušilo ho to, išiel na kazateľnicu a len na konci kázne povedal: »Páni, keď som vystupoval na kazateľnicu, dozvedel som sa, že môj otec už nežije... Prosím vás, pomodlite sa za odpočinok jeho duše a odpusťte mi, že budem neprítomný dva alebo tri dni, aby som mu mohol preukázať poslednú svoju povinnosť.« A len vtedy sa rozplakal.

Často i svetskí ľudia nám dávajú dobrý príklad, napr. Castelnau cez vojnu; pracoval na operačnom pláne so svojimi dôstojníkmi, keď mu oznámili, že jeho tretí syn bol práve zabitý. Po chvíľke ticha povedal: »Páni, pracujme.« — A keď sa Mária Antónia Geuserová dozvedela

o smrti svojho brata letca, napísala do Karmelu list, ktorý sa začína bolestným vzdychom, ale končí sa s Alleluja.

Pokoj v Bohu!

Čítanie: Lk 24, 36—50.

Veľkonočná streda

SPOLUPRÁCA

Spasiteľ prijímal pomoc iných. Peter ide na lov rýb a volá svojich bratov: Idem ryby loviť. »Pôjdeme aj my s tebou.«

»Treba ochotne pripustiť aj iných k práci a nechcieť všetky dosiahnuteľné koruny len pre seba; náš milý bližný by bol veľmi spokojný, keby on dostal niektorú z nich« (sv. František Saleský).

Je to veľké umenie vedieť prijímať pomoc iných, nechcieť urobiť všetko sám, dovolávať sa iniciatívy a pomoci iných. Niektorí predstavení vylučujú celkom podriadených; len pre nich je miesto. Pravda, keď mám na starosti nejaký spolok, farnosť, musím vedieť znášať zodpovednosť, rozhodovať, nanútiť prípadne svoj náhľad a svoj spôsob konania, keď je to potrebné; lež musím vedieť použiť i svojich podriadených, nechať trochu voľnú ruku, farár svojmu kaplánovi, kaplán predsedovi spolku mládeže atď. Stane sa niekedy, že práca sa skončí trochu ináč, ako som si to ja predstavoval; na tom nezáleží; úlohou každého vedúceho je v prvom rade rozhýbať svojich vojakov, rozniecť horlivosť svojich podriadených. Koľké krásne prekvitajúce diela stojace len pod vedením jedného sa zrútia, keď on odíde z toho miesta, lebo zabudol na jedno: vychovať si »pomocníkov« a tak si pripraviť nástupcov.

Veľmi pekne to hovorí Dom Hébrard: »Nebuďme naivní a nerozumne nadutí ľudia, ktorí si myslia, že všetko môžu zorganizovať a všetko viesť sami osobne. Na malom úseku,

na veľmi malom úseku to ešte ide. Ale keď sa naše práce rozrastajú, buďme múdri a nájdime si zástupcov, dajme svojim vybraným spolupracovníkom všetku potrebnú slobodu, a my ich len láskavo, nie malicherne, ani žiarlivo kontrolujme. Zostaňme strojmi svojich diel. Dajme im jednotné vedenie, aby ich oživoval ten istý duch. Tak rozhýbeme — čo bohužiaľ nevie každý — všetkých ľudí, všetky dobré vôle, ktoré nás obkľučujú a nič iné si nežiadajú len dobre slúžiť.«

Čítanie: Jn 21.

Veľkonočný štvrtok

NOLI ME TANGERE

Mne hovorí Pán opak: »Drž ma, drž ma toľko, koľko chceš a ako môžeš.« Ale keď to robíš, rob to úctivo, s láskou, s vierou a opravdivou nábožnosťou.

Pevne veríš, že som na oltári? Dobre vieš, čo znamená slovíčko »Ja«, ktorého sa dotýkaš? Koľko neúctivosti, nepozornosti (čistota rúcha, zachovávanie predpisov, váž-nosť pohybov)! Drž ma, ale drž ma dobre!

A veríš pevne, keď podávaš sv. prijímanie? Máš jasnú predstavu, že máš v ruke živého Boha? Si obeťou zovňajšku a či máš hlbokú vieru?

A keď vykladáš Sviatosť oltárnu, robíš to mechanickými pohybmi alebo so starostlivosťou úprimnej lásky; s rutínou bez života alebo s plným vedomím, že držíš Život vo svojich rukách?

V nedeľnom evanjeliu bude reč o sv. Tomášovi a počujeme Spasiteľove slová apoštolovi: »Daj sem ruku.« Aké zaujímavé je to. Magdaléne hovorí: »Nedrž ma tak«, sv. Tomášovi: »Daj sem ruku.« Tieto slová si musím zapamätať.

Mám dávať dušiam nielen úvahy o Kristovi, ale Krista. Akože im ho dám v živej kázni, ak som ho nevidel, ak

som sa ho nedotýkal, ak som ho neohmatal v častom, vierou a láskou preplnenom rozjímaní!

»Pán môj a Boh môj«, dovoľ mi, nech ťa dobre držím, aby som ťa mohol dobre dávať veriacim.

Čítanie: Jn 20, 1—19.

Veľkonočný piatok

IĎTE — UČTE!

Pri veľkonočných spovediach — ktoré si azda mnohí veriaci nevykonajú — príde mi niekedy na um, že moja horlivosť neprináša ovocie, nijaký výsledok.

Môže ma vtedy napadnúť veľké pokušenie. Mal by som obviňovať seba — duchovného vodcu, ja však prenášam chybu na samotné svoje poslanie. Mal by som si povedať: »nie som človekom modlitby, nepodávam kresťanskú náuku ako pochádzajúcu od Boha, neusilujem sa sväto vysluhovať sviatosti« — ja však pripúšťam viac-menej otvoreno, že prostriedky, ktoré mi sverila Cirkev, sú — aspoň v niektorých prípadoch — neúčinné.

A ľahko prídem na záver, že som zapojený do neuskutočniteľného diela, že môj úrad je bezmocný nie pre moju vlastnú chybu, ale pre chybu samého Spasiteľa; a potom príde znechutenie, malovernosť v úspech mojej apoštolskej námahy, horlivosť premení sa na mechanizmus, svätý zápal vyhasne.

Navonok sa zdá azda všetko v poriadku, ale v mojej práci niet duše. Ešte verím, ale viera je už otrasená.

Nože hore! V prvom rade, akože vieš, že tvoja horlivosť je neúčinná? Nemáš azda úspechy na mieste, ale nevieš, či tvoja bolesť nad tvojimi nezdarmi neprináša spásonosné ovocie inde, v blízkosti, alebo veľmi ďaleko. Nielen to sú výsledky, ktoré sú viditeľné; sú i také, a to omnoho väčšie, ktoré nevidieť. A ďalej nemal by si pochybovať

o Učiteľovi alebo o svojom poslaní, ale skúmať svoju dušu, spôsob apoštolovania. Dosť sa modlíš, dosť sa zapieraš? Je tvoja horlivosť múdra, vytrvalá, pokorná? Azda tu je chyba a nie inde.

Povstaň, ošetri ranu tam, kde skutočne je.

Čítanie: Mk 16, 15—19.

Veľkonočná sobota

MÁRIA MAGDALÉNA

Aj vtedy je ešte možná svätosť vysokého stupňa, ak bol človek veľkým hriešnikom.

Krásne poučenie o tom, popri mnohých iných, nám dáva táto osobnosť z evanjelia, ktorá nám najlepšie konkrétne znázorňuje, aké dobré je Srdce nášho Učiteľa.

Predstavme si Magdalénu pred obrátením, naničhodné dievča . . . Erat in civitate peccatrix, známa v meste ako hriešnica.

Predstavme si jej obrátenie pri hostine u Šimona farizeja. »Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo mi veľkú lásku prejavila.«

Akými dôvernosťami vyznamenáva od tohto okamihu Pán Ježiš bývalú, teraz už obrátenú hriešnicu.

Spasiteľ dovoľuje, aby z tri a pol miliardy ľudí boly len tri osoby prítomné pod krížom. Z týchto troch dve sú nepoškvrnené: Mária a Ján; toto rozumiem, i ja by som si bol asi takýchto vybral. — Ale Magdalénu? Tú by som si nikdy nebol vyvolil. Ani by mi nebolo na um vzišlo, aby som medzi tri osoby, ktoré maly zastupovať celé ľudské pokolenie, vedľa dvoch, ktoré si zachovaly čistotu, pripustil osobu, ktorá sa len potom oddala čistému životu. Spasiteľ dobre vedel, že my biedni hriešnici budeme potrebovať povzbudenie k dôvere. Aký príklad!

A ktorá osoba si zaslúžila, aby sa jej po svojom zmŕtvychvstaní zjavil prvej? Je to bývalá verejná hriešnica

Mária Magdaléna. Aká nádherná zhovievavosť Ježišovho Srdca!

I keby som hlboko padol, nikdy nesmiem klesať na mysli!

Čítanie: Jn 20, 11—19.

Biela nedeľa

QUASIMODO

»Biela« nedeľa, nedeľa, v ktorú pokrstení vyzliekali biele rúcho. Katechumeni po svojom krste v noci s Veľkej soboty na veľkonočnú nedeľu, keď sa už stali kresťanmi, obliekli si biele rúcho ako viditeľný znak od toho času povinnej čistoty ich života. »Vezmi čisté rúcho a donies ho nepoškvrnené pred súdnu stolicu nášho Pána.«

A za osem dní veľkonočnej oktávy až dodnes bývali prítomní na službách Božích v bielom krstnom rúchu; takto sa im hlbšie vryla do myslí svätá povinnosť žiť bez hriechu. V nedeľu Quasimodo si obliekli na služby Božie svoje obvyklé šaty.

Ja kňaz mám nosiť biele rúcho nielen za osem dní, ale vždy. Hovorí mi niečo tento symbol?

»Všetci, ktorí ste boli pokrstení v Krista, hovorí sv. Pavol, Krista ste si obliekli.« Ja som nielen pokrstený, ale i vysvätený, obliekol som si dvojnásobne — ako by sa patrilo — Ježiša Krista?

Obliekol som si? To musí byť omnoho viac. Nosím rúcho kňazské, ale či mám aj naozaj kňazskú dušu? Mám byť sluhom Ježiša Krista, to všetci dobre vidia, ale či som ním aj v skutočnosti?

Rozjímajme pozorne o modlitbe dnešného dňa: »Daj, prosíme, všemohúci Bože, aby sme s milosťou tvojou tieto slávené sviatky veľkonočné aj v správaní a v živote zachovali.«

Čítanie: Rim 6, 1—12.

Pondelok

AKO BY SOM BOL KRISTUS

Aby som si ešte lepšie osvojil opravdivý program »vzkrieseného« života, ktorý mám viesť, dobre urobím, keď si ustanovím pravidlo: Všetko robiť tak, ako by robil Kristus, keby bol na mojom mieste.

Objektívne, ontologicky som predĺžením Krista, portio Christi, — nie, pravda, Krista fyzického, ale Krista mystického: — Ako mám konať? Podľa požiadaviek toho, čo som.

Keďže som živým predĺžením Krista, musím konať ako živé predĺženie Krista. Nemám ho napodobňovať len zvonku, kopírovať len navonok, reprodukovať, ako maliar kreslí nejaký obraz. Kristus žiada, aby jeho život pokračoval vo mne. Musím v sebe prestať jestvovať ja, môže tam byť len on, len to, čím on podstatne je v sebe, t. j. úprimná, jediná a podstatná jeho vôľa: plniť vo všetkom vôľu Otcovu.

Mám sa modliť... Ako by sa modlil On, Kristus? Zaiste takto... Teda? Čo ešte čakáš, aby si sa podľa toho modlil? Ak sa tak nemodlíš, nie si natoľko »Kristom«, nakoľko by si mal byť.

Mám pracovať. Mám konať apoštolskú prácu... Ako by to konal Kristus? Takto... Vidím to jasne... Teda neváhaj, ale aj ty rob podobne!

Čítanie: Gal 2, 20.

Utorok

DRUHÝ KRISTUS (I)

A. Môj vzťah k Bohu.

Byť »druhým Kristom« vo svojich vzťahoch k Bohu znamená, že sa mám tak chovať, ako sa choval Ježiš, keď sa modlil k svojmu Otcovi.

1. Úcta. Úcta vonkajšia. Porovnajme jeho chovanie so

svojím. Pozrime, ako sa modlil Ježiš v Nazarete: spoločná večerná modlitba, Ježiš kľačí trochu vpredu, Mária a Jozef vzadu; obidvaja, Mária a Jozef, pozerajú na Dieťa a modlia sa a klaňajú tak úctivo ako on. Pozrime, ako sa modlí Ježiš na púšti alebo cez noci, ktoré prežil v rozhovore so svojím Otcom. Alebo ako sa modlil pri poslednej večeri . . ., v záhrade Getsemani. Porovnajme potom svoje chovanie, keď sa modlíme breviár, keď kľakáme pri oltári, keď ideme do sakristie, alebo keď sa modlíme vo svojej izbe.

Úcta vnútorná. Sv. Ignác radí, aby sme na začiatku rozjímania, ak sme sami, pobozkali zem, aby sme týmto vonkajším znakom prejavili svoju úplnú ničotu, svoju závislosť od Boha a hlbokú poklonu. »Ja som, ktorý som; ty si, čo nie je«, povedal Spasiteľ sv. Kataríne Sienskej.

2. Dôverujúca láska. Ako »druhý Kristus« mám právo obracať sa na Otca s takou istou dôverou ako sám Ježiš. V mojom styku s Bohom nesmie byť nič strnutého, umelkovaného, obradného a povedal by som: celkom úradného. Každé moje obracanie sa k Bohu nech je naplnené úprimnosťou, útlosťou, familiarnosťou. Keď tak má robiť každý kresťan, ktorý je druhý Kristus len na základe krstu, očo viac ja, ktorý som dvojnásobne »druhý Kristus«, aj svojím krstom, aj svojím kňazstvom.

Čítanie: 1 Kor 12, 12—27.

Streda

DRUHÝ KRISTUS (II)

B. Vo svojich vzťahoch k bližným.

Tak sa musím chovať k bližnému, ako by to robil Kristus, keby bol na mojom mieste.

Koľko lásky, sebazaprenia, trpezlivosti a ohľadov to znamená!

Prejdime v mysli rozličných »bližných« P. Ježiša: jeho matka, Jozef, stolárski pomocníci jeho pestúna, susedia,

nepriatelia, apoštoli, zradca Judáš: »priateľ«, Kefas: »Peter, miluješ ma?« . . .

A porovnajme svoje vlastné spôsoby chovania sa k bližnému.

On, Kristus, bol by tak rozprával miništrantom, spevákom, deťom pri katechizme, ako som hovoril ja? Bol by sa tak rozprával s Martou alebo Magdalénou, ako som sa voľaktorý deň rozprával ja s pomocnicou v domácnosti? Tak by bol odbil toho návštevníka alebo tú návštevnicu ako ja? Bol by pretriasal tú-onú klebetu? Bol by spomenul tú-onú nepríjemnosť alebo ťažkosť ako ja?

Koľko musím ešte urobiť, aby som sa podobal Kristovi, aby som bol »druhý Kristus«? A takto som dvojníkom Kristovým? Nie, karikatúrou!

Čítanie: Mt 25, 40.

Štvrtok

DRUHÝ KRISTUS (III)

C. V o v z ť a h o c h k s e b e s a m é m u.

Sám k sebe musím sa chovať s takou úctou a zároveň s takým odpútaním od tela ako Spasiteľ voči vlastnému ľudskému telu.

Úcta: musím sa považovať za skutočnú čiastku Krista. Hovorí sa: čistota anjelská; treba povedať viac; anjel nie je dostačujúcim vzorom; treba vystúpiť až ku kráľovi a pánovi anjelov, samému Ježišovi.

O kňazstve sa hovorí: »Attigit fines divinationis«, je to hodnosť, ktorá sa dotýka okrajov božstva. Áno, ale hodnosti musí zodpovedať čnosť.

Musím ctiť v sebe úd Kristovho tela, ako vo svojom kostole ctím si samého Krista. V kostole je prítomné jeho fyzické telo; ja som úd mystického tela, ale v obidvoch je Kristus.

Odpútanie. Mám si ctiť svoje telo, a súčasne ním opovrhovať. I keď sa skrze krst stalo relikviárom božstva

a ako také je pokračovaním Kristovho ľudského tela, — predsa svojím prirodzeným pôvodom je prach a blato. Nerobme z relikviára relikvie, z obalu obsah, zo skrinky na skvosty perlu.

Pri všetkom, pri stole, na posteli, pri práci ako aj pri odpočinku chovajme sa tak, ako sa sluší na »druhého Krista«.

Čítanie: 1 Kor 6, 15—18.

Piatok

ŽIVÝ BOH

Istý spisovateľ hovorí, ako poznal cigánku, ktorá počula po prvý raz rozprávať o živom Bohu. Cigánka okrem svojej cigánskej reči inej nerozumela, predsa však pochopila tieto dve slová a porozumela ich hlboký smysel. Ihneď zanechala všetko, sobrala svoje dieťa do náručia a začala utekať ako bláznivá a všade sa pýtala, kde je živý Boh.

Táto divná osoba je obrazom duše, ktorá žila za dlhý čas bez pochopu pre hodnotu božských vecí, ale istého dňa zachytí, prenikne, pochopí všetku skutočnosť vznešených právd našej viery. Do toho času duševný život pozostával z niekoľkých slov, niekoľkých prázdnych obrazov, čo dohromady netvorilo nič. Tu naraz všetko sa zmení; duša nevidela, teraz vidí; nechápala, teraz rozumie. Boh, to boly len tri písmenká, nič viac, ktoré vyvolávaly sotva nejakú hmlistú predstavu; odteraz Boh je Niekto, jediný potrebný, ktorý jediný žije, kým všetko ostatné hynie, jediný, ktorý uprostred pominuteľných vecí zostáva, ktorý jediný je, kým všetko ostatné je nič.

Mysli na ženu Samaritánku, ktorá po poznaní Krista odišla do Sycharu horiac túžbou oznámiť Spasiteľa obyvateľom mestečka. Nič nevedelo prekaziť jej slová, zápal jej oduševnenia.

I ja musím hľadať čo najužší styk so živým Bohom pri rozjímaní, pri Sviatosti oltárnej.

Čítanie: Jn 4, 28—31.

Sobota

BUDOVA DOKONALOSTI

Nepostaví sa za deň.

Keby bol mal Ľudovít-Filip pri stavaní obeliska v Paríži vo svojej službe nejakého rozprávkového obra, bol by mu jednoducho rozkázal sobrať do svojich prstov ťažký stĺp a postaviť ho na podstavec, ktorý bol preň pripravený. Ale keďže takého obra nebolo poruke, musel sa obrátiť na inžiniera, ktorý tiež podelil celú prácu medzi mnohých robotníkov, kone a stroje. Títo všetci spolupracovali dlhý čas, namáhavo a pritom boli vystavení rozličným nebezpečenstvám, ale konečne sa dosiahol taký istý výsledok, aký by bol obor dosiahol jediným pohybom.

Tak isto je aj s naším posväcovaním. Na začiatku naplnení ilúziami si predstavujeme, že všetko pôjde samo od seba. Bohužiaľ, musíme spustiť z plánov; je to dlhá, veľmi dlhá práca. Treba postupovať od čnosti ku čnosti, mnoho ráz opakovať niektoré skutky, aby sme dosiahli utvorenie návyku a ešte aj potom sa stane, že ho stratíme, ak ho stále neudržiavame. A musíme si nielen pekne podeliť prácu, ale veru často znovu a znovu začínať. Tak dobre by padlo môcť si povedať: »Konečne!« Lenže v pozemskom živote toto nikdy nemôžeme povedať.

Preto nijaké ilúzie, ani znechutenia. Musíme si uvedomiť, že cesta je dlhá a že nemôžeme prísť do cieľa, kým sme sa nepohli; že stále bude treba znovu začínať a že nikdy nemôžeme založiť ruky.

Nasledujme staviteľov starých katedrál. Dlhé roky venovali výstavbe svojho diela a každý prispel svojím ka-

meňom, svojou prácou. Ak oheň alebo búrka zničily časť práce, začali znovu neúnavne.

Reims, Amines, Köln, Praha, Košice... Moja duša — katedrála.

Čítanie: Ž 17.

Druhá nedeľa po Veľkej noci

BONUS PASTOR

Podľa Bossueta dobrý pastier robí tri veci pri obrátení hriešnika alebo pri hľadaní stratenej ovečky:

Hľadá ju: »vadit ad illam quae perierat«.

Hľadá, kým ju nenájde: »donec inveniet eam«.

A keď ju nájde, vezme si ju na ramená: »imponit in humeris gaudens«.

Tak miluje svoje ovečky, že aj život svoj dá za ne.

Teda tri veci: hľadať, nájsť, doniesť, — hľa, v krátkosti moje poslanie.

Hľadať. Musím sa dať do hľadania; musím utekať pred nečinnosťou, pred rutínou. Môj duch musí byť vynaliezavý, musím predstaviť staré veci v novej forme. Hľadať: neuspokojiť sa s tým, čo príde. Mnohí kňazi stratili ducha dobývačnosti; uspokojujú sa s tým, že známe ovečky sa nestrácajú. A či tí, čo nikdy nevkročia do kostola, ktorých len zďaleka, veľmi zďaleka poznám, či tí nepatria do môjho stáda tak ako ostatní... ba viac ako ostatní?

Nájsť. Hľadať bez oddychu. Keď sa nejaký horolezec stratí vo vrchoch, ako sa namáhajú skupiny záchrancov! Keď belgický kráľ Albert v osudný večer tak nešťastne padol, že to prinieslo jeho smrť, celú noc ho hľadali, kým nenašli jeho telo.

Doniesť: Dobrý Pastier má vždy na ramenách ovečku, to je jeho pravý obraz v katakombách. Človek bez ovečky na ramenách môže byť hocikto; ale keď nesie na ra-

menách zblúdenú ovečku, vtedy už niet pochybnosti: podľa tejto milej farchy možno poznať dobrého pastiera.

Čítanie: Ž 23.

Pondelok

OVES MEAS

V niektoré dni svet zdá sa mi taký škaredý, duše také obyčajné, že strácam všetku chuť. Na čo sa vyčerpávať kvôli niečomu, čo si to vôbec nezaslúži?

Rozpamätajme sa:

1. I my sme niekedy takí obyčajní. Prečo to vytýkať iným, keď i my, ktorí máme toľko dôvodov nebyť takými, predsa si to ľahko dovoľujeme.

2. Keby duše boly dokonalé, nepotrebovaly by moju pomoc. Nie preto idem k nim, že sú príťažlivé, ale práve preto, že nie sú také a aby sa takými staly v očiach Božích. Čím špinavšie, čím menšie, čím bezvýznamnejšie sú duše, tým skôr mám k nim ísť a pomáhať im.

3. Pripomeňme si najmä, že Slovo Božie neváhalo prísť k nám. A čím sme boli, čím sme pre neho? Ako sa mu musí príkriť naša márnivosť, naša mäkkosť, naša bezohľadnosť. A predsa, nie. Nezľakol sa tohto nechutného a nespratného ničomníka. — Svet ma otravuje. Jeho Učiteľa nič neznechutilo. — Nemám nijakej nádeje obrátiť a posvätiť ovce, sverené na moju starosť. A náš Pán nezúfal. Aký príklad pre mňa.

Poďme k dušiam s takou istou láskou, s takou istou oduševnenou nádejou ako Spasiteľ duší. Nezaslúžia si, aby som sa trápil s nimi, aby som sa ustával pre ne, keď Syn Boží sa za ne obetoval?

Čítanie: Rim 9, 3.

Utorok

LÁSKAVOSŤ

P. Faber píše: »Láskavosť obrátila viac hriešnikov ako horlivosť, výrečnosť alebo učenosť. A tieto tri neobrátily nikdy nikoho, ak nebola s nimi láskavosť.«

Ako sluha dobrotivého Boha musím byť láskavý, dobrý ku hriešnikom, láskavý k veriacim, k deťom, láskavý k mojim veriacim, ktorí si ma nevšímajú alebo ma priamo nenávidia; láskavý každú hodinu a každú minútu, i keď som ustatý a vyrušia ma, keď som zaujatý a prídu kradnúť môj drahocenný čas, keď sa budem ponáhľať a prídu ma zdržiavať, láskavý najmä vtedy, keď musím byť prísny a musím zjemniť prísnosť svojej rady alebo svojej výčitky milotou slov, reči a úsmevom svojej tváre, vždy neúnavne láskavý.

Sv. František Saleský hovorieval, že musíme byť príliš dobrí, ak chceme byť takí dobrí, ako máme byť. — V tomto smysle ponímajme i slová povedané o Spasiteľovi: Nimia caritate qua dilexit nos.

Istý farník sv. farára arského urobil o svojom farárovi túto milú poznámku: »Pán Boh musí byť veľmi dobrý, keď už aj náš farár je taký láskavý.«

Robme tak, aby naša láskavosť vyvolávala predstavu o dobrote Božej.

Čítanie: Lk 18, 2.

Streda

DOBROTA BOŽIA

Terézia Coudercová, zakladateľka spoločnosti Coenaculum, videla raz pri vďakovčinení na všetkých predmetoch, ktoré ju obkľučovaly, ba aj na svojom kľačadle a na svojej stoličke zlatými písmenami napísané slová: dobrota Božia.

A skutočne, všetko, ešte i najmenšia vec, s ktorou prí-

Božia.

Uvedomujeme si plne, že všetko stvorenie, ktoré je pri nás, alebo slúži našim potrebám, prichádza od Prozreteľnosti? Keby to tak bolo, vďakovčinenie, vďačnosť maly by u nás viacej miesta.

Uznajme dobrotu Božiu!

Sv. Ignác na konci Exercícií odporúča uprieť svoj zrak na Boha, aby sme vedeli zahorieť láskou a radí použiť stvorení ako rebríka, aby sme vystúpili až k Bohu. Radí, aby sme si všimli, ako je Boh prítomný vo všetkých dobrodeniach, ktoré dostávame, ako pracuje Boh vo všetkom, čo dáva na naše užívanie, či je to príroda alebo dary milosti alebo dary slávy.

Navyknime sa na neustále vzbudzovanie viery a lásky. Nenapodobňujme človeka, ktorý sa zbláznil a ktorý pri každej návšteve svojej ženy chytil jej ruku, nie aby ju stisol z lásky, ale aby sa hral ako dieťa s jej zlatým snubným prsteňom.

Pochopiť. Ďakovať. Od daru vystúpiť až k darcovi. Nie ako blázni alebo nevedomci. Boh, Boh, dobrota Božia.

Čítanie: Jn 3, 16—19.

Štvrtok

USPORIADANÁ HORLIVOSŤ

Hlavnými úlohami kňazského účinkovania sú: modlitba, kázeň a vysluhovanie sviatostí. Z týchto troch funkcií apoštoli si priamo vyhradzujú prvé dve: »Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus« (Sk 6, 4). Zaiste preto, že ich považovali za najdôležitejšie: najprv modlitba, prosba pri nohách Boha, ktorý zúrodňuje účinkovanie v dušiach, potom vysluhovanie slova, ktoré splodzuje vieru — fides ex auditu — a takto pripravuje na prijímanie sviatostí.

Čo do vysluhovania sviatostí, apoštoli ochotne ponechá-

vali túto úlohu horlivosti diakonov, nie azda preto, že by to nebola bývala pre nich svätá, a veľmi svätá funkcia; ale mysleli, že omnoho dôležitejšia je modlitba a kázanie: modlitba, aby ona oživovala slová hlásateľov, kázanie zas, aby oživovalo vieru a život veriacich.

Všimnime si a aj my zachovávajme toto poradie kňazskej práce; nie je hlavnou úlohou kňaza odbavovať rozličné obrady, vysluhovať krst, rozhrešovať, dávať sväté pomazanie; i to treba; ale ešte prv a v prvom rade treba byť mužom modlitby a svätého slova.

Teda odbavujme si rozjímanie ráno a to podľa možnosti ešte prv, než začneme spovedať. Keď cez rozjímanie spovedáme, musíme povedať, že sme v spovedelnici prijímali hriešnikov, a nie že sme rozjímali. Ak sa to opakuje každý deň, kde je moje rozjímanie? I pre kajúcnikov je dôležité, aby som bol mužom modlitby, lebo keď za rozhrešením ex opere operato nie je modlitba toho, ktorý je operans, môže sa stať, že o krátky čas ako náhradu dám len prázdne slová.

Musím si starostlivo pripraviť aj svoje kázne; nie ich akademické prednesenie, ale pripraviť myšlienky, pripraviť osobne, vrúcne sa modliť. Vždy dať do slov svoju dušu a čo najviac »božskej čnosti«. Toto nedosiahnem, ak si posliepam kázeň, alebo vezmem už celkom hotovú v nejakej príručke.

Čítanie: Nasl Kr III, 51.

Piatok

MILUJME SVOJU DOBU

»Nikto nemôže premeniť duše podľa svojich túžob, ak ich nezačne milovať také, aké sú« (Sertillanges).

Svet je preplnený pošmúrnymi, tmavými, mrzutými, pesimistickými ľuďmi.

Nikto nehovorí, že všetko je v poriadku. Ale načo stále kričať, že všetko je zlé.

Milujme najprv to, čo sa dá milovať u našich súčasníkov a len potom sa usilujme naprávať u nich, čo je menej žiadúce.

Celkom správne povedal abbé Tourville: »Prispôsobme sa potrebám svojej doby, nie preto, aby sme prijali jej chyby, lež aby sme pozdvihli duše.«

Niektorí vedia len kritizovať, vždy kritizovať, len kritizovať, v prvom rade kritizovať. »Voľakedy všetko šlo dobre, teraz nejde nič.«

Nemá význam vzdychať. Minulosť je mŕtva. Starajme sa o prítomnú dobu; len ak budeme takto pokračovať, môžeme ju zmeniť.

Tourville povedal: »Aké krásne pole činnosti je otvorené horlivosti rehoľníka, ktorý sa trochu rád pridŕža dávnejšie zaužívaných spôsobov. Do práce! Máme meškanie!... Na všetkých stranách je hlad po skutočne prispôsobenej náboženskej činnosti.«

Veľa je apoštolov, ale niet, alebo aspoň veľmi málo, organizátorov apoštolátu. Neopovrhujme starými spôsobmi apoštolátu. Ich cenu netvorí ich staroba, ale ich vnútorná účinnosť. Preto treba uvážiť, čo z nich podržať, čo premeniť, zanechať, nahradiť. Musíme viesť vojnu so zbraňami svojej doby.

Čítanie: Nasl Kr I, 12.

Sobota

VEĎME SVOJU DOBU

»Nepozerajme s rezignáciou premožených, ako plynie naše storočie. Nastúpme odhodlane do vlaku a usilujme sa riadiť stroj.«

Takto hovoril Albert de Mun laikom. Aj my kňazi môžeme si vziať z toho poučenie. Samozrejme, my sme v prvom rade pre službu večného života, ale pravdy o večnosti musíme rozsievať v danom čase. Nám nejde o obrátenie alebo udržanie stredovekých ľudí alebo sveta

18. storočia, ale o ľudí 20. storočia, ktorí majú dočinenia s problémami 20. storočia.

Aká chyba, ak prichádzame k nim bez schopnosti chápať ich, bez znalosti otázok, ktoré ich zaujímajú a bez presných riešení, ktoré odporúča Cirkev: rodina, povolanie, štát, národ, vzťahy medzi národmi.

Niektorí z prehnanej úcty k tradícii (nejde o tradíciu s veľkým T) nevedia pochopiť tvárnosť prítomnej doby a pozerajú na ňu cez okuliare minulosti. Viacerí neskoro vyciťujú, čo v sebe skrýva budúcnosť, ktorá prichádza a tak sú potom vždy pozadu za udalosťami.

Nijaký snobizmus, nerozumná snaha byť vždy »podľa módy«, ale múdra predvídavosť, vyvinutý cit pre súčasné potreby, nie modernizmus, ale modernita. Večné nie je staré, ale vždy mladé; a najlepším apoštolom je, kto vie najlepšie prispôsobiť každej chvíľke, ktorá prechádza, učenie a pomoc, čo ľudia súčasnosti čakajú a žiadajú od neho.

Čítanie: Nasl Kr III, 14.

Tretia nedeľa po Veľkej noci

OČISŤME SA OD KAŽDEJ ŠKVRNY

Všetko, čo prichádza do styku s Bohom, musí byť čisté. S akou prísnosťou nariaďuje Mojžišov zákon očistiť bohoslužobné predmety a miesta. Svätý svätých nestrpí nič nečistého pri sebe: »Toto miesto pripravil si sám Boh, je to nevystihnuteľné tajomstvo. Je ochránené pred každým poškvrnením.« Keď ja kňaz slúžim sv. omšu, nepribližujem sa k Bohu len zvonku — na takýto styk nijaké stvorenie ani nemyslelo, ani sa na to neodvážilo — ale ja vstupujem s Bohom do tajomného a dôverného styku a konám najväčšie tajomstvo: obnovenie obety kríža, smrti, narodenia, vtelenia Slova Božieho.

Akú čistotu vyžaduje toto tajomstvo..., moju čistotu. Čistotu mojich smyslov. Moje oči budú hľadieť na to-

ho, ktorého tvár uchvacuje anjelov. Na toho, ktorý je Svetlo. Čím budú čistejšie, tým hlbšie sa ponoria do vznešených krás a zázrakov, ktoré nevedia zakryť sväté spôsoby jasne vidiacim očiam srdca. Moje ruky sa dotýkajú Ježiša, ktorého sa i Panna Mária dotýkala len s najväčšou úctou... Moje ústa vyslovujú najdivotvornejšie slová, aké môžu vypovedať ľudské pery... A môj duch? Sleduje Božiu Múdrosť v jej najodvážnejšom a najhlbšom diele. Moja pamäť? Naplňuje sa spomienkou na nesmiernu lásku, na nesmiernu bolesť môjho Učiteľa. Moje srdce? Ani nehovorme o ňom. Malo by priťahovať Spasiteľa ako srdce Máriino túžbou, nekonečnou láskou ešte prv, než sa skrze slová premenenia narodí.

Hľa, ideál! Nie je skutočnosť ďaleko od neho. Striehnem si svoje oči, oslobodzujem ich od nečistých, smyselných, svetských obrazov? Moje ruky? Sú navyknuté na prácu alebo na úprimné sopätie pri modlitbe? Nepoznajú čo aj len trochu nebezpečný alebo ľahkomyseľný dotyk? Moje ústa? Vychádzajú z nich len slová lásky, dobroty, miernosti, múdrosti? Moja myseľ? Zaoberá sa len Bohom samým, záujmami jeho slávy, bolesťami jeho srdca, jeho láskavým sklonom k mojej duši? Moje srdce? Je naplnené Bohom, túžbou obetovať a obetovať sa pre spásu sveta? Je zamerané k nemu ako Veronikin ručník, na ktorý vtlačil svoju krvácajúcu tvár?

Čítanie: 2 Kor 7, 1; Nasl Kr I, 6.

Pondelok

APOŠTOLÁT MEDZI DEŤMI

Bude užitočné rozjímať o rozhovore, ktorý mal mladý Don Bosco so svojou matkou.

Don Bosco otvorene spomína chladnosť, akú zbadal u mnohých kňazov voči deťom, s ktorými sa stretávajú na ulici.

»Keby som bol kňazom, nerobil by som tak. Naopak,

šiel by som k nim, shromažďoval by som ich, dal by som sa im milovať a miloval by som ich a svojimi slovami a radami by som pracoval na spáse ich duší. Tak to robil Don Calosso (vznešený starec, ktorý sa utiahol z činnosti a u ktorého sa Don Bosco učil latinčinu)... Nič by ich to nestálo povedať niekoľko milých slov, venovať niekoľko minút chlapcom!

A čo by im mali rozprávať?

Niečo, čo by im dobre padlo.

Ale veď majú toľko práce v spovedelniciach, na kazateľnici, s chorými.

To je pravda, ale aj my patríme k ich stádu. Nie sme jahniatka stáda?

Ty by si teda chcel, aby strácali s tebou čas?

Strácal ho Ježiš s deťmi, keď ich proti vôli apoštolov shromažďoval okolo seba? Ak sa ja stanem kňazom, nebudem tak robiť. Nikdy neprejdem popri deťoch zachmúrený a s odstupom od nich; prihovorím sa im prvý.«

Veľkú starostlivosť venujme vyučovaniu náboženstva.

Čítanie: Mt 19, 13—16; Lk 18, 15—18.

Utorok

HODINY NÁBOŽENSTVA

Ak mám byť podľa príkladu P. Ježiša dobrý k deťom, ktoré stretnem náhodou, tým pozornejší musím k nim byť a musím venovať všetku starostlivosť — vždy nadprirodzenú, a len nadprirodzenú, to je samozrejmé — deťom pri vyučovaní náboženstva.

Amienský biskup Motte povedal, že by nedal rozhrešenie kňazovi, ktorý sa aspoň hodinu nepripravuje na vyučovanie náboženstva.

Mons. Dupanloup rád spomínal túto udalosť: »Stretol raz veľmi nábožného kňaza, člena spoločnosti, ktorá sa venovala vyučovaniu mládeže. Pod nejakou zámienkou si požičal breviár tohto kňaza a prekvapený našiel v ňom

kúsok papiera, na ktorom v dvoch či troch stĺpcoch boly popísané mená, bolo ich 80—100. — Aký je toto soznam? — Je to soznam všetkých detí, ktoré som pripravil na prvé sv. prijímanie. Vždy ho nosím v breviári a každý deň prv než pristúpim k oltáru, prečítam ho P. Bohu.«

Nikomu nechcem nanútiť tento zvyk, ale zaznamenávam jeho ducha. Modlím sa aspoň niekedy za všetky dietky, ktoré som vychovával? Všímam si v nedeľu, ktoré dietky sú na bohoslužbách, aby som ich povzbudil, neprítomné zas upozornil? Neprejdú tak celé mesiace, že ani nezbadám, že niektorý žiak sa celkom spúšťa? Sledujem ich aj neskoršie v živote, usilujem sa pomáhať im?

Čítanie: Nasl Kr I, 3.

Streda

DUCHOVNÉ VEDENIE (I)

Často počúvame ponosy veriacich, že ako chromý pri jazere Siloe nemajú nikoho, hominem non habeo.

Nehovoríme tu ani tak o hriešnikoch, ako skôr o horlivých dušiach, ktoré by potrebovaly k vyššiemu pozdvihnutiu sa k Bohu živé, postupné vedenie, ktoré však nachádzajú v spovedníkovi len rozhrešovateľa. Je potrebné, aby kňaz, ich kňaz, bol zbehlý v otázkach duchovných, i keď nie je majstrom v asketike a mystike, ale aby vedel aspoň dostatočne viesť po cestách Božích ovečky, ktorým Spasiteľ predznačil trochu inakší spôsob výstupu k sebe.

Niektorí povedia: V mojej dedine alebo farnosti nie je potrebné tak veľmi sa vyznať v duchovných veciach, niet vraj takých zvláštnych prípadov.

Odkiaľ to viete? Duša je všade dušou a Duch Svätý sa nezaviazal, že svoje zvláštne milosti bude rozdeľovať len po mestách alebo v blízkosti rehoľných domov, kde sú slávni duchovní vodcovia. Môže účinkovať aj na najskromnejšom mieste, aj v najzapadnutejšej dedinke. Veď nie sú zriedkavé duše, — ktoré sú obyčajnými len v očiach

sveta, ale veľkými v očiach Božích — vo všetkých kútoch farnosti navonok skazenej alebo v najzapadnutejšom domčeku. Pretože nemajú primeranú pomoc, mnohé z nich prepadnú úzkostlivosti, živoria v bezvýznamnosti, hynú násilnými metódami, keďže ich nemá kto napraviť na správnu cestu, nemá im kto poradiť. Alebo možno z nepochopenia, že takéto duše treba viesť jemno, a že treba ponechať Duchu Svätému voľné pole činnosti, pokračujeme autoritatívne, režeme nemilosrdne, zotročujeme duše. Kde je pravda? — Nehovorme si: Duch Svätý sa voľajako už vynájde, nemusím sa do toho miešať. Nie. Treba pomáhať duši, aby videla a nasledovala úmysly Ducha Svätého. — Nechcime však zas nahradiť Ducha Svätého a vo všetkom sami rozkazovať.

Múdrosť, pokora, znalosť.

Čítanie: Jn 5, 7.

Štvrtok

DUCHOVNÉ VEDENIE (II)

Kňaz — duchovný vodca. Je to jedna z úloh, ktorá nie je najmenej dôležitá. Musíme pripustiť, že v Cirkvi je dôležitejšia hodnota ako počet veriacich. Nekonal arský farár prácu za dvesto menej horlivých a svätých kňazov? Nemala Alžbeta Leseurová v očiach Božích väčšiu cenu ako tisíc druhotriednych kresťaniek len podľa mena alebo skoro takých? Podľa plánov Boha, ktorý riadi všetko správne a uvážene, ktorý používa stvorených prostredníkov, aby došiel k svojmu cieľu, dosahujú duše svoje plné rozvinutie, svoju dokonalosť, svoj najvyšší stupeň svätosti len pri duchovnom vedení. Niet vedenia bez vodcu. Teda v Cirkvi duchovný vodca má svoje miesto. Aká je vlastne jeho úloha? Je nástrojom Ducha Svätého, sprostredkovateľom jeho vôle, jeho žiadostí, jeho podnetov. Jeho poslanie je teda súčasne veľmi vysoké, božské, i veľmi skromné.

Veľmi vysoké. Má oznamovať a napomáhať uskutočňovanie večných úmyslov, plánov, ustálených najvyššou múdrosťou, pravdou a láskou Božou. Veľmi vysoké. Všetok pohyb, všetka zemská činnosť nemajú v očiach Božích takú cenu ako napredovanie jedinej duše v čnosti, jej posväcovanie. Bossuet hovorí v istej svojej pohrebnej kázni, že Boh by dovolil zrútenie jednej ríše, keby to prispelo k vytvoreniu jednej svätice. Nič sa teda veľkosťou a dôležitosťou nevyrovná božskej práci vo svedomiach a duchovný radca je povinný dozerať na túto činnosť a strážiť ju.

Práve preto jeho úloha je skromná. Najväčším umením duchovného radcu je zostať skrytý za tým, ktorého zastupuje, jeho musí ubúdať, aby sa Boh zveľaďoval; nenahradzovať svojimi vlastnými názormi plány Božie. To vyžaduje dušu, ktorá je tiež poddaná Duchu Svätému, ktorá je navyknutá striehnuť, pokorne poslúchať jeho vnuknutia. Duchovný radca je v prvom rade úctivý voči činnosti Božej, voči slobode duší. Musí sa uchrániť, aby nezneužil ich dôveru, ich bojazlivosť, ich váhania a nenanútil im svoju cestu, čo sa bohužiaľ dosť často stáva.

Čítanie: Nasl Kr III, 17.

Piatok

DUCHOVNÉ VEDENIE (III)

Iné vlastnosti duchovného vedenia: musí byť klasické, čisté, pevné, jemné.

Klasické — vyskúšané. Napájať dušu len pri veľmi čistých, pri veľmi bezpečných prameňoch. Priviesť ju najprv k veľkej čistote srdca, k hrôze pred hriechom, k poznaniu vlastných slabostí, k túžbe napraviť ich. Dať jej ďalej Ježiša Krista, ozajstného Učiteľa evanjelia, blahoslavenstiev, Otčenáša, studne Jakubovej, reči po poslednej večeri, Kalvárie... Ježiša, ktorý si žiada celé srdce a ktorý výmenou sľubuje seba samého. Ježiša, ktorý je taký ná-

ročný, a pritom tak ľahko sa uspokojuje. Ježiša veľmi pevného a súčasne jemného. Božského a pritom ľudského. Dať jej dogmy. Naučiť ju nad všetko si vážiť jednoduchý život viery, nádeje a lásky, povinnosti svojho stavu, skryté a obyčajné cesty. To znamená, že duchovný vodca sám od seba nemá uvádzať na cesty mystické. Musí však dať pozor, aby neudusil semeno podobných milostí, keď ich zbadá. A vtedy musí ešte zväčšiť opatrnosť, prezieravosť, nadprirodzené smýšľanie, aby vedel pomáhať takejto duši podvoliť sa úmyslom Božím. Vtedy netreba nútiť dušu, aby i ďalej konala duševné cvičenia, ktoré už azda nevie odbavovať. Naopak, vodca — i keď neukáže, že by pripisoval nejakú zvláštnu dôležitosť jej mimoriadnym milostiam pri rozjímaní, s tým väčšou opatrnosťou musí sa usilovať priviesť ju k pevným čnostiam, najmä k čnosti pokory a poslušnosti.

Vedenie musí byť jasné. Nič neistého, nijaké »asi«. Treba dávať jasné smernice. Modliť sa, potom hovoriť otvorene. To predpokladá znalosť nadprirodzeného života, psychologie, úsudku, zvlášť taktnosť, svetlo shora.

Vedenie musí byť pevné. Keď sme niektorej takejto duši určili jeden predmet cvičenia, pridržiavajme sa ho. Všímajme si, ako sa snaží cvičiť sa v určenom smere. Keď zbadáme slabú stránku, ktorá by mohla priviesť k ťažkým chybám, alebo aspoň narušiť pokoj, treba zastaviť rozlet, pustiť sa s chybou do nemilosrdného boja.. Vrátiť sa k tomuto pri každej porade: »Čo je s hnevom, čo s príležitosťou k hriechu, so zakorenenou chybou...? Čo sme urobili v tomto smere?« Duši, ktorá sa očividne vytáča a zo všetkého si robí ako by zábavu, nič neberie vážne, neváhajme celkom otvorene povedať, že kňazov čas je príliš vzácny a nesmie sa bezcieľne márniť.

Pri tom všetkom treba byť dobrý. Nikoho nezlomiť, neuraziť, nerozhnevať. Koľko duší sa urazilo, na dlhý čas uzavrelo pre jedno príliš prudké slovo, pre malichernú, nevhodne povedanú vec. Akým duchovným vodcom som

bol doteraz? Dve nebezpečenstvá hrozia: alebo nepripisujem dosť dôležitosti alebo naopak, príliš mnoho času strácam zvyšne.

Čítanie: Nasl Kr III, 11.

Sobota

DUCHOVNÉ VEDENIE (IV)

Iné vlastnosti duchovného vodcu: pamäť. Dôležité; nič neúčinkuje tak na dušu, ako keď dostane osobné smernice. Hovorme s ňou o jej veciach, ukážme o ne záujem, hovorme dôverne o jej prostredí, o jej prácach.

Smysel pre pokrok: »Aké bolestné je počúvať ponosy vysokoškolákov a mladých dievčat, ktoré po skončení internátnych rokov vychádzajú do života, plné nádeje: Neviete mi poradiť nejakého dobrého duchovného vodcu? Chcel by som viesť život, ktorý by nebol neužitočný. Skladal som svoju nádej do toho alebo onoho. Ale pri každej spovedi jeho »úprava« je vždy rovnaká: krátke povzbudenie osláviť zajtrajší sviatok, nejaké pokánie, rozhrešenie a to je všetko.«

Kardinál Mercier pravdivo hovorí ďalej: »Čítajte hymnu na božské spojenie: Pieseň piesní. Z vnuknutia Ducha Svätého je tam opísaný styk Pána Boha so svätým človečenstvom Spasiteľovým, s najsv. Pannou Máriou, s každou dušou, ktorá sa chce dať milovať. Lebo táto dôvernosť s Bohom nie je výsadou, vyhradenou elite. Ak počet tých, ktorí požívajú dokonalú slasť tohto spojenia, je malý, zodpovednosť za to nepadá na Boha, ale obťažuje nás. Sme prizbabelí, nemáme veľkú vieru v lásku. Početné sú duše, ktoré túžia po Bohu: milosť ich k tomu pobáda. Ale len čo predvídajú vo svojich myšlienkach sebazapieranie, potrebné k dosiahnutiu spojenia, ktoré vylučuje všetok egoizmus, len čo si uvedomia, že potlačenie všetkých samoľúbych chúťok, sebalásky, márnivosti je nevyhnutnou podmienkou spojenia s Bohom, ustupujú; a ďalší ich život ubieha

v neprestajnom kolísaní medzi najvyšším Bohom, ktorý ich volá k sebe a medzi ich vôľou, ktorá ich zdržiava. Prečo má Cirkev tak málo duší, rozhodnutých ísť až do konca správnej cesty, ktorá vedie k plnosti spojenia s Bohom? Prečo? Hlavne preto, že my pastieri duší, t. j. ich vodcovia a ich živitelia, nevedieme ich na tučné pastviny a nekráčame rozhodným krokom na ich čele.« (Retraite à ses Prêtres str. 239—240.)

Čítanie: Nasl Kr III, 45.

Štvrtá nedeľa po Veľkej noci

TARDUS AD LOQUENDUM

Buďme pomalí do dôverností v rečiach.

Nebuďme však zas príliš nedôverčiví, ani nesúďme bližných zle.

Buďme rozumno múdri a riaďme sa týmito niekoľkými zásadami:

1. Každá tajnosť, ktorú niekomu sveríme, hneď sa dostane na verejnosť.

2. Človek, s ktorým som dnes vo veľmi dobrom pomere, môže zajtra zmeniť svoj vzťah ku mne. Terézia Avilská, ktorej úsudky boly jasné, hovorí: Dobre pozrite, ako sa ľudia menia a ako sa môžete na nich spoľahnúť; primknite sa k Bohu, ktorý sa nemení.

»Ako sa ľudia menia.« Najmä ženy. Francúzsky kráľ František I. vyryl drahokamom svojho prsteňa tieto slová na obloky kaštieľa. Aj chlapi sa menia. Nie je to previnenie proti láske, keď som si tohto vedomý.

Podľa toho treba aj konať.

Teda vedieť, komu čo hovoríme.

A povedzme len také veci, ktoré — i neskoršie opakované — nemôžu byť nepríjemné ani mne, ani nikomu inému.

Vo vedomí tohto budem nie raz mlčať.

Čítanie: Nasl Kr I, 10.

Pondelok

VEDENIE ŽIEN

Ktosi vytýkal sv. Františkovi Saleskému, z veľkej žiarlivosti, že má veľký počet kajúcnic: »Neviem, prečo sa tak rady točia okolo Vás«, vyčítal to nie bez trpkosti, »nebadám, že by ste im hovorili niečo zvláštneho.« Svätec vtipne odvetil: »Nie je to nič, že si môžu všetko povedať?«

Bolo by potrebné podrobnejšie objasniť mnohé veci o duchovnom vedení vo všeobecnosti a o vedení žien osobitne.

Veď aj ony majú dušu a duševné potreby a teda môžu potrebovať pomoc a duševné osvietenie.

A ďalej, ony sú rodené apoštolky: práve preto, že rady rozprávajú, ak ich naplňuje oduševnenie, majú neporovnateľnú moc získavať duše; ukazuje to i Samaritánka po obrátení.

Ale je jasné, že potreba zdôveriť sa vedie ich často zabúdať na cenu času; kňaz však má aj iné veci na starosti, ako do nekonečna počúvať tie isté dôvernosti, za ktorými často nasledujú také isté stagnácie.

A potom, vplyv ženy nie je vždy zdravý, i keď sa zpočiatku ukazuje celkom nadprirodzený. František Saleský bol svätec, jeho mimoriadna čnosť ho chránila i pred preháňaním i pred nebezpečenstvami styku so ženami. Ja nie som svätec; preto zdržanlivosť, rozumnosť, opatrnosť.

Čítanie: Mt 15, 1—14.

Utorok

SKLENÍK

Žijem všetkým na očiach. Ľudia všetko vidia, vedia, zaznačujú, zhodnocujú, posudzujú. Múry fary a sakristie sú z kryštalu. Nemôžem urobiť ani krok, nemôžem prijať ani jednu návštevu, nemôžem nikoho pozdraviť bez toho, že by sa to nezbadalo. Je to dobré, je to ochrana. Žijem ako by v skleníku.

Je to však i zodpovednosť. Musím vyhýbať všetkému, — samozrejme, nehovorím o tom, čo je samo v sebe zlé alebo menej dobré — i tomu, čo si môžu zle vysvetľovať tí, čo ma vidia, alebo môžu vidieť moje skutky. Dbajme najmä na všetko, čo sa dotýka kňazskej čistoty... Svet neverí, že by kňaz mohol zostať celkom čistý. Nedajme v ničom príčinu na posudzovanie. Podobne aj v spravodlivosti, vo veciach hmotných, peňažných. Svet sa nazdáva, že naša funkcia je len zamestnanie, ktoré donáša príjmy. Nerobme nič takého, čo by ich potvrdzovalo v tejto mienke.

Nebuďme však zato stále napätí, ani plní strachu. Zostávajme celkom »prirodzení«. Zachovávajme celkom samočinne múdru obozretnosť ako vec, ktorá je samozrejmá. Budú ma azda ešte aj vtedy podozrievať, ohovárať. Aspoň sami pred sebou buďme čistí. Neposudzujem prísne kolegu, ktorého neopatrné chovanie — i keď neprávom — vyvoláva úsmevy? Môžeme však zastaviť zlé jazyky?

Nesúďme nikoho, ale sami buďme čo najobozretnejší. V prvom rade preto, aby sme si ušetrili nepríjemnosti, a potom, aby sme dali dobrý príklad.

Čítanie: Nasl Kr I, 4.

Streda

MÚDRA OPATRNOSŤ

O sv. farárovi z Mattaincourt Petrovi Fourierovi sa hovorí, že urobil všetko, aby si zachoval nepoškvrnenú svoju kňazskú česť. Zachovala sa i táto udalosť: Istého dňa akési dievča zlej povesti, urazené prísnosťou, ktorú jej svätý kňaz od istého času prejavoval, vidiac ho vracať sa úzkou uličkou z návštevy nemocného so Sviatosťou oltárnou, postavilo sa tam na takom mieste, kde kalužvody ponechávala len veľmi malé miesto na priechod. Takto — myslela si — bude si ma musieť všimnúť. Ale sa prepočítala vo svojom pláne. Fourier pokojne vstúpil do blata.

Záver: Úbohé dievča sa obrátilo a stalo sa svätým. Pri procese blahorečenia diablov advokát obvinil farára, že preukázal nedostatok úcty ku Sviatosti oltárnej. Pápež rozriešil otázku: »Z dvoch blát, vyhlásil, volil si menej nečisté.«

Spomeňme si príležitostne na tento príklad a na tieto pápežove slová. Hľaďme v prvom rade nekompromitovať to, bez čoho nemôžeme vykonať nič dobrého, totiž nepoškvrnený štít svojej kňazskej cti.

Čítanie: Nasl Kr I, 8.

Štvrtok

VŠETKO PRE BOHA

»Nič neosoží, čo neslúži na rozšírenie kráľovstva Božieho«, napísal P. Aubry istému bohoslovcovi.

A dáva takéto vysvetlenie: »Niet smutnejšieho obrazu ako vidieť, že všetky vlohy, všetko oduševnenie a všetka horlivosť i všetky ostatné prostriedky premárňujú sa na iné než na slávu Božiu. Ak nám dá Boh sto prostriedkov a keď my 95 z nich použijeme na jeho službu a päť pre svoje drobné radosti, päť percent chýba, aby sme boli na správnej ceste.«

Neznamená to, že by sa kňaz azda nesmel rozptýliť, zotaviť; je to niekedy potrebné, veď ani luk nemôže byť vždy napätý; i v záujme samej služby, i kvôli ochrane pred prepracovanosťou, bude dobre niekedy si oddýchnuť.

Ale aj vtedy treba mať pred očami slávu Božiu: nezotavovať sa pre zotavenie, neoddychovať pre oddych a preto, že si to príroda žiada; ale oddýchnuť si, rozptýliť sa preto, že to vyžaduje čnosť múdrosti, aby sme sa potom lepšie mohli venovať spáse duší.

Celý svoj život musíme dať Bohu a apoštolskej práci a i to, čo navonok akosi menej k tomu smeruje, musí byť vskutku ta zamerané.

»Či jete, či pijete«, — či idete na prázdniny alebo oddychujete, — všetko čiňte na slávu Božiu.

Čítanie: Ž 27.

Piatok

SKRYTÉ TRÁPENIA

»Vedzte pretrpieť niečo z lásky k Bohu tak, aby o tom iní nevedeli«, odporúčala Terézia Avilská svojim spolusestrám; a ešte: »Zdá sa mi, že je veľkou nedokonalosťou ponosovať sa pre maličkosti; strpte ich, ak to môžete bez toho, že by ste sa žalovaly. Keď je zlo veľké, ukáže sa samo od seba.«

Samozrejme, múdrosť je vždy namieste. Ale keďže radi zveličujeme vždy viac v smere pohodlia ako ukladania si obetí, dobre je poslúchnuť uvedenú radu. Naväzuje na slová Spasiteľove: »Keď sa postíte, nemajte zamračený pohľad . . ., aby ľudia vedeli, že sa postíte«, že sa umŕtvujete; od sv. Margity žiadal Spasiteľ — pod podmienkou oznámiť to dôverne predstavenej — aby trpela tak, že by to neukázala.

Vyrozprávať svoje utrpenie znamená hľadať jeho zmenšenie; keď to povieme druhým, cítime, ako by sme sa od istej čiastky oslobodili.

Keď otvoríme voňavkovú fľaštičku, to najlepšie z nej unikne. Také dobré a také veľké je — len Boha mať za svedka.

Čítanie: Nasl Kr III, 3.

Sobota

APOŠTOLÁT OBETE

»Ochotne zostanem ešte dvadsaťdva rokov tak, ako som, aby nám dal Pán Boh svätých kňazov«, povedal mladý diakon, ktorému hrozná tuberkulóza kostí navždy prekazila možnosť pristúpiť k oltáru a ktorého ani štrnásť pútí

do Lourdu nevyslobodilo z dvadsaťdvaročného utrpenia v gypse s vrecami. Tento statočný diakon Jozef Girard pochopil význam nútenej nehybnosti, apoštolskú moc ležania a bolestných obväzov, vykupiteľskú moc na posteľ pripútaných ľudí.

Ak staroba zmenšila moju pracovnú schopnosť, alebo navštívila ma choroba, nesmiem si myslieť, že moja apoštolská práca je už znemožnená.

Moja apoštolská úloha vo farnosti sa azda skončila; a ak už ozaj nestačím konať dobro svojim ovečkám, musím sa odhodlať odísť, nesmiem lipnúť na práci, ktorá ma prevyšuje, na spolkoch, ktorým už nevládzem dodávať života; niekedy človek nemá odvahu odísť včas, a preto mnohé farnosti trpia: Musím však dobre vedieť, že i keď prepustím svoje miesto, alebo keď na mieste nie som už tak pri silách, miesto bohatých možností apoštolátu práce, mám nesmierne možnosti apoštolátu obete; nemôžem už pracovať, alebo toľko pracovať; môžem aspoň obetovať svoje bolesti pre dobro duší, a medzi inými i to utrpenie, že už neviem alebo aspoň neviem toľko pracovať. To je vykupiteľskejšie ako všetky moje niekdajšie hádzania udice; vonkajšia činnosť je nútene obmedzená časom a priestorom, apoštolát obete nikdy.

Čítanie: Ž 9.

Piata nedeľa po Veľkej noci

FACTORES VERBI

Nielen »hovoriť«, ale aj »konať« a podľa možnosti i dôjsť k dokonalosti.

Čo je dokonalosť? Sv. Bernard odpovedá takto: »Snaha po dokonalosti je už dokonalosť; usilovať sa dosiahnuť dokonalosť, znamená byť dokonalý. Conatus ad perfectionem perfectio, et studere perfectioni est esse perfectum.«

Aké je to potešujúce! Nežiada sa odo mňa, aby som došiel, ale aby som sa pohol; nežiada sa odo mňa, aby som

bol v cieli (k tomu tu na zemi nikdy nedôjdeme), ale aby som sa vážne dal na cestu. Usilovať sa, v tomto slove je všetko. Snažiť sa vážne, úprimne, účinne. Môžu prísť chyby, chvíle menšej horlivosti. Ak si podržím elán, túžbu napredovať, úprimnú snahu dôjsť, všetko je zachránené a môžem byť pokojný. Boh je spokojný.

Kým vo mne žije nenaštrbený môj kňazský ideál, kým vo mne žije snaha uskutočniť každý deň v praktickej oblasti všetko, čo je možné z tohto ideálu, som na ceste. Podstatné je zachránené. Ostatné je už len otázkou vykonania, ktoré síce nesmiem podceňovať, ale to je predsa podradnejšie. Ak som sa však, naopak, rozhodol posväcovať sa len čiastočne, ak môj ideál stratil na veľkosti, ak moje zameranie k dobru sa odchýlilo nabok, ba ak hádam v každodennom živote ešte azda raz niečo zrobím a inokedy nič, najmä ak zväčša ľahko znášam tento úbytok, vtedy sa už musím znepokojovať. Tu ide už o dobrovoľný nedostatok vôle. Prestávam sa usilovať celou svojou dušou; nie som už teda na priamej ceste k dokonalosti.

Čítanie: Nasl Kr III, 4.

Pondelok

REFRENANS LINGUAM

Nedávno som rozjímal o tomto vážnom predmete. Cirkev sa vracia k nemu vo včerajšom čítaní; i to poukazuje na jeho dôležitosť.

O každom kresťanovi hovorí sv. Peter: »Si quis loquitur. quasi sermones Dei« (1 Pt 4, 11). Ako sa to musí uskutočniť u kňaza!

Vyhýbajme nepotrebným rečiam, zvyšným, zbytočne predlžovaným rozhovorom, pri ktorých sa bez úžitku tára medzi spolubratmi alebo s mládežou, alebo so svojimi ovečkami. Každý pokrstený, a tým viac každý kňaz, bude musieť vydať počet z každého zbytočného slova. Hovoriť

o zbytočnostiach, kým duše čakajú slová spásy, aké to zabúdanie na skutočný život!

Nedovoľujme si nemiestne žarty, dvojsmyselné slová, privoľné reči. »V ústach svetského človeka, poznamenáva správne sv. Bernard, by to mohla byť maličkosť: In ore saecularium nugae, nugae sunt; in ore sacerdotum, blasphemiae.«

Chráňme sa v rečiach všetkého, čo by bolo chybou proti mlčanlivosti alebo láske. Neroznášajme povedačky, ani nestriehnime na klebety a táraniny; nepovedzme nič takého, čo by mohlo niekoho uraziť; osobitne nikdy nehovorme zle o tých, ktorí či na fare alebo inde so mnou spolupracujú.

Čítanie: Ž 26.

Utorok

PETITE

Už nedeľné evanjelium nás vyzývalo k modlitbe.

»Proste. Keď budete prosiť Otca o niečo, dá vám to! Dosiaľ ste o nič neprosili... Proste, a dostanete.«

Dnešné čítanie to zdôrazňuje.

»Modlite sa navzájom za seba. Horlivá modlitba spravodlivého je totiž veľmi účinná. Eliáš bol človek ako my, ale veľmi sa modlil, aby nepršalo na zemi, a nepršalo tri roky a šesť mesiacov. A znovu sa modlil, a nebo dalo dážď.«

Mám dosť viery v moc — všemohúcnosť — modlitby? »Prosíte ako niekto, kto nechce obsiahnuť«, vytýkal Dupont z Toursu mnohým kresťanom.

Povedzme s vierou graduála: »Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia ejus.«

A tu zas prichodíme k evanjeliu.

»Ak voľakoho z vás (ako otca) syn poprosí o chlieb, či mu podá kameň? alebo o rybu, či mu miesto ryby podá hada? alebo ak poprosí o vajce, či mu podá škorpióna?«

A Otec nebeský? Či neprevyšuje jeho dobrota tisíckrát dobrotu všetkých pozemských otcov?

Teda?

V prvom rade my majme vieru v modlitbu. A potom dajme aj svojim ovečkám neprekonateľnú vieru v moc Božiu. Keby som ja veril, verily by to aj ony.

Medice, cura teipsum.

Čítanie: Mt 7, 7—12; 21, 22.

Streda

PATI . . . GLORIAM

Zajtra si pripomenieme nanebevstúpenie Pánovo. Koľko však musel pretrpieť, kým prišiel až ta! »Či Mesiášovi nebolo treba toto trpieť a tak vojsť do svojej slávy?«

Španielsky kráľ Filip II. privolal si pred svojou smrťou hlavného ozdobovateľa paláca Eskoriálu.

»Nepamätáte sa, kam ste dali pred 14. rokmi ten veľký kus dreva, čo zostal z toho, z ktorého sa robil kríž na hlavný oltár a ktorý som vám kázal odložiť?«

Áno, pane.

»Teda z tohto dreva mi urobíte truhlu.«

Krásna myšlienka, jasný symbol. Predsa mi však niečo prišlo na um: urobiť z dreva kríža dosky pre »život po smrti« je dobré; je však niečo lepšie: použiť kríž už »v tomto živote«.

V prípade kňaza je potrebná rozhodne malá oprava týchto slov. Tam išlo o kríž hlavného oltára. Ak ja kňaz chápem svojho ukrižovaného Spasiteľa každej sv. omše, ak chápem, že musím s ním tvoriť jedno nielen titulom svojho duchovného kňazstva v dôsledku svojho krstu, ale ešte viac titulom svojho sviatostného kňazstva, vtedy skutočne nesmiem spraviť zo svojho života iné ako život ukrižovaný: scire Jesum et hunc crucifixum.

Nepripusťme, aby sa všantročilo pod tieto slová niečo, čo ony nehovoria; a zas vložme do nich všetko, čo značia,

bez snívania, bez romantizmu, ale i bez slabosti... po kňazsky.

Čítanie: Nasl Kr III, 18.

Štvrtok

NANEBEVSTÚPENIE

Prežívajme udalosť... viďme... počúvajme.

Pred chvíľou bol ešte tam; rozprával sa s nimi. A teraz... Ich pozdvihnuté oči ho ešte hľadajú, ich ruky chcejúc túžobne sa vystierajú za ním.

Na vyjadrenie bolestných citov malých pastierov Melánie a Maximina v známej skupine la saletskej sochár vyobrazil deti takto: kľačia, ruky majú pozdvihnuté, ako by chcely zadržať obdivuhodnú »Paniu«, ktorá zdvíhajúc sa pomaly vzďaľovala sa od nich.

Ako zobraziť »pohyb«, postoj osôb, vnútorné city duše na vrchu Olivovom?

Keby som ja bol býval v skupine, čo by som bol myslel? Mám hlad a smäd po Ježišovi? Zarmucuje ma myšlienka, že by mohol byť ďaleko odo mňa? Alebo azda uspokojený svetom veľmi dobre sa viem cítiť i bez neba?

Mám Ježiša pri sebe vo svojom kostole, v kaplnke. Rád ho navštevujem, rád zotrvávam v jeho prítomnosti? Je to ten istý Ježiš, ako pri nanebevstúpení. Človek by povedal, že to neverím.

Umocnime svoju vieru tak, že posilníme svoju túžbu po Ježišovi.

Čítanie: Sk ap 1, 1—15.

Piatok

NEBO

Apoštoli stáli ešte pod dojmom zázračného odchodu svojho Učiteľa: oči mali pozdvihnuté k nebu a skúmali neprístupné končiny, do ktorých Ježiš odišiel navždy.

Sledujme smer týchto pohľadov.

Čo je nebo, do ktorého Ježiš odišiel? Sv. Ján a sv. Pavol nás predišli: nijaké naše zemské slovo nevie nám ho predstaviť: Nec oculus vidit, nec... Neque longitudo, neque...

Čo hovorí dogma? Že je tam dvojaká blaženosť: blaženosť podstatná a blaženosť pridružená.

Blaženosť podstatná: Vidieť Boha z tváre do tváre! Nie je div divov? A ja som taký hrubý, tak málo pripravený pochopiť nevídanú nádheru, že aj pri týchto slovách ostávam chladný. Ja biedny, úbohý, neschopný... Ako sa priblížiť, čo aj len zdiaľky, ku skutočnosti?... Myslime na svätých, trpiacich na zemi pre túžbu vidieť Boha a volajúcich pri smrti: »Konečne ťa uvidíme, Pane« (sv. Terezka Ježiškova), — alebo na duše z očistca, konečne vyslobodené z kráľovstva tmy a povolané vstúpiť do svetla. Hlavná muka očistcová je: vedieť, že človek je stvorený pre Boha, pre videnie Boha, a nemôcť sa ešte vrhnúť do jeho náručia. Nebo je ukončenie tohto utrpenia.

Blaženosť pridružená: V tomto svetle Božom uvidím všetko ostatné.

V prvom rade sväté človečenstvo môjho Ježiša.

Máriu...

Anjelov, svätých, všetkých, ktorí predo mnou prišli do slávy. Aký sviatok... a bez konca.

Čítanie: Nasl Kr III, 48.

Sobota

»V TOM ČASE BOLI OBRI«

Komu sveril Pán starosť o evanjelium v predvečer nanebevstúpenia?

Dvanástim ľuďom.

Kto boli títo ľudia? Obri. Nie postavou, ale duchom.

Úbohí dvanásti rybári na jazere neboli, pravda, takí od prírody. Myslime na ich nevedomosť, na ich rodenú neschopnosť. Poznajú svoje zamestnanie: lov rýb, svoje siete,

svoje brehy. Okrem toho: nič. Tak slabo boli vystrojení na dobytie sveta.

A nemôžeme povedať ani to, že by sa azda boli veľmi zmenili vplyvom dôverného styku s Učiteľom. Pravda, nasledovali ho smelo, verili v neho, milovali ho; ale ukázali i veľkú neznalosť ciest Božích a úmyslov Spasiteľa Ježiša, prejavili malicherné ambície, zrejmú zbabelosť v záhrade Getsemani a cez umučenie, Peter v prvom rade . . .!

A predsa s týmito dvanástimi mužmi začína sa evanjeliové dobývanie sveta; ich nadprirodzenú výchovu, ktorú Spasiteľ nemohol celkom dokončiť — v ktorej skoro stroskotal — doplní a zdokonalí Duch Svätý o niekoľko dní.

A potom?

Potom títo mužovia zapália svet. Nič ich nezastaví, ani prekážky, ani prenasledovania, ani hrozby smrti. Non possumus non loqui. — Nemôžeme nehovoriť. Musíme ohlasovať evanjelium až na kraj sveta. — Obri.

A ja? Obor či trpaslík? Svojím pôvodom, svojimi prirodzenými vlastnosťami, svojou mravnou hodnotou azda trpaslík a to najmenšieho druhu. Ale tu je moje kňazstvo. Posvätilo ma za »obra«. Aké poslanie dostali apoštoli, práve také dostal som i ja. Milosti turíčnych sviatkov i dnes ešte musia obnoviť vo mne vzpruhu mojej horlivosti. Nemám právo byť malým alebo priemerným kňazom . . . Nie, nie, musím byť z rodu obrov!

Čítanie: 2 Tim 1, 6—18; Gen 6, 4.

Šiesta nedeľa po Veľkej noci.

POCHOPME PRENASLEDOVATEĽOV

Prekvapujúce sú slová Spasiteľa: »Príde čas, keď každý, kto vás zabije, bude sa nazdávať, že tým slúži Bohu.«

Tak ľahko si namýšľam, že tí, čo bojujú proti mne alebo proti Cirkvi, sú celkom zjavne ľudia zlomyseľní.

Nie. Možno sa nazdávajú, že dobre robia. My posudzujeme skutky a tie isteže sú zlé; bolo by však treba poznať úmysly; a úmysly sú azda dobré. »Vylúčia vás zo synagóg«, budú sa usilovať škodiť vám, hatiť vašu činnosť. Myslíte, že je to nenávisť, fanatizmus. Možno; ale vzpomeňte si na slová Ježišove, že i pri takomto konaní sa azda nazdávajú, že slúžia Bohu, obsequium se praestare Deo.

Čo robiť cez prenasledovanie — či ide o úradné alebo skryté prenasledovanie, verejné alebo súkromné, tajné alebo otvorené?

V prvom rade nevidieť hneď zlý úmysel. Poľutovať, pravda, skutky a usilovať sa čo najlepšie ich ospravedlniť; ale nehľadať zlé úmysly; v pravom smysle slova nie je to podľa evanjelia.

Neodpovedať násilím na násilie, na zaliečanie zaliečaním, na vojnu nožom vojnou nožom.

Odpúšťať.

A potom prosiť Otca, aby im odpustil, lebo často »nevedia, čo robia«, alebo si myslia, že dobre robia. »To budú robiť preto, lebo nepoznali Otca, ani mňa.« Ich zlom je nevedomosť, nedostatočné informácie. Osvietiť bez hnevu, bez trpkosti. Byť trpezlivý. Tým viac milovať tých, ktorí mi chcú zle, lebo myslia, že robia svätú vec, keď mi robia nepríjemnosti, alebo bojujú proti mne.

Čítanie: Sk ap 26, 9—20.

Pondelok

NEBO NA ZEMI

Keď čítame, alebo napíšeme slovo »nebo«, hneď myslíme na nebo tam hore.

Prečo nemyslíme v očakávaní nebeskej slávy i na to druhé nebo, v základe to isté, len bližšie, na nebo milosti?

Dobre to povedala Alžbeta, karmelitánka: »Našla som nebo na zemi, lebo nebo je Boh a Boha mám vo svojej duši.«

Keď máme milosť posväcujúcu, Boh prebýva v nás. A pripomína nám to nielen pokorná karmelitánka, tvrdia to aj najslávnejší teologovia vyjadrujúc takto najjasnejšie učenie Cirkvi.

»Čo je kresťanský život?« — pýta sa P. Gardeil.

Je to život Boží — myslím tým život, ktorý žije sám Boh v sebe a ktorý vlial Boh do človeka, pravda, prispôsobený jeho schopnostiam...

Facie ad faciem, z tváre do tváre — to je oslávenec. In speculo — zďaleka, v zrkadle — to je kresťan. Ale sám život je ten istý. Život kresťanský je večný život už začatý. Už tu na zemi začína sa božský život.

O tomto by sme mali byť silne presvedčení. My pozeráme na kresťanský život ako na život pozemský v jeho prítomnom obsahu a ta na druhý svet umiestňujeme veci božské. A z tohto sa rodia v mnohých kresťanských dušiach dve čiastky v našom živote: jedna, ktorá jediná platí a ktorou je pre nás tento život, život spočívajúci v sledovaní cieľov a radostí tohto sveta; druhou čiastkou života je tá, na ktorú treba tiež pamätať so zreteľom na budúcnosť, lenže tá budúcnosť je taká ďaleká, že si myslíme, že máme ešte vždy dosť času neskoršie na to myslieť.

... Je najvyšší čas vrátiť sa k skutočnejším myšlienkam... Pravda je skrytá v týchto niekoľkých slovách: Kresťan, vedz, že už tu na zemi máš žiť životom, podobným životu samého Boha, že prítomný život je život božský. Carissimi, nunc sumus filii Dei (1 Jn 1, 1—12).

Čítanie: 1 Jn 2, 1—17.

Utorok

INCHOATIO GLORIAE, GRATIA

Nikdy nemôžem dosť zdôrazniť túto myšlienku: posväcujúca milosť je začiatok slávy. Tak to hovorí sv. Tomáš: »Gratia nihil aliud est quam inchoatio gloriae in nobis.«

Príliš často hovoríme, že po skončení života pôjdeme do neba; v skutočnosti nebudeme sa musieť premiestiť, aby sme našli Boha. Duša v milosti má Boha, ale nejasne. Čo je vlastne nebo? Podstatne omnoho viac ako miesto: stav, stav duše, ktorá po skončení pozemského života v milosti Božej a neprekážaná už clonou smyslov, odhalí vo svetle Boha, ktorého nosí v sebe. Nebude potrebovať ísť k Bohu, ale ani Boh nemusí prísť k nej. Majúc Boha už v sebe jednoducho sa dostane do stavu »vidieť« ho, odhaliť ho naplno, a už tým ho požívať. Nebo nie je v tom, že niekto, kto ho nevlastnil opúšťajúc zem, dostane Boha, ale v tom, že ten, kto opustí zem majúc Boha, bude uschopnený požívať Boha, ktorého mal už tu na zemi. Inými slovami: nebo nie je obdržanie Boha, ale obdržanie svetla, ktoré pomôže požívať Boha, ktorého už predtým človek mal.

Náš údel je jeden. Podľa svojej budúcnosti môžeme súdiť o prítomnosti.

Nemáme úroky kapitálu, máme kapitál. Tento výraz ukazuje cestu. Dub vysvetľuje žaluď, z ktorého pochodí. »Aby dub bol dubom, žaluď musí byť žaluďom, t. j. nie dubom v malom, ale dubom v potencii. Práve tak, ak má človek raz byť bohom, t. j. účastným na živote Božom, už tu na zemi v istom smysle musí byť Boží s takým rozdielom, aký rozdiel je medzi semenom a z neho vyvinutou vecou. Naša blaženosť v nebi bude taká, akú sme začali požívať tu na zemi.« (Sertillanges: L' Eglise I, 29 a 40.)

Čítanie: Nasl Kr III, 55, 6.

DVE NEBESIA

Tu dolu a tam hore. Tu nebo milosti, tam nebo slávy. Myslíme azda, že ich nemožno porovnávať. Ak predsa urobíme paralelu a dobre nad tým rozmýšľame, vyznie to v neprospech neba tam hore.

Jemno poznamenáva sv. farár arský: »V jednom ohľade sme skoro šťastnejší ako nebešťania, lebo oni môžu len užívať úroky, my však môžeme každú chvíľku svoj kapitál zväčšovať.«

D' Argentan (žil v 17. storočí) rozvádza túto istú myšlienku: »Ó, blahoslavení obyvatelia neba, nemyslite, že len vy žijete životom Božím; lebo i keď sa nepríjemné vyhnanstvo, v ktorom stenáme, volá krajinou a údolím smrti, predsa aj my žijeme životom Božím práve tak ako vy. Vy ho vidíte jasne, my pevne veríme v neho; vaše jasné videnie je veľmi isté, ale práve tak istá je naša pevná viera: ani jedni, ani druhí nemôžeme sa sklamať. Milujete jasnosť svojho videnia, a to je vaším potešením, my milujeme tajomnosť svojej viery, a tá nám je osožná. Vy duše sväté, ktoré prebývate v nebeskom Jeruzaleme, vy už požívate Boha, my zas dúfame v to. Vaše požívanie, ktoré vás plne uspokojuje, vás stavia do večného pokoja, a naša nádej, ktorá nás posilňuje, povzbudzuje nás neúnavne a s radosťou pracovať, aby sme k tomuto požívaniu došli. Je pravda, keď sa nádej hneď nespĺňa, zarmucuje dušu, ale je to zármutok, ktorý potešuje. Blahoslavená duša, ktorá by nemala iný zármutok na zemi, len ten, že ešte nedošla k plnému požívaniu Boha... Konečne vy blahoslavení neba, vy milujete Boha veľmi dokonalou láskou; ale my na zemi máme zas tú výhodu, že ho milujeme takou istou láskou: láska nebeská a láska na zemi nie sú rozdielnej povahy. Vaša láska je mierou vašej blaženosti v nebesách, naša láska je tiež mierou našej blaženosti na zemi; vaša láska však už

dosiahla cieľ, ktorý nemôže rásť; naša láska je však ešte na ceste, môže sa ešte vždy zväčšovať, vždy rásť, vždy sa viac zdokonaľovať.«

Čítanie: Nasl Kr II, 7.

Štvrtok

PERSEVERANTES IN ORATIONE

Ježiš povedal apoštolom: »Iďte... kážte evanjelium!« Čo urobili? Bez meškania pripravili sa na odchod? Jediná chvíľka, odtrhnutá apoštolátu, bola by nenapraviteľnou stratou... Rýchlo, rýchlo na cestu!

A jednako nie! Pozrite ich! Zotrvávajú jednomyseľne na modlitbách vo večeradle.

Ale veď svet hynie! Duše nás čakajú! Načo toto odkladanie? Ponáhľajte sa!

In oratione. Nebežia, kľačia. Perseverantes. Neponáhľajú sa s modlitbou, ani nezapínajú kapsy. Nie, nie, na modlitbu treba čas a musí sa odbavovať deň po deň.

A mne tie tri dni duchovných cvičení zdajú sa takými dlhými! Tak dlhými... a tak zbytočnými! Lebo, konečne, čo všeličo by sa dalo urobiť za ten čas...

A mne sa zdá takým dlhým čas venovaný každé ráno rozjímaniu... Ozaj, či mám každé ráno čas na rozjímanie?

A ja chcem dobyť svet?... Dobyť aspoň svoju farnosť?... Akými prostriedkami? Inými ako apoštoli? Bez umiestenia rozjímania, modlitby, vytrvalej modlitby na začiatok svojej apoštolskej práce?

Dobre spojme tieto dva rozkazy: »Iďte... kážte«, a »Perseverantes in oratione.« Toto zaisťuje úspech cnoho.

Čítanie: Nasl Kr III, 1.

Piatok

VNÚTORNÝ ŽIVOT

»Čo je vnútorný život kresťana? Spasiteľ nám to objasnil v obdivuhodnom rozhovore vo večeradle, ktorý predchádzal ustanovenie eucharistického tajomstva: »Ostávajte teda vo mne a ja vo vás! Manete in me et ego in vobis!« (Jn 15, 4.)

Hľa, vnútorný život kresťana. To je vzájomné prenikanie duše a Boha v Kristu Ježišovi. Práve týmto jasno sa líši vnútorný život kresťana od života sobranosti, rozmýšľania, mravnej učenosti, aký odporúčali niektorí filozofi a najmä stoici. I oni nám síce hovoria: Vstúpte do seba, nebuďte vždy mimo seba, mimo svojho svedomia, hračkou ilúzie a vonkajšku, korisťou vírov viditeľného sveta. Soberte sa, poznajte poklady svojej duše. Tieto múdre rady sú spoločné filozofii ľudskej a filozofii božskej; ale je veľký rozdiel medzi nimi. Mudrc, ktorý vstúpi do seba, nachádza v sebe len seba samého. Pokrstený človek, ak si je vedomý božských pokladov, ktoré sú v ňom, nevstupuje do seba, aby tam našiel len seba samého. Ale hľadá tam Boha a nachodí ho v najskrytejšom kútiku. Ak sa uchyľujeme do seba, robíme to, aby sme našli božského hosťa, ktorého vyhnal odtiaľ hriech, ale ktorého ta znovu priviedlo vykúpenie. Boh vskutku prvý sa zmocnil ľudskej duše; prvý ju navštívil z lásky v dňoch jej nevinnosti a uzavrel s ňou smluvu, v ktorej sa prejavila láska spojená s dobroprajnosťou k človeku: nevďačnosť a vzbura narušily túto smluvu a na jej obnovu bolo treba nie menej ako sostúpenie Boha s neba, vtelenie Slova« (Mons. ď Hulst: Retraite pascale, 1896).

Kristus po nanebevstúpení posiela nám Ducha Svätého; božský život je znovu obnovený, môže sa znovu rozširovať po zemi, znovu získaný všetkou krvou Kristovou.

Naširoko otvorme svoje srdcia pre vyliatie Ducha Svätého.

Čítanie: Nasl Kr II, 5.

Sobota

PARACLITUM DABIT

Svätodušné sviatky sú sviatkami celého spoločenstva kresťanského, celej Cirkvi, — ale i sviatkami duše každého pokrsteného — dulcis hospes.

Prehĺbme podľa svojej chuti jeden či druhý bod. Viac sa hovorí o sviatku celej Cirkvi. Preto hlboko rozjímajme o druhom bode: Nescitis quia templum Dei estis et Spiritus Dei habitat in vobis.

Toto ponímanie ľudskej duše ako chrámu bolo také obľúbené u prvých kresťanov, že v liste, pripisovanom sv. Barnabášovi, pôvodca takto dôvodí: »Jeruzalemský chrám bol zničený, už nejestvuje... Potešte sa; je iný chrám Boží. Pred prijatím viery naše srdce sa podobalo budove postavenej ľuďmi. Ale, hľa, Pán si chce postaviť chrám hodný jeho veľkosti. Odpustením hriechov stali sme sa novými ľuďmi, celkom novým stvorenstvom. Boh skutočne prebýva v nás a v chráme nášho srdca... Hľa, duchovná stavba, ktorú si postavil Pán.«

Pri rozjímaní o nanebevstúpení sme povedali: »Naša duša je nebo.« Je ona nebo, opravdivý svätostánok, lebo obsahuje Pána neba: Otca, Slovo a Ducha Svätého. Môžem rozjímať o všetkých troch Božských Osobách alebo o niektorej z nich. Keďže Duchu Svätému sa zvlášť pripisuje posväcovanie duší, na neho myslime cez svätodušnú dobu.

Čítanie: Nasl Kr III, 16.

III

OD DUCHA SV.
PO ADVENT

TESTIMONIUM REDDIT

»Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei« (Rim 8, 16). Duch Svätý dosvedčuje v chráme mojej duše, že som dieťaťom Božím. Moja duša je miestom neustálej bohopocty.

Len najvyšší kňaz smie vstúpiť do svätyne svätých a konať obetu.

Sú vo mne hlbočiny, ktoré si vyhradzuje Duch Svätý a kam len on sám smie vojsť. V tomto skrytom mieste prebýva skrytý Boh.

Tam, kde prestáva svetský huk, kam nepreniká ani telo, ani svet, predsa niekto je.

Viem o tomto? Verím to? Myslím na to?

Adela z Cicé, ktorá cez francúzsku revolúciu spolu s P. de Clorivière založila spoločnosť dcér Panny Márie, povedala: »Daj mi, Bože, milosť, aby som ťa nestratila s očú ani na jediný moment v tomto svete až do tej chvíle, kým odídem prebývať do tvojho príbytku. Príď do môjho príbytku, prebývaj v ňom, ja ti dám prístrešie dočasne, ty mi dáš miesto vo večnosti.«

Bez osobitnej milosti nie je možné mať vždy pred očami v myšlienkach a v pamäti božského hosťa. Prosme Boha, aby sme aspoň:

— hriechom nestratili božského hosťa,

— aby nás natoľko priťahoval k usobranému životu, žeby sme sa naučili vždy lepšie a častejšie myslieť na Boha.

Čítanie: Sk 19, 1—8.

Pondelok

JUSSIT EOS BAPTIZARI

Myslím pri vysluhovaní sviatosti krstu na zázrak, ktorý konám, na div, ktorého som tajomným a vznešeným nástrojom?

Chráňme sa rutíny. Všetko konajme s vierou, vždy mladou. Najmä krst.

Krst je osobným svätodušným sviatkom každého kresťana. Ten istý Duch Svätý, ktorý kedysi sostúpil vo večeradle na celú Cirkev, sostupuje pri krstnom obožštení na každého osobitne.

Nezasluhujem si azda i ja kňaz výčitky súčasného spisovateľa: »Pri krste sostúpila na nás Najsv. Trojica, musela však dlho čakať, kým sa naše svedomie prebudilo. Po niekoľkých rokoch sme konečne prešli z detského veku do toho, keď náš rozum a naše srdce vstúpily do styku s ňou. Bohužiaľ, tak sme zaujatí mnohými vonkajšími vecami, ktoré si vôbec nezasluhujú našu pozornosť ..., že sme stratili mnoho času, že ešte aj teraz toľko času strácame bez toho, že by sme si ju všímali, sme rozptýlení mimo svojho duchovného príbytku. Nikdy nežijeme vo svojej duši a ešte menej s Bohom. I o nás platí východné porekadlo, ktoré v takomto prípade povedal starý Maimonid a ktoré veľmi rád opakoval P. Saint-Jure: 'Syn Aben-Qomara je ešte vonku'« (Joret, Notre intimité avec Dieu).

Nech mi každý krst pripomína môj krst, nech ma upamätúva na tajomné, ale božské svätodušné sviatky prvých dní môjho života.

Koľko pozornosti som venoval odvtedy Duchu Svätému, ktorého som prijal?

Čítanie: Nasl Kr II, 6.

ACCIPIEBANT SPIRITUM

Dostali sme najskvelejší dar. Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum qui datus est nobis (Rim 5, 5).

»Láska nie je najväčším darom božskej lásky. Je výslednicou, ktorej princípom je božská osobnosť Ducha Svätého. Sv. Trojica nevlieva do nás lásku bez toho, že by nám nedala súčasne žijúcu osobnosť, v ktorej Otec a Syn sa navzájom večne milujú i nás milujú.«

Kardinál Mercier povedal svojim kňazom: »Už nepatrím sebe, už nie som pánom nad svojou dušou; Duch Svätý vo mne oddáva ma Bohu a dávajúc sa mne dáva mi Boha. Oddanie je vzájomné. Je užšie ako medzi dvoma priateľmi, hlbšie ako medzi manželom a manželkou. Duch Svätý vnukol Pieseň piesní, aby oslavovala toto spojenie. 'Môj milý je môj, a ja som jeho, hovorí duša milujúca'.«

»Dilectus meus mihi et ego illi« (Pies 2, 16). Žalm 44 Eructavit cor meum je svadobná pieseň. Medzi dielami Božími, hovorí sv. Tomáš, sú tri neprekonateľné veľdiela: hypostatické spojenie, materstvo Matky Božej, dokonalé spojenie duše s Bohom.

Možno na toto tajomstvo pozerať a zostať chladným?«

Ó, áno, viem sa dívať na podobnú nádheru a zostať studený. Svätodušný oheň ma neoslepuje.

Tohoročné svätodušné obdobie musí priniesť zmenu.

Čítanie: Nasl Kr III, 23, 1.

Streda

TICHÝ »DUCH«

Nieremberský jezuita sa pýta: »Aká nevďačnosť by to bola, keby Syn Boží vstúpil do vášho domu a chcel by tam prebývať spolu s vami tak, ako žil dlhé roky s P. Máriou

a sv. Jozefom, a keby ste sa vy z vďačnosti za túto milosť ani na chvíľku nepozreli naňho cez celý deň! Lenže Duch Svätý je nielen vo vašom dome, ale i vo vás a prejdú celé dni, že sa naňho nepozriete!«

Prečo som nie pozornejší k tichej práci, ktorú koná Duch Svätý vo vnútri mojej duše?

Veľmi výstižné sú slová P. Aubryho: »Nepočuť často v duši kresťana — i pri malých ľudských biedach, ktoré tiež chcú pracovať a robiť svoj huk — vnútorné šumenie Ducha Svätého? Zabudnúc niekedy na ťarchu a šírku nášho pozemského tela a na hrubosť našich smyslov pýtam sa, či by sme nepočuli priložiac si ucho na prsia dobrého kresťana, kým spí a kým teda jeho duša nie je vyrušovaná a zmietaná starosťami sveta, či by sme nepočuli v hĺbke jeho pľs ľahké šumenie, nebeské chvenie Ducha Svätého, ktorý tam koná svoju prácu a ktorý ju nikdy neprerušuje, iba keď ho naše hriechy prinútia zastaviť na čas činosť. Nie, naše uši sú prihmotné, aby zachytily tieto vnútorné zvuky; majme však aspoň dosť živú a dosť citlivú vieru, aby sme nezabudli, že Duch Svätý je blízko nás, je v nás a že táto krásna nadprirodzená práca sa koná; usilujme sa najmä očisťovaním duše vždy viac odstraňovať prekážky, ktoré sa stavajú do cesty krásnym prácam Ducha Svätého tak, ako keď dieťa ide čičrať nejakou palicou do včelieho úľa.«

Čítanie: Nasl Kr III, 25.

Štvrtok

SCIENTIAM HABET VOCIS

. Keď čítame v evanjeliu o Duchu Svätom, napr. pri Zvestovaní, pri Kristovom krste, na Ducha Svätého, vidíme, že sa zjavuje v tichosti.

Syn predniesol učenie ľudskými ústami. Príležitostne hovorí Otec. Duch Svätý však nikdy. Akosi rád sa zjavuje bez všetkého huku slov.

Ale pritom tento tichý Učiteľ tichosti je zároveň učiteľom účinného slova.

On učil prorokov, týchto hlásateľov Starého zákona, poslaných oznamovať svetu budúceho Spasiteľa a zachovať Izraela na pravej ceste. A Credo hovorí o ňom »hovoril skrze prorokov, locutus est per prophetas«. On sám nehovorí, ale dáva dar slova.

On oživuje v našich srdciach každú pravú modlitbu a povzbudzuje nás volať k Bohu: Abba, Pater, Otče, Otče! (Gal 4, 6.)

On vnuká všetku apoštolskú horlivosť a dáva kazateľom spásy smelosť hlásať evanjelium i v prítomnosti nevšímavých alebo nepriateľských zástupov, — non possumus non loqui, alebo pred sudcami: »Suggeret vobis omnia.«

Aké poučenie z tohto čerpať?

Moje slovo musí sa opierať o tohto tichého Učiteľa. Musím byť najprv človekom mlčania, aby som mohol byť človekom presviedčajúcim, a ak treba výrečným. Bez predbežného styku vo vnútri svojej duše s Duchom, ktorý je tam, nenájdem slová, ktoré by získavaly, prízvuk, ktorý by vedel pohnúť. Ak panuje vo mne láska, získam srdcia: eructavit cor meum verbum bonum (Ž 44, 2).

Len Duch Svätý, veľký učiteľ tichosti, je učiteľom víťazných slov, scientiam habet vocis (Múd 1, 7).

Čítanie: Nasl Kr III, 27.

Piatok

SPIRITUS FORTITUDINIS

Niet svätosti bez rozvinutia čnosti sily. Žiť je bojovať; udržať sa znamená bojovať; rásť značí bojovať.

Pretože som kňaz, nie som zato oslobodený od pokušenia. Žiadostivosť je vo mne tak ako aj vo všetkých iných. O niečo mám viac ako ostatní, a to hojnosť milosti, akú jednoduchý veriaci nemá. V deň môjho diakonátu bis-

kup kladúc ruky na moju hlavu povedal nado mnou slová: »Accipe Spiritum Sanctum ad robur, ad resistendum diabolo et tentationibus ejus.«

Ako kňaz musím sa viac než ostatní brániť nielen proti možným útokom zvnútra, ale i proti úskokom diabla a proti egoizmu v dušiach, ktoré sú mi sverené. Kto mi dá sily vydržať i proti zlobám a slabostiam, proti dojmu opustenosti a neúspechu, proti ťažkostiam, ktoré neprestávajú, ba azda sa zväčšujú?

Akú mravnú silu musí mať kňaz, i keď mu v tom okolnosti pomáhajú, aby vytrval pevne na svojom mieste!

A tobôž kňaz, ktorému okolnosti sú nepriaznivé a ktorý stráca, alebo sa mu aspoň zdá, že stráca pôdu!

Vtedy treba myslieť na Ducha Svätého, na Ducha sily, ktorý veje, kam chce. V deň, keď on bude chcieť, všetko sa skloní. Spiritus fortitudinis et sanctitatis. Treba byť svätým; silu Božiu dostanem.

Rozjímajme ticho napr. nad takýmito slovami: »Aké krásne poslanie, byť sám, celkom sám v meste mŕtvych duší, ktoré sa však ešte dajú zachrániť! Niet vyššieho ideálu, vznešenejšieho povolania ako preto byť kňazom, aby sme zabránili panovanie diabla na zapadnutých ostrovkoch! Nie je to viac hodné ako všetky lásky, všetky životy, všetky námahy, všetky slzy, všetka krv?« (Jacques Debout.)

Čítanie: Jn 3, 7—11.

Sobota

VELEBNOSŤ BOŽIA

Jansenisti mali snahu, prepínať ju aspoň v živote. Ale pre lenivosť, starý návyk, zakorenenú ľahostajnosť robím azda také poklony pred Bohom, v ktorých je len veľmi málo úcty.

Kedykoľvek hovorí sv. Ignác o Bohu, volá ho Deus ac Dominus noster! Boh je pre neho nekonečne dobrý Otec;

áno, to je pravda; ale aj najsvätejší Učiteľ, Pán. Vyslovenie mena Božieho vyvoláva hneď myšlienku na najvyššiu Velebnosť Božiu.

Trescem — a celkom správne — školské deti alebo miništrantov, ktorí vstupujú do kostola so smiechom, rozprávajúc sa, ktorí sa neprežehnajú, nepokľaknú. Myslel som na to, aby som aj ja úctivo vstupoval do kostola ako človek, ktorý vie, kto je tam a v čom sa nachádza? Prechádzajúc popred svätostánok kľakal som si vždy sväto, s vierou, v duchu poklony? Nerobil som niekedy taký bezvýznamný pohyb, z troch štvrtín obrátený k sakristii, viac zaujatý nejakým odpadnutým uschnutým lístkom kvetu alebo pavučinou ako Pánom a Učiteľom, ktorý ma čakal, počítal na moju lásku a poklonu plnú viery?

Nebolo mi to jedno, že sa rozprávalo v kostole, ba azda ešte aj ja som povedal bez všetkého dve-tri slová jednému-druhému, zatiaľ čo by bolo bývalo omnoho vhodnejšie ísť priamo do sakristie? I tam som azda dovoľoval krik alebo nie dosť tichý rozhovor!

Keď sa dávam do breviára, začínam ho úctivým sprítomnením Boha? Keď si ho odbavujem, myslím na to, že sa modlím?

Viac sa preniknime myšlienkou na Velebnosť Najvyššieho!

Čítanie: Ž 104.

Nedeľa

NAJSVÄTEJŠIA TROJICA

Hovorí sa, že sv. Ignác z Loyoly často opakoval ako najobľúbenejšiu strelnú modlitbu slová: »O beata Trinitas!«

Majme veľmi úprimnú úctu k Bohu, k Najsv. Trojici. Výstižne povedal ktosi: Či nie je Najsv. Trojica najväčším svätým v nebi? Cirkev nezakazuje nijakú pobožnosť: k sv. Antonovi, Terezke Ježiškovej, ale si žiada, aby kaž-

dá bola na svojom mieste. Musíme zachovávať hierarchiu hodnôt; na prvom mieste je úcta Boha, Najsv. Trojice.

Pripomína mi to vždy znak kríža. Prví kresťania hovorievali: »Obkľúčiť sa znakom kríža.« Miesto toho, že by sme nemysleli na nič, keď sa prežehnávame, alebo že by sme síce mysleli na Boha, ale na Boha ďalekého, prečo by sme nemysleli na Boha, ktorý je prítomný v mojej duši milosťou?« V mene Otca..., ktorý je tu, vo mne, v najväčšej hĺbke mojej bytosti..., i Syna..., ktorý je tu atď...«. Znak kríža nech je účinným a ľahkým prostriedkom pripamätovania si prítomnosti Božej vo mne.

Mám na to i všetky Gloria Patri svojho breviára. Gloria Patri je chválospev, ktorý dal sv. Hieronym na čelo jedného listu pápežovi Damazovi. Tomuto sa tak zapáčil tento chválospev, že sa rozhodol vložiť ho do ofícia na koniec každého žalmu. Nemôžem myslieť na všetky slová breviára; soberme sa aspoň pri každom Gloria Patri a využime ho ako znak kríža.

Pamätajme ďalej, že breviár je podelený na hodinky, tri a tri hodiny; i týmto chcela Cirkev neustále upamätúvať na Najsv. Trojicu.

Znak kríža, Gloria Patri, strelná modlitba O Beata Trinitas.

Čítanie: Nasl Kr I, 21.

Pondelok

JA SOM PÁN BOH TVOJ...

Medzi všetkými čnosťami kňaza musí osobitne žiariť čnosť nábožnosti. Kňaz je religiosus v takom smysle, ako hovoril Olier, t. j. človek poverený sprostredkujúcim kultom, spojkou medzi Bohom a ľudstvom.

Áno, Boh má právo očakávať od neho dokonalú poctu, ktorá sa mu často odopiera.

Človek so svojej strany chce v ňom vidieť dokonalý vzor stykov stvorenia s Božstvom.

U kňaza má všetko privádzať k poklone Velebnosti Božej, k úcte Božej prítomnosti. Kňaz musí byť všade človekom Božím, živou pripomienkou veľkosti, svätosti Boha, ale najmä pri oltári! Bohužiaľ, práve pri oltári často sa ukáže nedostatočne nábožný, aspoň svojím správaním, v celom svojom vonkajšku. Jediný liek: duch viery, rozjímanie. Obrazy sa vtláčajú do nás. Jeden by mi mal byť domácky, a to stretnutie Mojžiša s Bohom na vrchu Sinaji. Protestanti a jansenisti majú priveľmi pred očami myšlienku na hroznú vznešenosť Najvyššieho. My azda zas nie dosť. Boh nie je len dobrý. Je tiež spravodlivý, hrozný, svätý.

I ja som sa stretol s Bohom na vrchu Sinaji. Moja vysviacka nebola nič iné. Akým hrozným sa mi vtedy zdalo poslanie, ktoré som sa odvážil prijať. Ležiac na dlažbe cítil som Velebnosť Božiu doliehať na moje slabé plecia. Boh hovoril ku mne skrze môjho biskupa. Dával mi zákon, uzavieral so mnou smluvu. Boly plamene: plamene Ducha Svätého; značily ma nesmazateľným znakom; sľuboval som, prísahal som; moje sľuby vystupovaly ako obeť k Najvyššiemu.

Myslime na to, keď pristupujeme k oltáru.

Čítanie: Nasl Kr I, 22.

Utorok

IN COELIS

V máji a júni slávia sa tri krásne sviatky: Nanebevstúpenie, Ducha sv., Trojice.

Nie je už reč o zemi. Od adventu sme si pripomínali »descendit de coelis«. Slovami ascendit in coelum vyzdvihli sme sa k tajomstvu, ktoré sv. Pavol volá tretím nebom.

Betlehem, Nazaret, brehy Tiberiadského mora, jeruzalemský chrám s udalosťami verejného života Ježišovho,

Golgota, toto všetko — i keď priestorove i časovo je ďaleko odo mňa, predsa je mi blízke v porovnaní s divmi toho sveta, ktorý mám teraz podľa liturgického roku preskúmať.

Nec oculus vidit, nec auris audivit...

Neque longitudo, neque latitudo, neque profundum...

Nič pre obrazotvornosť, nič pre smysly, všetko je v plnom svete neviditeľna.

Ako skúmať tajomstvo? Pre štúdium svätých miest môžem si pomôcť zemepisom, cestopismi, spomienkami alebo historickými rozpravami. Kto mi však bude nápomocný v tomto? Azda niektoré príručky. Ale ešte bližšie sú mi knihy, a ľahšie sa k nim aj dostanem, ktoré vysvetľujú hlboký význam liturgie. Rozjímal som už niekedy ozaj hlboko o Gloria in excelsis zo svojej sv. omše, o prefáciách, o modlitbe na sviatok Trojice alebo aspoň o modlitbe Sacrosanctae, ktorou mám končiť breviár?

Využime všetky tieto pomôcky, aby sme lepšie poznali veľkosti Božie.

Čítanie: Nasl Kr III, 31.

Streda

KRESŤANSKÁ RADOSŤ

Slávny katolícky univerzitný profesor Contardo Ferrini, ktorého nazvali talianskym Ozanamom, v rozjímaní na vigíliu Božieho Tela hlboko prežíval radosť, že je dieťaťom Božím a že teda môže byť účastný na všetkých výhodách dietok Otca, najmä na Eucharistii. »Pane, znovu mám pred sebou tieto tvoje slová: kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom; stále si opakujem tieto slová: robia mojej duši nesmiernu radosť a dávajú mi silu, robia mi rozkoš. Ó, tak potrebujem vnútorné spojenie s úprimným a svätým, citným a mocným priateľom! Čo by som sa nikdy nebol opovážil dúfať, to mi ty podávaš: celkom nebeské spojenie! ... On, prameň

života! On, radosť a sila našich duší! Nech príde láska Kristova a nech nás prebudí, nech nás zmení a posväcuje!«

Skutočne požívame dve prítomnosti:

1. prítomnosť Najsv. Trojice v našich dušiach skrze milosť, čo je dôsledkom výsady synov Božích, výsady, ktorú sme obdržali pri krste;

2. prítomnosť vteleného Slova skrze sv. prijímanie. Čo si ešte môžeme želať? A ak nás ani takto nenaplňuje radosť, čosi nám chýba!

Náš univerzitný profesor to dobre pochopil: »Radosť nášho srdca je právom Božím.«

Som i ja kňaz o tomto tak hlboko presvedčený? Som tak nadšený? Tak preniknutý týmto?

Čítanie: Nasl Kr IV, 12.

Štvrtok

BOŽIE TELO

Poznám úlohu sv. Juliany z Mont-Corpillon v uvedení tohto sviatku. Od 16. roku za dvadsať rokov ju prenasledovalo symbolické videnie: ukazovala sa jej hviezda, podobná slnku alebo mesiacu v splne, ale prervaná hlbokou trhlinou, ktorá robila dojem čohosi nedokončeného.

Čo má znamenať toto videnie? Úbohé dievča, veľká ctiteľka Sviatosti oltárnej sa čo najviac posväcuje. Každý deň prítomná na sv. omši nemôže denne prijímať, ako by si to bola želala, ale aby sa v ničom nelíšila od ostatných, trpí v tichosti a o nič neprosí.

Keď mala tridsaťšesť rokov, naraz pochopila symbol, ktorý ju prenasledoval: hviezda znamená cirkevný liturgický cyklus a trhlina neprítomnosť dôležitého sviatku, pripomínajúceho Eucharistiu.

Oznamuje svoje tajomstvo kanonikovi v Liège Jánovi de Lausen. Niektorí sa stavajú proti: veď je už Zelený

štvrtok; a potom vraj najlepšou pripomienkou Eucharistie je sv. omša, načo teda nový sviatok?

Boh však chcel tento triumf sviatostného Ježiša. I proti odporu sviatok bol ustanovený. Urban IV. bulou z r. 1264 nariadil tento sviatok. Ako to už býva, Juliana sa nedožila konečného triumfu, zomrela r. 1258.

Čítanie: Nasl Kr IV, 1.

Piatok

QUOD TRACTATIS

Slepý svätý prelát Mons. Ségur napísal v závete:

»Na olovenú skrinku, v ktorej bude moje srdce, treba vyryť slová: Ježišu, Bože môj, milujem ťa a klaniam sa ti celou svojou dušou v najsvätejšej Sviatosti oltárnej.«

Spytujme si svedomie, aké je naše správanie pri oltári:

I. V o n k a j š o k.

Slušná pomalosť alebo bezohľadná rýchlosť. Istý kňaz sa chválil, že sv. omšu odbaví za dvadsať minút.

Verné zachovávanie rubrík.

Vážne konanie pohybov, najmä znaku sv. kríža, kľakanie, úklony, nábožné zloženie rúk alebo normálne rozloženie, ani veľmi, ani málo.

Rovné, pevné držanie tela.

Skromný pohľad.

II. V n ú t o r n é: tie isté pravidlá ako pre breviár.

Digne: slová zreteľne vyslovovať. Nech v nich cítiť vieru, lásku a nie únavnú rutínu jednoduchého slovného mlynčeka.

Attente: viac než artikulovanie perami, pozornosť rozumu. Koľkí by vedeli povedať po sv. omši, o čom bolo čítanie, evanjelium, o ktorú milosť sa prosilo v modlitbe, sekréte a postcommunio?

Devote: Veriaci hneď zbadajú, ktorý kaplán dobre slúži sv. omšu a ktorý ju len odbavuje. A keď aj nehovoríme o dobrom príklade, musíme dbať na úctu k Bohu.

Bohu hovorím: Suscipe, Sancte Pater, — Suscipe, Sancta Trinitas, — Placeat tibi, Sancta Trinitas.

Ktosi videl po mnohých rokoch slúžiť Mons. Berteauda sv. omšu a povedal: »Tulský biskup slúži ešte vždy prvú sv. omšu.«

Čítanie: Nasl Kr IV, 11.

Sobota

TOTO ČIŇTE NA MOJU PAMIATKU

I. Čo je moja sv. omša?

Obnova poslednej večere.

Vrcholným bodom Vykúpenia je úplná obeta Krista na kríži, obetovanie seba celého bez výhrady až po obetu života pre slávu Božiu a za spasenie sveta.

Ježiš, ktorý sa v predvečer svojho umučenia učinil prítomným pod spôsobmi pri poslednej večeri, bol Ježiš, dokoralá obeta zajtrajška. Pri každej sv. omši Ježiš, ktorý prichodí do rúk kňaza, je Ježiš dokonalej obety Veľkého piatku ako aj Zeleného štvrtku večer. Tri etapy, jeden moment. Tri obrazy, jeden a ten istý postoj.

II. V akom duchu sa približujem k tomuto úkonu mimoriadnej obety?

Vstal som neskoro, preto prichodím do kostola zadychčaný. Dobre! Niekto sa chce spovedať; ponáhľam sa s tým; pozdravil som Pána? Azda; nie je to také isté.

Zameškal som pripraviť oltár a sakristiu včera večer (ak son nenechal všetko na hŕbe včera ráno... Veď — poviem si — môže to takto ostať 24 hodín — a tak to ide deň po deň!), treba všetko čo najrýchlejšie rozložiť; veriaci čakajú, miništranti sa hádajú a školské dietky vo svojich lavciach sa mrvia od netrpezlivosti, rozprávajú, smejú sa.

Sv. omša sa začína. Za koho? Pán Boh vie, to stačí!

A len rýchlo! Verše žalmu pri stupňovej modlitbe odmeliem ako moji malí miništranti. A konečne, prečo by

mali úctivejšie vyslovovať tieto sväté slová, ako to robím ja, ich kňaz. Jeden skok, už som hore, pobozkám oltár, to je introit; krátke šomranie a kazula už zas lieta: to je Kyrie.

Kňaz Pánov, pre lásku Božiu, trochu pomalšie! Tvoji nástupcovia povedia, že cez tvoj pobyt vo farnosti viera veriacich nepokročila, i keď si sa namáhal v spolkoch, zariadil kino, i keď si bol ľudomilný a prívetivý!

Vo svojom kostole si zrúcal, čo dobrého si urobil v škole, v spolkoch, na fare.

Ako kňaz musíš byť kňazom v prvom rade v kostole a pri oltári.

Čítanie: IV, 18.

Druhá nedeľa po Sv. Duchu

MOJA SV. OMŠA

V niektorých reholiach je jedným bodom pravidiel že slúženiu sv. omše sa musí venovať polhodina.

Nedám sa azda ľahko uniesť prehnanému náhleniu? Ktorá práca je taká súrna, čo ma durí? Najsv. obea je azda taká nudná vec, že som ako by hnaný jedinou túžbou: skončiť ju čím skôr! A keď ma čaká nejaká úrna vec, môže ona prevýšiť povinnosť slušnej bohopocty? Ktorá vec môže byť závažnejšia a mohla by mať prdnosť pred úlohou slúžiť obetu a konzekrovať?

»Nemalo by byť kňazovi nič ťažšie ako opustiť ležiša, prestať ho držať vo svojich rukách« (Izabela Riviere).

A ja ho opúšťam azda bez všetkej ťažkosti! Akpritom ešte nepohoršujem svojich veriacich náhlivým spávaním pri oltári!

Povzbuďme sa z nepriameho poučenia, ktoré nm dáva sv. farár arský: »Čo ste robili, keď ste držali sv hostiu, pýtali sa ho raz; zdali ste sa byť taký dojatý! — Skutku,

prišla mi taká divná myšlienka: Keby som vedel, Pane, že by som mal nešťastie nevidieť ťa vo večnosti, nepustil by som ťa teraz, keď ťa držím.«

Čítanie: Nasl Kr IV, 15.

Pondelok

SACERDOS SUAE VICTIMAE

Kňaz »obetovník« svojej omše.

I. Princípy: Jediným kňazom sv. omše je Spasiteľ, ale Spasiteľ úplný, t. j. v prvom rade Ježiš ako večný kňaz, ktorý má od prirodzenosti moc obetovať Otcovi obetu nekonečnej hodnoty; k tomu kňaz, ozdobený sviatostným kňazstvom, ktorý má za poslanie prinášať obetu a ktorý je viditeľným zástupcom Ježiša, najvyššieho kňaza; ďalej veriaci, odiati duchovným kňazstvom, ktoré im dal krst; kňazstvo síce kráľovské, ale len v semene a ktoré sviatosť kňazstva u kňaza robí zo súkromného úradným, spoločenským.

Teda v čele veriacich a hneď po Ježišovi, dokonalom Veľkňazovi, idem ja.

II. Dôsledky. Keď teda už i veriaci je druhý Kristus, o čo viac ja. Keď už veriaci má moc obetovať, o čo viac kňaz, kvalifikovaný, verejný predstaviteľ, poverený na to zvláštnou sviatosťou, sviatosťou posvätenia kňazského.

Má pre mňa aj skutočnú hodnotu táto danosť, moje sjednotenie s Ježišom Kristom — v každom čase, ale najmä pri oltári? — Čo rozumiem pod týmito slovami? Nie je to len obyčajná formula? Ako teda môžem povedať: »Toto je telo moje.«

Môjmu úradnému sjednoteniu so Spasiteľom pri obetovaní svätej obete musí čo najlepšie zodpovedať stále opravdivejšia podobnosť s ním, dosiahnutá nasledovaním Ježišových čností.

Inými slovami: nielen hrať úlohu Ježiša Krista, ale stávať sa v skutočnosti, v každodennom živote druhým Kristom.

Čítanie: Nasl Kr IV, 13.

Utorok

KŇAZ, HOSTIA VLASTNEJ OMŠE

I. Princípy: Spasiteľ pri konzekrácii má znovu vôľu úplného obetovania, akú mal na Kalvárii. Kňaz, ktorý tvorí jedno s Kristom (ako ináč aj každý kresťan podľa svojej hodnosti), musí mať — ak sa chce zúčastniť na obeti — tie isté dišpozície, aké mal aj Ježiš, obeť obetovaná na oltári.

Symbolizmus oltárneho kameňa: Ježiš (predstavovaný piatimi krížikmi na skale), ďalej my (predstavovaní pozostatkami mučeníkov, vloženými do hrobky). Symbolizmus kvapky vody, ktorá sa vlieva do vína a ktorá sa premenením stáva krvou Kristovou.

II. Skutočnosť: Keď slúžim sv. omšu, mám vôľu úplného obetovania sa spolu s Ježišom, ktorý sa obetuje, ktorý v mojich prstoch dáva sa znovu úplne v obeť?

Ako kňaz tvorím jedno s Ježišom, ktorý obetuje a ako kňaz tvorím jedno i s Ježišom, ktorý sa obetuje.

Zapamätajme si túto poslednú formulu. Podobá sa môj duševný stav Ježišovmu stavu pri premenení, ktoré sa stalo pred chvíľkou? Ak nie, som ja ozajstný kňaz, akého čaká Božský Kňaz a som i sám opravdivou hostiou vedľa svojej hostie?

M. Mária Ježišova (Deluil-Martiny), duša, ktorá veľmi dobre pochopila kňaza a omšu, napísala: »Otcovou radosťou je prijímať neustále obetu svojho obetovaného Syna a v svojom Synovi obetu všetkých ľudí, spojených s obetou Ježišovou. Kňazi sú ruky Cirkvi, vždy pozdvihnuté; a celá Cirkev, spojená s nimi, by mala neustále obetovať skrze

ich posvätené ruky. Kňaz v očiach ľudí je veľký, ako veľké je i jeho kňazstvo. Musí byť tým pokornejší pred Bohom, keďže je ako by jeho obrazom tu na zemi. Jeho vlastná bytnosť musí akosi zmiznúť, aby urobila miesto Kristu Ježišovi, musí byť ako hostia, ktorá si zo svojej podstaty podržuje len vonkajšok a ktorá sa v skutočnosti stratila, aby urobila miesto Ježišovi.«

Istému rehoľníkovi napísala: »Dovoľte úbohej hriešnici želať vám, aby ste mali vždy viac srdce obete, spojené s rukami obetníkov.«

Čítanie: Nasl Kr IV, 4.

Streda

PRÍPRAVA NA SV. OMŠU

Niekedy počuť: prečo začínať deň rozjímaním; nemám sv. omšu, úkon omnoho väčšej ceny?

Samo v sebe, áno.

Ale hrozí nebezpečenstvo, že ani tento svätosvätý úkon, tento neporovnateľný prameň božského života, vzrastu milosti a spojenia s Bohom práve pre môj nedostatok duševného života, pre nedostatok prípravy neprinesie žiadúce ovocie posvätenia.

Sv. obeta je sama v sebe nekonečným pokladom, ale treba si ho privlastniť, prispôsobiť; keby nás premeňovala bez nás, bez nášho vedomia, ako si vysvetliť, že toľkí kňazi i pri každodennej sv. omši cez celé storočia, bohužiaľ, viedli život viac-menej hriešny, viac-menej vlažný, viac-menej kňazský?

Rozjímanie je nevyhnutné práve ako príprava na sv. omšu. »Kto sa opováži vystúpiť na vrch Pánov?« Tieto slová patria každému, kto chce vstúpiť do styku s Bohom: ante orationem praepara animam tuam. Ak už rozjímanie si vyžaduje určitú prípravu, očo viac je ona potrebná tam, kde ide o najvznešenejší kult, o vrcholný bod adorácie a obete.

Boh pohrozil smrťou veľkňazovi, ktorý by sa opovážil vstúpiť do svätyne svätých neozdobený kňazským rúchom a nie podľa predpísaných obradov.

Myslime na Mojžiša, ako sa pripravoval, keď mal vystúpiť na vrch Sinaj... Solve calceamentum; locus in quo stas, terra sancta est.

Čítanie: Nasl Kr IV, 6.

Štvrtok

MOJA SV. OMŠA

Je ona vznešeným súhrnom troch veľkých tajomstiev: Vtelenia, Vykúpenia, Včlenenia do Ježiša Krista.

Omša a Vtelenie. Pri sv. omši Ježiš znovu sa rodí. Prichádza pri nej ta, kde pred chvíľkou nebol. Nejde, pravda, aby sme presne hovorili, o skutočné zrodenie ako v Betleheme, ale keď si odmyslíme rozdiely, aká podobnosť! Práve preto musím mať aj také dišpozície, aké by som zaiste bol mal, keby som bol býval prítomný pri jasliach.

Omša a Vykúpenie. Ježiš sa nielen stáva prítomným na oltári; ale on znovu sa obetuje ako na Kalvárii. Nie je to Ježiš v ktoromkoľvek životnom období, ktorý je prítomný pri premenení v mojich prstoch; prítomný Ježiš je Ježiš Golgoty, Ježiš, ktorý už v Zelený štvrtok večer začal utrpenie, Ježiš — už obeť. Veľmi pekne to povedal Bossuet: vďaka sv. omši »každý deň je Veľkým piatkom«. Ako by som bol smýšľal a ako by som bol miloval, keby som bol býval pod krížom, pri Ježišovi umierajúcom a obetujúcom sa za ľudí Otcovi?

Sv. omša a včlenenie. Pri sv. omši Ježiš neobetuje sa sám. Pri krste nás spojil so sebou, aby sme aj vtedy, keď bude prinášať obetu, tvorili jedno s ním — i ako kňazi, i ako obete — a cez neho so všetkými svojimi bratmi. Mám pri sv. omši pocit tohto množného počtu a pocit tohto spojenia s Božským Vodcom?

Ako málo ešte chápem svoju sv. omšu! Pripomeňme si slová P. Eudesa: »Najsvätejšia obeta sv. omše je niečo také veľké, že by boly potrebné tri večnosti na jej dôstojné vykonanie: prvá — na prípravu, druhá — na jej slúženie, tretia — na poďakovanie.

Čítanie: Nasl Kr IV, 11, 1—4.

Piatok

SRDCE JEŽIŠOVO

Úcta Srdca Ježišovho dostala terajšiu formu len v 17. storočí. Svojím pôvodom siaha však ku Vteleniu, ku poslednej večeri, ku sv. Jánovi, ku krížu a rozširuje sa s lepším poznávaním kresťanskej dogmy.

V 13. storočí sv. Gertruda († 1292) dostáva zjavením poznanie a hlavné črty tejto pobožnosti.

P. Eudes r. 1645 dostal povolenie začať slávnostný kult Srdca Ježišovho v kruhoch svojej spoločnosti. Roku 1671 rouenský arcibiskup, biskupi z Rennes, Coutances, Lisieux, Evreux, Bayeux schválili túto pobožnosť a povolili sv. omšu (ktorú Eudisti ešte aj dnes používajú).

R. 1674 práve v dobe zjavení sv. Margity Alacoque pápež Klement X. dal šiestimi apoštolskými listinami najvyššie schválenie tejto úcte; bolo to ovocie prosieb P. Eudes.

R. 1671 Margita Alacoque vstúpila do kláštora v Paray; r. 1673 mala prvé svoje veľké zjavenie a zomrela r. 1690.

Poznám dobre dôverné zjavenia Srdca Ježišovho tejto svätici?

Dobre chápem pravý smysel úcty Srdca Ježišovho? Slovo, aby mohlo vrátiť ľudstvu božský život, stratený Adamom, sa vteľuje. Berie na seba dokonalú ľudskosť, t. j. s rozumom ľudským, so srdcom ľudským. Toto ľudské srdce Ježišovo bije v každom momente takou istou láskou, akou je i láska Slova. Táto dvojaká, a predsa jedna láska, je predmetom úcty Srdca Ježišovho:

1. jeho ľudská láska, symbolizovaná jeho Srdcom,
2. a nad ňou láska Slova, večná vôľa vykúpiť nás láskou, pri čom obidve lásky sa spájajú v jednej osobnosti.

Čítanie: Fil 1, 12—13; 20—27.

Sobota

OMŠA

Na zvečnenie Driantovej obete a jeho vojenského oddielu za bojov o Verdun, postavili pomník. Mesto už malo byť dobyté; na privedenie záloh bolo treba 48 hodín; žiadali plukovníka Drianta, aby za každú cenu vydržal dva dni; Driant splnil svoju úlohu; na nešťastie pri ústupe z boja bol zabitý. Sochár vytesal veľký kríž z granitu, pod ktorým je skupina početných malých krížov, ktoré predstavujú vojakov, padlých spolu s veliteľom.

Miesto pomníka z mŕtveho granitu predstavme si živé zvečnenie najsv. obety; predstavme si, že Driant a jeho vojaci by mali možnosť opakovať každý deň svoje úplné obetovanie, že by mali možnosť a chuť dať sa každý deň do postavenia, v akom boli dva dni v kaurskom lese; bol by to nádherný vynález, bol by to pomník prevyšujúci všetky mramory a všetky granity!

Čo ľudia už raz zomretí nemôžu urobiť — znovu začať a živým i účinným spôsobom večne opakovať svoju obetu — Kristus aj po dokončení svojej obety môže ju obnovovať. Neuspokojil sa s tým, že sa obetoval v dejinách raz Otcovi za celé ľudstvo, chcel sa obetovať každý deň i po pamätnom Veľkom piatku a toľkokrát každý deň, koľko sv. omší sa slúži. Zakaždým stavia sa do obetného postoja, aký mal na Kalvárii a zakaždým ma volá — a ja to musím urobiť jednak ako pokrstený, a tiež ako kňaz, lebo som dvojakým titulom Kristus — spojiť malý kríž svojej obete s veľkým krížom jeho vlastnej obety. Chápem takto svoju sv. omšu?

Čítanie: Nasl Kr IV, 14.

NONAGINTA NOVEM

Stratená drachma: Žena opúšťa všetku robotu, aby našla peniaz, ktorý sa zakotúľal kdesi za nábytok.

Pastier opúšťa verné stádo a ide za ovečkou, ktorá sa stratila.

»Podobenstvá o nádeji majú svoju čudnú aritmetiku. Aká je to drachma, ktorá stojí za desať a čo je to za ovečka, ktorá má hodnotu sto ovečiek a márnotratný syn, ktorého oveľa viac miluje ako verného syna? Akú tajnú moc má pokánie, že jeden hriešnik pokánie činiaci viac poteší nebo ako deväťdesiatdeväť spravodlivých, ktorí vytrvali v dobrom?

Nádej je vskutku najväčší div milosti Božej.

Sursum corda. Sledujme malé dievčatko Nádej. Viďme, ako stále ide, vyskočilo by i na zástavku v sprievode, také je šťastné a tak je isté, že sa nikdy neunaví. Nezáleží, kam nás vedie. Dvadsaťkrát nás privedie na to isté miesto pozemského sklamania. Nezáleží, či prídeme tam alebo onam, lebo je to obyčajne miesto sklamania, miesto zemskej márnosti, ale ide o to, aby sme išli, vždy šli, šli pomaly v malej procesii obyčajných dní, ale v procesii veľkej pre večnosť.

Nádej je zázračná: zo zostarnutých duší robí duše mladé, z pomätených jasné a z tých, čo už doslúžily nové... A to je najkrajšie tajomstvo, ktoré môže byť v záhrade sveta: tajomstvo milosti Božej« (J. Lotte).

Čítanie: Mt 18, 12; Lk 15, 8.

PO SV. OMŠI

Vracajme sa do sakristie pomaly. Vyzliekajme si omšové rúcho bez náhlivosti.

Úzkostlivo sa usilujme venovať sobranosti — a ničomu inému, iba sobranosti — vzácne minútky, ktoré nasledujú po obete.

Čo by som povedal o svojich veriacich, keby sa hneď po sv. prijímaní rozptýlili, dali sa do svojej práce, začali by rozhovor, čo i dobrý a užitočný? Pokladal by som to za málo dôstojné, ba za veľmi neúctivé.

A ja? Akýže príklad im dávam, keď bez akéhokoľvek prechodu a zastávky hneď po návrate do sakristie dám sa do rozhovoru, i keď navonok užitočného.

Nech veriaci vedia, že to nie je vhodná chvíľa, aby ma vyhľadávali. Nech si školské dietky navyknú vidieť, že sa nepúšťam hneď do práce, ale len po niekoľkých minútach sobranosti. Viac ich presvedčí môj príklad zbožne odbaveného poďakovania, ako moje napomínania, aby sa dobre chovaly a modlily sa.

Budem si hľadať všelijaké možné dôvody pre svoj odlišný postup. Nech je jasno: všetky tieto dôvody nestoja za nič. Sú to obyčajné zámienky. Keby som ozaj chcel...

Poslúchnime radu sv. Terézie: »Zostávajme radi s Pánom, nepremrhajme takú príhodnú chvíľu, akou je hodina po sv. prijímaní, aby sme sa zaoberali svojimi vecami.« Sv. Alfonz žiada od kňaza polhodinové poďakovanie. Nie je to vždy možné. V čase, ktorý mu môžeme venovať,

— pripomeňme si, čo sme pred chvíľou robili,

— zostávajme v tichosti. Boli sme účastní na veľkom tajomstve. Aký div! Eucharistia znamená vďakovčinenie. Verím!

— Ak sa ozve naše srdce, nasledujme ho; počúvajme, dovoľme rozprávať svojej duši. Ak príde roztržitosť ale-

bo suchopár, použime niektorú metódu na odstránenie roztržitosti, na upútanie pozornosti: myšlienku na päť rán, pomalé odriekanie Anima Christi atď.

Čítanie: Nasl Kr IV, 10.

Utorok

NÁVŠTEVY SVIATOSTI OLTÁRNEJ

»Po sv. omši a po rozjímaní prichádza kňazská práca; teda práca, ale len vtedy.« Pri uvažovaní o rozjímaní a najsv. obete Perreyve dodáva: »Bohužiaľ, nájdu sa nešťastní kňazi, ktorí pomiešajú a poprehadzujú tento poriadok. Náhlivo odbavia sv. omšu alebo rozjímanie a opúšťajú ich veľmi rýchlo, aby sa mohli venovať, čomu? Pripraviť, opilovať nejaký nešťastný kúsok kázne, ktorý bude sucho odrecitovaný pred ľahostajným poslucháčstvom, hodným svojho kazateľa, ktoré bude posudzovať len rečníka, keďže umelec sa pripravoval len na to, ako ho posúdia. Aká to hlúposť! Je to smrť všetkého kňazského života!«

Či sa nedám naozaj zaujať natoľko prácou, že priveľa zabúdam na to, aby som sa išiel pomodliť k nohám svojho Spasiteľa?

Spasiteľ býva azda veľmi dlho samotný vo svojich kostoloch — v mojom kostole!

Len čo si odbavím sv. omšu, hneď odchádzam; či do najbližšej návštevy kostola, ktorú mi uloží môj úradný program (nejaká pobožnosť, krst), príde mi aspoň myšlienka, že by som mal ísť pozdraviť svojho dobrého Učiteľa?

Tu musím ukázať svoju dobrú vôľu; nie preto pôjdem, že som na to nútený okolnosťami, ale sám od seba, lebo on je môj Učiteľ a môj Spasiteľ a že konečne — konečne? ... ako to povedať; bojím sa to i vysloviť! — áno, konečne: veď ho milujem!

Pravda, aj inde mu môžem vysloviť svoju lásku, nielen v kostole. — Ale, priznajme sa, myslíme na to? — Ostane pravda, že oltárny kňaz má sa rád zdržiavať pri svojom kňazskom oltári!

Bohužiaľ! Úbohý Ježiš, neuvidíš ma ty tak skoro!

To je to! Som kultovým úradníkom! Dať však do svojej úlohy a do svojho kultu útlosť a lásku, to je už iná vec.

Nie je správne povedať: úbohý Ježiš; ale »ty« si úbožiak; áno, úbohý kňaz. Básnici ospevujú rozličné zbytočné veci. Ja neobdarúvam svojho Spasiteľa ani potrebným. Zmeň sa! Miluj!

Čítanie: Nasl Kr IV, 17.

Streda

SPRÁVANIE V KOSTOLE

V prvom rade dôstojnosť plná viery. — Je tam. On. Pán Boh.

Keď som samotný, to nie je dôvod, aby som bol menej pozorný, menej nábožný, menej úctivý, menej sobraný!

Ak sú tam ľudia, pripojuje sa ďalší dôvod — a dôležitý — môj dobrý príklad. Môžem krásne kázať o úcte k Sviatosti oltárnej; ak veriaci nevidia, že skutočne živo prežívam túto úctu, nadarmo budem kázať.

Pozor na kľakanie; pripomeňme si pravidlá, ktoré sme dostali v seminári: pevné držanie tela, kolenom pekne sa dotknúť zeme; nič automatického ako na strunke, ani nič takého, čo pripomína človeka vyčerpaného, pre ktorého každé používanie údov sa zdá hrdinským skutkom. Slovom gesto, ktoré sa modlí a ktoré ozaj ukazuje, čo ho vnuklo.

Nikdy nerozprávajme; chcel som povedať »zbytočne«. Tento dodatok je zbytočný. Nerozprávajme nikdy; nech je to naše pravidlo. Ak treba urobiť výnimku, dobrý smysel, láska to naznačia; ale nech je to výnimočná vý-

nimka. Kážme svojím mlčaním; o to viac budú počúvať, keď budem kázať.

A nepripusťme, aby začal s nami niekto rozhovor v kostole. Nech prídu do sakristie, kde sa však tiež vyžaduje najväčšia krátkosť; i keď sakristia nie je hneď pri oltári, vyžaduje to dobrý príklad; v každej farnosti sa nájde nábožná duša, ktorá dáva pozor, za aký čas sa táto osoba rozprávala s p. farárom alebo s p. kaplánom.

Teda viera, sobranosť, nábožnosť, mlčanie.

Spytovanie svedomia. Rozhodnutie.

Čítanie: Nasl Kr IV, 16.

Štvrtok

PRÍKLADNÁ VIERA

Istej protestantke, ktorú znepokojil katolicizmus, vysvetľoval pastor: »Najlepším dôkazom, že katolicizmus nemá pravdu, je ich dogma o skutočnej prítomnosti. Keby ozaj dostávali Krista pri prijímaní, nemohli by stále zostať rovnakí. Museli by sa stať obdivuhodnými, zázračnými bytosťami. A či vidíme, že by sa menili? Nevyrovnáme sa im dobrotou aj my?«

Aké je to smutné, že podobnú výčitku mohli povedať o našich veriacich. Čo však môžu povedať právom o nás kňazoch tí, čo neveria v moc našej vysviacky, ale vedia, že my v ňu veríme?

Vskutku je to hrozná nesvedomitosť, hrozný zločin mať účasť na takom dobrodení: premieňať Ježiša, držať Ježiša, rozdávať Ježiša, a pritom pokračovať, ako to aj ja robím, v starom spôsobe života!

Moja viera nie je dosť živá, alebo je moja horlivosť zakrpatená! Nemôže sa mi to odpustiť.

Môj Bože, daj mi milosť, aby som už raz pri tak úzkom styku s tebou posväcoval seba, aby som ťa nepremieňal bez zmeny svojho života v lepší, nadprirodzenejší, aby

som ťa nerozdával i naďalej svojim ovečkám bez toho, že by som sa im venoval s takou istou láskou, s akou sa mi ty dávaš.

Daj, aby som svojím úprimne odriekavým a verným životom bol živým dôkazom pravdy tvojej sviatosti; aby pri pohľade na mňa kňaza boli hneď nútení poznať v hostii, ktorú držím, teba Ježiša.

Čítanie: Nasl Kr III, 34.

Piatok

TRISTIS EST ANIMA MEA

Veľkou bolesťou Srdca Ježišovho je vidieť, ako sú toľkí jeho kňazi tak málo vnútorne s ním spojení, že sa omnoho viac starajú, a to i tí lepší, o vonkajšiu činnosť, o beh sveta ako o vnútorné spojenie s ním a keď prídu pred neho, zastanú, nevedia mu vyznať svoju lásku.

Koľkí veľmi často zameškávajú alebo vôbec nekonajú rozjímanie. Nieto času!

Koľkí veľmi rýchlo odbavia, skoro odrapkujú sv. omšu, viac ju recitujú, ako celebrujú, robia gestá, v ktorých niet duše. Tak naponáhlo im je!

Koľkí vôbec neodbavujú poďakovanie, lebo vietor ho odnáša. Na to sa vždy nájde nejaký dôvod, však?

A koľkí kňazi prežijú takto svoj kňazský život po boku Učiteľovom bez toho, že by sa živili jeho životom, jeho láskou. Ježiš ich prosí, aby sa zastavili na moment, aby im mohol naplniť srdcia. Nemajú na to kedy. Alebo skôr, mali by kedy. Čas sa vždy nájde. Ale — a to je vážnejšie — nemajú na to chuť. Nikdy si nenájdu ani minútku, aby načreli pri prameni. Vždy ich ženie horúčka po cestách; to prináša nevyhnutne smäd, bolestnú ustatosť; takéhoto však nemôžeme ľutovať, veď on sám tak chce.

Radi sa zastavujme na božských miestach oddychu, núťme sa na to a využívajme ich. Kľačadlo má byť kňa-

zovi všetkým! Ja som však nikdy nie na ňom. A predsa chcem rozdávať svetu Boha. A pritom som ďaleko, tak ďaleko od Boha.

Približujme sa, priblížme sa k nemu! Nepokračujme ďalej v tomto smrtonosnom omyle! Nesmieme žiť po boku Ježiša, ale z neho, v ňom!

Rozjímanie! Rozjímanie! Rozjímanie!

Čítanie: Nasl Kr IV, 3.

Sobota

VIERA SA TRATÍ

S každej strany počuť ten istý refrén: všade získava pôdu ľahostajnosť, viera sa tratí; ľudia už nechodia do kostola, a podobné nárekы. A uvádzajú sa najrozličnejšie dôvody ako príčiny tohto smutného zjavu, často veľmi pravdivého: laická škola, prenasledovanie, nepriateľstvo verejnej moci, zlá tlač.

Tieto dôvody zaiste majú v tom svoj podiel. Pritom však neslobodno zabudnúť na hlavnú príčinu. Kdeže je moja viera?

Pravda, neprestal som veriť; ale aká je sila mojej viery? Je to viera, ktorá vie hory prenášať? Mám jej aspoň za horčičné zrnko? Badať v mojom apoštoláte živú, nepremožiteľnú vieru? Verím síce, ale tak verím, ako niekto, čo neverí, čo sa nezdá veriť, pre ktorého pravdy, o ktorých hovorí, sú síce pravdami, ale ďalekými, ktoré mu neležia veľmi na srdci.

Ak zástupy neprichádzajú do kostola, je ešte aspoň jadro zdravé. Keď farár Vianney prišiel do Arsu, väčšina jeho ovečiek nekonala náboženské povinnosti. Ak sú dospelí ľahostajní, ostanú mi deti. Ak zdraví, mocní sa spúšťajú, mám ešte chorých, zomierajúcich. Keby som na tých, s ktorými sa stretám, robil dojem svätca dobrého Boha, čoskoro by ma vyhľadávali všetci ostatní. Viera

upadá preto, lebo ja nemám vieru, lebo moja viera nie je dosť živá, dosť hlboká, dosť dobyvačná.

Čítanie: Ž 33.

Štvrtá nedeľa po Sv. Duchu

BOJUJÚCA CIRKEV

»Per totam noctem laborantes«, hovorí evanjelium.

Ponosujem sa niekedy, že život je pritvrdý, že moja činnosť je veľmi neplodná, zisk duší nepatrný. Čo námahy stojí udržať si verné jadro! Aké úsilie treba vyvinúť, a to často zbytočne, aby sme priviedli k plneniu základných náboženských povinností alebo aspoň k lepšiemu plneniu povinností veľmi ľahostajné zástupy!

Snil som o bohatých rybolovoch! Ale hádžem svoju udicu do vody tam, kde ako by ani nič nežilo a udicu vyťahujem vždy prázdnu . . .

Tak sa to mnohým zdá! Dúfajú, že istého krásneho dňa bojujúca Cirkev sa premení na Cirkev víťaznú. Že za každým hodením udice vytiahneme 153 veľkých rýb — ako sa to stalo pri zázračnom rybolove —, o malých rybách ani nehovoriac.

Nie, nie, toto ma nečaká. Cirkev bojujúca dnes, bude bojujúcou i zajtra; a Boh to dovolí, lebo on hľadá menej svoj úspech ako moju dôveru, moju odovzdanosť, moju lásku.

»Keby náhodou dosiahlo ľudstvo blaženosť tu na zemi, napísal istý kresťanský filozof, keby bojujúc stalo sa víťazným už tu na zemi, keby sa už nemalo čoho obávať, ani čo dúfať, keby nemalo čo čakať, keby nehrozilo nijaké nebezpečenstvo, zahynulo by od nudy. Lebo láska by vyschla vo svojom prameni« (Jacques Chevalier).

Radujme sa, že je práca ťažká; vtedy môžeme ľahšie dokázať Bohu svoju lásku.

Čítanie: 2 Kor 11, 16—30.

Pondelok

NEČINNOSŤ

Priveľmi svaľujeme nešťastia, ktoré nás stíhajú, na svojich nepriateľov. Akú starostlivosť venovali katolíci pred vojnou obrane svojich katolíckych práv? Isteže mnohí a odvážne pracovali v tomto smere. Ale vcelku aká poľutovaniahodná nečinnosť! P. Berthe, pôvodca knihy Garcia Moreno urobil pred 30—40 rokmi výkaz súčasných síl; napísal:

»Máme za sebou Boha.

Máme za sebou pravdu.

Máme za sebou 19 storočí kresťanstva.

Máme 90 biskupov a 50.000 kňazov; 40.000 kazateľníc a spovedníc; asi 160.000 rehoľníkov a rehoľníc, 5 univerzít, stovky stredných škôl, konferencie sv. Vincenta a množstvo spolkov a ustanovizní.

Máme ešte asi desatinu chlapov, ktorí si odbavujú veľkonočnú spoveď, jednu pätinu, ktorí chodia na sv. omše, 4/5 pokrstených a takých, čo pristupujú ku sv. prijímaniu aspoň raz za svojho života. Máme za sebou 3/4 žien.«

Áno, a pritom všetkom, ako sa dali katolíci zotročiť!

Musíme čerpať poučenie zo skúsenosti. Mojou kňazskou povinnosťou je byť predvídavým, rozhodným a smelým!

Čítanie: 2 Kor 11, 1—16.

Utorok

TLAČOVÝ APOŠTOLÁT

Biskup Ketteler napísal: »Kto sa nezaujíma o katolícku tlač, nemá právo považovať sa za dobrého syna katolíckej Cirkvi.«

Problém tlače sa mne kňazovi kladie s dvoch hľadísk:

1. Robím vo svojej farnosti všetko, čo by bolo potrebné na rozšírenie katolíckej tlače? Čo čítajú moji ľudia? Aký

osoh majú, alebo akú škodu trpia z tlače, ktorá im prichádza do rúk a pod oči? Mám otvorené oči v tejto základnej otázke? — Čo som urobil doteraz, aby sa rozšírily dobré noviny? Usilujem sa nahovoriť svojich veriacich pri svojich návštevách, aby si objednali dobré noviny, bojujem proti zlým alebo pochybným novinám? Usiloval som sa založiť farskú knižnicu, založiť ju rozumne, t. j. vylúčiť z nej všetky nechutné knihy a brak a uviesť ta po stránke literárnej i katolíckej skutočne hodnotné knihy? Ak sám neviem dobre posúdiť, vyžiadam si mienku kompetentných orgánov.

2. Azda môžem viac urobiť. Možno mám trochu voľného času. Miesto toho, že by som zbytočne márnil čas nekonečným počúvaním rádia alebo zamestnával sa nepotrebnými vecami, azda by som mohol vziať do ruky pero a ním apoštolovať.

Keď veľký tlačový apoštol Bethléem, preťažený prácou, hľadal kňazov, ktorí by spolupracovali na jeho diele tým, že by prečítali knihy a poslali mu svoj posudok, nenašiel takmer nikoho. Keď som nie rodený spisovateľ a teda nebudem sa siliť na písanie kníh, nemohol by som aspoň takto urobiť dobrú službu? »Keby sv. Pavol ešte raz prišiel na svet, stal by sa novinárom«, povedal ktosi. Nemohol by som aspoň v uvedenej veci nasledovať aliquo modo sv. Pavla? Rozmýšľajme o tom!

Rozširujme dobrú tlač. Spolupracujme s dobrou tlačou. Niet apoštolskejšej práce.

Čítanie: 1 Tim 4, 1—4; 12—16.

Streda

OBETAVÁ HORLIVOSŤ

Apoštolát vyžaduje stálu obeť. Skutoční apoštoli sú zriedkaví, lebo to predpokladá úplné zrieknutie sa svojich záujmov. Čo teda treba obetovať dušiam, aby sme preukázali dobrú službu? Všetko, úplne všetko.

Zrieknutie vnútorné. Obetovať svoje chúťky, najčastejšie: pokoj života modlitby a potešenia. Omnoho ľahšie je vyniknúť alebo v živote len nazeravom alebo v živote len činnom. Kňaz, ktorý chce konať oboje — a každý kňaz musí po tom túžiť — bude mať hodne ťažkostí. Dlho bude musieť bojovať, trápiť sa, aby za každú cenu zachoval čiastku vyhradenú modlitbe a aj keď zostáva verný, bude musieť mať mnoho sily, aby zostal pokojný a silný cez suchopár a roztržitosti.

Zrieknutie rozumové. Je často nemožné pestovať tú alebo onú schopnosť alebo aj udržať sa na potrebnej úrovni. Keď to vyžaduje dobro duší a povinnosti pastiera, treba sa pokoriť a prijať čiastočnú chudobu rozumovú, ak to Boh, ak to láska vyžaduje.

Zrieknutie oddychu, svojho pohodlia, ba často treba pokojne prijať aj zodieranie, zlomenie svojho zdravia. Milovať až do konca, »in finem« ako Ježiš.

Zrieknutie sa radostí srdca, rodiny. Rodina? Zostáva s ňou, pravda, i ďalej. Ale duše musia byť na prvom mieste. Na všetky starosti srdca, čo ma aj len trochu zaberajú, musím odpovedať s Ježišom: »Mám byť vo veciach svojho Otca« (Lk 2, 49). — »Kto je moja matka? A kto sú moji bratia« a moje sestry? (Mt 12, 48). Poznám už len duše, ktoré mi Boh sveril.

Zrieknutie sa uspokojenia sebalásky. Svet sa posmieva kňazovi. Ak ním nepohŕda, aspoň si ho zámerne nevšíma. V spolkoch sa často stretneme s neúspechmi, s najrozličnejšími ťažkosťami. Možno ani predstavení nás nepochopia, môžeme dlho trčať na nejakom zapadnutom mieste.

Zrieknutie sa radostí z apoštolátu. Až ta treba ísť za svojím Učiteľom. Čo videl z výsledkov najskvelejšieho úsilia, aké kto kedy vyvinul? Skoro nič. Vo veciach božských je aj niečo väčšieho než mať úspech, a to je vedieť prijať neúspech, polovičný úspech, ak to Boh žiada.

Trpezlivosť. Kríž má svoje prekvapenia. Sotva dvojmesačné je časové rozpätie medzi Veľkým piatkom a Turícami.

Čítanie: 1 Tim 1, 1—8.

Štvrtok

MÚDRA HORLIVOSŤ

»Boh všetky veci usporiadal podľa miery, počtu a váhy« (Múd 11, 21). Nemôžeme sa mu páčiť ani v najlepších veciach, ak nezachovávame rozumnú mieru. I skutok, sám v sebe dobrý, môže byť hodný pokárania, ak sa protivi súčasným plánom Božím s nami. Pri svojej činnosti musíme hľadieť v prvom rade na to, či ozaj sledujeme prozreteľnostnú líniu, chodník, Bohom určený. Len tam, a nikde inde, môžeme isto nájsť jeho milosť, jeho silu, jeho svetlo, jeho samého.

Rozumná horlivosť je usporiadaná, vie panovať nad sebou predovšetkým vo veciach osobných. Ježiš vie obmedziť svoju horlivosť. »Poslaný som iba k ovciam, ktoré sa stratily z domu Izraelovho«; im sa venuje celý.

Ešte aj medzi nimi robí rozdiel: najprv sú jeho apoštoli, potom chorí, najbiednejší, chudobní, dietky. V jeho najdokonalejšej duši všetko má svoje miesto, poriadok je dokonalý. Nasledujme ho. Akú účinnú lásku mám ku svojim spolubratom v kňazstve? Sú kňazi predmetom mojich modlitieb, mojej pozornosti, mojich úprimných starostí? Myslel som niekedy, že im musím slúžiť dobrým príkladom, že musím ich sbližovať s Bohom? Aké sú možnosti apoštolátu kňaza voči kňazovi!

Venujme potom svoju starostlivosť najbiednejším — mravne alebo telesne — najopustenejším, najviac trpiacim.

Pri svojej horlivosti múdro vyberajme prostriedky. Najmä tu nás musí viesť Učiteľov príklad, ktorý nás nie-

kedy hádam i prekvapí. Aké boly jeho najúčinnejšie prostriedky? Slovo, činnosť, príklad.

a) Slovo, vcelku dosť skromné. Mlčí tridsať rokov, hovorí tri roky. A ešte aj z nich koľko prestávok v reči, koľko modlitby! Vždy nadprirodzenej. Ježiš má pred očami dobro duší; aj keď uzdravuje telo, pripomína, že to pre dušu: »Choď a odteraz nehreš.« Slovo úprimné, odmerané, božské: »Nikdy tak človek nehovoril, ako hovorí tento.« Akého druhu je môj slovný apoštolát? Vždy chcem dosiahnuť dušu, zachytiť, pozdvihnúť ju?

b) Jeho činnosť. Vždy podriadená vôli jeho Otca. Nechce všetko urobiť, všetko zorganizovať, všetko zreformovať.

Vezmime si z toho príklad pre svoju činnosť. Rozumný výber, múdrosť aj v apoštolských snoch, plánoch.

c) Príklad. Kázal celým svojím zjavom. Už pohľad na jeho chôdzu, sobranosť a pokoj, na jeho reč všetkých získaval. A práve tento prostriedok apoštolátu ja najviac zanedbávam. Učme sa od neho »dobre robiť všetko«. S kýmkoľvek sa stretnem, každý musí povedať, každý musí cítiť: »Boh je tu.« Bohužiaľ, skutočnosť je iná.

Čítanie: 1 Tim 1, 18 n; 2.

Piatok

ODBORNÁ HORLIVOSŤ

Treba byť kňazom učeným, širokého rozhľadu, chápavým, otvoreného rozumu, presvedčeným.

»Nežijeme už v časoch, keď sluha Ježiša Krista mohol usnúť na mramore oltára s istotou, že nijaká svätokrádežná ruka nepríde za jeho spánku zneuctiť svätostánok, že nijaký vietor nezhasí svetlo svätého miesta. Prešly už časy netečnosti a pokoja.«

Takto rozmýšľal v 16. roku budúci kňaz, a veľmi predvídave.

A keď sa stal Frémond kňazom, napísal: »Ak v dnešnej dobe nie je kňaz vzdelaný, čo bude zo sveta? Všetci rozumní ľudia dávajú sa do štúdií, do zdokonaľovania ľudskej myšlienky; a kým sa v jeho prítomnosti odohráva tento veľký pohyb duchov, zatiaľ len kňaz by mal ostať nevzdelaný? Nie, nie, to nie je možné.«

Nejde o to — okrem výnimiek — aby som bol nejakým osobitným odborníkom; treba však mať široké vzdelanie, vysokú múdrosť, široký rozhľad; nemusím všetko vedieť, ale musím sa usilovať, aby mi neušlo nič, čo by mohlo byť užitočné mojej úlohe: vierouka, náboženská psychologia, spiritualita, dejiny, katolícka sociologia.

Ako môžem niekoho viesť, ak sám nepoznám cestu?

Čítanie: 1 Tim 3.

Sobota

PRISPÔSOBENÁ HORLIVOSŤ

Najväčšou ťažkosťou kňazovej činnosti je, že večné posolstvo treba podať ľuďom určitej doby, teda prostriedkami, rečou, ktoré vyžaduje doba, chvíľa života, ktoré práve prežívame. Evanjelium je večné, ale spôsob podania musí byť dnešný.

Treba sa prispôsobiť.

Často odriekajme za seba i za svojich spolubratov krásnu modlitbu, ktorú povedal na kongrese vysokoškolákov v Clermond-Ferrand kňaz ohnivého srdca: »Rozmnož, Pane, rozmnož počet kňazov, ale daj nám zvlášť svätých kňazov; svätých kňazov, hlásateľov všeobecnej a večnej pravdy, ktorí by ju vedeli podať ľuďom svojho storočia a svojej krajiny. Svätých svojej doby, kňazov antických v nových ľuďoch. Pre teba, Pane, majú poslanie: premietni svoje čnosti na nich. Preto nech sa predstavia najprv ako tvoji svedkovia. Daj, aby vedeli uskutočniť vo svojom živote tajomstvo tvojej smrti, ktorú spomínajú v slávnosti plnej tajomstiev, v každodennej omši. Nech v tomto tajomstve čerpajú nespokojnosť čo do spásy svo-

jich bratov, nespokojnosť o spásu sveta. Nech vedia, i pri tomto nepokoji, rešpektovať slobodu duší, slobodu, ktorej chuť prinieslo svetu tvoje slovo. Nech pochopia a hovoria rečou svojho času; ale nech vždy majú na srdci, aby mienkami, ktoré sa menia a hynú, nič neodobrali nehynúcej novote tvojej blahozvesti. Nech si udržujú v súčasnej dlhej zime duší neohrozenú nádej budúcej jari; a aj v styku s tými, čo ťa prenasledujú, nech majú na mysli cestu do Damasku a tajomnú budúcnosť tvojej Prozreteľnosti.«

Čítanie: 1 Tim 5.

Piata nedeľa po Sv. Duchu

BONUS ODOR

Aj ja som ako mnohí iní; aj ja si myslím — nie teoreticky, ale v praxi — že polhodinka, ktorú venujem dôvernému rozhovoru s Bohom ráno a večer, je čas, ktorý by som mohol lepšie využiť pre kňazskú prácu. Keď som pri nohách Božích v modlitbe, vždy sa mi zdá, že je to akási krádež z času môjho apoštolátu, že vtedy vôbec neslúžim dušiam, že Cirkev, moje biskupstvo žiadajú odo mňa, aby som vstal a odišiel.

Je to obyčajná zámienka, ktorej sa chytám, lebo si nerobím žiadne ilúzie v tejto veci; ale tak sladké je klamať seba samého, keď nejaká prijateľná výhovorka zaženie všetky výčitky svedomia.

Nič neposlúži lepšie spáse duší, ako keď mám o stupeň lásky viac a nič mi nepridá tento stupeň lásky skôr ako modlitba. Nábožné, úprimné rozjímanie je ako masť, obetovaná Magdalénou Ježišovi. Naplňuje, hovorí evanjelium, celý dom.

Celý môj deň bude od toho voňavý. Ak som ráno nabral sily pri Srdci svojho Učiteľa, celý deň budem lepším kňazom. Je až neuveriteľné, že polhodinka rozjímania — nábožného rozjímania, vie dodať elán môjmu kňazstvu.

Nemodlím sa dosť. Christi bonus odor. Ako je to, že nerozširujem vôňu svätosti? Zabúdam na podstatné gesto, nekladiem svoje srdce k nohám Kristovým. On je tam a čaká ma. Ja ta však nejdem, nikdy som nie tam.

Preto je môj život bezvýznamný, bez vône, preto je matný, bezfarebný a bez chuti; niet dosť »Boha« v mojom živote muža Božieho.

Myslime na slovo rehoľníka P. Chaignona, ktorý dobre poznal kňazov, lebo im často dával duchovné cvičenia: »Ak je niekto kňazom skrz vysviacku, dobrým kňazom sa stane skrz rozjímanie.«

Čítanie: Nasl Kr III, 26.

Pondelok

DEUS IN ADJUTORIUM

Opát Izák, žijúci v dobe egyptských pustovníkov, podľa slov Kasiána, pokladal za veľmi vzácne tajomstvo duchovného života časté opakovanie verša: Deus in adjutorium meum intende, Domine ad ajuvandum me festina, aby sa takto udržal v prítomnosti Božej a v myšlienke na Boha.

Navyknime si dať plný smysel tejto formule v prvom rade pred každou hodinkou breviárovou, ktorú povinne odriekame. Dajme týmto slovám skutočný význam, ktorý majú a tejto modlitbe jej pravú hodnotu modlitby; tak krásne vyjadruje i milosrdnú veľkosť Božiu, i absolútnu potrebu pomoci pre mňa.

Ďalej navyknime si vysielať k Bohu toto volanie žalmu vo všetkých ťažkých okolnostiach, je tak dojímavé a Cirkev ho priamo kanonizovala, keď ho uprednostnene uviedla do ofícia.

Iďme však ďalej; nemodlime sa ho len vtedy, keď máme nejakú ťažkosť a keď potrebujeme pomoc Božiu; prejdime od modlitby prosebnej a čo najviac sa cvičme v modlitbe klaňania. Môžeme na to použiť, ak chceme, tie isté

slová, len im dáme trochu iný smysel: »Nie ťažkosť ma privádza k Tebe, Pane, ale tvoja veľkosť. Vieš, že tebe sverujem svoju malosť. Len mi ponechaj nesmiernu radosť ospevovať tvoju nekonečnosť. Nech to málo, čo som, oslavuje Všetko, čím si ty... Deus!... Domine!...«

Čítanie: Nasl Kr III, 29.

Utorok

VOĽNÉ CHVÍLE

Zaiste mám dvakrát až desaťkrát viac práce, než vládzem vykonať. Ale azda mám i voľný čas. Moje povinnosti ma nezaujmú celého, moje postavenie mi necháva trochu voľného času... V tomto prípade chráňme sa — nie lenivosti, toto slovo je veľmi hrubé — ale utrácania času alebo nepotrebného zamestnania. Toľkí ľudia sú zaujatí a tak máloktorí »pracujú«, berieme tu slovo práca v plnom smysle.

V tomto prípade pamätajme na slová sv. Vincenta: »Kňaz musí mať viac práce, než jej vládze vykonať. Len čo sa ho zmocní lenivosť, napadnú ho všetky neresti so všetkých strán: pokušenie k nečistote i mnohé iné.«

V súčasnej dobe hrozí väčšine kňazov nebezpečenstvo viac z prílišnej práce. Najmä v mestách. Sú preťažení. Spolkov je veľmi mnoho. To sa ľahko stane zámienkou na opustenie Boha. Na vidieku kňazská práca je niekde menej vyčerpávajúca. Pozrime, či si konáme v prvom rade všetky povinné práce. Poskytujeme dušiam, ktoré sú nám sverené, všetko, čo očakávajú od nás a čo potrebujú? Ak áno, usporiadajme si čas modlitby a práce tak, aby nezostalo miesto pre nečinnosť. Zdravý oddych v príhodnom čase, to je v poriadku; ale lenivosť v čase, keď ma povinnosť volá do práce — nikdy!

Počúvajme žiadosť Boha, volanie duší, potrebu doplniť svoje vzdelanie. Pracovať, pracovať!

Manning končí kapitolu o hodnote času v knihe »Večné kňazstvo« poznámkou, že v živote sedemdesiatročného kňaza zo sedemdesiatich rokov dvadsaťtri patrilo potrebnému spánku, asi sedem rokov sa venovalo omši a breviáru. Ako sa využily ostatné roky — štyridsať rokov?« Bolo by dobré, hovorí, keby sme počuli znieť na každom mieste pri našich ušiach Božie slová prorokovi: Quid hic agis, Elia (Kráľ 19, 9; 19, 13)? A každú hodinu dňa zas tieto: Nevedeli ste, že mám byť vo veciach svojho Otca?

Čítanie: Lk 2, 40—52.

Streda

MOJA PRACOVŇA

»Veľmi dobre sa cítil vo svojej izbičke, kde si urobil, ako hovorieval, medzi Bohom a svojou dušou širší obzor, ako je skutočný. Bola to akási svätyňa, kde panoval pokoj, pokoj poriadku, ako pekne hovorí sv. Augustín. Miloval jej usporiadanosť, čistotu, spokojnosť, nemohol v nej strpieť ani najmenší neporiadok. Tam sedel pri písacom stole sám s Bohom, ďaleko od sveta a od huku, jeho od prírody nábožná duša napĺňala sa tichosťou, láskou a bez námahy prechádzala k plnosti božských radostí.« Takto hovorí o Lacordaireovi P. Chocarne.

Sú kňazi, ktorí príliš veľa vychádzajú a sú i takí, ktorí príliš málo vychádzajú medzi ľudí. Typom týchto posledných by bol kňaz alebo prílišný pecivál alebo prílišný intelektuál (o Huetovi, biskupovi z Avranches, hovorili diecezánski kňazi: Kedy už budeme mať biskupa, ktorý skončí svoje štúdiá), alebo kňaz znechutený (načo mám ísť navštíviť svoje ovečky, tým sa vôbec nezmenia).

I proti svojmu temperamentu, proti svojim mániám, svojim chúťkam, svojej nechuti treba si vedieť uložiť potrebné apoštolské cesty a návštevy, užitočné pre dobro duší.

Tým zas — a zaiste sú početnejší —, ktorí sú vždy na cestách, ktorí sa nevenujú dosť sobranosti, práci v izbe, sv. čítaniu, príprave na kázne, odporúčame, aby rozjímali nad príkladom Lacordairea: kostol, pracovňa, ulice i domy farnosti to sú tri miesta, kde má kňaz byť, a každému z nich treba dať čas a starosť, ktoré vyžaduje dobre pochopená stavovská povinnosť.

Spytujme si svedomie. Milujeme dosť — alebo až príliš — prácu doma? Dobre využívame potrebné alebo užitočné voľné chvíle? Rozhodnutie. Náprava.

Čítanie: Nasl Kr III, 39.

Štvrtok

PRACOVNÁ METÓDA

Mám všetky predpoklady, aby som sa stal dušou vyššieho stupňa: zdedené vlohy, výchovu, intelektuálne prostredie, vôľu. Chýba mi len presnosť a metóda v práci, ktoré by uviedly do poriadku moje rozličné vedomosti. Tento nedostatok je príčinou mravnej chudokrvnosti, fyzickej mäkkosti a aj toho, že nemám taký vplyv, aký by som mohol mať na tých, ktorí ma obkľučujú. V prvom rade musím dospieť k akejsi logičnosti v práci. Musím dosiahnuť, aby som vedel udržať každú svoju základnú myšlienku, aby boly moje nielen inštinktívne a výchovou, ale aby vychádzaly z mojej vlastnej vôle. Musím vedieť byť mravnou posilou... Ísť do hĺbky otázok... Nedajme nikomu rozmýšľať za seba.«

Takéto rozhodnutie si urobila Genovéva Hennet de Goutel. O čo viac musím si ja povedať toto a rozhodnúť sa takto!

Nie som ja zodpovedný za menší výnos tým, že neviem si zorganizovať, hierarchizovať, usporiadať svoju prácu? Nič nejde dobre, všetko akosi pokuľháva. Vedľajšiemu, ak je príjemné, dávam prednosť pred podstatným. Som

obeťou vrtochov; má to neblahý následok na vôľu i rozum.

Učiňme svojím všetko, čo robíme; nestačí niečo začať, treba si to osvojiť. Ako? Uvážením; urobme si osobný náhľad na myšlienky, na skutočnosti, na osoby; nesledujme so sklonenou hlavou stádo; vedzme, prečo myslíme a hovoríme tak, ako myslíme a zdôrazňujeme.

A konečne robme dobre všetko, čo máme robiť. Ako to hovorila Genovéva, opakujúc slová sv. Magdalény Baratovej: »Všetko, čo je dobré urobiť, musíme dobre urobiť.«

Čítanie: Nasl Kr III, 42.

Piatok

NIEKOĽKO RÁD

Mons. Hedley povedal: »Mladí kňazi by sa mali báť straty času ako najväčšieho zla.«

»Kňazi, ktorých deň nie je celkom vyplnený povinnosťami, alebo ktorí aspoň v niektorých obdobiach majú mnoho voľného času, mali by si nájsť nejakú prácu, ktorej by mohli venovať svoje voľné chvíle: štúdium, nejaká kniha, teologická rozprava. Ale ešte lepšie, nech píšu; to si vyžiada od nich štúdium, zbystrí ich myšlienky, prinesie ľahkosť vyjadrovania a bude to pre nich veľký zisk do budúcnosti.« Toto, pravda, nemôže platiť pre všetkých. Prezrime rady sv. Tomáša Aquinského, dané Jánovi de Piperno; z nich si môže každý vybrať niektorú pre seba:

»Pýtal si sa ma, drahý brat v Kristu, ako máš študovať, aby si sa oboznámil s pokladmi vedy.

Dávam ti týchto niekoľko smerníc:

Vstupuj do mora malými potokmi a nie naraz; lebo treba začať malými vecami a len tak prejsť k najťažším.

Odporúčam ti, aby si sa neponáhľal hovoriť, nemiešal sa veľmi medzi rozprávajúcich.

Nikdy nevynechávaj rozjímanie.

Vôbec sa nestaraj o činy iného.

Veľmi sa vyhýbaj nepotrebným cestám.

Nepozeraj, kto rozpráva, lež všetko dobré, čo počuješ, ulož do svojej pamäti.

Čokoľvek čítaš, alebo počuješ, usiluj sa aj pochopiť.

Nezostávaj v pochybnostiach.

Usiluj sa do knižnice svojho rozumu zaradiť pekne všetko, čo môžeš.«

Sv. Tomáš všetky najlepšie inšpirácie svoje čerpal pri nohách Ukrižovaného. Robme ako on. A pri všetkom — ako on — majme čistý úmysel. »Akú odmenu si žiadaš, Tomáš, za toľkú vykonanú prácu? — Nijakú, okrem teba, Pane.«

Čítanie: Ž 16.

Sobota

VÁŽNA BOHOVEDA

Vážna, t. j. musíme vedieť rozlišovať dogmy, obsažené v evanjeliu a v ústnom podaní, podávané neomylným učiteľským úradom Cirkvi od mienok škôl a teologov; autentické definície od pokusov vysvetlenia, ktoré sa opierajú o nejaký filozofický systém, ktorý je sporný alebo nejasný. Bohoveda vážna, teda chápaná nie ako rad osamotených tvrdení, ale ako súhrn náuky, ktorej sila a jasná syntéza je viditeľná. To znamená ďalej, že sa máme usilovať preniknúť a hlbšie sa ponoriť do jej veľkolepých krás s pomocou autorov, ktorí hovoria o tom najlepšie.

Vážna a živá. Koľkým kňazom poznámky zo seminára sú len akýmsi herbárom, kde je plno pekných mŕtvych kvetov, ale kvetov bez farby, bez vône, ktoré v ničom nevedia napomáhať osobnú nábožnosť alebo inšpirovať nejakú kázeň alebo duchovné vedenie.

»Koľkí kňazi, píše P. Aubry, narábajú so svätými tajomstvami a nerozumejú im, nemyslia na ne, vôbec ich nepoznajú; prežívajú svoj život uprostred svätých vecí

a v neustálom styku s nadprirodzenom, pri oltári, v spovedelnici, na kazateľnici, a nevšímajú si to, nemajú, pravda, potom ani nijaký osoh, nečerpajú tam nijaké svetlo pre svoje duše. Mám na mysli i kňazov, čiastočne verných a nábožných, ale úzkoprsých, obmedzujúcich sa na najmenšiu, jalovú a viac vonkajšiu vernosť, ktorá sa uspokojuje s najnevyhnutnejším, ktorá sa neusiluje a nemyslí, že by sa dalo spraviť niečo i nad svoju povinnosť.«

Preto odporúča stále a hlboké štúdium cirkevných vied, aby »sa človek stal ozajstným kňazom, schopným pochopiť svoje povolanie, Božiu činnosť, ktorej je on nástrojom, veľké tajomstvá, ktoré mu prechádzajú cez ruky a s ktorými je denne v styku«.

Čítanie: Nasl Kr III, 43.

Šiesta nedeľa po Sv. Duchu

DOBROTIVÝ BOH

»Deus virtutum, cuius est totum, quod est optimum«, tak sa začína dnešná modlitba.

Kresťanský ľud dobre to vie a práve preto, že vie, že dobrotivosť je osobitnosť, vlastná Bohu a jeho podstatná vlastnosť — Boh je láska — nazýva Najvyššieho nie krátko: Boh, ale: dobrotivý Boh.

Uznávam dostatočne najvyššiu dobrotu Božiu? Áno, azda vtedy, keď sa mi všetko dobre darí; ale či chápem i keď príde skúška, že nie preto ju Boh soslal, aby ma ranil, ale že je to ešte novší prejav dobroprajnosti a že predobrotivý Boh chce ma tak ešte vyššie pozdvihnúť?

Aby sme ľahšie pochopili dobrotu Najvyššieho, Slovo sa stalo telom, poslané na zem z dobroty Otcovej. Dnešná nedeľa je ozaj nedeľou Božej dobroty. Misereor super turbam nám ukazuje Syna pri najdojímavejšom skutku sústrastnej dobroty: zástupy prišly k Ježišovi, celé tri dni počúvaly jeho náuku bez starosti o jedenie a pitie,

dávajúc pozor len na slová dobrého Učiteľa. A Učiteľ podáva nielen uspokojujúce a milosrdné slová, spraví viacej, keď vidí týchto statočných ľudí hladovať, urobí pre nich jeden z najkrajších zázrakov: piatimi chlebmi a dvoma rybičkami ich nasýti, celé množstvo, viac ako 5000 osôb a ešte zostaly plné koše odrobiniek.

Hľa, takýto je náš Pán; hľa, dobrota dobrého Učiteľa; hľa, dobrota Božia.

Vzbuďme si vieru a rozhlasujme okolo seba dobrotu dobrotivého Boha.

Čítanie: Ž 106.

Pondelok

VŠETKO SÚSTREDIŤ NA PÁNA JEŽIŠA

Keď P. Léonce de Grandmaison, dlhoročný redaktor revue Les Etudes a pôvodca krásnej knihy o Spasiteľovi, opúšťal miesto svojho litarárneho formovania, profesor P. Longaye blahoželal svojmu žiakovi, že sa rozhodol sústrediť všetko svoje úsilie a všetky svoje práce len na osobu Pána Ježiša.

»Milujte Ježiša Krista; písal mu, až do posledného dychu a oduševňujte sa každý deň viac za jeho vznešenú osobnosť. Študujte, skúmajte, hľadajte, prehlbujte bez oddychu pre seba a pre druhých jeho nesmierne bohatstvá; neustále naň pozerajte, kým ho nebudete vedieť nazpamäť; ba viac, vhlbujte sa doňho, kým sa mu len celkom nebudete podobať. Nech je on sám, a to vždy viac, stredom vašich myšlienok, uzlom vašich vedomostí, konečným cieľom všetkých vašich štúdií. Urobte si ho morálne jediným predmetom, najvyšším dôkazom, víťaznou zbraňou svojho apoštolátu... Žijúc v skrytosti alebo oslavovaný, zaujatý veľkými či najmenšími povinnosťami, buďte vo svojom prostredí vždy známy ako človek naplnený a posadnutý Ježišom Kristom, ako človek, ktorý vhod alebo nevhod — keď to len bude možné — bez pre-

stania hovorí o Kristu Ježišovi a hovorí z plného srdca.«

Aké krásne smernice: rozjímať o Ježišovi Kristovi, poznávať, milovať Ježiša Krista vždy s väčšou náruživosťou a dôslednosťou, rozdávať Ježiša Krista svetu s ohnivou dušou!

Čítanie: Gal 1, 1—13.

Utorok

EVANJELIUM

Istý svetský človek napísal: »Evanjelium. Aká to rozkoš pre mňa, čítať ho aj v najväčšej úzkosti. Koľkokrát som pocítil a sa presvedčil, že najtvrdšou čiastkou mojej skúšky bolo, že som nemohol venovať jeho štúdiu celé svoje dni.«

A ja Kristov kňaz mohol by som — ale úprimne — toto napísať?

Kedysi v niektorých kostoloch bývaly po obidvoch stranách oltára dva svätostánky: v jednom uschovávali cibórium a v druhom evanjeliár. Taká istá úcta sa vzdávala Kristovmu slovu ako Kristovmu telu.

Takáto je i moja úcta k evanjeliu? Tak si vážim slová Učiteľove ako jeho telo?

K hostii prejavujem zaiste úprimnú úctu, poklonu, nábožnosť. Aká je však moja úcta k božským riadkom, v ktorých sú shrnuté a vysvetlené najhlbšie myšlienky a podstatné skutky môjho zbožňovaného Učiteľa?

V praxi: čítam svedomite každý deň jednu hlavu evanjelia? Alebo aspoň, keď je predmetom prednášky niečo, čo má vzťah k evanjeliu, či vážne preštudujem tento problém?

Používam evanjelium na svoje rozjímanie, na kázne?

V spolkoch mládeže je potrebné prečítať na začiatku schôdzky stať z evanjelia. Pripravme ju svedomite a urobme živý, hlboký a dojímavý výklad.

Pri vyučovaní náboženstva používajme čo najviac udalostí z evanjelia.

Čo nám bude známe, budeme vedieť milovať. Čo si obľúbime, budeme chcieť dokonale poznať.

Čítanie: Gal 2, 2—11.

Streda

STÁLA ČASOVOSŤ EVANJELIA (I)

Chráňme sa racionalizmu, ktorý nás obkľučuje: »Evanjelium je už zastaralé. Je to pekná pamiatka z minulosti. Voľakedy to bolo dokonalé. Ale teraz je už prekonané!«

Ohromná hromadná nerozumnosť. Naopak! Životné zásady, ktoré dal svetu Kristus, sú večne mladé a časové: »Buďte čistí; milujte sa; slúžte Bohu! Ste veľkí, ste božskí; vedzte teda, čo ste . . .« A iné.

Pod zubom času, ktorý nepozná milosrdenstvo, všetko hynie. Večné však zostáva majúc na sebe znak neporušiteľnosti a schopné dať každej prichádzajúcej dobe pečať užitočnosti, tajomstvo plodnosti. Čím viac sa vzďaľujeme od dôb evanjelia, tým viac evanjelium preniká, i keď neviditeľne. A keď sa aj objaví nejaké učenie, ktoré popiera evanjeliovú náuku, alebo útočí proti nej, i toto učenie prezradzuje viac, než by chcelo vo svojich najhlbších základoch, evanjeliový pôvod.

Dva príklady. V základoch snahy po spoločenstve medzi národmi, usmernenej aj protináboženský, je túžba — i keď prevrátená, zmenená, veľmi pokazená — po bratstve, ktoré má svoj pôvod v príkaze »milujte sa navzájom«; a v základoch nekresťanskej ideologie môžeme nájsť túžbu, ktorá má ten istý cieľ ako slová: »Čo ste jednému z týchto svojich najmenších bratov urobili.« Je zriedkavé, že by aj v učeniach, naoko najviac protievanjeliových, nebolo niečo z evanjelia; vo všetkom, čo bojuje proti Kristovi, je niečo z Krista. Evanjelium natoľko pre-

niklo ľudstvo, že je veľmi ťažké, aby všetko aspoň trochu nebolo zafarbené evanjeliom.

Bár by ľudia evanjelia miesto toho, že by dovolili iným zneužívať evanjeliové poklady, sami sa viac vhĺbili do evanjelia a vedeli, ako božskí prútkári a obratní zlatokopi, nájsť aj v skrytých vrstvách čo i veľmi malé zrnká vlastných pokladov.

Čítanie: Jak 1, 21 n.

Štvrtok

. STÁLA ČASOVOSŤ EVANJELIA (II)

Ktosi povedal: »Je čudné, že kresťania nie sú pokrokoví, a to ešte viac v teórii ako v praxi.«

My máme tajomstvo budúcnosti. Kristus včera. Kristus dnes. Kristus zajtra.

Verím to dostatočne?

»Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.« Som o tomto presvedčený?

Verím celou svojou dušou v plodnosť evanjelia, že vie dať všetkým budúcim vekom potrebné semená?

Verím, že evanjelium je krásna vec, čo sa týka minulosti. Ale ako hľadím naň so zreteľom na otázky budúcnosti? Evanjelium skoncovalo so starým svetom; priznávam mu však i schopnosť viesť nový svet? Je to hlboko zakorenené moje presvedčenie, že bolo ono nielen kedysi počiatkom dejín, a to silným počiatkom, ale že bude aj pre všetky budúce veky kvasom?

Bojujme proti sklonu k rozčarovaniu, prichádzajúcemu, keď človek pokročí v živote a najmä keď sa už blíži ku hrobu. Sperabamus, dúfali sme. V časoch svojej kňazskej mladosti, áno, vtedy som veril v silu kvasu, s ktorým som narábal. Videl som však už príliš veľa, preto viera ochabla. A keďže sa cítim starý, alebo sa robím starým, myslím si, že ani moje evanjelium je už nie mladé, že stratilo svoju večnú obnovovaciu silu.

Veni Sancte Spiritus... Et renovabis faciem terrae.
Dnes, zajtra, o sto rokov, o dve tisíc rokov!
Čítanie: 2 Pt 1, 16 n.

Piatok

NEUSTÁLA SVIEŽOSŤ

Smutný je to pocit, že čím viac sa vzďaľujeme od svojej vysviacky, tým viac strácame na horlivosti; že nezostávame vždy na vysnených výškach; že každý deň sme neschopnejší a vždy viac sa oddávame pohodlnému životu.

»Začiatky kňazstva, píše Perreyve, sú akoby prvý jarný kvet, ktorý však obyčajný, každodenný život poškvrňuje a zbavuje sviežosti. Človek sa diví, že sa znovu stáva človekom s jeho slabosťami, s jeho obvyklými biedami a potom prichádza smútok nad tým, že vystupuje k oltáru obťažený starou farchou, ktorú ani najúprimnejšie predsavzatia nevedia vždy odstrániť.«

Už i tento smútok je dobrým znakom; ukazuje, že sa človek nespúšťa; že nedáva svoj súhlas, nemá účasť v tom, i keď badá nedostatky; ba že naopak, praje si vrátiť sa k prvej horlivosti.

Zaiste nemôže sa vrátiť prvotná sviežosť, ktorá bola znakom začiatkov, charizma začiatočníkov, jarná radosť rozkvitajúcich stromov. Ale odhodlanosť posväcovať sa môže a musí rásť a práve tak i vždy jasnejšie uvedomovanie si, skrze vieru a modlitbu, svojej veľkosti a zodpovednosti svojho kňazstva, hlboká láska, i keď azda menej ohnivá, k svojmu povolaniu. Po čase kvetov prichodí obdobie ovocia. Nestrácajme čas v zármutku; žime prítomnosti a priznajme jej celú jej hodnotu.

Čítanie: 1 Tim 4, 6 n.

Sobota

LÁSKA ZA LÁSKU

Hovorí sa, že Mozart ako dieťa často kládol tým, ktorí prejavili o neho záujem, takúto otázku: »Milujete ma? Veľmi ma milujete?«

Dojíma nás, že tento chlapec, cítiaci azda v sebe »šumenie akejsi žiarivej čiastočky Boha«, tak nevinne kládol túto bolestnú otázku.

Sme azda natoľko chladní, že takáto otázka z úst vteleného Slova by sa nás nedotkla?

»Peter, Peter, — ty kňaz, ktorému som dal toľko milostí a ktorému pripravujem ešte toľko dobrodení, — je naozaj pravda, že ma miluješ? Môžem na to vážne počítať? »Miluješ ma, miluješ ma úprimne?«

Láska žiada lásku; najsmutnejšou udalosťou Kalvárie, povedal ktosi, naším najväčším obrazením toho, ktorý tam trpel za nás, je naše odmietnutie milovať ho.

Kedy sa už konečne rozhodnem nie odplatiť sa láskou za lásku Spasiteľovi, to je nemožné, ale dať celé svoje srdce Božskému žobrákovi lásky? Je to nič, ale on to chce, on tvrdí, že to je jeho jediná túžba, aby sme ho my biedni hriešnici milovali, a najmä my kňazi.

Táto žiadosť je výslovná pri rozhovore s Petrom po zázračnom rybolove, ale táto nástojčivá prosba je zahrnutá v každej udalosti, v každom verši evanjelia. A skoro zakaždým, keď sa Spasiteľ zjavil niektorej vyvolenej osobe, vždy prosil to isté: »Aspoň ty ma miluješ?« Pýtal sa to sv. Terézie, sv. Margity, sv. Angely, sv. Františka Asiského, sv. Ignáca z Loyoly . . .

»Pane, hovorím to celkom vážne . . . Milujem ťa úprimne.«

Čítanie: Jn 21, 15—18.

VESTIMENTIS OVIUM

»Chráňte sa nepravých prorokov, ktorí prichádzajú k vám v ovčom rúchu, lenže znútra sú dravými vlkmi.«

Nie je to obraz kňaza, ktorý zrádza svoje poslanie a ktorý využíva sverených mu dôverností, aby viedol duše do záhuby aj tam, kde by mal byť predstaviteľom Boha a vodcom?

Dobre viem, akými cenzúrami a trestami je stíhaný tento hriech v Cirkvi. Je to len preto, lebo je on znakom hroznej skazenosti a je pre duše najzvláštnejšou pascou, najodpornejšou zo všetkých lží.

Kňaz, pravda, pozná kanonické právo a vie si to zariadiť tak, aby sa nesplnily všetky podmienky, ktoré si vyžaduje uvalenie nariadenej cenzúry; to nie je zmenšením, ale ešte skôr zväčšením zločinu.

Úbohý pastier, ktorý zrádza svoje poslanie a ktorý využíva a zneužíva svoj úrad!

Boh ukázal raz sv. Kataríne Sienskej niekoľko zločinov tohto druhu, ktoré sa staly v Cirkvi Božej. Citujem príslušnú časť Rozhovorov: »Niektorí sú tak posadnutí diablom, že sa nielen dopúšťajú svätokrádeží a zneuctievajú hodnosť, ktorú som im dal, ale... že ešte i sviatosti používajú na to, aby ukojili svoje nečisté myšlienky a svoju nečistú vôľu. Úbohé ovečky, ktorých duše i telá mali nasycovať, sú trápené takými hroznými spôsobmi a aj inými, o ktorých pomlčím, aby som ťa ešte viac nezarmútil. Videla si ich, tieto úbohé ovečky, aké sú zmätené a v bezvedomí, pretože cítia, že títo vtelení diabli znásilňujú ich vôľu a strhujú ich ku skutkom, aké nechcely... Je zbytočné pripomenúť si tieto a iné nešťastia. Ty vieš, čo je ich príčinou: nečistý a hriešny život.«

Čítanie: Evanjelium dňa.

Pondelok

JEŽIŠ VODCA

Nikto nebol taký vodca ako Ježiš. Bude mi veľmi užitočné, keď pozriem naň pod týmto zorným uhlom, lebo i kňazi sú vodcovia práve tak ako aj pastieri. Ježiš ako vodca vedel vyvolať uznanie svojej autority. »Vy sa nedajte nazývať učiteľmi; jedného totiž Učiteľa máte... Ani sa nedávajte volať vodcami, lebo jedného Vodcu máte — Krista« (Mt 23, 8—10). Ježiš-Vodca rozkazuje. Často povedal svojim učeníkom: »Poďte sem a neiďte ta... Kážte,... uzdravujte,... krieste mŕtvych,... vyháňajte diablov... Nemajte zlata, ani striebra.« To je rozkaz. Nikdy nikto sa neukázal prirodzenejším, dôkladnejším vodcom ako on. Pri svojej hlbokej dobrote, ktorá prechádzala niekedy až do nežnosti, cítiť v ňom nezlomné vedomie toho, čím je, čo môže a podľa toho aj hovorí ako Učiteľ, badať to v jeho rečiach a v spôsobe konania: jeho slová sú jasné, pevné, nesmierne silné.

Ježiš vie i karhať: »Neviete? Nerozumiete? Aj vy ste ešte nechápaví (Mk 4, 13; Mt 15, 17 a Mk 7, 18 atď.). »Ešte i vy ste nerozumní« (Mt 15, 16; Mk 7, 18). Viď tiež jeho výčitky učeníkom emauzským, sv. Petrovi: »Ber sa mi s očú, satan! Na pohoršenie si« (Mt 16, 23).

Spoločnosť bezpodmienečne potrebuje vodcov. Katolícke kňazstvo mu ich vie dať. Ale treba, aby kňaz mal vodcovské vlastnosti, aby sa vedel vnútiť svojou čnosťou, svojimi vedomosťami, svojou vôľou, svojou úplnou nezávislosťou od každej strany, od každej vášne mimo vášne povinnosti a vášne k Učiteľovi, ktorému slúži. Hovoriť, rozkazovať, karhať je ľahké; nie je však ľahké dosiahnuť, aby človeka poslúchali, počúvali, jeho slová prijali. Len taký vodca imponuje, ktorý vie, ktorý chce, ktorý môže, ktorý miluje, ktorý dáva príklad. Môže všetko povedať, všetko žiadať, na všetko sa odvážiť. »Divily sa zástupy

jeho učeniu. Lebo ich vyučoval ako ten, čo má moc« (Mt 7, 28—29; Mk 1, 22; Lk 4, 32).

Praktický záver: neudeľovať bez konca oslobodzovanie od prác v nedele, od zdržiavania sa mäsa v piatky, od nedeľnej sv. omše. Keď treba dať oslobodenie, pripomeňme pritom prikázanie.

Čítanie: Niektoré z uvedených miest.

Utorok

PRÍLIŠ NÁROČNÝ KRISTUS

Keď myslím na Krista, azda si ho predstavujem ako prísneho pána so zamračenou tvárou, ktorý sa pri pohľade na mňa nevie usmiať; robím tak preto, lebo som zbabelý, nedôsledný, neusporiadaný, biedny.

Taký je náročný! Uspokojí sa len s dokonalosťou! A kdeže ju nájde pri mne?

Iné je učenie Učiteľovo, iná je osobnosť Učiteľova.

Božský Spasiteľ vo svojich rečiach a keď hovorí zástupom, všetkým ľuďom bez rozdielu, dôrazne žiada rozhodnosť, odhodlanosť pre dobro, vernosť. Nemohol ináč robiť, ak si nechcel zaslúžiť výčitku, že priniesol svetu len obyčajnú, fádnu, málo vtipnú mravouku, vierouku, akú by vedel predložiť hocaký vynaliezavý filozof. Žiada mnoho. Žiada všetko. Treba byť dokonalý, ako je dokonalý aj Otec nebeský.

Ale keď Ježiš sostupuje s výšky vážnosti zásad a keď je zočivoči skutočnej biede, neodvoláva síce nič z platnosti hlásaných prikázaní, ale zľutúva sa, má porozumenie pre biedu, je nevýslovne uznanlivý.

Iď, mýtnik, si ospravedlnený!

Treba byť čistý... Magdaléna, tvoja láska smyla nečistotu.

Toto je Kristus!

Čítanie: Jn 18, 15—27.

Streda

ZHOVIEVAVÝ KRISTUS

Taký zhovievavý je Kristus; môžem to teda využiť uňho? Takto zďaleka a v slovách má prísny výzor, ale v skutočnosti, v živote všetko odpúšťa.

Čo uzatvárať z tohto? Že nevie, čo chce, alebo že môžeme zneužívať jeho milosrdenstvo?

Nesmiem využívať Ježišovu dobrotu na to, aby som bol horší. Musím, pravda, uznať jeho nekonečné milosrdenstvo, pre ktoré odkladá trest, vie sa usmievať, vie odpúšťať. Ale nedonucujme ho byť prísnym.

Ak ho ja kňaz, ktorého on toľko miloval, zradím, ak som nešetrný, azda skazený, môžem donekonečna dúfať v jeho milosrdenstvo? Je jeden hriech, najnebezpečnejší zo všetkých: opovážlivé spoliehanie. Veľmi sa ho chráňme. Isteže Ježiš vie odpúšťať sedemdesiatsedemkrát. A keby som v prílišnom nadužívaní došiel až k sedemdesiatemu siedmemu rázu, nebolo by už miesto pre ľútosť? Možno, že nie. Nie preto, že by mi azda niekedy chýbala milosť, ale preto, že ja by som mohol nepoužiť danú milosť, ktorá by bola posledná toho druhu. Som tak náchylný neposlúchať vnuknutia Božie. A nikdy nemôžeme vedieť: Raz, druhýkrát, ale toto bude azda posledný raz.

— Pane, ochraňuj ma pred zneužívaním milostí.

Čítanie: Mk 11, 15—19.

Štvrtok

PÍSMO SVÄTÉ

Najmä Nový zákon si musím veľmi vážiť; všetko musím poznať, evanjelium i listy. K Písmu svätému nesmie mi chýbať nejaký dobrý komentár.

Nezanedbávajme však ani Starý zákon. Oboznamujme sa so žalmami a s prorokmi. Kardinál Perraud našiel cez svoj kňazský život čas 72 krát prečítať celú bibliu. Olier,

zakladateľ seminára Saint Sulpice, dal postaviť svätostánok s dvoma oddeleniami a uložil v ňom Sviatosť oltárnu a Písmo sväté, na bohostánok dal napísať: Par cultus et honor utrique.

Nasledovanie Krista píše: »Cítim, že v tomto živote mi treba najmä dvoje vecí, bez ktorých by mi tento biedny život bol nesnesiteľný. Uznávam, že kým žijem v žalári tohto tela, potrebujem dve veci; totiž pokrm a svetlo. Preto dal si mi slabému svoje sväté Telo na posilnenie tela i duše; a k nohám si mi položil za sviecu svoje slovo. Bez týchto dvoch darov by som nemohol dobre žiť, lebo slovo Božie je svetlo mojej duše a tvoja Sviatosť chlieb života. Možno ich nazvať i dvoma stolmi, postavenými na dvoch stranách klenotnice tvojej svätej Cirkvi. Jeden z nich je stôl posvätného oltára, na ktorom je svätý chlieb, to jest predrahé Telo Kristovo. Druhý je stôl Božieho zákona a obsahuje sväté učenie, učí svätej viere a bezpečne vedie až do vnútra, za oponu, kde je svätyňa svätých« (IV, 11).

Čítanie: Nasl Kr I, 5.

Piatok

ŠTÚDIUM SV. PÍSMA

»Horlivo čítavaj Písma... O toto sa staraj, tomuto sa úplne venuj, aby bol všetkým zjavný tvoj horlivý pokrok« (1 Tim 4, 13—15).

Nestačí vážiť si sv. Písmo. Treba ho študovať.

Čo by sme povedali o námorníkovi, ktorému by sa veľmi páčilo jeho zamestnanie, ale nezaujímal by sa o veci mora? O lekárovi, ktorý by neštudoval lekárstvo?

Dôkladne poznajme slovo Božie, posolstvo, ktoré nám sveril pre svet. Toto je prvoradá úloha, práve tak vážna ako naše osobné posväcovanie. Obidve ináč spolu súvisia. Keď sa tomuto úplne venujem (1 Tim 4, 13), môj pokrok je zaistený, bude zjavný všetkým. Mám na to Boží prí-

sľub. »Slovo, ktoré mi vyjde z úst: Nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a vykoná, na čo som ho poslal« (Iz 55, 11). Sv. František Saleský volá vedomosti kňaza ôsmou svätosťou. »Najväčšie nešťastia, dodáva, prišly na Cirkev preto, že strom vedomosti bol v iných rukách, a nie v rukách levítov.«

Bl. Eymard píše: »Štúdium sv. Písma má mať u kňaza prednosť pred každým iným štúdiom a musí vylúčiť každé štúdium protiviace sa, nebezpečné alebo neužitočné kňazskému poslaniu.«

Mons. Seghers, apoštol Aljašky, vozil svoju teologickú knižnicu na saniach; hovorieval: »biskup bez knihy kníh je ako vojak bez zbrane«.

A ešte krajší je príklad sv. Pavla cez rímske väzenie. Je sám. Všetci, ktorí by mali byť pri ňom, ho opustili. Diktuje posledný list svojmu drahému Timotejovi a končí ho týmito slovami: »Keď prídeš, prines mi . . . aj knihy, najmä blany« (2 Tim 4, 13).

Čo si žiada apoštol pred svojou smrťou a ako prípravu na smrť? Čítanie a štúdium svätých kníh.

Čítanie: Nasl. Kr IV, 11, 5—7.

Sobota

AKO ŠTUDOVAŤ SVÄTÉ PÍSMO

S čistým úmyslom, sobrano, vytrvale, s pokorou.

a) S čistým úmyslom. Prečo čítať, prečo študovať? Aby som sa stal vzdelaným v očiach sveta? Aby som svojimi citátmi a svojimi učenými, viac-menej exegetickými, kritickými rozpravami omráčil na kazateľnici? Nie! Ale aby som rástol vo viere, aby som si živil týmito slovami ducha i život. Aby som pochopil milosti svojho kňazstva, aby som v prameňoch viery hľadal cieľ svojho života, svojho apoštolátu. Ako oheň oltárnych svetiel sa zapaľuje od lampy svätyne, tak musím hľadať všetky svetlá svojho

rozumu pri prameni všetkého svetla: v životodarných slovách sv. Písma.

b) Sobranosť pri štúdiu. Každé vážne štúdium vyžaduje tichosť a tým viac sväté štúdium.

»Je nemožné, hovorí sv. Anzelm, aby duša, čo aj ľahko rozptýlená svetskými záležitosťami alebo túžiaca študovať len pre márnu slávu, obdržala dar pravej vedomosti. Lebo iná vec je nadobudnúť ľahkú výrečnosť alebo nádherný sloh a iná vec je preniknúť do žíl a do špiku nebeských slov, hľadieť čistým pohľadom srdca do skrytých hĺbok.«

c) Vytrvalosť. Za mimoriadne zriedkavé veci musíme poriadne zaplatiť. Okrem výnimiek Boh dáva dar pochopenia, milovania Písma iba po trpezlivých námahách. Slovo Božie je semeno, ktoré vyžaduje ku spolupráci so strany človeka »dobrú pôdu«, ktorá prinesie stonásobnú úrodu.

d) Pokora. »Hľaďte teda, ako vy počúvate« (Lk 8, 18), ako študujete. »Hľaď teda, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou« (Lk 11, 35). Bez pokory môže sa vedomosť stať tmou. Nič nenadúva viac ako vedomosti. Veľká práca, veľká vedomosť môže sa skončiť poľutovaniahodnými pádmi (Lamennais, Loisy). »Na výsosti a vo svätyni bývam a u toho, ktorý je skrúšeného a pokorného srdca« (Iz 57, 15). »Vstup nízky, hovorí sv. Augustín, klenby nesmierne, všetko zahaľuje rúcho tajomstva. Treba sohnúť hlavu, len tak môže človek vstúpiť« (Vyznania).

Čítanie: Ž 19.

Ôsma nedeľa po Sv. Duchu

NESPRAVODLIVÝ SPRÁVCA

I keď nie som falošným prorokom alebo zradcom svojho poslania — o čom sme rozjímali minulú nedeľu na podklade evanjelia — či nie som azda správcom, ktorý zle spravuje veci svojho pána?

P. Lecanuet vo svojom (posmrtnom) diele (La vie de l'Eglise sous Léon XIII) napísal: »V našej spoločnosti panuje veľká náboženská nevedomosť... Nechceme tu hovoriť o racionalistoch, ktorým z kresťanstva zostal len krstný znak, aj ten zabudnutý a zneuctený, ale o ľahostajných masách, nie nepriateľských, ktoré ešte prichádzajú do kostola a obkľučujú, aspoň pri niektorých príležitostiach, kazateľnicu pravdy. Smutnejšie a ťažšie vysvetliteľné je, že ani lepší katolíci nemajú ani zďaleka presnú vedomosť o našich dogmách; náboženské vedomosti chýbajú veľmi mnohým, skoro by sme povedali: všetkým. A predsa je 36.000 kostolov vo Francúzsku a 36.000 kazateľníc. A každý kňaz je, alebo aspoň má byť kazateľom... V krajnom nebezpečenstve, v akom sa nachádza teraz katolícka Cirkev vo Francúzsku, i keď s nadšením využívame všetky prostriedky súhlasné s duchom nášho Spasiteľa, v súlade s celkom, s nepremožiteľnou neústupnosťou, prostriedok, prevyšujúci všetky ostatné svojou hodnosťou a silou, účinkom ozaj božským, je slovo. Predstavte si jedného apoštola v každom našom kostole, Francúzsko by bolo kresťanské.«

Hlboko uvažujme nad týmito slovami... Ako veľa nám hovoria.

A čo ja? Aký kazateľ som? Aký apoštol? Som ozaj »kresťaniteľ«, s pomocou ktorého viera vzrastá, alebo som len aes sonans?

Čítanie: Mt 18, 23—35.

Pondelok

KULT OTCA

Svojím krstom po prvé a svojím kňazstvom po druhé tvorím jedno s Kristom.

Aká bola najhlavnejšia pobožnosť Kristova? Bol Syn, jeho podstatným kultom bola úcta k Otcovi.

Ježiš hovoril vždy o Otcovi. Otec ma poslal. Otec žiada toto, ono. Otec vás požehná. Keď sa modlíte, vzývajte Otca. Onedlho sa vrátim k Otcovi...

Až toľko, že jedného dňa Filip sa už nevedel zdržať: Pane, ty nám vždy hovoríš o Otcovi. Dobre, ale my sme Otca nikdy nevideli. Ukáž nám Otca a postačí nám to.

Aký je môj kult prvej Božskej Osoby? Ctím si druhú, tretiu. Ale myslím niekedy na Boha ako Otca, usilujem sa ctiť ho?

Nie.

A prečo? Veď tvorím jedno so Synom a nemal by som hlavnú úctu, ktorú mal Syn? Bolo by to veľmi čudné.

Čudné... A predsa pravdivé.

— Nebude to už dlho, pravda?... Naučím sa poznať Otca.

Čítanie: Jn 14, 1—17.

Utorok

REPLETI SUNT SPIRITU SANCTO

Všetkých naplnil Duch Svätý, a začali hovoriť (Sk 2, 4). Zariaďme si to tak, že budeme kázať len vtedy, keď budeme repleti Spiritu Sancto.

Slová, ktoré mám hlásať, nie sú moje slová, nie sú to ľudské slová, ale slová viery, verbum fidei (Rim 10, 8). Boh skrze nás napomína ľudí, tanquam Deo exhortante per nos (2 Kor 5, 20).

Nestačí teda len hovoriť božské veci, ale treba ich povedať s božskou dušou; moja kázeň nech je effusio plnosti Ducha Svätého, prebývajúceho a prekypujúceho vo mne.

Pokora. Zabudnúť na seba, nekázať seba a teda: nebáť sa; ohlasujem Boha, nebojím sa ničoho; musí mi byť na pomoci, teda smelo! Keď ja vykonám so svojej strany všetko, on musí dať mojim slovám plodnosť, ktorú si on želá; nijaký ľudský strach, nijaká starosť o úspech alebo

neúspech; sursum, povýšme sa vysoko nad tieto ohľady; nijaká márnivosť; bolo by smiešne kázať Ukrižovaného Boha vyumelkovanými prázdnymi slovami alebo krásnymi gestami a frázami! Treba, pravda, pekne, vážne hovoriť, aby to bolo dôstojné Boha, o ktorom hovorím a posluchárstva, ktorému hovorím, ale jednoducho, priamo, bez nárokov, bez inej túžby ako získať duše pre Ježiša Krista, ešte viac pozdvihnúť tých, čo mu už patria.

Vložme do slov svoju dušu. Repleti coeperunt, ich prekypujúca duša vyšiahla. I my urobme zo svojich slov prekypovanie duše, oplývajúcej božskými vecami. Duše nesmädia po krásnych slovách, pochádzajúcich z ľudského prameňa, ale po slovách nadprirodzených, vyvierajúcich z nadprirodzenej duše, po slovách, ktorých stavba ako i všetky slabiky znejú nadprirodzene.

Čítanie: Jn 14, 16—21; 25—28.

Streda

MOJA KÁZEŇ

Čo si žiadajú moji veriaci? Aby som im hovoril o ich dušiach, o ich každodenných povinnostiach, o evanjeliu, o prekážkach, ktoré sa stavajú do cesty ich posväcovaniu a o prostriedkoch, ako nad nimi zvíťaziť; aby som im ukázal Krista, aby som ich priviedol k pochopeniu, že ich život má byť napodobnením, predĺžením Kristovho života... A o všetkých týchto nadprirodzených veciach musím hovoriť čo najjednoduchšie.

Veľmi jednoducho, ale aj veľmi teplo, veľmi živo... Preto musím predstaviť pravdu svojím spôsobom; evanjelium, každé slovo, celé učenie Cirkvi musí najprv prejsť cez moju dušu, len tak má prísť k dušiam.

Rozjímajme, modlime sa; neutiekajme sa k hotovým kázňam; my sami buďme prameňom, z ktorého čerpáme. Mnohí kňazi — je to tak — nepripravujú si kázne, alebo zle si ich pripravujú.

»Je celá kazateľská literatúra, ktorá sa zodrala v službe kazateľnice od 2—3 st. a ktorá už nezodpovedá stavu myslí a potrebám súčasníkov. A jednako tam čerpá mladý kňaz svoje myšlienky, alebo si azda vyberie nejakého módneho, ale bezvýznamného kazateľa. V jednom i druhom prípade bude len odpisovateľom, plagiátorom. Nijaká myšlienka nebude jeho, nič nepovie zo seba. A jeho plytké, studené, umelo prednesené, neplodné slová nebudú vedieť vyvolať v dušiach istotu a presvedčenie.«

Kardinál Manning poznamenáva: »Ľud má zázračný pud vybadať, či ten, ktorý hovorí, aj cíti, čo hovorí alebo nie; a ak zbadá, že nie, vzpiera sa takým slovám, ktoré sú len zuniacim zvoncom. Preto kazateľ musí viac pripraviť seba-človeka ako svoju kázeň.«

Čítanie: Sk 13, 16—42.

Štvrtok

KÁZEŇ — MOŽNÉ ÚSKALIE ROZJÍMANIA

Rozjímanie musím zacieliť na svätého, ktorým mám byť ja. Nemám myslieť priamo na iných, na dobro iných, na spôsob, ako obrátiť alebo polepšiť iných. Na seba musím myslieť, na povinnosť obrátiť seba samého, sám sa polepšiť. Zpätným úderom získajú tým zaiste i duše, ale len zpätným úderom. To však nesmie byť prvý cieľ. Rozjímanie nemá poskytnúť mne ako kazateľovi osobitné námety na nové témy. Pravda i tu, zpätným úderom, poslúži moje rozjímanie, a to účinne, mojej kázni. Ale musím si uvedomiť, že moje rozjímanie je celkom odchodný úkon od prípravy na budúcu kázeň.

Musím dávať pozor. Ľahko využívam rozjímanie na to, na čo ho nemám využívať. Som navyknutý na bohovedu, filozofiu, exegézu, vierouku a tak moje rozjímanie ľahko sa premieňa na štúdium, na zvedavé vyhľadávanie zaujímavých námetov pre kazateľnicu, kým ono má byť

v prvom rade, ba jedine, úsilím po osobnom vlastnom polepšení.

Z toho pochádza aj moja túžba po hojnej látke. Moja zvedavosť sa v tom pasie. Ale viac látky neznamená pre mňa v tomto prípade aj väčší zisk. Kňačadlo má vytvoriť človeka modlitby a nie človeka slova. Ináč, ak človek modlitby je na výške, i človek slova splní dobre svoju úlohu. Teda nezamieňať úlohy a ponechať Bohu jeho časť.

Čítanie: 1 Tim 6, 11—17.

Piatok

AKO HOVORIŤ O KRISTOVI

Istý katolícky univerzitný profesor pri spomienke na mnohé počuté reči o apoštoláte povedal slová, ktoré môžu byť predmetom dnešného rozjímania. Nehovorí osobitne o kňazoch, ale všeobecne o horlivcoch. »Mnohí vedia hovoriť o Tvojich prácach, málo je však tých, ktorí vedia hovoriť o Tebe. — Mnohí sa usilujú vytvoriť »apoštolov«, určených na vychovávanie ďalších »apoštolov« a pritom každý sa oslobodzuje od lásky k Tebe. Ako málo je tých, ktorí sa starajú o výchovu adorátorov, milovníkov Krista!

Tí, čo mi chceli rozprávať o Tebe, Pane, často ma nudili, lebo znelo to falošne. Videl som síce, že majú myšlienky dobré, poučovania prepletané skúsenosťami a s veľkým oduševnením hovorili o týchto veciach. Videl som, že sú to skúsení, vášniví ľudia; boli to ozaj nadšenci za dielo, na ktorom pracovali, nadšenci za Tvoje dielo. Ale necítil som v ich živote lásku, nevidel som duše hnané láskou. Teba, Pane môj, strácali s očú.«

Ako často je to pravda: celkom oddaní apoštolátu, t. j. styku s dušami, zabúdame na modlitbu, na rozjímanie, t. j. na styk s Bohom.

A čo môže priniesť styk s dušami, ak mu nepredchádza, ako ho neoduševňuje, neoživuje, nerobí dobývačným, styk s Bohom?

Čítanie: 2 Tim 1, 6—15.

Sobota

LEN Z LÁSKY MÔŽEME DOBRE HOVORIŤ

To bolo celé tajomstvo sv. Františka Saleského. Keď otvoríme teraz niektorý sväzok jeho kázní, nevidíme hneď, čo mohlo priťahovať zástupy pod kazateľnicu ženevského biskupa; sme sklamaní; týmto kázňam však dodávaly krásu, život, presvedčivú silu v prvom rade milota hlasu, krásne gestá a hlboko dojímavý prízvuk reči — oheň vnútorného plameňa. »Máte akúsi zvláštnu retoriku z Annecy, alebo skôr rajskú, ktorá má obdivuhodné účinky, povedal mu raz istý poslucháč. Vo vašich rečiach je čosi mimoriadneho, čo dobre triafa. Vaše obyčajné, ale ohňom lásky rozpálené slová, prenikajú srdcia.«

Tu je celé tajomstvo: oheň lásky.

Treba, pravda, ako je len možné, dať do svojich kázní peknú skladbu, aspoň dostatočnú techniku, ale ešte viac: »oheň lásky«.

Toto v prvom rade a nadovšetko odporúčal i sv. František Saleský a k slovám pridával i svoj príklad: »Treba, povedal, byť veľmi zaľúbený do učenia, ktoré podávame a o ktorom iných chceme presvedčiť. Pýtal sa vari Spasiteľ sv. Petra: Si učený, výrečný? a len potom mu azda povedal: Pas baránkov mojich, ovečky moje? Nie; ale: Miluješ ma? Stačí dobre milovať, potom vieme dobre aj hovoriť.«

Keď po 16 ročnej neprítomnosti prišiel svätec kázať do Paríža, pri pohľade na ohromný počet poslucháčov, ktorí očakávali jeho slová, obával sa pýchy; aby sa mohol dostať na kazateľnicu, musel prejsť rebríkom cez okno; aby sa ponížil, úmyselne zle kázal. Inokedy to ne-

robieval, ani viackrát neurobil, a správne, takéto umŕtvenie.

My kážme čo najlepšie; ako to ktosi vtipne povedal, »bude to ešte vždy dosť slabé«.

Čítanie: 2 Tim 2, 1—8.

Deviata nedeľa po Sv. Duchu

LACRYMATUS EST

Dnešné evanjelium má tri predmety: slzy Ježišove, hroznú predpoveď, ktorá sprevádza slzy a konečne svätý hnev, s akým vyháňa predavačov z chrámu. K predpovedi skazy Jeruzalema sa vrátime v poslednú nedeľu; dnes sa tým nebudeme zaoberať.

Zostávajú dve druhé témy: Ježiš plače, Ježiš vyháňa bičom.

Už na začiatku Ježišovho účinkovania vidíme ho, ako nemôže zadržať svoje rozhorčenie nad nedostatkom úcty k domu svojho Otca (Jn 2, 13—17). Tu znovu svätý hnev! Nebudeme epilogovať »zmenšenie mravnej sily« u Spasiteľa, že nevedel, alebo nechcel potlačiť hnev. Je Kristus menej dokonalý preto, že nepovažoval za vhodné potlačiť na dno svojej duše city spravodlivého rozhorčenia? Ide o to, skúmať či ja sám osobne si nezasluhujem niečo zo Spasiteľovho hnevu pre svoju neúctivosť na svätom mieste, pre nepozornosť, s akou si dovoľujem vysluhovať sviatosti.

A Ježiš plače . . .

Jeruzalem, ktorému sa dostalo toľko milostí, tak dobre by ich bol mohol použiť . . . Si cognovisses et tu . . . Keby som aj ja poznal, čo všetko mi môže priniesť pokoj, quae ad pacem tibi . . .

Titove vojská už boly na pochode a pevnosti sa chvely vo svojich základoch. O krátky čas nič nezostane zo svätého mesta. Ani kameň na kameni.

Sú niektoré milosti, ktoré nemôžeme beztrestne zneužívať.

Cave Jesum praetereuntem... et non redeuntem.

Čítanie: Ž 121.

Pondelok

A JEŽIŠ ZAPLAKAL

Za nás plače.
Nad nami plače.
Pre nás plače.
S nami plače.
V nás plače.

Sme navyknutí na Ježišove slzy, nedojímajú nás. A predsa mali by roztopiť naše srdcia. »Mária videla tvoriť sa slzy v očiach Večného, a triasla sa« (Faber, Bethléem).

Za nás plače. Áno, miesto nás. Od pádu v pozemskom raji slzy ľútosti maly tiecť z našich očí. Bohužiaľ, človek oplakáva stratu majetku, príbuzných, zdravia, cti, pohodlia, ale neplače nad stratou neba, milosti, slovom: Boha. Ježiš plače miesto nás. Oplakáva našu úbohosť, naše zaslepenie, našu nerozumnosť, našu bláznivosť.

Nad nami plače. Nad nami, ktorí utekáme pred jeho náručím a pred jeho srdcom, dokorán otvorenými, pred jeho odpustením, pred jeho nežnosťou, pred jeho milosrdenstvom. Nad nami, ktorí zahadzujeme chlieb, ktorý nám podáva, svoje vlastné telo, život, lásku, ktorými nás chce obohatiť. »Keby si aj ty poznalo, a to v tento tvoj deň, čo ti pokoj prináša« (Lk 19, 42). A Najvyšší, zahriaknutý v rozmachu svojej túžby, plače nad nami, úbohými atomami, ktorých sloboda ničí všetky vynálezy jeho lásky.

Pre nás plače Ježiš naše hriechy — azda aj moje kňazské — spôsobily, že prameň jeho slz vytryskol skôr ako

prameň jeho krvi. Ako neprestajne, bohato musely tiecť sväté slzy Ježišove cez jeho noci strávené v modlitbách. Keď sa hovorí o slzách niektorých svätých — v tomto ako i v inom je to vždy len slabá ozvena Spasiteľa — uhádneme, koľko musel plakať Ježiš tu na zemi.

S nami plače Ježiš. Kresťania nikdy nie sú vo svojich bolestiach sami. Ježiš ich sprevádza. Plače s naimskou vdovou, s Martou, s každým z nás. Veď sme — ako údy jeho mystického tela — jeho čiastočkou.

V nás plače Ježiš. On je už v sláve. Už nepozná bolesti. Za nás, v nás plače Ježiš pre spásu sveta.

Čítanie: Lk 19; Jn 11, 25.

Utorok

HODNOTA SAMOTY

Chcem byť pracovníkom, zvlášť pracovníkom, ktorého činnosť je úspešná? Najlepším prostriedkom na to je byť veľkým mlčanlivcom, aspoň kde treba a keď treba.

Renan povedal o Clémenceauovi: »Dobre vidieť na ňom, že nerozjíma.« Koľko práce vyjde na zmar, alebo sa zvrtne naopak.

Maršál Lyautey, v ktorého denníku sa často stretáme s rozhodným rozkazom: Konaj, konaj, konaj, v čase, keď bol žiakom v Saint Cyr, napísal: »Trochu pokoja, utiahnutia, niekoľko hodín pre seba, vhĺbenia do seba, pokojného uvažovania, Pane. Trochu modlitby na kolenách s hlavou v rukách.«

Sú kňazi, ktorých jediným, ale veľmi bolestným nedostatkom je: »Trochu modlitby na kolenách s hlavou v rukách.« Chýba im len toto, je to však veľký nedostatok!

Viliam Fealher, pochádzajúci z chudobnej rodiny, stal sa žurnalistom a potom veľkým vydavateľom, takže jeho ročitý príjem sa odhadoval na 400.000 dolárov. Napísal knihu »100% po americky«; vysvetľujúc v tejto knihe tajomstvo svojich veľkých úspechov, na prvé miesto dal

článok: »Vedieť prežiť jeden večer osamote«, kde píše: »Pokúsili ste sa už niekedy prežiť večer celkom sami v izbe bez kníh, bez novín, bez hudby, celkom sami, len so svojimi myšlienkami, ktoré vás majú zamestnávať a poučiť? Pokúste sa o to aspoň trochu. Skúsenosť vám pomôže lepšie poznať seba samého. Jeden pokojný večer prežitý zoči voči sebe samému vám pomôže nájsť niekoľko hrúd zlata alebo aj diamantu.«

Netreba ísť do Ameriky. Už Pascal bol napísal: »Prišiel som na to, že prameňom všetkého nešťastia ľudí je jedno, a to, že nevedia vydržať v tichosti vo svojej izbičke. Treba sa utiahnuť do samoty, ako je to len možné a len s Bohom sa rozprávať.«

Čítanie: Nasl Kr I, 20.

Streda

REQUIESCITE

»Vo svojom živote som nevyužil dobre čas. Robil som príliš mnoho vecí, malých vecí, na úkor veľkých. Requiescite, hovorí Spasiteľ« (Mons. Dupanloup).

I. Usporiadajme si svoje práce.

Dajme na prvé miesto, čo ta patrí. Usporiadajme si svoj život. Nech nie je náhodilým súhrnom najrozličnejších zamestnaní, ale položením každej čiastočky mojej činnosti na jej pravé miesto, pravda, nakoľko to závisí odo mňa.

Konajme si predovšetkým povinnosti voči Bohu. »Bohu prvému musím slúžiť« (Jeanne d' Arc). »Najprv kráľovstvo Božie..., ostatné je ostatné«, opakoval si často Mons. Dupanloup. »Pre nijakú príčinu nezanedbávajme vnútorný život.« Vnútorný život vždy na prvom mieste: Sviatosť oltárna a rozjímanie.

Len potom príde na rad moja činnosť ako pastiera duší.

Potom. Moja kňazská činnosť, ak ju dobre chápem, je len presne regulovaným prekypovaním môjho vnútorného prameňa. Nie je chyba, že strácam čas, ale to, že príliš mnoho času venujem druhoradej práci. Malé veci zabíjajú veľké. Alebo ako to povedal orleánsky biskup Dupanloup »mám hroznú činnosť«. Dávajme pozor na toto!

II. Vyhraďme si niekoľko zastávok cez deň.

Najprv, a tým sme povedali už všetko, pomocou breviára. Nenechávajme si ho celý na poslednú hodinu. Vyhraďme si čas na jednu-dve návštevy Sviatosti oltárnej, myslime na spytovanie svedomia pred každým jedením alebo po ňom.

Nedajme sa ubiť životom, unášať okolnosťami. Zostaňme pánmi nad sebou. Nijaké železné závory. Súhlasme s tým, že nás vyrušia, zaneprázdnia. Ale so svojej strany urobme všetko, aby sme si zaistili bohatú úrodu.

Čítanie: Nasl Kr IV, 3, 2—3.

Štvrtok

KNIHA NASLEDOVANIE

je »kniha, ktorú neslobodno nikdy zavrieť«, povedal ktosi.

A je to pravda. Mal by som ju mať vždy poruke, vždy otvorenú, na svojom stole. Nieto situácie, ktorú by neriešila, niet kresťanského citu, ktorého užitočnosť alebo hodnotu by presne neobjasňovala.

Pre mňa kňaza tento mních je najužitočnejším dôverníkom, najpovolanejším poučovateľom. Som v pokušeniach? Podá mi potrebnú radu. Som náklonný vkladať svoju dôveru do svetských a pominuteľných vecí? So živou jednoduchosťou, niekedy až nemilosrdne, mi pripomenie pravú hodnotu vecí: pulvis es. Chcem sa pozdvihnúť, ukázať sa konečne ozaj veľkodušný? Opíše mi, ako by to on sám bol skúsil, »podivuhodné účinky lásky Božej«. A ak chcem preniknúť sv. omšu a Eucharistiu, ne-

mám lepšej teologickej príručky ako celú štvrtú knihu. Je to evanjelium, ale v inom znení. Je v ňom menej galilejského neba, slnka, radostnej prírody. Evanjelium prešlo dušou, ktorá musela mať svoje boje a zaiste tvrdé, dušou nadšenou, živou, oboznámenou s ľudskými slabosťami, túžiacou oddať sa Kristovi, ale cítiacou každú námahu, ktorú musí podstúpiť, aby sa ta dostala. Je to kódex blahoslavenstiev, ale podaný na Tábore, ktorým je pracovná cela človeka, ktorý sa pokúša prežívať ich.

Keď veľký fyzik Ampère ťažko ochorel na inšpekčnej ceste v marseilskom gymnáziu, istý asistent chcejúc posvätiť posledné hodiny vedcove chcel nahlas prečítať jednu hlavu zo vzácnej knihy, ktorá však — nikto nevie, ako — bola na nočnom stolíku. »Netreba, povedal Ampère, viem ju nazpamäť.«

Mohol by som ja kňaz povedať, čo tento svetský človek?

Čítanie: Ž 112.

Piatok

OHNÍK, Z KTORÉHO SA EŠTE DYMÍ

Anglický spisovateľ P. Rickaby poznamenáva k chvíľkovej slabosti apoštola sv. Tomáša: »Predstavte si len zlo, aké by bol spôsobil prudký predstavený nešťastnému sv. Tomášovi cez týždeň nevery; bol by spravil z neho Judáša a s okraja priepasti bol by ho svrhol až na dno.« »Náš dobrý Učiteľ nepostupuje takto.«

Treba vedieť vyčkávať, byť trpezlivým, čakať. Nie v nejakej nečinnej pasivite, ale — ak je to možné — pôsobením na vinníka, ktorého máme získať a pôsobením — a to vždy môžeme — na Boha svojou modlitbou a obeťou, aby sme obsiahli zvláštne milosti márnotratnému nekajúcnikovi.

Pravda, ak treba, musíme byť prísni. Ak ide o všeobecné dobro, ak niektorá stratená, blúdiaca ovečka by mala

pokaziť celé stádo (niektoré dieťa ústavu, ktoré by mohlo nakaziť svojich kamáratov a pri ktorom všetky pokusy nápravy sa ukázaly neúčinné), v tomto prípade neslobodno váhať. Ale ani vtedy neslobodno celkom opustiť ovečku, ktorú musíme vyhnať z košiara a musíme — podľa možnosti — udržiavať stály styk s ňou, musíme dať vedieť, že naše náručie je celkom otvorené, aby sme prijali kajúcu dušu.

Boh nezháša, neláme, dbá na posledné uhlíky, na to, čo sa v nás ešte dá vzkriesiť. My však, keď vidíme, že ohník už nevyžaruje svoje úplné svetlo, ľahko pripustíme, že je už celkom bez života, nevidíme nijaký bod na vzkriesenie a miesto toho, že by sme trochu pohrabali v uhlíkoch, aby sme starostlivo pripustili vzduch, prenechávame celkom voľný priechod vetru a na žeravé uhlie privalíme kameň.

Ináč musíme robiť! Musíme vedieť nebyť nemilosrdní. Nezlomiť nalomený konár, zachrániť všetko, čo sa zachrániť dá. Kto vie, či zo zostavšieho konára nevyrastie pekný strom, či z dymiaceho ohníka nevzbĺkne radostný plameň hneď v nasledujúcom momente.

Čítanie: Mt 12, 14—22.

Sobota

CHÁPAVÝ DUCH

Jedným z najväčších nebezpečenstiev každého je úzkoprsosť. Každý je viac-menej uzavretý v istom smýšľaní, v nejakom systéme (nejde tu o dogmu, ale o rozličné viacmenej smelé rozumkovanie), ktoré vyplývajú z výchovy, temperamentu atď. »Nikto nechápe iného«, povedal ktosi. A je to pravda, alebo aspoň vo väčšine prípadov máloktorí chápu iných.

Bez akéhokoľvek uvažovania povieme rozhodujúce slovo s neľútostnou neústupnosťou. Odsúdime iného, a ani sa nepokúsime pochopiť ho.

Bojujme energicky proti tomuto duševnému sklonu.

P. Gratry na konci štúdie o Fénelonovej teodicei sostavil modlitbu, ktorej sa musím aj ja držať, i keď nie doslovne, ale aspoň jej ducha: »Daj mi, Bože, s láskou srdca aj lásku ducha. Urob, ako to hovorí sv. Ignác, aby kresťan vždy ochotnejšie prijímal, než odmietal slovo svojho brata. Urob, aby sme i pri ťažkostiach reči a pri nedokonalej forme ľudského myslenia vždy vedeli prísť v slovách iného až k čistému pôvodu lúča, ktorý spôsobil toto slovo a túto myšlienku. Daj, aby sme sa touto láskou ducha naučili, prevýšiac seba, prijímať svetlo iných a pri rozumových sporoch pochopiť silu pravdy, s ktorou idú proti nám a ktorá nám chýba.«

»Nemusíme všetko prijať, ale všetko musíme pochopiť; neschvaľovať všetko, ale všetko odpúšťať; nie všetko si osvojiť, ale vo všetkom hľadať zrnko pravdy, ktoré je tam skryté« (Alžbeta Leseur).

»Často sa stáva, že pri obrane viery strácame lásku« (Benedikt XIV).

Čítanie: Nasl Kr III, 15.

Desiata nedeľa po Sv. Duchu

PHARISAEUS STANS

»Bože, daj mi milosť, aby som už konečne urobil niečo pre teba.« Toto povedal na sklonku života sv. Alfonz z Liguori, ktorý nešetril nič, ani seba. Môžeme sa opýtať: Mohol ešte niečo viac obetovať Bohu?

A ja? Čo som urobil doteraz? Môžem nazvať »niečím«, čo som spravil?

Môžem pozerať, ako chcem, nič nevidím. Nieto priliehavejšieho slova: nič. Nič som neurobil.

Čo si urobil? — Nič.

Nepreháňajme však. Isteže, isteže, vykonal som niečo. S horlivosťou som sa chytil do nejakej práce, odbavoval som bohoslužby... Ale ako všetko bolo »pomiešané«.

Dobrého tam tiež bolo niečo, je pravda. Ale koľkokrát sa zamiešalo do toho veľa priemernosti, bezvýznamnosti, zbabelosti, márnivosti.

Bolo v tom isteže trochu horlivosti ... Ale, aspoň zčiastky, zas len preto, aby som sa ukázal, aby som si zaslúžil nejakú poklonu, aby som upútal na seba pozornosť predstavených ...

Nábožnosť? Áno, bola aj ona, najmä keď tam boli svedkovia. Aká však bola moja nábožnosť, aké bolo moje spojenie s Bohom pri zatvorených dverách?

Uznáme, že sú aj polodobrovoľné slabosti. Je nemožné vždy dávať len najlepšie. Ale i keď nechceme zveličovať zlo, keď úprimne pozrieme pravde do očú, dobro, ktoré sme vykonali, je azda v slabom pomere k tomu, čo vyžaduje odo mňa moje kňazstvo, čo si prajú duše, čo žiada Boh.

Musím oveľa viac prosiť Boha ako sv. Alfonz, aby som konečne »urobil niečo« pre neho.

Čítanie: Ž 90.

Pondelok

LÁSKA BEZ LÁSKY

»Nesmieme milovať Boha s neláskou voči bližnému« odporúča Péguy.

Táto rada nie je bezúčelná.

Správanie mnohých ľudí je bojovné. Ich služba Bohu nemá za cieľ ctiť Boha, ale dať poučenie susedovi; ich boj za dobro nemá za účel zaistiť viac slávy Spasiteľovi ale pokoriť nepriateľa.

Je to »azda« veľmi prirodzené, ale nie je to v shode s evanjeliom.

Perreyve dáva zlatú radu: »Sú, hovorí, i zlomyseľní nepriatelia. Pripúšťam to a nehovorím o tých. Takýchto nikdy nemajme pred očami. Obraciame sa len k dobromyseľným, ktorí chcú pravdu. Nekonečná láskavosť je

povinná a je najväčšou mocou. Keby sme sa naučili hľadať aj u najnerozumnejších nepriateľov aspoň tisícinu pravdy, keby sme vedeli vždy byť skutočne evanjelioví, som presvedčený, že by sme vedeli robiť divy.«

Zarážajúcim príkladom vplyvu dobroty a lásky je život dekana Jakobsa z Mülheimu. Protestanti i katolíci, socialisti i centralisti si ho rovnako vážili. Táto úcta sa zaujímavo dokázala pri jeho pohrebe. »Keď šiel sprievod do cintorína, naraz sa priblížila skupina asi päťdesiatich chlapov, ktorí všetci mali komunistický odznak, ba niektorí aj dva. Boli to predstavitelia komunistickej strany, ktorí sa rozhodli usporiadať manifestáciu na počesť Jakobsovu a prišli zaujať miesto v sprievode, ktorý ho odprevádzal na posledný odpočinok. Po pohrebe tí istí komunisti usporiadali spomienkovú schôdzku na počesť zomretého kňaza. Ktorýsi rečník tam povedal: Dekan Jakobs je mŕtvy. Venujme dve minúty ticha na uctenie jeho pamiatky. Po dvoch minútach pokračoval v reči a povedal: Čoskoro príde aj naša hodina, a potom musia vydať počet i kňazi. Dekana Jakobsa však na vlastných rukách ponesieme na významné miesto.«

Láska vie robiť divy. Vie skrotiť aj najspurnejšie duše.

Musíme však pripomenúť, že dobrota kanonika Jakobsa bola taká veľká, že zo svojej stravy dával chudobným a že celý jeho majetok pri smrti bol 46 pfenningov.

Čítanie: Flm.

Utorok

KÚKOĽ A DOBRÉ SEMENO

Vážme si pravdu pre pravdu; hľadajme ju všade; vždy ju starostlivo oddeľujme od zárodkov zla, ktoré ju často obklopujú.

Je zrnko pravdy i u niektorých nepriateľov, ako sú aj nejaké chyby v rečiach našich ľudí.

Milujme pravdu, kdekoľvek je a oddeľujme ju od toho, čo ju môže sprevádzať a neprávom sa do nej primiešať.

Je bolestné vidieť ako mnohí ľudia nevedia rozoznávať v mylných teóriách, čo je v nich niekedy správne. Nezabúdajme: »Každá pravdivá veta je kresťanská, nech ju vyslovia akékoľvek ústa; každý opravdivý pokrok je kresťanský, nech pochodí odkiaľkovek; preto nikdy neslobodno zavrhovať reči nepriateľa, ale treba z nich vybrať čiastočný prijateľný prvok a vziať ho za základ riešenia otázky.«

Keď Cirkev o niečom rozhodla, v poriadku; ona je matka, má božské poslanie rozhodovať; nemám, čo uvažovať. Ale keď je to niekto iný, pozrime na to, rozlišujme, presne ustaľujme.

Neberme za čistú pravdu, čo je miešanina; a v miešanine nezavrhujme, neodsudzujme všetko, ale hľadajme čiastočky pravdy.

Koľkí katolíci — a koľkí kňazi — robia chybu v týchto dvoch bodoch a tak škodia, a často veľmi vážne, pravde.

Čítanie: Mt 13, 24—31.

Streda

PROTIVNÍCI

Keď bol Bergey poslancom, pri rozhovore o všednej veci v parlamentnom kuloári zrazu sa mu zdôveril jeho spoločník a otvoril mu svoje srdce: »Teraz, vám hovorím, dôstojný pane, ako kňazovi«; bola reč o deťoch, ktoré sa kazily, o chorej padlej žene atď.

Tento poslanec bol kedysi — aspoň podľa svojho politického zafarbenia — veľmi ďaleko od zásad, ktoré bránil v parlamente kňaz Bergey.

Znamená to, že kňaz, ozajstný kňaz, priťahuje duše, — najmä ak ten kňaz, bohatý na večné tajomstvá, je k tomu ešte aj človek, ktorý dobre pozná svoju dobu a vie, ako jej treba rozprávať.

Aké sú moje aduty? Čo môžem dať do hry na získanie tých, ktorí sú v mojom okolí azda mojimi nepriateľmi?

Zbadajú hneď pri prvom pohľade moju svätosť; alebo som kňazom s 95—100% sľavou, obyčajným sberateľom peňazí, človekom včleneným do nejakej viac-menej krikľúnskej politickej strany?

Je im jasné, že som celkom vážne podkutý, úplne loyálny človek, muž pevného presvedčenia a vytrvalej práce, človek celkom odtrhnutý od sveta, ktorý miluje len Boha a duše?

»Aby sa ľudia radi rozprávali s kňazom«, je potrebné, aby kňaz bol človekom, ktorý v najdokonalejšej forme ľudskej a nadprirodzenej vyžaruje kňazstvo Ježiša Krista.

Čítanie: Gal 2, 11 n.

Štvrtok

RUTÍNA

Je hrozná. Idem, lebo som šiel aj včera. Idem slúžiť sv. omšu, dať sv. pomazanie, pripraviť si kázeň. Aký duch ma oživuje? Vždy ešte mladá horlivosť, vždy ešte mladá viera, nadšenie ešte stále plné miazgy?

Nie. Je to sväto-svätá rutína. »To je zamestnanie.« Táto veta je hrozná. Keď raz prevládne u kňaza miesto čerstvej horlivosti zamestnanie, je koniec, výsledok sa rovná skoro nule. Môžem byť ešte váženým úradníkom. Ale zmizol apoštol, t. j. človek smädiaci, ktorého by poháňal vzácny duch nenásytných vysokých ambícií.

Duše čakaly, že nájdu hrdinu; a nájdu byrokrata. Nejakého dobyvateľa, a nachádzajú nábožného funkcionára. Plameň, a nachádzajú malý umierajúci ohník, už len natoľko teplý, že sa vie udržať v papučiach, ktoré vidieť niekde v kúte.

Šedosť, odporná šedosť. Rutína, obludná rutína. Pohrabme v popole. Nechcem predsa konať nejaké zamestnanie, pracujem za spasenie sveta. Tisíce hriechov sa pá-

cha, Kristovi na kríži stále sa posmievajú, zneuznávajú alebo nepoznávajú ho, duše čakajú, treba iných ľudí, nie skostnatených byrokratov alebo azda svedomitých rozdávačov sviatostí. Treba nám légie arských farárov. Patrím i ja medzi nich?

Čítanie: Gal 4, 12—21.

Piatok

MOJE REČI

Niekoľko múdrych rád sv. Terézie Avilskej:

Netvrďme nič, o čom sme nie celkom istí.

Nikdy nepreháňajme, ale povedzme všetko mierne, ako cítime.

Každý, kto túži po dokonalosti, nech sa na tisíc míľ vyhýba slovám: mal som pravdu, stala sa mi krivda atď.; nech nás Boh ochraňuje pred nesprávnymi úsudkami. Myslíte, že bol nejaký dôvod, aby dobrý Ježiš pretrpel toľko urážok?

Nikdy sa neškriepte, najmä nie pre veci málo dôležité. (O užitočných prípadne s kňazom, nedbám.)

Ak sa radujete, keď zle hovoria o vás, znamená to, že ste pokročili v čnosti; ale vy nikdy nič zlého nepovedzte o nikom, ani nepočúvajte.

Nikdy sa nevyhovárajte bez ozajstnej príčiny.

Nikdy nekarhajte v hneve, ale až keď už prejde; tak bude karhanie osožné. (Užitočné napr. pri školských deťoch.)

Čítanie: Gal 6, 1—7.

Sobota

QUARE TRISTIS ES? SPERA

Mám smutný, čierny deň, keď sa mi nič nedarí, všetko sa mi zdá také ťažké.

Bol som na pokraji hriechu, alebo som azda aj padol... Bol som svedkom podlosti, niekto ma ťažko urazil...

Alebo azda moja práca mi je priťažká, neúspešná, únavná.

Už nevládzem, som ako Spasiteľ v záhrade alebo na kríži a volám Otca, a nedostávam odpoveď alebo len neistú odpoveď, ktorá neuspokojuje.

»Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?«

Spomeňme si na Spasiteľa, ktorý prosil milosrdenstvo shora, ale pritom pokračoval vo svojej modlitbe, eumdem sermonem dicens, pri zdanlivom odmietnutí, odpore, nechuti, nepriateľstve, temnosti, ktoré ho napádaly.

Verme slovám žalmu, ktoré opakujem každý deň na začiatku sv. omše: Quare tristis es, anima mea? ... Spera in Deo.

Ako dobre mi padnú tieto každodenné slová, ktoré mi inokedy prechodia cez pery bez chuti, natoľko som rutinovaný.

Quare? Quare? ... Niet dôvodu, ozajstného dôvodu. Dúfaj len, spera, spera in Deo.

Čítanie: Ef 1, 1—13.

Jedenásta nedeľa po Sv. Duchu

EFETA

Z 52 statí evanjelia, ktoré nám Cirkev predkladá na rozjímanie v nedele liturgického roku, viac ako polovica obsahuje opis zázrakov.

Prečo? Azda preto, aby pripomínaním divotvornej moci Spasiteľovej kresťanský ľud nezabudol na veľkosť Učiteľa, ktorému slúži.

Niektoré okolnosti dnešného zázraku pripomínajú obrady, ktoré sa používajú pri krste na vyhnanie diabla. Spasiteľ sa dotýka svojou slinou jazyka a uší hluchonemého a hovorí: Efeta, t. j. otvor sa. Et solutum est vinculum linguae ejus et loquebatur recte.

Pane, dotkni sa aj môjho jazyka a mojich ušú. Som hluchý a neviem hovoriť.

Som hluchý; hluchý na tvoje vnuknutia, na volania milostí, na nástojčivé výzvy svojho Vodcu. A len preto som hluchý, lebo nechcem počuť. Vlastne mojej vôle by sa mala dotknúť tvoja všemohúca vôľa. Efeta, otvor sa.

A tvoj víťazný prst by sa mal dotknúť aj môjho jazyka. Mojou povinnosťou je činnosť slovom, a ja neviem narábať so slovom. Poznám pravidlá reči, ale neznámy je mi tajomný prostriedok, ktorý dodáva slovám účinnosť, A, a, a, nescio loqui. Rozviaž môj jazyk.

Ty, ktorý dobre robíš všetko, bene omnia fecit, daj, aby som ja hluchý počul a aby som ja nemý hovoril. Povedz svoje všemocné Efeta.

Čítanie: Mk 7, 31 n.

Pondelok

ÚZKOSTLIVOSŤ

Medzi svojimi ovečkami možno mám úzkostlivé duše, alebo azda i sám mám sklon k úzkostlivosti.

Veriacim sa príliš zdôrazňuje, že úzkostlivosť je choroba, choroba citlivých duší. Mnohí by sa z nej skôr vyliečili, keby sme im povedali, že je to hlúposť, nedostatok dobrého smyslu, nevedomosť alebo zabudnutie základných náboženských právd.

Čo je smrteľný hriech — čo je všedný hriech — čo je nedokonalosť? Či to som urobil, alebo myslím, že som urobil, má potrebné vlastnosti smrteľného hriechu, všedného hriechu alebo nedokonalosti? Alebo áno, alebo nie, alebo je to nie jasné. Ak áno, alebo nie, niet nijakej ťažkosti. Ak je nie jasné, ani vtedy niet ťažkosti: obžalujme sa v miere, v akej nás Boh uznáva vinnými. V nijakom prípade sa neznepokojujme. Osvojme si pravidlo: pri každej príležitosti na znepokojenie prvou vecou je neznepokojovať sa. Toto je prvá a aj posledná vec a aj medzitým, od začiatku až do konca. Kristus nie je kat a jeho evanjelium nie je mučiareň.

Je pravda, že niektorí v najnerozumnejších maličkostiach hľadajú príležitosť na sebatrápenie. Jeden kňaz nechce spovedať, alebo podstupuje celé mučenie, keď počúva dušu, ktorá mu zjavuje svoje hriechy, iný sa zas plaší cez celú sv. omšu.

Bl. Klement Hofbauer videl raz P. Forthubera, jedného zo svojich rehoľníkov, bez konca čistiť paténu. Prišiel k nemu a pošepkal mu: »Pre Boha, nechajte trochu roboty aj anjelom.«

Preč s malichernosťami a nerozumnými úzkostlivosťami. Jemnosť je, pravda, potrebná, ale vážna, nie úzkostlivá. Sacramenta propter et per homines. Boh žiada odo mňa, aby som sviatosti vysluhoval ľudsky.

Čítanie: Nasl Kr III, 17.

Utorok

ZODPOVEDNOSŤ (I)

Laik Paul Claudel napísal mladému nadanému spisovateľovi tiež laikovi Jakubovi Rivière, ktorý mohol mať veľký vplyv na svoje okolie a ktorý sa nevedel rozhodnúť pre smer, ktorý by mal sledovať vo veciach viery a mravov: »Nie ste sami. Myslite na ohromný zástup tých, ktorí žijú v temne a v mravnej skaze. Máte nadanie, máte rozum, ste poslaný na osvietenie všetkých týchto hynúcich. Čo im odpoviete, keď vás obžalujú pred Bohom a keď sa vás opýtajú: Čo ste urobili so všetkými svojimi darmi?«

Opýtajme sa sami seba: Nepoložili sme neraz svetlo pod mericu?

Mal som pokračovať vo svojom vzdelávaní, ale ja som prestal čítať, študovať. Mal som si pripravovať kázne, prednášky, katechizmus, prejavy, a beriem hotové veci, alebo sa spolieham na svoje nadanie alebo na vnuknutie.

Mal som navštevovať svoje ovečky (alebo žiakov, ak som profesor, lebo vtedy pre nich musím pracovať), a ja

sa túlam, táram, fajčím si cigaretu a čítam modromy, hrám sa s gombíkom svojho rádia. Nič, celkom nič nerobím; samá prázdnota a len prázdnota v mojich dňoch. Možno úplne zhasína plameň mojej horlivosti.

Veru, ozaj úbohý »vyslanec na osvietenie«. Nepočujem vari bolestné volanie zástupov, ktoré žijú v tmách a v mravnej skaze a žiadajú, aby som bol svätcom. Cez roky štúdií ma možno volali »svetlom«. Úbohé svetlo veru celkom vyhaslo. Plam už len mihoce. Premárnil som Božie dary.

Predstavme si seba v súdny deň. Čo povedia všetci, ktorých som mal osvecovať, viesť, posväcovať?

Oživme svoj oheň pri tom, ktorý je opravdivé »Svetlo«. Ego lux.

Čítanie: Tit 1, 1—10.

Streda

ZODPOVEDNOSŤ (II)

Sv. Cyprián napísal kňazom a diakonom cez najprudšie prenasledovanie: »Uznajme, že táto búrka prišla pre naše hriechy. Už oddávna nekráčame po cestách Spasiteľových. Sľubujeme, že sa zriekneme sveta, ale naše skutky dementujú naše slová. Preto nás Boh spravodlivo tresce, — bije nás však len preto, aby nás zachránil. Vyzývam vás, aby ste sa neuspokojili volaním k nemu, ale aby ste znásobili svoje pôsty a svoje modlitby, aby sme takto odzbrojili jeho spravodlivosť.«

Sv. Vincent z Pauly zas napísal: »Kňazi dnešnej doby odôvodnene sa veľmi boja Božieho súdu, lebo okrem svojich hriechov musia zodpovedať i za hriechy ľudu, keďže sa neusilovali miesto neho zadosťučiniť rozhnevanej spravodlivosti, čo boli povinní robiť; a horšie je, že im bude pripočítaná aj príčina trestov, ktoré Boh sosiela, keďže sa nestavajú, ako by mali, proti bičom, ktoré zasahujú Cirkev... Povedzme ešte viac: pre zlý život duchoven-

stva prišly všetky tieto ťažkosti.« Istý bretónsky kňaz napísal knihu, v ktorej hovorí, že kňazi sú svojím životom najväčšími nepriateľmi Cirkvi Božej.

Čítanie: Tit 2, 2—11.

Štvrtok

POZORNOSŤ NA MALÉ VECI

Kohosi sa pýtali na čnosti svätého lyonského kňaza Chevriera. Dotyčný odpovedal: »Neviem, či je svätý a či robí zázraky, ale dvere zatvára dobre.« Hľa, i podľa tohto súdia o človeku.

»Usilujme sa dosiahnuť veľké veci, ale pomocou malých«, hovorieval P. Ponlevoy. »Každodenné sebazapieranie a oddanosť pripravujú na hrdinstvo, prípadne na mučeníctvo.«

Kedysi som snil o mimoriadnej horlivosti v službe Pánovej. V niektorých chvíľach, pri niektorých vrúcnejších rozjímaniach sa mi zdalo, že niet nič takého, čo by som nevedel vykonať. Bohužiaľ, keď mám vykonať čo i najmenší skutok sebazapierania, som bezmocný, vzdávam sa.

Snil som o mučeníctve ... a nemám silu ani ráno vstať. Namýšľal som si, že som odhodlaný na všetky sebazaprenia ..., a neviem prerušiť ani počúvanie rádia, aby som si odbavil breviár, alebo aby som navštívil chorého.

Alebo som veľkodušný, ale len s prípadu na prípad. Niekedy to ide, inokedy nech nič nežiadajú odo mňa. Moja služba Bohu je prerušovaná, sú obdobia zbabelosti a obdobia veľkodušnosti.

Je, pravda, ťažké vždy byť vytrvalo horlivý, úplnej dokonalosti niet na tomto svete. Musíme sa však usilovať zredukovať na najmenšiu mieru obdobia slabostí. Pamätajme na slová sv. Vincenta: »Keby sme mali jednu nohu v nebi, ale prestali by sme sa zapierať prv, než dosta-

neme ta aj druhú, boli by sme v nebezpečenstve, že zatratíme svoju dušu.«

Čítanie: Ž 24.

Piatok

SPOMIENKA NA VYSVIACKU

Aké oduševnenie panovalo vo mne vtedy! A ako som si bol skoro istý, že nikdy nepadnem. Ako som si sľuboval, že nikdy nezanedbám ani najmenšiu čiastočku dokonalosti, nepremeškám nijakú príležitosť na apoštolovanie.

A aký odchodný je terajší môj duševný stav! Už sa lepšie poznám a tým padla aj akási naivnosť, v ktorej som si myslel, že všetko je možné; je dobre tak. Ale nestratil som pritom i to ohnivé oduševnenie, ktoré sa nebálo nijakej prekážky? Ustálil som sa. Ale či som sa zároveň neošúchal? Ak som mal od svojej vysviacky príležitosť byť prítomný na vysviacke nových kňazov, keď som prosil pre nich Ducha Svätého, neusmieval som sa trochu ironicky na ich dôverivé nádeje, na ich mladú odhodlanosť: Uvidíte, keď budete v tom?!

Vidieť jasnejšie je zisk. Chcieť menej intenzívne je škodlivá strata! Udržujme si všetku vtedajšiu živú silu, ba podľa možnosti každý deň ju rozmnožujme. Prevyšujme mladých vysvätencov len praktickou múdrosťou, ktorá azda lepšie vidí pravé miesto rozvinutia horlivosti. A ešte aj vtedy, kto z nás dvoch má pravdu? Niekedy je mládež obozretnejšia. Občerstvime si svoje terajšie náhľady niekdajšími. Kedysi by som bol išiel až na koniec sveta. A teraz mi ťažko prichodí ísť niekde na kraj svojej farnosti. Nájdime znovu svoje niekdajšie oduševnenie!

Čítanie: Rim 6, 1—12.

ODUŠEVNENIE

»Verné konanie povinností dá sa udržať bez obrazivosti; nie je to tak s oduševnením; a bez oduševnenia ťažko byť hrdinom« (Rickaby).

Nehovoríme tu o obrazivosti, ako o schopnosti, často bezúzdnej, predstavovať si chiméry. Ale myslíme tu na vznešenú schopnosť predstavovať si veľké veci podľa ich skutočnej veľkosti. Nič nedokazuje lepšie našu malosť ako naša neschopnosť pochopiť našu veľkosť. Nekonečnosť Boha, zázrak vtelenia, Eucharistia, Panna Mária, náš božský život; už sme tak navyknutí chodiť v tomto nádhernom svete, že nám to už nič nehovorí. Vstupujeme do kostola: náš Spasiteľ je tam; dobre; nerobí to na nás nijaký osobitný dojem. Idem do sakristie pripraviť sa na sv. omšu; Spasiteľ ide obnovovať svoju obetu. U mňa je to už všetko rutína. Dnes ako včera, všetko robím strojove.

Cirkev pozná túto vrodenú slabosť. Preto mi káže hovoriť každý deň na stupňoch oltára: »Pane, obnov moju mladosť«, dúfajúc, že s pomocou milosti Božej nebudem vysluhovačom najväčšieho tajomstva bez porozumenia toho, čo zázračného predstavuje tajomstvo, na ktorom som účastný a tak zblízka účastný: »Toto je moje telo.«

Pane, daj, aby som videl! Nech nie som cudzincom v kraji nádher. Daj, aby som videl pravdu v jej skutočnej pravdivosti. Daj mi sväté oduševnenie ako základ hlbokého porozumenia. Daj mi prenikavú predstavivosť ktorá jediná vie vytvoriť skutočne rozumných.

Čítanie: Rim 6, 15 n.

Dvanásta nedeľa po Sv. Duchu

MILOSRDNÝ SAMARITÁN

Keď chceme niekomu pomôcť, nepýtajme sa nešťastníkov na ich postavenie. Keď nejaká bieda je ozajstná bieda, má nárok na moju pomoc. Nie je to pohoršenie, keď podľa podobenstva popri človeku, ktorého lotri ozbíjali, zranili a zanechali polomŕtveho pri ceste, prejde kňaz . . . a ide ďalej?

Na jeho ospravedlnenie je, že bol kňazom Starého zákona . . .

Pri istej robotníckej stávke, keďže boli všetci presvedčení, že ju vyhrajú, stávku donekonečna predlžovali; mnoho stávkujúcich upadlo do ohromnej biedy. Biskup poslal istú sumu pre najnevyhnutnejšie potreby stávkujúcich. Samozrejme, farizeji urobili poplach: čo iné to vraj znamená, ako že im nadŕža, dáva za pravdu robotníkom? . . . Biskup odpovedal v krátkosti toto: »Keď padli cez vojnu na bojišti nejakí vojaci, my ako ošetrovatelia alebo vojenskí kňazi posbierali sme všetkých ranených bez rozdielu. Stačí, že je niekto postihnutý nešťastím a už má právo na naše milosrdenstvo. Pomôcť mu neznamená rozhodnúť o spravodlivosti jeho veci.« Nepochopili všetci. Bohužiaľ, všetci nepoznajú jemnosti lásky.

Isteže, pri niektorých príležitostiach treba dbať na konkrétne okolnosti problému, ale aj tie treba posudzovať pod zorným uhlom pravej lásky.

A ak je pochybnosť, rozhodnime vždy v smere lásky. Milosrdný Samaritán.

Čítanie: Lk 10, 30—38.

Pondelok

POKORA (I)

Pokora nie je v tom, že sa nepravdivo obviňujemee z vymyslených chýb, že zveličujeme pred inými svoje nedostatky, že umele skrývame svoje čnosti.

Pokora je v tom, že sa ukazujeme takí, akí sme, že sa nerozčuľujeme nadmieru nad svojimi nedostatkami (pravda, pritom sa usilujeme ich napraviť), že sa uznávame vo svojej duši a vo svedomí za takých, akí sme v skutočnosti v očiach Božích.

»Pokora je pravda«, povedala sv. Terézia Avilská; a inde: »Nemyslime, že pokora nám zabraňuje uznať, že nám Boh dáva svoje dary.«

S radosťou prijať dary, ktoré nám Boh dal — talenty skromné alebo početné, dary ľudské alebo nadprirodzené, a dbať pritom, aby sme všetku česť a slávu jemu pripisovali, znamená mať čnosť pokory opravdivejšie, ako bez prestania rozumkovať s chorobnou úzkostlivosťou nad darmi, ktoré iní okolo nás majú.

Jedni prejavia svoju pokoru tým, že sa budú menej stavať do popredia; niektorí zas tým, že sa nebudú báť ukázať sa. Niektorí si myslia, že byť pokorným znamená skrývať sa; iní zas, že ukazovať sa. Ak je niekto bojazlivý, nerozhodný, málo odvážny, odvážiť sa je väčším znakom pokory ako zostať zahrabaný.

Viďme, podľa svojho temperamentu, ako máme uskutočniť čnosť pokory.

Čítanie: Nasl Kr III, 7.

Utorok

POKORA (II)

Peter Fermat bol popri Descartesovi a Pascalovi najslávnejším matematikom 17. storočia. Pascal ho volal »najväčším geometrom celej Europy«; napísal mu: »Vaše deti nosia meno prvého človeka sveta.«

Stalo sa, že v niektorých otázkach bol Fermat v rozpore s Descartesom, ktorého panovačný duch ťažko znášal i najmenšie protirečenie a ktorý sa dal strhnúť k nedôstojnému pohŕdaniu svojím kolegom. Fermat, ktorý ináč mal pravdu, sa uspokojil povedať: »P. Descartes ma nemôže menej ctiť, ako si ja vážim sám seba.« Ba nebolo v ňom nijakej pomsty, takže po smrti svojho slávneho nepriateľa neprestajne ho oslavoval a vychvaľoval ako génia.

Krásne poučenie nám dávajú laici.

Nie sme niekedy pricitliví, takže nepoznáme ani odpustenie, ak sa bol niekto ukázal trochu prísny voči nám? Vieme odpustiť kritiku, trpké slovo, protirečenie? Byť pomstivý nie je vôbec kresťanské, tým menej kňazské.

Preskúmajme svoje hodnotenie, svoje úsudky, najmä svoje oceňovania a úsudky o kolegoch a pozrime, či sú vždy odleskom objektívneho pohľadu, alebo či sa ta neprimiešalo trochu tajnej zlosti, urazenej pýchy, nepriznanej chuti pomstiť sa za nejaké ostrejšie slovo alebo za zdanlivo menšie uznanie.

Čítanie: Ž 25.

Streda

KŇAZSKÁ MOC

Onus angelicis humeris formidandum, hovorí tridentský snem, hrozná ťarcha i na plecia anjelov.

Hrozná pre všetku moc, ktorú dáva, pre svätosť, ktorú predpokladá.

Moc: rozdávať slovo Božie, odpustenie Božie, telo Božie.

Vyzdvihujem tu len posledný bod, moc, čo mám, držať vo svojich posvätených rukách každý deň Pána života.

V Starom zákone sa hovorí, že do svätyne svätých vstupoval raz do roka len najvyšší kňaz, a aj to len po mnohých pôstoch, modlitbách, početných očisťovaniach. Vstu-

poval ta obklopený hustým dymom, ktorý sa kládol medzi neho a medzi Boha, ktorého ani jeden smrteľník nemohol vidieť, pod trestom smrti, hovorí Písmo; a i tak, zostal tam len niekoľko minút a za ten čas ľud ležal na zemi a so slzami v očiach prosil, aby tam nezahynul. On sám potom usporiadal hostinu od radosti, že unikol tak hroznému nebezpečenstvu.

A ja niekedy tak ľahko chápem svoju moc! Behom vstupujem do svätyne Najsvätejšieho, a nemyslím na toho, ktorý je tam, pripravujem sa na omšu pozerajúc do novín alebo rozprávajúc sa s kostolníkom . . .

Svoju nevyhnutnú prípravu na sv. omšu azda si aj odbavujem a zachovávam všetku úctu pri svojich návštevách Sviatosti oltárnej. Ale či len toto vyžaduje odo mňa hrozná moc, ktorú mám?

Kde je moja svätosť? Klaniam sa hostii, ale som i ja sám hostia? Navonok som dobrý kňaz, ale aký kňaz som vnútorne?

S akým prízvukom musím vyslovovať pred prijímaním slová: »Ne respicias peccata mea, sed fidem Ecclesiae.« Pane, nehľad na moje hriechy, ale len na Cirkev, ktorá sa odvážila ma vyvoliť!

Čítanie: Tit 2, 11 n.

Štvrtok

KŇAZSKÝ ZNAK

Raz predstavili sv. Filipovi z Neri 16-ročného chlapca v svetskom obleku. Svätec sa pozrel naňho, zadivil sa a povedal: »Nie si ty azda kňaz?« Skutočne to bol chlapec, ktorý bol rodinným podvodom vysvätený za kňaza; nemysleli, že by o tom Filip vedel; Filip sa priznal, že nevie to z nejakej vonkajšej vedomosti a nie preto položil tú otázku, ale že to vedel z vnútorného pohľadu: zdalo sa mu, že vidí na čele mladíka »veľkú žiaru« a že to bol kňazský znak, vtlačený do duše.

Je to mimoprirodzená jasnosť svätcovho videnia. Keby niekto zabudol na svoje kňazstvo, keby si obliekol svetské rúcho i prijal svetský spôsob života, ľudia by to azda nezbadali. Boh to však vie a aj pri preoblečení, ba aj pri najhorších ohavnostiach zbadá znak, ktorý neklame.

Nosím vonkajšie označenie, svoje kňazské rúcho, ktoré označuje svetu kňaza. Čo je však s mojím »znakom«? Božský znak je na mne a to naveky. Ale či sa usilujem vážne zachovať jeho obraz? Človek môže nosiť kňazské rúcho na sebe, a pritom neukazovať sa ozajstným kňazom.

Robím česť svojmu »znaku«?

Čítanie: Žid 7, 1—20.

Piatok

»PO ICH MENE«

Pastier volá každú ovečku jej menom. Keď my prechodíme popri stáde, ako rozoznávame jednu ovečku od druhej? Pastier pozná každú osobitne.

Aký rozdiel medzi dvoma poznaniami! Kým ja poznám z masy len jednu ovečku, pastier vie vždy, ktorá to bola z jeho stáda.

Jedno a to isté slovo môže znamenať rozličné veci. Je znalosť chudokrvná, neživá a bezduchá, ktorá je ako by len schémou, kostrou; ale je i znalosť bohatá, obsažná, ktorá je nielen suchou, nesúvislou predstavou, ale ktorá je ako usporiadaný a pekne účinkujúci orchester, ako žijúci rozumný svet. Keď hovoríme, že Boh nás pozná každého podľa mena, pozná nás touto hroznou znalosťou, bez tajnosti, bez nejasnosti.

Čo poviem, keď sa objavím pred súdom Pánovým, keď ma bude vidieť a keď sa sám uvidím v tomto dosiaľ nepoznanom a zázračnom svetle počínajúcej večnosti?

»Nepokladaj nijaký hriech, ani všedný, za maličkosť«, povedal Spasiteľ sv. Brigite. Ach, keby som mal na sve-

domí len ľahké previnenia... Ale obťažujú mi svedomie i ťažké hriechy alebo aspoň stála ochabnutosť, vlažnosť. Keby ma božský Pastier už dnes povolal? V akom stave by ma našiel?

Čítanie: Jn 10, 1—19.

Sobota

MÁRIA, MOJA MATKA

»Ubi non est mulier, ingemiscit egens« (Sir 36, 27). Prečo sa Slovo chcelo stať človekom narodením? Mohol prísť na zem v dospelom veku a ušetriť si najväčšie pokorenie: deväťmesačný pobyt v lone matky pred narodením, roky džavotu a pomalého učenia sa večiam pozemského života, detský vek.

Mohol. Ale neurobil tak, nechcel. Prečo?

Azda, aby ukázal ľuďom veľkoleposť ľudskej plodnosti, ktorú niektorí tak zneužívajú, veľkosť účasti na stvoriteľskom diele Božom. — Aby žena, ktorá mala takú veľkú účasť na prvom páde, mala ju aj na vykúpení. — A potom, kto vie? Mesiáš, čo by bol prišiel k nám vo veku dospelého človeka, bol by nás azda viac postrašil, ako pritiahol; kto však mohol mať strach pred ním, keď bol v jasliach? Infas, puer, parvulus.

Hlavná príčina je táto: Bez Panny Márie a jej úlohy vo vykupiteľskom diele chýbala by nám matka v náboženstve Spasiteľa Ježiša.

Uvážme všetko, čo by stratila katolícka dogma nebyť Márie. Ďakujme Bohu, že nám dal Matku, a takú Matku! Znovu a znovu obnovujme sa v láske opravdivých synov!

Čítanie: Lk 1, 26—39.

NOVEM UBI SUNT?

Desiati malomocní. Všetci boli uzdravení. Len jeden vzdal vďaku Bohu.

To je pomer. Ešte dobrý. Treba počítať aj na menej. Vďačnosť je veľmi zriedkavá kvetina.

Obetujme sa, ale nečakajme, že zbadajú našu horlivosť, alebo, že nám budú blahoželať. Uzdravujme všetky rany, ktoré zbadáme okolo seba, robme to však z nadprirodzených pohnútok a nie, aspoň nie výlučne a hlavne, pre to, aby sa nám dostalo vďačnosti.

Ináč sa vystavujem veľkému sklamaniu.

A čo mi vlastne záleží na ľudskom uznaní? Jedno má rozhodovať, čo o tom myslí Boh. Či On je spokojný. Ak áno, všetko je v poriadku. Ľudia nič nevideli, alebo ak aj videli, neukážu to. Tak je to lepšie. Horlivosť je čistejšia; nijaká odmena na tomto svete. Budem odmenený vo večnosti. A ja nepracujem pre odmenu, ale nezištne, z lásky.

Iné poučenie: Nikdy nezabudnime poďakovať sa, keď nám niekto dobre urobil.

Najprv Bohu. Toľkými darmi nás obsypal. Uvážme len: jestvovanie, život, milosť, kňazský stav... Myslím vôbec na to, aby som prejavil Bohu svoju povďačnosť?

Potom bližnému. I tu mám čo robiť. Koľkí ľudia mi urobili a robia každý deň dobré. Viem uznať preukázané služby alebo dobrodenia, ktoré dostávam... od matky, od sestry, od domácich, od toho-onoho farníka?

Čítanie: Lk 17, 12—20.

Pondelok

PRÍBUZNÍ

Rozlišujme medzi príbuznými, ktorí bývajú so mnou a inými.

Ako každý veriaci i ja musím zachovávať štvrté prikázanie. Musím teda milovať svojich príbuzných.

Milovať ich v prvom rade nadprirodzene. Modliť sa za nich. Nikdy nepochopím dostatočne, čo som dlžný svojmu otcovi, svojej matke, svojej sestre, ktorej bedlivá starostlivosť zaistila statočnosť mojej mladosti...

Ak potrebujú moju hmotnú pomoc, musím im ju poskytnúť, ale nesmiem chcieť ich vytrhnúť z ich hmotného položenia, prostriedkami, pochádzajúcimi z cirkevných zdrojov. Je v tom vždy čosi odporného, keď duchovný úrad slúži na hmotné obohatenie kňazovej rodiny. A Cirkev napr. chváli Alaina de Solminihac, ktorého vyhlásila za blahoslaveného za to, že za 23 rokov biskupstva nedal nikdy prednosť pri udeľovaní benefícií ani jednému svojmu príbuznému. Hľadel na hodnotu a nie na putá krvi. Nenávidel každý nepotizmus. Vezmime si z neho príklad a uplatňujme ho v svojom živote.

Ak býva so mnou niektorý člen rodiny, veľmi sa musím usilovať:

— zabezpečiť úplnú nezávislosť svojho úradu: nesmiem mať účasť na antipatii, ktorú azda príbuzní pociťujú voči niektorej osobe, ani sa poviazať príliš zjavnou sympatiou k tomu alebo onomu priateľovi (priateľke) svojej matky, sestry, vnučky.

— Zachovať úplnú diskrétnosť vo svojich rečiach. Aby sa nikdy nemohlo povedať: čo sa sverí p. farárovi, to vie celá fara.

Ak sa stane, že niekto z rodiny, bývajúci so mnou, má nejakú chybu, napr. zvyk šetriť, ktorý ide až do lakomstva, alebo chuť na ohováranie, postarať sa, aby to nijako

neškodilo mojej osobe alebo môjmu úradu; a ak je to nemožné, radšej sa zbavme služieb dotyčnej osoby.

In his quae Patris mei sunt, oportet me esse.

Čítanie: Lk 2, 40—52.

Utorok

VZŤAHY K INÝM KŇAZOM

Môj farár: nábožná úcta; je mojím bezprostredným a každodenným predstaveným. Synovská poslušnosť: on je zodpovedný za farnosť; pomáhať mu v práci; otvorene (pravda, vždy o to najprv požiadať) vysloviť svoj náhľad, ale pri uskutočňovaní sledovať obdržané smernice, ak sú aj nie mojou myšlienkou. Nebojme sa vyžiadať si poznámky a rady; nikdy sa neukázať precitlivený, tajne alebo verejne nepriateľský.

Môj kaplán, ak som farár. Nikdy mu nerobiť výčitky vo verejnosti; musím ho milovať, podporovať; vždy si vysvetľovať skutky jeho horlivosti po dobrom, iba ak je celkom zjavné, že ho treba pokarhať; chápať, že mladosť ide dopredu, neklásť tvrdú neústupnosť pri každom pláne alebo každej iniciatíve; ponechať dosť voľnosti; získať si dôveru, aby vydal vždy počet; vždy predpokladať dobrý úmysel a nežiadať, aby robil niečo, či sa mu to páči alebo nie.

Spolubratia: veľký duch viery. Viďme v nich v prvom rade ich kňazskú hodnosť, len potom chyby, nedostatky. Modlime sa za nich. Ak sa dozvieme o nejakej slabosti, majme nekonečné zľutovanie, pomáhajme, ak môžeme, šetrne, bratsky. A mlčme, podržme pre seba. Len Bohu to povedzme. Sv. farár arský pomodlil sa každý deň sedemkrát Gloria Patri na zadosťučinenie urážok, ktorých sa dopustili kňazi voči Spasiteľovi; založil i omšovú fundáciu na tento cieľ.

A potom, pomáhajme, povzbudzujme; pri stretnutiach buďme vždy mierni, šetrní, láskaví, úctiví k predstave-

ným. Usilujme sa odísť z každej kňazskej schôdzky vždy kňazskejší.

Čítanie: Rim 14, 4—5; 10—14.

Streda

MÔJ BISKUP

Tri slová shrnujú všetky moje povinnosti: úcta, synovská láska, poslušnosť.

Úcta. Naše storočie nie je veľmi storočím úcty. Čo myslieť o kňazoch, ktorí volajú hlavu diecézy po krstnom mene ako svojho kamaráta alebo podriadeného? Kedykoľvek prešiel Condren popri izbe svojho predstaveného P. Bérulle, vždy si na chodbe pokľakol. Hľa, úctivosť mužov Božích k predstaveným v Ježišovi Kristovi.

Synovská láska. Pri istých kňazských duchovných cvičeniach biskup oznámil svoj príchod na trojhodinovú prednášku, ktorú mal ináč on sám. Vyhlásil, že po prednáške bude poruke každému, kto by chcel s ním byť, porozprávať sa s ním. Nikto nešiel. A predsa biskup nie je len úradníkom, ale je otcom, alebo ešte lepšie, kňaz nie je len podriadený, ale i syn.

Poslušnosť. Je to predmet sľubu. Tento sľub, pravda, nie je ako rehoľný a ak sa niektorý kňaz dovoláva svojej nepohnuteľnosti, môže to robiť; a v tomto je i ťažkosť správy biskupstva v porovnaní s vedením rehoľného ústavu.

Čím menej sa vyzdvihujú práva vrchnosti, tým viac sa musíme cvičiť v čnosti poslušnosti voči vrchnosti, ináč spravovanie je nemožné. Treba uľahčovať prácu predstavených; je ona dosť ťažká, preto neslobodno ju ešte viac zťažovať svojím odporom alebo neoprávnenou neposlušnosťou.

Vyhýbajme sa prísnym posudzovaniam a kritikám, nielen keď ide o nás samých, ale aj keď je reč o správe biskupstva. Rozumne všetko vysvetľujme v dobrom. Majú

zaiste svoje dôvody. Dôverujme. Nie my máme milosť na vedenie lodičky a zaiste mnohé veci nepoznáme. Poslúchnime sv. Pavla: Obedite praepositis vestris et subjacete eis, ipsi enim pervigilant quasi rationem reddituri; ut cum gaudio hoc faciant et non gementes.

Čítanie: Žid 7, 26 n.

Štvrtok

MOJI SPOLUPRACOVNÍCI

I. V kostole: kostolník. Vychovávajme a poúčajme ho, aby čo najlepšie pochopil svoju úlohu (úcta sv. vecí, čistotnosť).

Miništranti: vysvetlime im sv. omšu; vyžadujme od nich službu rozumnú a úctivú, ochotnú. Ak porozumejú, čo robia, aj si to zamilujú. Vyžadujme vážnosť pohybov, pomalosť pri odpovedaní. Skúmajme povolania.

Kantor: ako správcovia kostola dbajme, aby kostolný spev bol prísne cirkevný. Kostol nie je koncertnou sálou, ale domom Božím, kde sa konajú najväčšie tajomstvá Božie. S láskou a taktne pôsobme na kantorov a vysvetlime im, ak treba, skutočné cirkevné poňatie spevu a organovej hry.

II. Cirkevný život vonkajší. Učiteľ. Ako farár som jeho predstavený. Nikdy nesmiem konať tvrdo, prísno. Nepriateľstvo mnohých učiteľov voči Cirkvi a ich smýšľanie tu má pôvod. Viďme v učiteľovi najbližšieho spolupracovníka. Rozumná spolupráca, otcovská dobrota v radách a rozkazoch, úcta a porozumenie vychovávateľskej práce.

Pracovníci v spolkoch a cirk. obci: nech nám pomáhajú, nesmú však sťažovať prácu. Buďme im vďační. Nedajme sa zasypať prácou. Zachovajme odstup, autoritu, zaisťujme jednotu, rozumnú spoluprácu. Vyhýbať uprednostňovaniu, zvláštnym priateľstvám, dôvernostiam.

III. Na fare: gazdiná; čo do veku a vlastností držme sa predpisov. Moje správanie voči nej: vyplácajme slušný

plat a na čas; nech sa stará čo najlepšie o dom, o kuchyňu, ale nech je celkom vytvorená z vedenia farnosti. Nepodávať jej, ani neprijímať dôverné zprávy o nijakej ovečke alebo spolubratovi. Zachovávať tajnosť, vyžadovať úplnú diskrétnosť.

Buďme dobrí, ale zachovávajme vždy odstup. Jedávajme sami. A keď pracujeme, alebo odbavujeme breviár, robme to v kancelárii a nie v kuchyni. Nejedujme sa, ale buďme prísni; mnohé z týchto smerníc sú veľmi dôležité.

Moja vážnosť vo farnosti a výsledky mojej práce závisia čiastočne od môjho správania vo farskej budove.

Čítanie: 2 Tim 4, 9 n.

Piatok

HORLIVOSŤ O DUŠE

Sv. Ľudovít sveril vyslancom tuniského náčelníka El Montassira toto posolstvo: »Povedzte svojmu pánovi, že tak vrúcne si prajem spásu jeho duše, že by som bol ochotne vo väzení Saracénov po celý svoj život a nikdy nevidel jasné nebo, keby sa on a jeho kmeň stali kresťanmi.«

Vojenský kňaz Lenoir povedal, že by za spásu duší svojho 4. koloniálneho pluku zostal na zemi »až do konca sveta v akýchkoľvek ťažkostiach«.

V istej malej bretónskej farnosti zomieral staručký farár; pripútaný na posteľ očakával hodinu smrti, a nebola už ďaleko. Oznámili mu, že jeden jeho farník, ktorý sa už dávno bol odvrátil od Boha a od Cirkvi, tiež zomiera. Poslal ta svojho kaplána. Kaplán prišiel k nemocnému, ale ten ho hneď vyhodil. »Bože môj, zvolal starý farár, prosím vás, choďte ta znovu, povedzte tomu nešťastníkovi, že mi bol sľúbil, že nezomrie bez smierenia s Bohom.« Kaplán poslúchol. »Sľúbil som to farárovi«, povedal chorý posmešne a druhýkrát vyhodil kňaza. Dobrý farár zdvihol svoje ruky i oči k nebesiam, potom pod

dojmom náhleho vnuknutia zvolal: »Prineste nosítka.« Stalo sa, položili ho na ne, pozakrývali. »Poďme«, povedal.

A v tmavej noci, osvetľovanej fakľou, ktorá sa mihotala, ide umierajúci po tvrdej a dlhej ceste. Keď nekajúcnik videl vstupovať do svojej izby nosidlá a bledého starca, zdvihol sa na posteli a zvolal: »Po čo sem prichodíte?« — »Zachrániť vás«, odpovedal kňaz.

Nosidlá priložili k posteli a dvaja zomierajúci zostali spolu sami. Keď boli domáci vpustení, obidvaja plakali. Starý farár posledný raz požehnal nemocného a povedal: »Do skorého videnia v nebi!«

Smutný sprievod dal sa na zpiatočnú cestu ako nejaký pohrebný sprievod. Pri návrate, keď odokryli nosidlá, telo bolo ešte bledšie, nehybné a duša už bola odišla.

Mám i ja takúto horlivosť a obetavosť?

Čítanie: 1 Kor 13.

Sobota

ZNIESŤ HANBU

K P. Chevrierovi, ktorý bol zomrel v povesti svätosti, prišiel raz na radu akýsi Lyončan.

»Počúvam vás«, povedal kňaz svojím príjemným, povzbudivým úsmevom.

Návštevník chcel založiť nejaký spolok; všetko jasne vysvetlil: cieľ, prostriedky, prekážky. Kňaz stále počúva. »Skončil som, duchovný otče, čakám vašu mienku.« Kňaz uprel na neho svoj hlboký pohľad, preniknutý akýmsi smútkom. »Priateľ môj, musím vám položiť jednu otázku, len jednu: Ste odhodlaný vidieť, že sa vaše dielo zrúti a stroskoce po všetkých obetiach, ktoré preň prinesiete?« Návštevník prekvapený rozmýšľal chvíľku a nevediac čo odpovedať, pýtal si čas na rozmyslenie. »Dávam vám osem dní«, zankončil P. Chevrier.

Po ôsmich dňoch návštevník znovu prišiel a tvrdil, že

je odhodlaný vidieť i zánik svojho diela, ak je to vôľa Božia.

»Vedeli by ste zniesť jeho skazu podkopávaním práve so strany tých, čo sa vám teraz zdajú byť jeho najlepšími oporami?

Áno, otče.

A zniesť hanbu, ktorá ide s každým nevydareným podnikom?

Áno, otče, s pomocou Božou.

V tomto prípade, priateľ môj, môžete sa do toho chytiť.«

Len čo sa človek odváži na niečo, hneď mnohí napádajú, nadávajú, kritizujú.

Buďme nezávislí od tohto. Odvážne sa postavme proti satire. Už vopred príjmime a obetujme všetko, čo môžu o nás povedať.

Ešte lepšie, odvážnejšie sa podujmime — keď sme urobili všetko, aby sa podnik vydaril — vidieť jeho zrútenie, ak to Boh chce. Aké odpútanie, akú dôveru v Boha, akého ducha odovzdanosti to predpokladá!

Toto mi treba, ak sa chcem vyslobodiť z rutíny, ak chcem prispôsobovať svoj apoštolát: musím riskovať i úsmev spolubrata, neschvaľovanie toho, prísny posudok onoho!

Smelo dopredu! Pozerajme na cieľ! Vyvoľme si múdro prostriedky! Podrobme plán kompetentnej kontrole, ak treba, a potom bez strachu vezmime do ruky pluh a začnime orať brázdu!

Čítanie: 1 Kor 9, 15—20.

Štrnásta nedeľa po Sv. Duchu

MAMMONAE

»Pán Boh veľmi potrebuje dobrých, chudobných kňazov«, povedal Chevrier.

Chudobnosť vonkajška, chudoba vnútornej žiadosti; a toto posledné ešte viac. Spasiteľ žiada od svojich kňazov

túto »chudobu ducha«. Stačí, že sa naše nohy dotýkajú zeme, neprikladajme ta ešte i svoje ruky, hlavu a srdce.

V maľbách paduánskej kapituly Scuola del Santo je jedna freska, ktorá predstavuje lekára vykonávajúceho pitvu lakomca a hľadajúceho jeho srdce. Niet však srdca v prsiach nešťastníka. Komusi vzíde na um otvoriť kufrík, do ktorého si lakomec ukladal peniaze. Hrozné prekvapenie! Srdce je tam! — Aké poučenie!

Vieme dobre, že lipnutie kňaza k zemských majetkom neškodí len jeho vlastnému posväcovaniu, ale okrem toho zaráža a pohoršuje bližného.

Istá neveriaca bola veľmi náklonná prijať katolicizmus. Vždy ju však zadržaly nie nejaké vieroučné dôvody, ale príklady, ktorých počet a dôsledky ona veľmi zveličovala. Jej životopisec napísal: »Keby bola videla, že cirkevný svet menej lipne k starostiam o rozličné hmotné veci, jedna veľká prekážka by bola bývala odstránená s cesty. Viem, ako ľahko vie odpovedať náboženský smysel na takéto námietky. Treba však uznať, že tieto odpovede nemajú v sebe celú pravdu, ktorá sa im priznáva, keď taká duša po toľkých rozumových pochopeniach a pri toľkej zrejmej dobrej vôli nijako sa nevedela nad ne povzniesť.«

»Budúcnosť patrí bosým nohám«, povedal Louis Veuillot.

Čítanie: 2 Kor 4, 16 n.

Pondelok

NIL SOLLICITI SITIS (I)

I. Citové odtrhnutie od zemských majetkov.

Keď sa žiada od každého kresťana, aby zemské majetky tak užíval, ako by ich neužíval, očo viac to platí pre kňaza?

Pravda, nesložil som sľub chudoby a niektoré starosti o rodinu alebo o iných pripúšťajú nejaké hmotné zabez-

pečenie. Ale srdce musí byť od nich odtrhnuté. Keď som dostal tonzúru, vyhlásil som: Dominus pars haereditatis meae, Pán je podielom môjho dedičstva.« A opakujem to pri každom duchovnom cvičení.

Kňazom Starého zákona bolo naložené: »in terra eorum nihil possidebitis nec habebitis partem inter eos: ego pars et haereditas tua in medio filiorum Israel« (Nm 18, 20). Nesmiem byť horší ako kňazi Starého zákona.

II. Skutočné odtrhnutie.

Nech všetci vedia a cítia, že som odtrhnutý od zemských majetkov a nijako na nich nelipnem. Nikdy nerobme ako lakomci. Keď musím pýtať prenájomné alebo nejakú inú povinnú dávku, nech vidia, že ma to stojí námahu, že mi to ťažko padne. Na začiatku kresťanstva kalichy boly drevené, ale kňazi boli zo zlata, poznamenáva sv. Bonifác. Všetko moje bohatstvo je v mojom vnútri.

Krásny príklad dal kardinál Mercier, ktorého spálňa v arcibiskupskom paláci v Malines bola veľmi, veľmi chudobná.

Krásny príklad dal aj kňaz autunskej diecézy, ktorý napísal takýto testament: »Zanechávam málo. Nemám už vlastne nijaký majetok. Tú trochu, čo mi zostáva z bielizne a zo šiat, ponechávam celkom pre chudobinec v Bonnay, ktorý nech si vyberie najlepšie. Svoju malú knižnicu dávam synovcovi, ktorého prosím, aby za to odslúžil niekoľko sv. omší na môj úmysel. Ak moja sestra alebo môj švagor, alebo niektorý môj synovec, alebo nejaká neter si prajú nejaký náboženský predmet, sochu alebo obraz, ktoré ozdobujú moju izbu, vykonávateľ môjho testamentu nech im to dá. Peňazí nemám nič alebo skoro nič (našlo sa 35 centimov v jeho stolíku), lebo som miloval chudobný život. Urobil som opatrenia, aby slúžili po mojej smrti sv. omše na môj úmysel a za zomretých mojej rodiny. Na svoj hrob si prosím iba najjednoduchší kríž. Ani na truhlu, ani na hrob si neželám nijakú ozdobu.

Srdce Ježišovo, zmiluj sa nad svojím biednym služobníkom! Bonnay 3. apríla 1913.«

Čítanie: 2 Kor 6, 1—11.

Utorok

POHODLNÝ ŽIVOT

Istý kňaz žil v blahobyte: dobre prikrytý stôl, strieborné náčinie, vyberané jedlá i nápoje. Ktoréhosi dňa prišiel do domu žobrák, zdiaľky videl jedáleň a prosil almužnu: »Tu máte kúsok chleba, peňazí nemám«, dostal odpoveď. »Nemáte peňazí?«, povie žobrák »veď váš stôl je plný peňazí a striebra.«

Týmto dňom sa začala svätosť kňaza Andreja-Huberta Fourneta, ktorého Cirkev vyhlásila za svätého 4. júna 1933.

Skoncoval s pohodlným životom a s učenými kázňami; v Poitiers odbavil desaťdňové duchovné cvičenia, aby zúčtoval s minulosťou a pripravil sa na budúci život. Farár Fournet sa stal od tejto chvíle iným človekom, iným kňazom. Prišly ťažké dni veľkej revolúcie a s nimi tragické obdobie sv. omší v tajnosti, preobliekania, vystavovania sa nebezpečenstvu smrti, vyhnanstva. Žije ako svätec, celý sa obetuje práci, zakladá kongregáciu krížových dcér, robí skutočné divy; a v deň, keď ho Pán Boh povolal k sebe, zástupy hovorily: »Zomrel svätec, svätec je v nebesiach« a istá sestra z rehole, ním založenej, videla v nebi veľký kríž sv. Andreja a na ňom hviezdu.

Pati ... gloriam. Kríž, hviezda. Obetavý a umŕtvený život, modliaca sa, pracovitá, trpiaca láska spôsobily žiarenie svätosti Andreja Huberta Fourneta.

Nech sa môj život podobá čo najviac životu tohto svätého kňaza — ešte je asi veľmi odlišný —: kríž, hviezda. Obetavosť, nadšenie. Ustáľme si presne svoj ideál, posilnime svoje odhodlanie.

Čítanie: 2 Kor 7, 2—8.

Streda

NIL SOLLICITI SITIS (II)

Musím byť odpútaný nielen od majetku, ale aj od vyznačení. Toto je niekedy ťažšie. Rád sa posmievam svetským ľuďom, ktorí bažia po nejakom vyznamenaní, po hodnosti, po významnejšom postavení. Chráňme sa aj my takejto malosti a smiešnosti.

Abbé Combalot napísal: »Nikdy nebudem dosť povďačný Bohu za to, že ma uchránil od tejto choroby: túžby po hodnostiach.«

Neznamená to, že musím odmietnuť, ak dostanem nejaké vyznamenanie. Ale hľaďme oveľa viac na záujem duší a na slávu Božiu, ako na svoj záujem, na osobnú gloriolu. Takto urobíme mnoho dobrého dušiam a azda nebudeme mať toľko nepriateľov.

Musím sa vyhýbať najmä zaujatému, úzkostlivému, žiarlivému vyhľadávaniu väčších-menších privilégií. Povýšme sa nad toto všetko. Takto bude naša duša nezávislejšia, naša činnosť viac zameraná na Boha, naša horlivosť čistejšia, náš apoštolát žiarivejší. A keď naše ovečky uvidia, že v našej činnosti nie je nič ľudského, skôr nás uctia ako ozajstných mužov Božích.

Ak si môžeme vybrať, venujme sa radšej skromnej práci.

Odkiaľ mal Ségur nesmiernu moc nad robotníckou a učňovskou vrstvou? Odtiaľ, že nepovažoval za nehodné svojho úradu venovať sa ich službe. Cítili, že tento kňaz bol odpútaný, že bol chudobný duchom.

»Môžete rozprávať, čo chcete«, povedal raz istý mladý železiarsky robotník rozpustilcom, ktorí nadávali na kňazov. »Ja som poznal p. Ségura. A keby on bol jediný, stačí mi, aby som veril, že to náboženstvo je pravé.«

Mnohí z masy sa teraz vyhýbajú kňazovi. Čím menej sa približuje ľud k nám, tým viac sa my musíme pribli-

žovať k nemu, aby nadobudol vysokú, spravodlivú, dobrú mienku o nás.

Čítanie: 2 Kor 4, 7—16.

Štvrtok

MODLIME SA »ROZUMNE«

Milo povedala sv. Terézia Avilská: »Nech nás Pán Boh chráni od pochabých modlitieb.«

To platí tak pre podstatu, ako i pre formu.

Kto si nevšimol niektoré piesne alebo modlitby (najmä súkromne odbavované), v ktorých je toľko nesprávností ako aj bezvýznamností? Vyhýbajme sa výrazom bez chuti a bez ducha; práve tak aj prikvetnatým výrazom a slovám. Buďme priami a jednoduchí. (Prečo nemôžem svojimi slzami smyť toľkú neúctu ap.)

Jacques Rivière (A la trace de Dieu) vo svojich poznámkach z väzenia dosť, azda až príliš prísno posudzuje niektoré bezduché a umelkované formuly, ktoré sa hemžia v niektorých limonádových knižočkách. Iný autor poznamenáva, že i keď je celkom prirodzené volať Spasiteľa »dobrým a milým Vykupiteľom«, neslobodno zabúdať, že práve tak si zasluhuje aj názov »mocný a smelý Ježiš«. — Práve tak P. Mária.

Už z úcty k Bohu netrpme banálnosti a keď ide o verejné pobožnosti, usilujme sa neoddaľovať veriacich a nerobiť výrazmi minulého storočia dojem, že je to už prežitok.

Ale dbajme najmä na to, aby každá pobožnosť bola riadne na svojom mieste podľa rozličných skutočností učenia:

Na vrchole Boh, bohopocta.

Potom Kristus, Prostredník Boží.

Mária, svätí anjeli.

Nejakej maličkosti nepripisujme hodnotu hlavnej veci. Uveďme do svojej nábožnosti rozumnú hierarchiu a takto rozumne vychovávajme aj svojich veriacich.

Púte — spevy (Jednotný spevník).

Čítanie: Žid 11.

Piatok

LITURGIA

Čo je liturgia? — Úradná bohopocta Cirkvi.

Smýšľam o kulte tak vysoko, ako sa svedčí? Som preniknutý dogmou začlenenia do Ježiša Krista a chápem túto neprestajnú obeť, ktorú prináša Bohu spoločenstvo údov Kristových skrz svojich úradných predstaviteľov? Liturgia je vlastne obeta a modlitba Spasiteľa Ježiša nebeskému Otcovi na slávu Božiu a za spasenie sveta. — Alebo azda hľadím len na vonkajšok a vidím v liturgii len spád obradov, krásu rúch a spevov?

Predovšetkým pozerajme na základ, na teologickú stránku problému.

Samozrejme, treba sa starať aj o vonkajšok, a to čo najlepšie: nech sa obrady odbavujú pekne, nech spev znie krásne!

Dbajme na rámec, v ktorom sa obrady majú odbavovať; na čistotu oltára, na skromnú krásu výzdoby; dbajme na dokonalú presnosť a na jemné spôsoby pri vykonávaní predpísaných obradov, a to jednak pre úctu, ktorá sa má tým vzdávať Bohu a jednak pre povznesenie veriacich. Veriaci sú niekedy pohoršení poľutovaniahodnou nedbalosťou; a čo si môže myslieť Boh o tých pohyboch viac ako rýchlych, o náhlení v reči, o nedostatku vážnosti celebranta? Alebo zas naopak, o namyslenom výzore, o »pontifikujúcom« kňazovi, o nedostatku skromnosti.

Spev. Ak som zručný v hudbe, tým lepšie; musím využiť svoje nadanie na pozdvihnutie krásy bohoslužieb. Ak som v hudbe len priemerný, musím byť presvedčený,

že aj bez mimoriadnych darov pri dobrej vôli a vytrvalosti dá sa dosiahnuť slušná úroveň: naučiť svojich ľudí pekne spievať, zriaďujme spevokoly, spravme bohoslužby živými atď.

Dôležité je, aby sme bohoslužby odbavovali vždy v presne určenú hodinu. Tým získame mnoho. Mnohí veriaci, a najmä ženy, vynechávajú sv. omšu v nedeľu, lebo p. farár nezačne presne sv. omšu a oni sa musia ponáhľať opatriť deti. Buďme presní. Potom sa nemusíme ponáhľať s káznou a sv. omšou, a veriaci si odbavia pobožnosť pokojne.

Pri tomto všetkom hlavnou myšlienkou zapojiť svojich veriacich — o tomto ich poučme — do všeobecnej modlitby všetkých veriacich, sjednotených v Kristovi.

Čítanie: Žid 10, 1—19.

Sobota

BREVIÁR

K liturgickej úcte okrem sv. omše patrí breviár.

Zavalený starosťami odkladám breviár často na koniec dňa, odbavujem ho naraz celý. Mnohí by radi napodobili kardinála Richelieu, ktorý údajne čakal 46 hodín, potom od 11. do 12 odrecitoval breviár jedného dňa a hneď od polnoci do 1 hodiny ráno breviár nasledujúceho dňa. To sa už nemôže volať modlitbou, ale odbavením ťažkej roboty.

Usilujme sa, naopak, pomodliť rozličné hodinky breviára v odporúčaných liturgických časových medzerách. Veď predsa musím sa snažiť udržať po celý deň čo najviac v sobranosti. Isteže nemôžem, a nie je to ani potrebné, myslieť na Boha každú chvíľku. Ale najlepším prostriedkom myslieť na Boha v chvíľach nie veľmi od seba vzdialených je pretrhnúť prácu — ak to môžem ľahko a bez újmy na dôležitej práci urobiť — predpoludním a popoludní odporúčanými čiastkami breviára. Beda Ve-

nerabilis hovorí: Semper orat qui statuta tempora non praetermittit orandi.

Apoštoli mi dávajú príklad. Cirkev rodiaca sa v deň Turíc bola shromaždená na modlitbu v tretiu hodinu dňa: »Erant omnes pariter in eodem loco... hora diei tertia« (Sk 2, 1; 2, 15). Sv. Peter sa ide modliť na strechu domu okolo šiestej hodiny: »Ascendit..., ut oraret circa horam sextam« (Sk 10, 9). Peter a Ján vystupovali do chrámu modliť sa o deviatej: »ad horam orationis nonam« (Sk 3, 1).

Pravda, nijaká nenarušiteľná presnosť; prispôsobujme sa potrebám svojho života, svojho poslania. Ale zachovávajme alebo prijmime tendenciu. A občas povzbuďme sa známym vzývaním: Divinum auxilium maneat semper nobiscum.

Čítanie: Ž 89.

Pätnásta nedeľa po Sv. Duchu

NAIM

Okrem zázraku, keď Ježiš vzkriesil seba samého, evanjelium nám zaznamenáva tri vzkriesenia: Jairovej dcéry (23. nedeľa po Sv. Duchu), syna naimskej vdovy (dnes) a Lazára (štvrtok po 4. pôstnej nedeli).

Naim je malé mestečko na hodinu cesty od Kafarnaumu. Predstavme si udalosť; viďme, počúvajme, vmiešajme sa do zástupu.

Bossuet poznamenáva, že traja Spasiteľom vzkriesení mŕtvi znázorňujú hriech, premožený v troch etapách:

— v začiatkoch: v osobe dievčaťa,

— v jeho vzraste, v osobe toho, ktorého niesli do hrobu,

— v jeho dovŕšení a v stave zátvrdlivosti a zastaraného zvyku, v osobe Lazára.

Pri štvordňovom mŕtvom skaza vyvoláva obraz človeka, ktorý väzí v svojom hriechu; mrcha zápach je pohoršenie, ktoré vyvoláva takýto stav; náhrobný kameň

znamená tvrdosť srdca; plachty, ktorými bol Lazár ovinutý, značia putá hriechu, ktoré sa nedajú pretrhnúť. Už niet nádeje. Naveky je stratený. Na šťastie, všemocnosť milosti má v sebe tajomstvo vzkriesenia, i keď je niekto už štyri dni, ba nekonečný počet dní, mŕtvy.

Bolesť vdovy pri naimskom zázraku pripomína nám slzy Máriine... Ako často ona, úbohá Matka, azda plakala nado mnou.

Ježišu, pre zľutovanie so svojou božskou Matkou, zachráň svojho biedneho syna, svojho kňaza! Nech už neplače, preto daj, aby som vstal z mŕtvych!

Čítanie: Lk 7, 11—18.

Pondelok

LITURGICKÝ DUCH

Stále musím o ňom hovoriť. Ale musím ho rozširovať rozumne, t. j. nie výlučne, úzkoprso. Neslobodno pod titulom zvýšenia úradného, verejného kultu Cirkvi, zabudnúť a tobôž azda odsudzovať súkromnú modlitbu a opovrhovať ňou.

Istý spisovateľ, ktorý hovoril veľmi vážne a rozumne o liturgii, napísal celkom správne: »Nijako sa nesmie stavať do protivy jedno s druhým, súkromný duchovný život so všetkými svojimi zvláštnosťami a liturgický život s jeho podstatným znakom všeobecnosti. Preto neslobodno povedať: alebo jedno alebo druhé, ale: i jedno i druhé. Tieto dve duchovnosti môžu jestvovať spolu v živej spolupráci.«

»Mimoliturgické formy duchovného života: krížová cesta, ruženec, rozjímanie atď. sú nevyhnutne potrebné. Nič by nebolo nesprávnejšie ako chcieť uložiť duchovnému životu výlučný rámec liturgie.

Ale práve tak by bolo nesprávne, keby sa tieto formy pobožnosti len trpely, že by sa totiž ako jediný cieľ nášho duchovného pokroku predkladal len liturgický život.

Obidve pobožnosti sú potrebné: liturgická i neliturgická, jedna doplňuje druhú« (Encyklika Mediator Dei a Romano Guardini, L' Esprit de la liturgie).

Čítanie: Žid 9, 1—6.

Utorok

ROZJÍMAJME

Dnes už i svetskí ľudia rozjímajú.

»Len Ježiša potrebujem. Len po ňom túžim«, povedal Peter Poyet, univerzitný apoštol.

»Želal by som si, aby styk s dušami neprerušil moje spojenie s Bohom, preto najprv očisťujem a posilňujem svoj život dlhým mlčaním.

»Celá moja duša smädí po tichosti.«

»Tvojou povinnosťou bude byť rezervoárom pokoja, duševným uspokojovateľom.

»Opravdivá sila nie je v tom, že si podľa fantázie poprehadzujem nebo a zem, ale že sa nedáme nimi zmiasť.

»Ak chceme milovať Ježiša, musíme ho mať v sebe, počúvať ho; preto musíme odstrániť všetko zmietanie, všetku prílišnú zaujatosť, všetok vonkajší huk.

»Zaráža ma povrchnosť duší. Na pochopenie Boha i sveta je potrebný hlboký duchovný život, pestovaný v samote.«

Prečo sa niektorí ľudia, ako i Peter Poyet, vyšvihli tak vysoko? Preto, lebo sa mohlo o ňom povedať: »Každodenne prijímal«, alebo ešte »vyžarovala z neho akási prenikavá vôňa duchovného života.« Navykol si na mlčanie, na rozjímavý život.

A ja kňaz, ktorý mám oživovať horlivosť svetských ľudí, čo ja dám dušiam, ak sám neoplývam Bohom?

Mons. Gay dával jednoduchým veriacim takúto radu: »Ste ako by chrámy; veci pripusťte len do predsiene, ľudí do lode, ale svätyňu vyhraďte Bohu.«

Nemám robiť takto v prvom rade ja, kňaz?

Zapamätajme si slová sv. Leonarda z Porto-Mauricio, veľkého talianskeho apoštola: »Moje povolanie: misie a samota; misie, aby som bol vždy zaujatý pre Boha; samota, aby som vždy bol zaujatý Bohom. Všetko ostatné je márnosť.«

Čítanie: Nasl Kr III, 8.

Streda

NEMO EST QUI RECOGITET CORDE

Nieto nikoho, kto by ... uvažoval srdcom, ochotne, myslím: kto by rozmýšľal, kto by sa hlboko modlil, kto by rozjímal.

Nikto.

Prorok nerobí rozdiel medzi kňazom a nekňazom; text hovorí: nikto. A naozaj: či poznáte mnoho kňazov, ktorí rozjímajú, ktorí sa vrúcne modlia, ktorí pri nohách Božích nielen radi čítajú knihu alebo breviár, ale radi i rozmýšľajú, alebo ešte lepšie: milujú v tichosti, klaňajú sa v skrytosti?

Istý historický spisovateľ, ktorému predpovedali veľkú budúcnosť, za svetovej vojny smrteľne ranený vo francúzskych zákopoch, povedal veľmi hlboké slová; štyrikrát ranený už skoro vypúšťal ducha; dôstojnícky sluha ležal ranený pri svojom kapitánovi; spoločne odbavili niekoľko modlitieb; zomierajúci dáva svojmu sluhovi posledné napomenutia a potom tíško vraví: »Teraz je už dobre, mlčme; nechaj ma rozmýšľať.«

Do nepovinnej pobočnej práce sa dajme skutočne len vtedy, keď rozmýšľanie nie je užitočnejšie pre naše poslanie. Tak nájdeme veľké možnosti na rozjímanie a na sobranosť, t. j. dosiahneme skutočne hodnotné veci.

Čítanie: Nasl Kr III, 2.

Štvrtok

VYMEŠKÁVANIE ROZJÍMANIA

Vymeškaním rozjímania nezískame čas, ale naopak, strácame. Len rozjímanie nám pomôže venovať každej práci čas, ktorý jej patrí, konať najlepšie v daných okolnostiach, vyhýbať sa nepotrebným alebo zvyšným veciam, žiť v poriadku.

Čím viac práce máme, tým pozornejšie a svedomitejšie si musíme odbaviť rozjímanie. Svätí to robia lepšie: práve vtedy viac rozjímajú. Keď sa P. Ravignan cítil preťažený prácou, pokojne odbavil ešte pol hodiny rozjímania. A myslím, že tým nič nezmeškal. Ak nemáme takúto silu, rozhodne dodržiavajme aspoň nevyhnutne potrebný čas.

A to tým viac, že dôvod, pre ktorý vynecháme rozjímanie: pre súrnu alebo aspoň za súrnu vyhlasovanú prácu, je obyčajne vždy dôvod, ktorý nestojí za nič: aby som dotiahol spánok; zabúdam, že som si večer preto neskoro ľahol, lebo som sa nevedel odtrhnúť od nejakého príjemného čítania. Alebo — musím si pripraviť kázeň — úmyselne som si to nechal na poslednú chvíľu. Už nemá čas pokojne uvažovať a pripraviť si budúce slová. Vo všetkom má mať prvé miesto vždy rozjímanie. Mal som lepšie chcieť.

Ak mi je, pravda, bez vlastnej viny naozaj naponáhlo, môžem počítať na milosť; musím prosiť na kľačadle viac ako pri pracovnom stolíku o potrebné osvietenie.

Čítanie: Nasl Kr III, 6.

Piatok

OSOBNÉ ROZJÍMANIE

Mnoho kňazov stráca chuť rozjímať podľa knihy rozjímaní.

Mnoho takýchto kníh neposkytuje skutočne nič záživného. Aj najlepšie majú vždy veľkú nevýhodu, a to, že sú

neosobné; že sa vyjadrujú pri nejakom texte alebo myšlienke spôsobom, ktorý nezodpovedá úplne túžbe toho, ktorý rozjíma. Ako nájsť rozvedenie myšlienky, ktorá by celkom zodpovedala tomu i onomu? Je to nemožné.

A práve preto sa musím usilovať dať čo najviac »seba« do svojho úsilia po spojení s Bohom, po preniknutí do neviditeľna.

Vezmime si jednu alebo druhú udalosť z evanjelia. Nie to je dôležité, ako pôvodca knihy reagoval na tento obraz, ale to je dôležité, ako to na mňa — so zreteľom na moje položenie, na duševné bohatstvá, na moje nedostatky, na moje potreby, slovom na nezmerateľný súhrn tých nekonečných drobností, ktoré tvoria moje osobitné smýšľanie — účinkuje, ako ja zachycujem poučenie, ako ja vidím tajomstvo, ako sa ja dívam na niektorý bod udalosti, ktorý by mi mohol byť na osoh.

Správne povedal ktosi: »Na pochopenie niektorého obrazu najlepší spôsob je naučiť sa také slová, ktorými by sme mohli o ňom hovoriť.«

Aké myšlienky alebo city vnuká iným evanjeliová príhoda, alebo ako to vyjadrujú, nemá nikdy toľkú cenu ako môj osobný náhľad, i keď je to krásne a hlboké. Nejde o to, aby sme hľadali slová a ešte menej ide o nejaké učené slová, ale aby sme v tichosti, bohatej na skutočnosť, našli trochu spojenia s Bohom.

Čítanie: Nasl Kr III, 20.

Sobota

VYTRVALOSŤ V ROZJÍMANÍ

Sv. Terézia i za dlhoročnej duševnej suchoty odbavovala rozjímanie. Nezaškodí, keď si prečítame, čo píše o týchto rokoch: »Veľmi často a za veľa rokov som sa starala viac o to, kedy už príde koniec hodiny — lebo toľko som sa rozhodla venovať rozjímaniu —, väčší pozor som dávala na hlas zvonca ako na nábožné útechy. Mnoho-

krát radšej by som bola odbavovala hocaké pokánie, čo i najprísnejšie, ako podstupovala námahu, akú som musela vyvinúť, aby som sa sústredila na rozjímanie. Áno, skutočne, taký prudký bol boj, ktorým sa oboril na mňa diabol — alebo možno moja zlá prirodzenosť —, aby mi zabránil oddať sa rozjímaniu, tak hlboká bola moja bolesť, ktorá sa ma zmocnila hneď na začiatku rozjímania, že na víťazstvo som musela posbierať všetky svoje sily.«

Tu vidíme, koľko sa musí duša namáhať, aby sa prinútila vytrvať v rozjímaní — pod trestom, že nevyužije najväčšie milosti Božie.

Úloha Boha je táto: »Na konci, t. j. keď s námahou vytrvala, Boh mi prišiel na pomoc a keď som takto vykonala násilie na sebe, požívala som viac pokoja, potechy v ťažkosti ako po iné dni, keď mi rozjímanie nerobilo nijaké ťažkosti.«

Nečudujme sa, nebýva vždy takto s nami. Ak sa ľúbi Pánovi, aby začiatok, stred i koniec rozjímania boly namáhavé, nech je pochválené jeho sväté meno. Nie preto sa modlím, aby som dosiahol útechy, lež aby som jeho chválil. I tu si pripomeňme slová sv. Terézie: »Sú ľudia, a takých mnoho poznám, ktorí kráčajú po ceste lásky tak, ako majú kráčať, t. j. s jedinou túžbou slúžiť ukrižovanému Ježišovi a ktorí nielen neprosia od neho a nežiadajú si duševné radosti, ale naopak, ešte ho prosia, aby im ich nedával v tomto živote.«

Čítanie: Nasl Kr III, 33.

Šestnásta nedeľa po Sv. Duchu

IN INTERIOREM HOMINEM

Veľkým nebezpečenstvom kňazskej práce je dať sa natoľko zavaliť prácou pre duše, že nakoniec zanedbá kňaz svoju vlastnú dušu...

Každodenné duševné povinnosti odbavujú sa narýchlo, rozjímanie urobí sa len tak ukradomky, ruženec sa vy-

nechá; zanedbá sa duchovné čítanie, návšteva Sviatosti oltárnej. Zámienka, čiastočne pravdivá: »Nemám kedy.«

A potom o krátky čas nadprirodzený život pomaly klesá, stroj pracuje naprázdno. Hovorím, robím, ale už nedávam Boha tak, ako by bolo potrebné.

Rozjímajme o múdrych radách, ktoré raz dal veľmi horlivý a hlboko rozjímajúci redemptorista bl. P. Passerat svojmu rehoľnému spolubratovi, hovoriac o istom rehoľníkovi, veľmi pohyblivom a veľmi málo sobranom: »Keby mal náš brat a i my všetci na mysli slová, ktoré raz povedal Kristus Pán sv. Terézii o karmelitánoch: Karmelitáni zostanú dobrí, kým budú viac pracovať pre seba ako pre iných. Oportet sapere ad sobrietatem. Nedá sa všetko spraviť; dobrý Pán Boh musí poslať viac robotníkov. Ak to nechce, buďme pokojní a uspokojme sa svojou malou možnosťou.«

Teda nič nezanedbať, ale v ničom ani nepreháňať. A všetko pekne usporiadať. Starosť o duše nesmie nás zbaviť starosti o svoju vlastnú dušu.

»Dajte mi jedného rozjímajúceho človeka, je schopný na všetko«, povedal sv. Vincent z Pauly.

Vezmime si, naopak, niekoho, ktorý nevedie duchovný život; jeho apoštolát bude chatrný. »Je nemožné, povedal Manning, aby naše stavovské povinnosti boly užitočné pre naše posvätenie, ak si nenavykneme na úprimné spojenie s Bohom. Modlitba, rozjímanie, rozhovor Bohom občerstvujú, naprávajú a obnovujú vždy povahu nášho ducha vo všetkých skúškach a po všetkých bojoch a stykoch so svetom.«

Čítanie: Nasl Kr III, 42.

Pondelok

SLABÉ VÝSLEDKY

»Nič nie je smutnejšie, ako vidieť márnenie alebo míňanie dobrých zásob rozumu, nadšenia, horlivosti na iné ako na utváranie kráľovstva Božieho... Predstavme si, že v diecéze miesto 600 kňazov, z ktorých mnohí chcú robiť len to najnevyhnutnejšie, by bolo len 40, ale dokonale vyučených, neústupných v zásadách — a nehovorím svätých, to vždy bude zriedkavé, ale — čnostných, dielo, ktoré by vykonali, navonok by síce nebolo tak rozličnorodé, ale rozprúdili by to biskupstvo« (Aubry).

Vždy sa musíme obávať, čo Mons. ď Hulst volá »postupným víťazstvom zamestnania nad duchom Ježiša Krista«.

Dbajme na to, aby sme si dušu vždy zachovali a vkladali ju do každej činnosti svojho povolania.

Veriaci hneď poznajú, ktorí z ich kňazov sú skutočne ľudia Boží. Upozornil na to i kardinál Mercier pri kňazských duchovných cvičeniach: »Vnútro formuje vonkajšok. Neprestajný zvyk vnútorného života vtláča celému výzoru, každému pohybu, slovu, pohľadu odraz Božej činnosti na dušu; vytvorí súlad medzi tým, čo je a čo má byť; medzi skutočnosťou a zákonom, medzi skutočnosťou a sľubom; skutočná svätosť a povolanie si zodpovedajú a nábožný ľud, svedok tejto vyrovnanosti, s radosťou sleduje tento obraz jednoty celej bytosti mravnej, vidí žiariť Boha v jeho diele, prežarovať Krista cez služobníka a volá: Áno, všetci môžu hneď na prvý pohľad vidieť človeka Božieho, homo Dei, kňaza Pánovho.«

A keď aj nie veriaci, ktorí sa predsa len môžu i mýliť, je tu Boh, ktorý vidí srdce.

Som v jeho očiach homo Dei, aký by som mal byť?

Čítanie: Gal 3, 26—29.

Utorok

STYK S BOHOM VO VNÚTRI DUŠE

Bl. Suso napísal: »Všetka dokonalosť duše je v tom, že sa uzavrie so všetkými svojimi schopnosťami do svojho jediného strediska, ktorým je Boh.«

Raz sa mu toto prihodilo: videl svojho anjela strážcu; prosil, aby bol vždy pri ňom. »Prečo sa obraciaš na mňa, prečo sa bojíš obrátiť sa na Boha? Vedz a ver, že od večnosti ťa miloval a vždy ťa miluje takou veľkou láskou, že ťa nikdy nechce opustiť a že vždy s radosťou chce prebývať v tvojom srdci.« Brat Henrich Suso nato prosil anjela, aby mu bolo dovolené vidieť, ako Boh prebýva v jeho srdci; dostal takúto odpoveď: »Upri svoj zrak na svoje prsia a uvidíš, čo koná láska Božia v tebe.« A svätec videl svoje prsia priehľadné ako kryštál a v najintímnejšom kútiku svojho srdca zbadal večnú Múdrosť, ktorá tam odpočívala v hlbokom pokoji.

Čo urobiť, aby sme mysleli niekedy na toto stredisko svojej duše, kde prebýva Duch Svätý?

Navyknime si konať — ináč pokojne a vážne — strelné modlitby.

Od prebudenia zacieľme svoju dušu na Boha, ako to radí sv. František Saleský a všetci duchovní učitelia.

A potom po celý deň, najmä pri vážnejšej zmene zamestnaní usilujme sa nájsť vnútorného hosťa.

»Túžbou srdca a hlbokým upokorením pred Bohom pritiahneme do svojho vnútra tohto životodarného Ducha. Boh je taký dobrý, že čaká len na našu túžbu, aby nás naplnil darom, ktorým je on sám. Ešte sa neutvorí zvuk v tvojich ústach — hovorí sv. Písmo — a ja, ktorý ho uvidím pred jeho zrodením v tvojom srdci, vyslyším ho prv, než sa utvorí. Boh vyslyší modlitbu srdca.

Ale okrem týchto modlitieb, na ktoré si treba určiť osobitné chvíle, treba si navyknúť na krátke, jednoduché a časté pozdvihnutia srdca k Bohu. Stačí na to niekoľko

slov zo žalmu alebo z evanjelia alebo zo sv. Písma, ktoré sa nás vedia dotknúť.

Môžeme tieto pozdvihnutia srdca robiť aj uprostred ľudí, ktorí sú s nami, a nikto to nemusí zbadať. Robia často viac dobrého ako dlhšie venovanie sa nejakému predmetu. Dobré je napr. vziať si ako predsavzatie urobiť takéto pozdvihnutia predpoludním i popoludní, myslieť na Boha zakaždým, keď pozrieme na niektoré veci alebo na niektorých ľudí, predvídať skutky, ktoré urobíme, alebo viackrát zopakujeme. I takto môžeme žiť v prítomnosti Božej a navyknúť si myslieť na ňu« (Fénelon, Avis spirituels, XXX).

Čítanie: Nasl Kr III, 46.

Streda

MYŠLIENKA NA BOHA

Na usobranie cez deň je dobré modliť sa okrem hodiniek breviára Angelus a ruženec.

Sultán Morbesan obliehal r. 1456 Belehrad. Už si bol istý víťazstvom. Ján Kapistrán, ozbrojený krížom, prosí P. Máriu: »Neopusť svoje dietky a nevydaj ich na pospas nepriateľom.« Oduševnenosť obliehaných oživuje. Turci sa dajú na útek. Pápež Kalixt III. nariaďuje vzdať vďaky Panne Márii a každý deň modliť sa medzi druhou a treťou hodinou (vtedy bolo mesto oslobodené) pri hlase zvonov Angelus. Neskoršie zvonili na Angelus ráno, napoludnie a večer.

Využívam dobre tieto tri chvíle dňa, keď sa mi tak živo pripomína viac duchovné spasenie sveta Vykúpením ako dočasná záchrana kresťanstva r. 1456?

Mám ešte aj ruženec s odriekaním Otčenášov, Zdravasov a Sláva.

Otčenáš. Sv. Terézia Avilská o ňom povedala: »Som ohromená myšlienkou, že všetka duchovnosť a celá do-

konalosť je shrnutá v tak málo slovách; môžeme povedať, že nepotrebujeme študovať nijakú inú knihu okrem tejto.«

Gloria Patri. Poznám jeho pôvod a jeho užitočnosť. Je to jeden z najkrajších chválospevov.

Zdravas. Odbavovaním tejto modlitby vijeme najkrajší veniec ruží na oslavu P. Márie.

Na svojich cestách, pri nespavosti, pri svojich apoštolských obchôdzkach utiekanie k Márii by mi zaiste pomáhalo a uspokojovalo ma.

Musím sa naučiť hľadať pod ochranou pevnej a sladkej bariéry Zdravasov tajnú skrýšu, kde by som žil sobrano spojený s Máriou v jej radostných, bolestných a slávnostných tajomstvách.

Čítanie: Nasl Kr III, 50.

Štvrtok

DUŠEVNÉ ÚTECHY

Láska k Bohu nie je vo vylievaní sĺz, ani v tom, že sa väčšinu času tešíme v božských radostiach a nežnostiach, ale v tom, že mu slúžime spravodlivo, celkom oddane a pokorne.

»Ak chceme dosiahnuť veľkú slobodu ducha a nebyť vždy v nepokoji, je dôležité, aby sme sa nezarmucovali a aby sme sa netrápili pre suchopár, nepokoj a roztržitosti.

Veľkí svätci, vedení Bohom, žili na púšti a robili predivné skutky pokánia, podstupovali tuhé boje s diablom a so sebou: a dlhé časy žili bez duševnej potechy.

Čím menej duševnej útechy budete mať, tým viac milostí obdržíte.

Pokoj je svedectvom dobrého svedomia; mýli sa, kto sa opiera na útechy alebo na chuť pre duchovný život.

Je dobré nevyhľadávať duševné útechy; nech sa stane, čo má prísť.

Ak trvá suchopár aj po celý život, nedajte Ježišovi padnúť s krížom, zanechajúc rozjímanie: príde čas, keď vás odmení. Dobrému Pánovi slúžite.« (Sv. Terézia Avilská.)

Čítanie: Nasl Kr I, 25.

Piatok

PRIJÍMANIE MILOSTI

Skoro celý môj život bol doteraz len neprestajný boj proti milosti. Isteže, vo veľkých veciach sa nechcem zpreneveriť svojej povinnosti. Ale v menších veciach, koľko nedbalosti! Nehovoríme tu o slabosti alebo o prekvapení, ktoré sprevádzajú život tu na zemi a ktoré Boh dopúšťa, aby nás udržal v pocite našej biedy a naučil nás pokoru a múdrosť. Hovoríme o úmyselných nedbalostiach, a ešte viac o viac-menej neslušnom, viac-menej otvorenom odpore.

Zapamätajme si slová P. Lallemanta: »Cez celé roky a často cez celý svoj život vyjednávame, či sa celí oddáme Bohu. Nevieme sa rozhodnúť na prinesenie celej obety ... V hodine smrti poznáme svoj omyl a aj to, že sme sa dali učičíkať ako deti nejakými malichernosťami ...

Celé roky bojujeme proti Bohu a staviame sa na odpor proti vnuknutiam milosti; z uvedomenej obavy pred svojou biedou stále zostávame biedni.«

Tieto slová sú ozvenou slov jeho duchovného otca sv. Ignáca z Loyoly, ktorý povedal: »Málo je ľudí, ktorí dobre chápu, čo by urobil z nich Boh, keby mu dovolili konať. Hrubý a bezforemný kmeň stromu stáva sa krásnou sochou v rukách sochára. Mnohí žijú ledva ako kresťania, a predsa by mohli byť z nich svätí, keby sa neprotivili úmyslom Božím a účinkovaniu milosti.«

Často si opakujme želanie sv. Františka Saleského: »Ježišu, kto mi dá milosť, aby som sa nikdy nestaval proti tvojej milosti?«

Čítanie: Nasl Kr III, 55.

Sobota

STOTISÍC SVETOV

»Premôcť v sebe jednu smyselnú žiadosť je pre večnosť viac ako získať stotisíc svetov.« Takto hovorí P. Lallemant.

Má pravdu. Jedna bezvýznamná priečka môže zabrániť plnému pôsobeniu milosti Božej. Keď sa kopal kanál medzi dvoma moriami v Paname, prišla chvíľka, keď medzi Atlantickým a Tichým oceánom bola už len veľmi malá vrstva zeme; stačil malý otvor a dve moria sa spojily. Medzi Bohom a našou dušou — myslím tu na Boha s nami vnútorne spojeného, lebo tu nevyhnutne predpokladáme stav milosti — je často len šírka niektorého z našich egoizmov: silný prielom do tohto egoizmu, v prípade potreby použitie dobročinného dynamitu, ak blok na vyhodenie je mohutný, a hneď aký zisk: »stotisíc svetov«.

Mária Aiméé de Jésus napísala: »Keď si pomyslíme, že prvé hnutia vášní môžu niekedy odkloniť dušu od hlbokého spojenia s Bohom a že malé nedokonalosti môžu toto spojenie zničiť, keďže duša chce niečo, čo Boh nechce, neviem, ako môže niekto a ako by som mohla odteraz aj ja upadnúť do nedokonalosti a nepotlačiť hneď tieto prvé hnutia. Stratiť čo aj len jeden okamih spojenia s Bohom v časnosti, znamená stratiť jeden stupeň spojenia s Bohom vo večnosti! A ako môžeme napraviť takúto bláznivosť?«

Čítanie: Nasl Kr III, 56.

Sedemnásta nedeľa po Sv. Duchu

VOCATIONE QUA VOCATI ESTIS

P. Gonnelieu vo svojej krátkej, ale presvedčivej rozprave o prítomnosti Božej navrhuje túto invokáciu:

»Ty si Boh môjho srdca, Boh celého môjho srdca, jediný Boh môjho srdca.«

Ozaj sú to najvýstižnejšie slová na vyjadrenie miesta, aké má mať Boh v mojom živote. Keď už obyčajný veriaci má hovoriť pri vzbudení lásky: »Môj Bože, milujem ťa celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysľou«, tým viac ja kňaz musím dať plný smysel tomu slovu »celý«, tým viac ja musím urobiť z Boha svoje jediné dobro. Často opakúvam slová žalmu: »Dominus pars...« Moje jediné dobro, moje jediné dedičstvo je Boh. Jediné; je to pravda? Odvážme váhu a smysel týchto slov: jediný, celý, môj. Rehoľník v sľubnej formule pred svojím menom hovorí: Ja...; koľkí vkladajú do tohto slovka všetko svoje »ja«: Pane, celá moja osobnosť, celé moje ja sa ti oddáva. Tak pokojne vieme klamať pri obete, a rehoľné rúcho, a ani kňazská vysviacka nás nezbavujú vždy tejto našej nešťastlivej obratnosti.

Istý dominikánsky prior povedal pred niekoľkými rokmi pri duchovných cvičeniach svojim rehoľníkom, že istá duša, ktorá dostala mimoriadne milosti, počula Spasiteľa ponosovať sa jej a hovoriť: »Ach, keby sa mi jeden zo sta kňazov oddal celý; keby jeden z tridsiatich rehoľníkov úplne sa venoval mojej službe, koľko dobrého by som urobil vo svete!«

Jeden zo sta! Prečo by som to nebol ja?

Čítanie: Sk 9.

Pondelok

NEŠŤASTLIVÁ DOBA

Koľko ponôs odzneje každý deň nad biedou súčasnej doby a nad nešťastiami, ktoré ona prináša.

Nehovorím o zemských ťažkostiach; myslím hlavne na bolesti Cirkvi, na boje, ktoré musí podstupovať.

Nestavajme sa do radu ponosujúcich sa; je to naivnosť a mohlo by to spôsobiť znechutenie.

Naivnosť. Istý laik poznamenáva: »Prežívame rozbúrené časy? Aká to reč? Poznala azda Cirkev časy, ktoré

neboly búrlivé? Kedy to bolo? Azda za tri storočia rímskych prenasledovaní? Alebo vari za vpádu pohanských alebo ariánskych barbarov na severe, muzulmanov na juhu? Alebo v období albigenského kacírstva? Alebo v dobe neprestajných útokov svetskej moci, Fridrich Barbarosa, Filip Driečný, Jozef II., Napoleon? Bolo to v dobe gréckej schizmy, v 16. storočí za protestantskej schizmy, v 18. storočí v dobe podrývačného kacírstva jansenistického alebo za veľkej revolúcie francúzskej? A konečne, na to sme na svete, aby sme odpočívali?«

Samozrejmé, všetko treba urobiť, aby sa svet stal lepším, ale nedivme sa, že je skazený.

A ak hovorím takto ešte i pred svedkami, ľahko zasejem u druhého znechutenie.

Nie, nie! Neponosovať sa! Časy sú, pravda, ťažké. Čo teda? Začať nápravu tým, že ja budem svätý; tým vo veľkej miere prispejem k rozšíreniu kráľovstva Božieho na zemi.

Je zbytočné nariekať. Konajme, zmeňme sa my hneď prví.

Čítanie: Sk 21, 27—31.

Utorok

NEBESKÝ OHEŇ

Nezabúdam niekedy, že patrím k bojujúcej Cirkvi? Nesnívam o mimoriadnych triumfoch Spasiteľa a o takom postavení Cirkvi, ktoré by dovoľovalo žiť slobodne, v úcte, v pokoji? Nestáva sa mi, že zúrim v sebe a vysielam preklínania na prenasledovateľov a že im prajem nielen to, čo je spravodlivé: porážku ich myšlienkových smerov, ale unesený svojím elánom, i záhubu ich osôb . . . Trochu ako Jakub a Ján, keď raz žiadali Samaritánov, aby prijali Ježiša, ale boli odbití: »Pane, chceš, prosili dobrého Učiteľa, aby sme povedali: »Nech sostúpi oheň s neba a zničí ich?« Ježiš odpovedal: »Neviete, čieho ducha ste.« Ako

by im povedal: myslíte, že stačí, keď sa len ukážete a hneď vás aj prijmú, že poviete len slovo a budú vás počúvať, že len prejavíte svoju žiadosť a už vás poslúchnu? Ste tu na zemi, aby ste bojovali, nie aby ste zvíťazili. Ak chcete zvíťaziť, treba, pravda, vziať do rúk všetky aduty, vedomosti, obratnosť, modlitbu, obety. Ale už vopred musíte vedieť, že aj keď urobíte všetko potrebné, jednako azda nepríde úspech. Vy musíte len siať, nie ste ženci. Rozhoďte semeno. Vzklíči, ak to Boh chce, sožnie ho ten, koho Boh bude chcieť poslať, posváža ho domov ten, koho si Boh vyvolí. Vy by ste už chceli vidieť výsledky, a to hneď. Nebýva to tak. Urobte všetko, čo môžete. Vaše úsilie oslavuje Boha, i keď námaha je bezvýsledná. Či som ja, Kristus, zvíťazil? Ste učeníci Spasiteľa, ktorý zvíťazil tým, že nemal úspech. Treba bojovať až do konca. Bojovať udatne. Bojujte s plnou dôverou. Víťazstvo je zaručené. Ja, Ježiš, som premohol svet. Tak to bolo v minulosti; budúcnosť je istá, uspokojte sa. Ale víťazstvo, ktoré ja chcem, nie je také, o akom vy snívate. Naučte sa víťaziť ako som ja zvíťazil, nie svolávajúc hromy na svojich nepriateľov, ale umierajúc pod ich ranami.

Čítanie: Lk 9, 51—57.

Streda

KŇAZ A SÚČASNÁ DOBA

Dva znaky charakterizujú súčasnú dobu:

So strany nepriateľov Cirkvi neupadajúca nenávisť, niekde otvorená, niekde utajovaná. A tak je usmerňovaný aj celý život.

So strany kresťanov stúpajúca vlažnosť, značný pokles vernosti evanjeliu. Je však pritom hlboko kresťanská elita, ktorá nemá rovnej v dejinách. V ľude však viera upadá, odpor i u tých, ktorí sa azda ešte považujú za dobrých, proti sebazapreniu, ktoré žiada Učiteľ. Nie sú celkom nepravdivé tie úsudky, ktoré čítame skoro všade

zpod pera nepriateľov: »Cirkev odumiera od akejsi organickej chyby. Už nežiari v nej a okolo nej turíčny oheň. Tento plameň oduševnenia vyhasol.« Alebo takto: »Katolíci, ktorí skutočne žijú svoje náboženstvo, sú v malej menšine. Ľudia znovu začínajú milovať životopisy svätých. Radi čítame životopisy práve preto, že ich už niet v živote«, atď.

Prečo ja kňaz v takomto stave vecí ešte odkladám so svojím posväcovaním? Aby sa situácia ešte zhoršila, aby potreby duší ešte vzrástly, aby sláva Kristova bola ešte otáznejšia? Úprimne sa opýtajme seba samých. Rozhodnime sa. A konajme. Príslušné predsavzatia.

»Storočie, v ktorom žijeme, potrebuje svätcov.«

Čítanie: Žid 2, 1—10.

Štvrtok

OČISŤUJÚCA ČINNOSŤ

Vtedy bude taká, ak svoju prácu konáme a pokračujeme v nej len pre Boha, proti prekážkam, neúspechom, nemožnostiam preraziť múr nepriateľstva, nedbanlivosti, ľahkomyseľnosti alebo nevysloviteľnej hlúposti.

Je tak potešujúce víťaziť! Treba, pravda, všetko podniknúť, aby sme dosiahli úspechy in Domino! Ale treba vydržať aj vtedy, keď sa nám nič nedarí, alebo keď získavame len skromné úspechy; toto napomáha naše odpútanie.

A práve vtedy nástroj sa stáva tak schopným na opravdivé spojenie s Bohom a na nečakanú apoštolskú plodnosť.

Toľko z »nás« je vždy vo všetkých našich skutkoch. Tak zriedkavé je úplné odrieknutie, celkom čistý kov. Skoro vždy je to miešanina, drahokam smiešaný s liatinou alebo s oceľou.

Pracovať bez videnia výsledkov, siať bez videnia vzrastu plodiny alebo pri malom vzraste, neustále vhlbovať ostrý krompáč do pôdy, nikdy sa nedať ubiť, zajtra znovu

sa chytiť s takou istou odhodlanosťou do práce dnes navonok neúčinnej, a to bez straty vážnosti, dôvery a odovzdania sa Bohu — to sú znaky veľkých apoštolov.

Záchrana sveta deje sa údermi neúspechov.

Čítanie: Fil 1, 14—21.

Piatok

POVOLANIE PRAMEŇOM PRÍJMOV

Ľudovít XIII. chcel urobiť bl. de Solminihac biskupom v Cahors. Kráľ videl v biskupstve preňho dobrý prameň príjmov; on však zdroj vážnych povinností. A vtedy vtipne povedal: »Milosť, nedali ste mi biskupstvo, ale dali ste ma pre biskupstvo.«

Nepovažujme svoje povolanie za zamestnanie, ale za apoštolát, nie za zárobkový podnik, ale za duševný prospech pre svoje ovečky.

Nie je, pravda, zakázané starať sa o potrebné a slušné životné potreby. Ale dávajme pozor, aby sme nikdy neprekročili mieru.

A aj tam, kde ide o naše celkom oprávnené požiadavky, nech ľudia nikdy necítia vo mne človeka-peňažníka, ktorý odhaduje pohreb podľa výsledkov ofery, alebo vymýšľa viac-menej originálne spôsoby, aby dosiahol naplnenie kapsy.

Keď si mám vybrať alebo prijať nejakú faru, musím hodnotiť viac potreby duší a ich duševnú biedu ako hmotné postavenie, ktoré by mi fara doniesla; menej počet tých, ktorí hádžu niečo na tanier ako počet tých, ktorí vôbec nechodia do kostola a ktorých predsa tiež treba priviesť ku Kristovi.

V boloňskej obrazárni je obraz od Carraccia, ktorý predstavuje povolanie sv. Matúša. Je pri svojom mýte; pred ním židia, ktorí si chcú zameniť peniaze. Matúš sa obrátil, aby odpovedal Kristovi, ale inštinktívne položil ruku na hŕbu peňazí, ležiacich na stole... Boh a peniaze.

Gesto je inštinktívne. Nahraďme inštinkt čistým nadprirodzenom.

Čítanie: Fil 3, 4—10.

Sobota

ČO SI UROBIL SO SVOJÍM BRATOM?

»Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného!«, povedal Spasiteľ pred smrťou.

V stáde, ktoré mám ja na starosti, nájdu sa všelijaké duše.

Jedno rozdelenie: dobrí a zlí farníci.

Dobrí: usilujme sa nielen ich udržať takých, ale urobiť ich lepších. Dávajme pozor na nestálosť, ktorá dosť často oslabuje horlivosť, na nepochopenie, ktoré je žiarlivé; nedajme sa zastaviť kritikou (ak treba, vysvetlime veci).

Zlí: neobrátim ich všetkých, ale všetci musia byť predmetom mojej starostlivosti, mojej modlitby. Musím všetko podniknúť, čo sa dá. Nikdy sa nemôže vedieť.

Sú bohatí a chudobní.

Bohatí: milujme ich, nezaliečajme sa im, nebojme sa ich. Chudobných čo najviac podporujme. V nich viac ako v komkoľvek viďme Krista. M. de Renty stretol na schodišti istého úbožiaka milosrdnú sestru. »Čo tu hľadáte, sestrička? Hľadám Ježiša krista.« Majme podobnú vieru.

Sú dospelí a deti. Pripomeňme si osobitnú lásku Učiteľovu k týmto posledným.

Zdraví a chorí. Milujme nadovšetko týchto, viďme v nich trpiace údy ukrižovaného Krista; pripomeňme si, čo žiada kanonické právo: Sedula cura et effusa caritate ... aegrotos adjuvare (Can. 468).

Často sa modlime, ako nám dáva príklad Spasiteľ svojou kňazskou modlitbou pred smrťou: »Otče Svätý, tých, čo si mi dal, zachovaj vo svojom mene!«

Čítanie: Jn 17, 11—12.

REMITTUNTUR PECCATA

»Dentur idonei confessarii«, povedal pápež Pius V., »ecce omnium christianorum reformatio.«

Som confessarius idoneus? Učiteľ, lekár, otec a vodca duší v spovedelnici?

Bl. redemptorista Klement Hofbauer hovorieval svojim kazateľom: »Na kazateľnici orechy otĺkame; v spovedelnici ich sbierame.«

Toto zrejme platí v prvom rade misionárom; ale platí to aj tým, ktorí majú na starosti stálu správu farnosti.

Na kazateľnici zachycujeme všetkých; v spovedelnici zachycujeme každú dušu osobitne: môžeme jej podávať celkom osobitné poučenie, ktoré podávame všeobecne všetkým.

Teda v prvom rade ochota, horlivosť a obetavosť pre spovedelnicu. Je to, najmä v niektoré dni, trápne, jednotvárne, únavné... Za to nič.

Potom, buďme dobrí, najmä k deťom. Nenáhliť sa, chrániť sa zlostenia, hrešenia. Kňazom takto sa previňujúcim mohol by povedať Spasiteľ: »Peter, vidieť, že si nezomrel na kríži za svojich kajúcnikov.«

A potom počuté dôvernosti použime na to, aby sme sa lepšie pozdvihli k Bohu. Tak robil sv. farár arský: »Môj Bože, aký dlhý mi je čas s hriešnikmi. Kedy už budem so svätými? Schnem od únavy na tejto zemi, moja duša je smutná až na smrť. Moje uši počúvajú trpké, srdce zarmucujúce veci. Niet tak nešťastného človeka na svete, ako je kňaz. Ako prežíva on svoj život? Tým, že vidí, ako obrážajú dobrého Boha... Je vždy ako Peter v predsieni Pilátovej, vždy má pred očami Spasiteľa posmievaného, opovrhovaného... Ó, hriešnici zabijú hriešnika.«

Čítanie: Nasl Kr I, 24.

Pondelok

CURA TEIPSUM

»Po splnení kňazskej povinnosti pri oltári a po vyslúžení sviatostí musí sa kňaz ako by preliať do tela laikov« (je to myšlienka PP. Condrena a Oliera).

Huvelin vysvetľujúc túto myšlienku hovorí: »Je to celkom správne. Keď kňaz vykonal, čo je jeho právo a jeho povinnosť, keď odslúžil sv. omšu, rozdal sviatosti alebo ohlasoval slovo Božie, musí sa zas postaviť na svoje miesto, t. j. musí aj on byť ako by jedným poslucháčom. Napr. kňaz, ktorý kázal na evanjeliovú tému o rozsievačovi, mal by si stať medzi poslucháčov a tiež počuť toto podobenstvo a mal by sa pýtať sám seba, či on nie je duša bezcitná od stáleho opakovania tých istých vecí, takže semeno tam nevzchádza; alebo či nie je duša, v ktorej dobré zrno hynie pod tŕním, pod starosťami tohto sveta alebo pod klamlivým bohatstvom. Keď kňaz dal požehnanie so Sviatosťou oltárnou, keď prepožičal svoju ruku Spasiteľovi, keď urobil skutok podľa jeho srdca, potom i kňaz by sa mal v duchu postaviť medzi tých, ktorých požehnal a mal by prosiť od Spasiteľa, aby aj on dostal požehnanie. Po vypočutí spovedí a po udelení rozhrešenia mal by sa preliať do tela laikov, pokľaknúť a pýtať sa: Numquid ego sum, Domine?

Čítanie: Fil 2, 12—17.

Utorok

NEBEZPEČENSTVO SÚCITU

Môže sa mi stať — a zaiste sa mi to aj stane — alebo sa mi to pri mojej pastorácii už aj prihodilo, stretnúť sa s dušou, ktorá všetku svoju nádej vložila do krásnej lásky a ktorú udalosti sklamaly: napr. vdova, ktorej muž predčasne zomrel, manželka, ktorá nenachodí pochopenie

pri rodinnom kozube, deva, ktorej vytúžený snúbenec zradil dôveru.

Vložím všetko svoje najlepšie do nadprirodzeného potešenia, ktoré si prípad vyžaduje: Kristus, a len on jej hovorí mojimi ústami.

Ale ako sa ubrániť malému, aj ľudskému súcitu? Boh nežiada, aby sme boli ako by z kameňa. A hádam slzy ma obmäkčia. Vytrysklo niekoľko iste úprimných kňazských, ale trochu útlych slov. Stalo sa tým niečo zlého? Isteže nie. Aj som zbadal, že to urobilo dobre tej duši.

Predsa však nezmäklo trochu príliš moje srdce? Či ma tento prípad, i keď je zaujímavý a bolestný, trochu príliš nezaujal? Nevraciam sa príliš často k nemu vo svojich myšlienkach? Nepracuje trochu moja obrazotvornosť? Nevyhľadávam trochu príliš novú príležitosť na potešovanie? Či... Spytujme svoje svedomie, bez úzkostlivosti, pravda, ale úprimne. Pričinením zradného diabla často aj v blízkosti najnebeskejšej poézie sú ukryté pekelné nástrahy a v blízkosti najčistejších nadprirodzených záujmov — blato. Zlá náklonnosť nie je rozprávka; je to skutočnosť. Vedzme to.

Dávajme si pozor. Zostávajme vždy kňazmi.

Čítanie: Nasl Kr I, 8.

Streda

ŽIARLIVOSŤ NA SVOJ VPLYV

Nepleťme si horlivosť a prestrelky horlivosti. Bolo by prekročením horlivosti chcieť, aby sa všetko dobré vo farnosti konalo cezo mňa. Stáva sa, že kňaz sa obáva príchodu cudzieho kazateľa, alebo že sa niektorý kňaz zarmucuje nad dobrom, ktoré sa koná prostredníctvom dobročinného spolku, ktorý je na území farnosti. Iný zas úmyselne nezavolá pred sviatkami cudzieho kňaza, aj keď by to bolo žiadúce pre čím väčšiu slobodu duší, aby veriaci mali možnosť vybrať si spovedelníka. Niektorý zas

trpí, keď nejaká osoba z farnosti obrátiť sa na iného kňaza. Každý taký síce chce dobre, ale to dobro by chcel vykonať len on sám.

Je to tiež prehnaná horlivosť, keď chceme, aby sa všetko dobré konalo len v rámci farnosti. Niektorý kňaz nechce dovoliť, aby či mládež alebo dospelí boli členmi väčších organizácií, alebo keď aj zachová meno, nechce sa pripojiť k ústrediu týchto spolkov, lebo sa nechce podrobiť rozkazom, ktoré by mohly prísť odtiaľ.

Je to tiež prehnaná horlivosť nevidieť mič za obzorom farnosti. Niektorých mrzí, keď vidia, že ide jeden halier na misie, že niektorá mladá duša myslí na noviciát a nie na seminár. Strácame s očú veľké záujmy katolicizmu. Pre stromy nevidieť horu. Haec facere, illa non omittere.

Čítanie: 1 Kor 3, 3—10.

Štvrtok

MRZUTÁ POVAHA

Slávny anglický oratorián P. Faber napísal istému kňazovi, ktorý nebol nikdy s ničím spokojný: »Po celý svoj život ste boli akosi proti celému svetu a radi ste stavali proti sebe všetkých, ktorí boli vyššie ako vy, či už predstavených rozličných ústavov, či biskupov, a táto izmaelitská tendencia ukazuje, čo je menej cenné a menej príjemné vo vašej povahe. Nijako si to neviem vysvetliť u kňaza.«

Celkom odlišná je poznámka, ktorú urobila raz istá dobrá ženička o kaplánovi svojej farnosti: »Bože môj, ste taký dobrý ako dôstojný pán Chevrier; nebudem mať strach, keď ma vy budete súdiť.«

Chvála Bohu! Kňaz, ktorého usmievavá milota pripomína dobrotu Božiu!

Ktorá z týchto dvoch povách je príjemnejšia?

Môžu byť, pravda, niekedy poľahčujúce okolnosti: temperament, bolesti žalúdka, nervozita. Ale akým právom

dávame cítiť iným svoje biedy a zmenšujeme ich radosť a ich elán?

Ak chceme byť príjemní iným, dobre je hovoriť im o nich samých. Duhamel v knihe »La possession du Monde« píše: »Často sa mi stalo, že som sa prechádzal s priateľom, cudzincom alebo i nepriateľom. Začal som mu rozprávať o ňom. Povedal som: Je vo vás niečo zvláštneho. A dôverne som mu porozprával všetko o ňom; o sebe som mu nič nehovoril. Zaujímal som sa o neho, nie naoko, ale celým svojím srdcom. Hovoril som mu o jeho čnostiach, o jeho chybách. Cítil som, že mi je povďačný za moju starostlivosť o neho, i keď som ho karhal. Už mu nebolo naponáhľo. Často sa znovu vrátil ku mne.«

Čítanie: Mk 9, 13—15.

Piatok

BEZ LÁSKY

»Keby som nemal lásky, ničím by som nebol«, hovorí sv. Pavol.

A ja?

Sv. Filip z Néri upozorňuje: »Kresťanstvu nechýbajú ani učenci, ani čnostní ľudia, ani krásne púte, ani obrady, ani manifestácie. Ale, bohužiaľ, veľmi často chýba tomuto všetkému podstatné, a to opravdivá láska, ktorú Kristus zapaľuje v dušiach. Na vyliečenie tohto zla vidím len tri lieky: prvý: hovoriť stále o Kristu Ježišovi a o jeho láske; druhý: byť zapálený veľkou láskou k stvoreniam, mať veľké porozumenie pre nich, byť k nim milý a preukazovať im nekonečnú lásku; takto viac získame pre Krista ako nejakou dlhou kázňou; tretí: vedieť sa zapáliť takouto láskou.«

Bohužiaľ, ak sa chceme znepáčiť Kristovým veriacim, stačí hovoriť im o dvoch čnostiach, základných pre kresťanstvo: o čistote a o láske. Hneď sa naježia.

Nehovoríme teraz o čistote. Máme pred očami len lásku. Ak naše reči neprinášajú všetok žiadúci výsledok, svojím príkladom ukážme, čo je láska, čo žiada, čo predpokladá.

Abbé Claude Bernard, ktorého volali láskavým kňazom (žil v 17. st.), stretol raz Ľudovíta XIII. Kráľ sa ho pýtal, či si želá niečo. On odpovedal: »Áno, ráčte nariadiť, aby do voza, v ktorom vozia odsúdencov, boly položené lavice, aby si mohli sadnúť.«

Čítanie: Fil 2, 1—12.

Sobota

ALMUŽNA

Som ako sv. Peter pri »Krásnej bráne«. Nie som bohatý a môžem dávať len málo.

Predsa sa musím usilovať byť štedrý. Je to výborný prostriedok pre moje posväcovanie. Je to ohromná pomôcka pre môj apoštolát. Pre svoju starobu mám azda ušetrené len niečo málo ... Veď Pán Boh sa postará.

»Akí by sme boli šťastliví, povedal sv. Vincent z Pauly, keby sme sa stali chudobnými preto, že sme dávali bohatú almužnu. A keby bol niekto odkázaný na žobranie kúska chleba, na nocľahy pod holým nebom a keby sa ho niekto spýtal: úbohý kňaz, ako si sa dostal až do takéhoto stavu? Aká blaženosť by to bola, môcť mu odpovedať: pre lásku.«

V čase, keď bol sv. Peter Fourier Mattaincourt, na Veľkú noc prišiel na faru jeden prechodiaci vojak a pýtal si niečo zajesť. Svätec mu otvoril dvere: »Čo si žiadaš, kamarát? — Nie je dnes deň veľkonočných vajíčok? — Na, tu máš dve. — Aby ste urobili dobrý skutok, mali by ste mi ich dať aspoň pol tucta. — Dobre, tu máš na dôvažok. — Keby ste mi tak dali aj kúsok chleba? — Správne. Tu máš podľa svojej chuti. — Šťastlivý, prv nesmelý vojak, dostáva chuť: A konečne, čo myslíte, pán

farár, pohárik vínka by azda nezaškodil! — Isteže nie. A svätec išiel po fľašu vína. Odchádzajúc ticho si vravel huncút vojak: Prosím Boha za rozkvet náboženstva, aby sa všetci farári podobali tomuto.«

Almužna nemôže vyčerpať všetku dobročinnosť a milosrdenstvo. Nič mi nebráni hľadať príležitosť, aby som mohol poskytovať svoju pomoc. Aj keby sa mi stalo, že by ma oklamali, ak dávam do almužny ducha viery, ako to žiada Spasiteľ, nemám sa čo obávať. »Čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov urobili, mne ste urobili.« A ak mi moje prostriedky nedovoľujú dávať mnoho hmotnej almužny, musím vedieť dať úsmev, malú pozornosť, dobré slovo, oddanosť. Je mnoho možností byť Samaritánom a vedieť obviazať ranu.

Čítanie: 2 Kor 8, 16 n.

Deväťnásta nedeľa po Sv. Duchu

SVADOBNÁ HOSTINA

Smysel podobenstva je tento: Kráľ je Boh Otec. Jeho syn je Ježiš Kristus, spojený mystickým sobášom s Cirkvou. Prví pozvaní na hostinu sú židia, pohrdnú však pozvaním. Ba ešte viac, opovážia sa pozabíjať kráľových poslov, apoštolov; preto na ich potrestanie posiela kráľ vojská, rímske légie, ktoré zbúrajú ich moc. Kráľovi poslovia, oslobodení od prvotnej úlohy, idú do ďalekých krajín a zanesú blahozvesť tým, čo neboli uprednostnení zo začiatku, pohanom; a títo v zástupoch prichádzajú na kráľovskú hostinu. Cirkev je založená. Ktokoľvek poslúchol volanie, vstúpil do slávnostnej siene. Ale musí mať »svadobné rúcho«, aby tam mohol zostať. Zlý kresťan, ktorý si nárokuje účasť na kráľovskej hostine, ale neodeje sa do rúcha milosti, bude vyhodený.

Mám ja, ktorý som denne zvaný na kráľovskú hostinu, na sebe rúcho čistých?

Áno, povedzme... Ak nie, rýchlo napravme...

A keď i mám podstatnú časť svadobného rúcha, zachoval som si celú jeho sviežosť, skvelú veľkoleposť? Alebo som azda pripustil, aby sa moje kráľovské kňazstvo pokrylo prachom nedbalosti alebo ľahostajnosti? Ako si dovoľujem privádzať veriacich na kráľovskú hostinu, keď sám som sotva hodný k nej pristupovať? Myslime často na slová, ktoré sme počuli pri vysviacke: Estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei.

Čítanie: Mt 22, 2—14; Lk 14, 16—24.

Pondelok

OHOVÁRANIE

Sv. Augustín dal napísať na steny jedálne svojej spoločnosti toto dvojveršie: »Quisquis amat dictis absentum rodere vitam, hanc mensam vetitam noverit esse sibi. Kto rád kmáše život neprítomných, nie je hodný sedieť pri tomto stole.«

»Niet horšieho jazyka ako farársky«, počuť niekedy. Je to nespravodlivé. Ale predsa, i keď sa stáva aj to, že kňazi medzi sebou povedia niekdy dobré o podaktorých kolegoch, kto by sa chcel zaručiť, že v kňazskej spoločnosti ohováranie nie je častým predmetom rozhovorov?

Iná príležitosť na ohováranie: návštevy kňaza v niektorej rodine farnosti. Kňaz sa dobre cíti, trochu sa opúšťa, myslí si, že môže prejaviť svoju úplnú dôveru, dáva sa sviesť k nejakým nepotrebným dôvernostiam.

»Prečo nemám kúsok uhlíka, zvolal sv. František Saleský, ktorý očistil ústa Izaiášove... Kto by ohováranie odstránil so sveta, odstránil by veľkú časť hriechov.«

Zapamätajme si slová kňaza Tourville: »Odporúčam vám dve veci: zachovávajte až úzkostlivo tajnosť voči celému svetu; nič nevzbudzuje viac dôvery, nič tak ne-

privádza duše ku kňazovi; voči celému svetu užívajte tie isté spôsoby a tú istú reč. Hľa, sverujem vám dve malé tajomstvá, ktorými sa dajú ľudia pritiahnuť. Už dnes ráno som zistil výhodu, akú človek tým získava pri dušiach a nevýhody opačného postupu, ktorý je bohužiaľ veľmi rozšírený.«

Nezdôrazňujeme dnes druhé napomenutie. Zostaňme len pri prvom: Hovorme vždy dobre a buďme zdržanliví vo svojich rečiach.

Čítanie: Nasl Kr I, 14.

Utorok

VEDIEŤ VČAS ODÍSŤ

I keď je dojímavé a obdivuhodné stretnúť na niektorých farách alebo v niektorých úradoch takých kňazov, ktorých vek alebo choroba prenasledujú trápeniami a urobily ich skoro invalidmi, predsa je zarmucujúce vidieť, že niektorý spolok nevyvíja činnosť alebo niektorá farnosť nie je už na úrovni, lebo »robotník« nie je už na výške poslania, ktoré má plniť; kŕčovite sa pridŕža svojho miesta. Podľa mienky všetkých a podľa najkrikľavejších skutočností už nie je schopný. A jednako zostáva.

Keby tak robili z dôvodu, že pre nedostatok pracovných síl mladí by ich nemohli nahradiť a tak by miesto ostalo prázdne, všetko v poriadku. Ale nebýva to tak. Nástupcovia by boli. Ale nechcú odísť z hmotných dôvodov a zo zatajovanej márnivosti.

Uznáme. Je to ťažké. Okrem dvoch spomínaných býva ešte tretí dôvod: keď niekto mnoho pracoval, stáva sa, že stráca schopnosť vedieť si oddýchnuť. Istý romanopisec nie bez hlbokého pochopenia opísal priemyselníka, ktorý ostarieval len v nedele a ktorého oddych ubíjal. Je to známa téma: úbohý duševný stav roľníka, ktorý prepustil pôdu synovi, obchodníka, ktorý sa zriekol obchodu, dôstojníka alebo úradníka na penzii; správne hovorí Pascal:

»Pravdu má vojak alebo roľník, keď sa ponosuje, že ho bolí, keď ho odsúdia na nečinnosť.« Oddych je mnohým unavujúcejší ako práca.

Ale i keď je trápna takáto nečinnosť (predpokladáme, že je ozaj potrebná), treba vedieť odísť, opustiť svoje miesto, inému prepustiť vedenie. Nepohnuteľnosť farárov nie je jednou z najmenších ťažkostí spravovania Cirkvi. Predpokladá a vyžaduje u kňaza úplné odriekanie.

Čítanie: Jn 1, 25—32.

Streda

PREBÚDZAJME POVOLANIA

Počet kňazov klesá. Vo Francúzsku zomiera každoročne štyristo kňazov a niet za nich náhrady! Štyristo kňazov je celý počet kňazov veľkej diecézy.

Neveriaci plesajú. Väčšina kresťanov si to neuvedomuje. Mám ja kňaz na srdci starosť nájsť povolania, dať budúcich kňazov?

Už medzi deťmi v ľudovej škole sa musím starať o nájdenie zárodkov. Musím im často hovoriť o tom, aké krásné je byť kňazom. Za miništrantov si musím vybrať ozaj vyvolených už aj v tomto smere; musím ich dokonale vychovávať, vysvetľovať im až do základov ich úlohu, vyžadovať od nich dokonalé správanie, vštepovať im hlbokú úctu k miništrantskej hodnosti, povolanej k blízkej účasti na obete, aby chápali viac než ostatní skutočnú prítomnosť. A musím kázať hlavne príkladom svojho skromného, sobraného správania v kostole. Deti tak bedlivo pozorujú!

Musím si získať rodičov, aby sa nestavali proti povolaniu svojich detí. Nesmiem sa dať hneď znechutiť ich prvým odmietnutím, musím ich vychovávať, aby neboli vopred zaujatí, musím im poukazovať na nesmiernu česť, ktorú preukazuje Boh rodine, keď si z nej vyhliadne svojho vyvolenca.

Musím zapojiť veriacich do Pápežského diela kňazských povolaní. Musím nájsť oddané duše medzi dobročinnými veriacimi, ktoré svojimi podporami by pomáhali pri výchove chudobných chlapcov. A i ja sám musím vedieť obetovať zo svojho na podporu klerikov a znášať poplatky a trovy rokov štúdií.

Čítanie: Mt 10, 36—38.

Štvrtok

SVÄTÍ

Vo svojej farnosti (alebo na okolí) som azda zbadal niektoré pobožnosti k svätým, ktoré sa mi zdaly trochu čudné, či už pôvodom osobnosti, alebo zázračným životom (viac legendy ako skutočnosti), alebo zvláštnym spôsobom, akým ich veriaci ctia.

Dbajme na správnosť, pravdivosť, rozumnosť.

I my sami majme a vzbudzujme i u druhých skutočnú úctu k svätým, ale odstraňujme všetky sprievodné zjavy, ktoré viac škodia, ako osožia.

Veriaci majú radi najmä zázračných svätých a zvláštnych svätých. Zachycuje to obrazotvornosť. Ja sa musím postaviť na iné stanovisko a v tomto smere musím poúčať svoje ovečky; pravá úcta svätých je nasledovanie ich života. U Bernadety, Terezky Ježiškovej mnohí vidia len moc ich orodovania u Boha; iste je to niečo; a preto na ich počesť sa stavajú chrámy, sochy, zapaľujú sviečky, odbavujú litánie, procesie, púte atď.; máloktorí však myslia na to, že by sa mali vhĺbiť do ich učenia a ešte menej na to, že by mali nasledovať ich život.

My sami hľaďme takto na svätých, privádzajme k tomu aj veriacich. Odporúčajme v prvom rade životopisy takých svätých, od ktorých sa môžeme poučiť o hlavných čiastkach viery a mravov a ktorí zanechali stopy dôležitejšej práce v živote Cirkvi, u ktorých môžeme pre

seba čerpať látku na nasledovanie. A takéto životopisy aj rozširujme.

Čítanie: Hymna 1. novembra Placare, Christe.

Piatok

FAJČENIE

Tabakový monopol vyniesol vo Francúzsku r. 1931 o 1600 miliónov viac ako predchádzajúci rok. Podľa štatistík v jednom kraji vyfajčí každý obyvateľ za 12 mesiacov 1097 cigariet a nie sú v tom zahrnutí tí, čo fajčia fajku alebo sami si robia cigarety. Číslice sa menia podľa krajov, ale všade sú úctyhodné. To znamená na jednu osobu výdavok približne 1000 korún.

Patrím aj ja medzi nich?

Pekný predmet na rozjímanie, však?

Áno, a to pre dve príčiny.

Ponosujem sa, že môj rozpočet je biedny, moje príjmy príliš obmedzené, moja knižnica úbohá. Keby som každý rok ušetril 500—1000 korún, nebolo by to dobré?

A potom, s týmto detailom súvisí i celý problém sebazapierania. Je to maličkosť, dobre. Ale ona má veľkú, prvoradú dôležitosť. Viem sa premôcť, alebo nie? Viem sa premôcť v takejto maličkosti? Keď je to len maličkosť, mohol by som sa o to pokúsiť a týmto začať. Mám (alebo som mal) veľké ambície, túžil som po všelijakých ťažkých úlohách, chcel som sa celý oddať Bohu... a nevedel by som obetovať ani svoj tabak? Veľmi sa podobám úbožiakovi, ktorého takto opisuje istý romanopisec: »Dal by aj svoj život, ale nie kúsok cigarety.« Áno, tak je to.

Boh azda nebude žiadať odo mňa môj život; ale rád by videl práve toto, tento kúsok mojej cigarety, mojich 1000 korún ročne, ktoré idú do vzduchu.

Dobre. Je to otázka vyriešená. Začnem dnes... A budem pokračovať.

Čítanie: Ž 6.

Sobota

MÁRIA A MOJE POVOLANIE

Sv. František Borgia, jeden z prvých generálov Spoločnosti Ježišovej, povedal svojim synom: »Nemôžem vôbec počítať na vytrvalosť toho, kto by nepripisoval milosť svojho povolania zvlášť Márii.«

Svätec má pravdu. Aké význačné miesto má Mária v dejinách môjho povolania!

Moje povolanie zapája sa na obetovanie, ktoré urobila moja zemská matka mojej nebeskej Matke hneď po mojom narodení. A keďže ma tak ochotne obetovali jej, prijala ma... A dodržala svoje slovo, vzala ma.

Pripomeňme si svoje prvé rozlety, svoje túžby z detstva... Nie je v tom zamiešaná i Mária?

Moje prvé pokušenia ... ochrana dobrej Panny... Osobitný smysel môjho obetovania, ktoré som jej urobil v popoludnie svojho prvého sv. prijímania...

Neskoršie mi navrhli vstúpiť do vyvolenej skupiny jej kongreganistov, a to mi sústavne pripomínalo, aby som jej zostával verný.

Vo svojom detskom veku som azda putoval na niektoré milostivé miesto mariánske... Musím na to pamätať, i na všetky nezabudnuteľné dojmy.

Áno, veľkú účasť má Mária na mojom povolaní.

Odslúžme príležitostne sv. omšu na poďakovanie na jej úctu a na tento úmysel.

Čítanie: Jn 19, 25—28.

Dvadsiata nedeľa po Sv. Duchu

GULA

I keď nepreháňam v jedení alebo v pití, nesmiem nikdy patriť medzi kňazov, »ktorí — podľa slov sv. Gregora Veľkého — lepšie sa vyznajú v usporiadaní dobrej hostiny ako v dobrej kázni«.

Buďme prísni v tomto ohľade. Isteže okolnosti súčasného života neprispievajú k nepotrebným veľkým výdavkom pre naše ústa, a tým lepšie. Ale aj keď na našom stole nie sú nejaké vyberané jedlá, predsa sa len nájde príležitosť pre väčšie-menšie hriechy nemiernosti. Buďme vždy pánmi nad sebou. Myslime na citlivosť svätých v tejto veci. Čo do množstva, okrem pôstov a dní zdržovania sa mäsitého pokrmu, nemusíme robiť nejaké osobitné sebazapierania. A ak sa chceme nejako zvlášť postiť, robme to v duchu poslušnosti, poraďme sa so spovedníkom, lebo práca niektorému možno natoľko vyčerpáva sily, že sa treba celkom zrieknuť postenia v jedení (ale ináč si to dohoní napr. tabakom). Čo do kvality môžeme urobiť viac. Hlavné je byť a prejaviť sa umŕtveným.

V životopise P. Lyonnarda, pôvodcu knihy Apostolat de la souffrance, vidíme, že mu Spasiteľ vytýkal jeho nešetrnosť v tomto ohľade. A jednako bol on naozaj úprimne snaživý. »Vyzdvihujem najmä tieto napomenutia pre moje malé chyby žiadostivosti pri stole. Ak sa trochu zabudnem v tomto ohľade, som istý, že budem potrestaný veľmi trápnymi duševnými stavmi.«

Čítanie: Mk 6, 30—33.

Pondelok

CHARITATEM PRIMAM RELIQUISTI

Spasiteľ nariadil sv. Jánovi napísať v Zjavení efezskému biskupovi tieto slová: »Poznám tvoje skutky, námahu i trpezlivosť a že nemôžeš zniesť zlých. Mám však proti tebe to, že si popustil vo svojej prvej láske« (2, 2).

Je to pravda. Nemám už niekdajšie oduševnenie. Nehovorím o mladom, azda trochu namyslenom eláne, ktorý ma napĺňoval pri odchode zo seminára a ktorý ma viedol k prísnemu posudzovaniu »starých«: Nevedeli si to dobre zariadiť, chýbala im odvážnosť, toto mali robiť

(zadržím, pravda, pre seba slová, ktoré si však samozrejme, až príliš prirodzene myslím: ja to urobím). Nie o tomto je reč. Hovorím o eláne rozumnom, ktorý má za základ nie inštinktívne oduševnenie, ale apoštolský vzlet a živú vieru, ktoré oživovaly môj apoštolát v horlivých obdobiach môjho života. Pomaly som sa dal strhnúť všeobecným ovzduším. Nestalo sa nič zlého. Ale nebadateľne som sa oddialil od veľmi dobrého. Ako som sa kedysi neuspokojoval, tak teraz sa veľmi ľahko uspokojím. Nemám už nič, alebo skoro nič z apoštolskej ambície (svetské ambície ešte azda mám: trochu červenej alebo fialkovej farby; nie však o tomto je tu reč), ani ambície po osobnej svätosti ani po svätosti duší okolo seba.

Pozor! Pozor! Zjavenie mi hovorí ďalej: Prima opera fac, vráť sa k svojej prvotnej veľkodušnosti. Ak nie, daj pozor, pohnem tvojím svietnikom s miesta, tvoje povolanie by sa mohlo ocitnúť v nebezpečenstve, keď aj nie v nebezpečenstve smrti, ale aspoň v nebezpečenstve úpadku. Dobre si zapamätajme slová: Primam charitatem, prima opera. Neklesajme, neupádajme; vystupujme! Vráťme sa k niekdajšiemu elánu. Ešte lepšie: prevýšme ho!

Čítanie: Nasl Kr I, 18.

Utorok

SVÄTOSŤ A DOBRÁ VÔĽA

Niekoľkí parížski kňazi vyhľadali Ruysbroecka, aby počuli od neho niekoľko slov, ktoré by mohly zapáliť v ich dušiach lásku Božiu. Počúval ich a potom jednoducho odpovedal: »Budete natoľko svätí, nakoľko budete chcieť.«

Nepochopili. Pohoršení odišli a prejavili svoje prekvapenie Ruysbroeckovým spoločníkom: »Ako to? Prídeme z Paríža a on sa nám posmieva.«

Vyrozumeli o tom pátra, ktorý im potom povedal: »Poviete mi, či som vás oklamal. Povedal som vám, že vaša svätosť bude taká, akú chcete mať, t. j. vaša svätosť je úmerná vašej dobrej vôli. Vstúpte teda do seba. Odhadnite svoju dobrú vôľu. Poznáte mieru svojej svätosti.«

Čo Ruysbroeck volá dobrou vôľou, to je jednoducho vôľa. Treba len chcieť, aby sme dosiahli veľké veci. To je začiatok všetkého.

Toto úprimné »chcem«, pravda, nestačí, ak ho poviem len raz; to nie. Musím ho opakovať zakaždým, keď treba, ale v súvislosti s prvotným rozhodnutím, ktorým sa všetko začalo.

Treba dobre začať a celou cestou ísť pevným krokom. To je najlepší a jediný spôsob dôjsť do cieľa.

Čítanie: Nasl Kr I, 19.

Streda

SEBAZAPIERANIE A DOKONALOSŤ

Sv. Tomáš Aquinský vo svojej práci De Perfectione vitae spiritualis pripomína najprv, že dokonalosť pozostáva podstatne vo vzraste lásky a ďalej hovorí, že ide ruka v ruke s postupným odpútavaním sa od stvorenstva.

Isteže túžim po dokonalosti. Ale či tak isto vážne, silne túžim a účinne pracujem aj na tom, čo je jej nevyhnutnou podmienkou: na sebazapieraní?

Istý duchovný vodca vysvetľuje, odkiaľ ten rozdiel medzi pochybenými svätými a ozajstnými svätými:

»Skúmajme životy« pochybených svätých«, t. j. kňazov, rehoľníkov alebo jednoduchých veriacich, prvotriednych, horlivých a oduševnených, nábožných a oddaných, ktorí sa nestali predsa »svätými«; zbadáme, že im nechýbal ani hlboký vnútorný život, ani úprimná a živá láska k Bohu a k dušiam, ale istá hĺbka sebazapierania a úplné zabudnutie na seba, ktoré by ich boly celkom oddaly práci Boha v nich, čo nás práve zaráža u skutoč-

ných svätých. Milovať Boha, chváliť ho, oddať sa, unaviť sa, ba i život stratiť v jeho službe, to všetko sú veci, ktoré priťahujú veľkomyseľné duše, ale úplne odumrieť sebe, skryte, v intímnej tichosti svojej duše, všetko opustiť, dať sa odtrhnúť milosťou od všetkého, čo nie je čistá vôľa a služba Božia, to je tajná obeť, pred ktorou mnohé duše ustúpia, to je hlavný bod, na ktorom sa ich cesta rozdelí medzi horlivým životom a medzi životom vysokej svätosti.«

Do ktorej kategórie sa môžem zaradiť? Svätý alebo pochybený svätý? Ešte vždy zostanem nedokonalý?

Čítanie: Mt 7, 13—14; 16, 24—28.

Štvrtok

DOKONALOSŤ A KŇAZSKÉ SDRUŽENIE

Je to charakteristické pre našu dobu: kňaz z pastorácie, i keď je duševne veľmi bohatý, pociťuje pred ťažkosťami svojho úplného kňazského posväcovania vždy znateľnejšiu potrebu utiekať sa ku všetkému, čo mu umožní plnšie rozvinutie jeho kňazského života.

Z toho ten sklon k uzavretým duchovným cvičeniam, trochu dlhším, ako bývajú predpísané kňazské exercície.

Z toho povstala túžba spojiť svoju dobrú vôľu s dobrou vôľou susedov a organizovať sa v spoločný život alebo utvoriť bez spoločného života združenia na kňazské posväcovanie: kňazi adorátori, Apoštolská únia...

Veľké výhody vyplývajú z týchto združení pre osobný pokrok a to najmä z prijatia denného poriadku, z ducha vospolnosti, stálych alebo občasných schôdzok, kde príklad iného povzbudzuje, kde sa podávajú bratské spasiteľné napomenutia.

Výhody pre povolanie: v spoločnosti viacerých cíti sa kňaz silnejší ako osihotený, každý má osoh zo skúsenosti všetkých.

Cirkev to podporuje. O spoločnom živote hovorí Codex jasnými slovami: Consuetudo vitae communis inter clericos laudanda (Can. 134). Hlavné združenia dostaly mnoho odporúčaní.

Čítanie: Mt 18, 20.

Piatok

DOKONALOSŤ A EVANJELIOVÉ RADY

Sv. Tomáš Aquinský hovorí, že niet dokonalosti bez sebazapierania a ďalej pripomína, ako evanjeliové rady napomáhajú — aspoň pridŕžanie sa ich ducha, keď aj nie ich prísne zachovávanie u tých, ktorí nemajú povolanie — sebazapieraniami, ktoré predpokladajú, vzostup v láske.

Je potrebné, aby som k svojmu kňazskému životu pripojil záväzok zachovávať evanjeliové rady? Je to otázka, ktorá sa možno nekladie; ktorú si azda môžem dať; ktorú iní — i keď zostávajú svetskými kňazmi — si položili a mysleli, že môžu na ňu odpovedať kladne. Neuzavrime sa, neprenáhlime sa, skúmajme vec; ak ju považujeme za osožnú, modlime sa, poraďme sa, vyčkajme najbližšie duchovné cvičenia... Nie o tomto je teraz reč.

Otázka nateraz je táto: žijem v duchu rád? Zachovávanie rád je iná vec, a duch rád zas iná. Čo mi bráni, aby som bol preniknutý duchom rád? Či ma, naopak, nepobáda všetko k tomu, aby som sa ich držal: duch chudoby, duch čistoty, duch poslušnosti? Nelipnem príliš na veciach, na mnohých osobách a azda nie tak, ako by sa svedčilo, nelipnem hrozne na svojom vlastnom ja?

Myslime vážne na dokonalosť! Ak chceme dosiahnuť cieľ, tu máme prostriedky a medzi nimi práve tie, ktoré majú byť najlepšie.

Čítanie: Mt 5, 6; 7, 13—14; 24—28.

Sobota

OSOBNÁ LÁSKA KU KRISTOVI

Istý svetský človek takto hovoril svetským ľuďom, vysokoškolák vysokoškolákom:

»Na apoštolovi musí sa vidieť neviditeľno, musí byť u neho dotknuteľný duch, ktorým je Láska; a uznajú ho za apoštola, ak pocítia, že miluje Ježiša.

Daj nám, Pane, aby sme boli naplnení tvojou láskou. Nech ľudia cítia v nás dušu, ktorá žije životom, spojeným s tebou. Nech vidia v nás nielen napodobňovateľov, ale milovníkov Kristových.

Daj nám, Pane, aby sme sa zaujímali viac o teba ako o tvoje dielo; a isto viem, že tvoje dielo v istom smysle nie je odlišné od teba, keďže je predĺžením tvojho mystického tela; ale zjav sa našej duši ako taký, ktorý je už osobným predmetom jej lásky, jej cieľom.

Ak chceme získať duše pre Krista, musíme ich získať pre jednu osobnosť, len potom ich môžeme získať pre určitý spôsob života. Ale ako ich získame pre túto osobnosť, keď sami neukážeme, že láska, ktorú k nej prechovávame, je živá, skutočná?

Ako ťažko je hovoriť o tebe, Pane, keď ťa milujeme ako osobu, bez náboženského preháňania, bez obraznosti, ale so silnou láskou! Nauč nás túto božskú reč, nauč nás hovoriť o tebe a keď nám aj budú chýbať slová, nech aspoň cítiť v našom živote, že si skutočne náš Milovaný« (z denníka Pierre Lotte).

Čítanie: Ž 50.

Dvadsiataprvá nedeľa po Sv. Duchu

REDDE QUOD DEBES

»Na konci života budete súdení z množstva lásky.« Tieto slová sv. Jána platia pre všetkých ľudí každého povolania. Očo viac platia pre mňa kňaza, ktorého poslaním

bolo žiť v láske Božej a z lásky Božej a tak rozširovať vo svojom okolí lásku Božiu.

Čo by som povedal, keby sa teraz, v túto chvíľku zastavil beh môjho života, keby som mal byť súdený z toho, akú lásku som mal, alebo nemal, k Bohu, zo stupňa, hodnoty, vytrvalosti, pokroku — alebo úpadku — tejto lásky?

Keby som si prezrel jedným pohľadom celý svoj život, aký posudok by som musel pod tlakom skutočnosti vyniesť nad ním?

»Toto má byť život kňaza? Skutočný život „posväteného", život vyvoleného, apoštola, rozsievača lásky k Bohu? Mohol som si robiť ilúzie, mohol som nevedomky alebo úmyselne klamať; nemohol som oklamať Boha. Vidí ma, aký som. Ale čo som? A aký som? . . .

Ó Bože môj, keby nebolo tvojho nekonečného milosrdenstva, neviem, čo by sa stalo so mnou.

Ale dôležitejšie než ľútosť nad minulosťou, je rozhodnutie do budúcnosti. Zanechám minulosť, v ktorej nebolo dosť lásky, Pane, porúčam sa do tvojej lásky. Daj mi milosť, aby som ťa oddnes miloval. Aby som ťa konečne miloval bez klamu, bez odvolania, nekonečne.«

Čítanie: Nasl Kr III, 52.

Pondelok

PREDVÍDAJME SVOJU SMRŤ

Azda nepríde hneď. Nič neviem. Ale isto príde. Teda pripravme sa na ňu.

»Bože môj, — písal Ján Plessis 4. mája 1915 z Jonského mora — daj, aby som sa po celý svoj život skláňal nad svoj hrob ako nad kolísku, do ktorej ma smrť ako druhorazové dieťa položí a navždy tam ponechá.«

Pripravujme sa nadprirodzene žijúc životom svätých. Pripravujme sa. Ešte nikto nevynašiel lepší prostriedok

na sväté zomieranie ako svätý život; strom padne na tú stranu, na ktorú je nachýlený.

Často myslime na smrť, na svoju smrť, — pri každom smrtnom prípade vo farnosti, keď slúžime sv. omšu Requiem, každý večer, keď si líhame na svoje lôžko k spánku... Môj posledný spánok.

Pripravujme sa aj hmotne. Napíšme si testament, spravme poslednú vôľu; je to múdre. Nehľaďme pri tomto na iné, iba na ozajstnú lásku, na ducha nezištnosti. Neurobme rozhodnutie o svojom budúcom zariadení bez pripomenutia si tejto rady istého vynikajúceho kňaza: »Nechcem, aby pri mojej smrti bola licitácia nad mojou pozostalosťou, niet nič pohoršujúcejšieho. Moje (kňazské) zariadenie pôjde na pomoc mladých kňazov. Starší musia myslieť na to, že mladý kňaz, — ktorý dnes po 12 rokoch štúdia a bez hmotných prostriedkov prichodí na malú dedinskú faru, kde si musí začať vyjednávať s obecnou radou, aby mu znížili prenájomné — takýto kňaz by azda s najmilším úsmevom prijal nábytok, ktorý by mu mohli poručiť jeho starší bratia kňazi v deň, keď odchodia do večného príbytku.«

Čítanie: Ž 31.

Utorok

VIVE MORITURUS

Na náhrobku slávneho maliara Murilla v kostole Santa Cruz v Seville v Španielsku vyryli na jeho vlastnú žiadosť tieto dve jednoduché slová: Vive moriturus. Pochovali ho pod obraz starého flámskeho majstra, ktorý predstavoval Krista na kríži. Chorý Murillo často sedával a rozjímaval pod týmto obrazom. Raz chcel kostolník už zavrieť dvere a povedal mu: »Čo čakáte tak dlho a nejdete už? — Čakám, odpovedal veľký umelec, čakám, aby tieto sväté osoby dokončily sňatie Pána s kríža.«

Rozjímajme často nad tým, čo archaický výraz volá »poslednými vecami«. Nič nenaučí lepšie žiť ako myšlienka na smrť. Kto často myslieva na smrť, istotne dobre žije. Ja mám toľko príležitostí myslieť na smrť: zaopatrovanie zomierajúcich, pohreby veriacich. Nech niet v tom nič studeno úradného. Robme to tak, aby nijaké gesto nebolo len gestom. Vždy ho oživujme duchom. Každá príprava iného na smrť alebo každá smrť iného nech mi slúži na osobnú prípravu na smrť, na anticipáciu smrti.

Istý kresťanský filozof napísal: »Toľkí ľudia žijú, ako by nikdy nemali zomrieť; to je omyl; skutočnosť je, že máme konať ako mŕtvi.«

Hľa, toto je ešte viac ako moriturus; je to: iam mortuus.

Čítanie: Ž 32.

Streda

DVAKRÁT ZOMRIEŤ

Je to paradoxné.

Na hrob slávneho teológa Duns Scota vyryli: Semel sepultus, bis mortuus. Jeho pohreb predchádzala dvojnásobná smrť.

Nikto nevyjadril lepšie túto myšlienku ako slávny portugalský kazateľ P. Vieyra:

»Je smrť hrozná? Prečo? Taká je tomu, kto umiera len vtedy, keď zomiera. Ale ten, čo umiera pred svojou smrťou, posmieva sa strašiakom smrti. Čo mi môže záležať na tom, že je jedna smrť, keď môžem urobiť, aby boly dve? Po smrti niet lieku; ale pred smrťou je. Smrť je hranica, za ktorú sa nedá ísť, ale pred ňou dá sa anticipovať... Nikto nevytvoril vrcholné umelecké dielo hneď na prvý raz; tým menej najväčšie zo všetkých, akým je dobre umrieť... Nič sa nedá naučiť bez cviku a praxe. Ako sa naučíme kuť? Kovaním. Tak sa naučíme aj dobre umrieť nielen rozjímaním, ale aj umieraním. Mu-

síme teda umierať raz na skúšku, druhý raz, aby sa nám to podarilo.«

Čo je smrť na skúšku? Smrť sebe samému, ináč rečeno: odpútanie od všetkého.

Roux, ktorý zomrel po vojne ako farár v Oursbelille (v Pyrenejách), si žiadal, aby v deň jeho pohrebu prečítali jeho farníkom týchto niekoľko riadkov: »Smrť ma neprekvapí; čakal som ju každý deň. Žil som v dôvernej myšlienke na Boha a na smrť; tieto dve myšlienky boly mojou ochranou v ťažkostiach a nebezpečenstvách života.«

Tomu, kto je takto pripravený, je smrť sladká.

Čítanie: Ž 39.

Štvrtok

MOJE TITULY NA SMRŤ

Pri návšteve krypty kapucínskeho kostola vo Viedni, kde sú pochovaní panovníci bývv. veľkej ríše, prekvapí nás — ako aj v Saint Denis alebo vo westminsterskom opátstve — rozdiel medzi niekdajšou slávou, ktorú pripomínajú mená poznačené na hrobkách a medzi tým málom, čo zostáva z niekdajšej veľkosti pod bronzom alebo mramorom mauzoleí.

Keď podľa zvyku — urobili to posledný raz s cisárom Františkom Jozefom — truhla prišla k otvoru hrobky, magister ceremónií udrel palicou na dvere, aby oznámil príchod zomrelého.

Kto je to, pýtal sa zvnútra kapucín.

František Jozef Habsburský.

Nepoznám ťa.

Zvonku odpovedá hlas: František Jozef I., cisár rakúsky, kráľ jeruzalemský, uhorský, český, dalmatský, chorvátsky, haličský...

Nepoznám ťa.

Arcikniežа rakúske, kniežа salzburské, štajerské, korutánske, kraňské, veľkniežа sedmohradské...

Nepoznám ťa.

A keď sa už skončil rad titulov, hlas zvonku skromne povedal: Úbohý hriešnik...

Vstúp, brat môj, odpovedal mních.

Je to trochu romantické, ale veľmi výstižné.

Keď ja prídem k »bránam hrobu«, keď sa už skončia všetky tituly, ktoré mi dajú v pohrebnej reči, ak nejaká bude, čo ešte zostane? — Nič, len azda toto: úbohý hriešnik. Dobre si zapamätajme, že pochvalné tituly (ak mi ich dajú) nie sú nič. Platia len skutky: opera sequuntur. Kde sú moje skutky? Kde svätosť môjho života?

Čítanie: Ž 28.

Piatok

NÁHROBNÝ NÁPIS

Keď zomrel r. 1926 vynikajúci farár z Porquerolles na ostrovoch Hyeres s jednoduchou vážnosťou človeka Božieho, ktorý dobre splnil svoju úlohu, obyvatelia ostrova prosili, aby bol na jeho hrobe tento nápis: Kňazovi Jozefovi Bozonovi, ktorý sa rozdával za tridsať rokov bez miery za dobro všetkých svojich farníkov, vďačné Perquerolles.

Vyšiel z Apoštolskej školy z Clermont-Ferrand a skončil veľký lyonský seminár pre africké misie. Chcel sa stať misionárom, ale vážne rodinné povinnosti ho zdržaly vo Francúzsku, potom však predsa sa dostal do misií a tam sa venoval dušiam svojich drahých ostrovčanov. Tento rybársky ľud si ho obľúbil a privinul sa k tomuto oddanému, sympatickému, srdečnému pastierovi, k tomuto dobrému poradcovi, tak veľkodušnému vo svojej chudobe, tak malebnému vo svojich kázňach, tak neúnavnému vo svojej horlivosti.

Som aj ja kňazom takéhoto razenia? Sú moje čnosti na úrovni čností milovaného farára? Keby som dnes zomrel, ospevovali by veriaci moju dobrotu, moju ochotu,

moje sebazapieranie, — alebo či by sa nejeden netešil z môjho odchodu?

Isteže, súdy ľudí sú maličkosťou. Ale predsa len niečo zaváži, keď vyznejú na chválu kňazovu.

A aký náhrobný nápis by mi sostavil Boh?

Čítanie: Mk 13, 32—37; Lk 21, 34—37.

Sobota

TRÁPENÝ LÁSKOU

Istý 21-ročný mladík, univerzitný poslucháč, napísal 22. augusta 1908 jednému zo svojich priateľov, že niekedy váha chytiť sa do písania: »A to preto, lebo ráno a včera večer som nemyslel na svojho Krista a ani ma netrápila jeho láska. Čo osoží chcieť iným rozprávať o Bohu, keď nie je niekto najprv sám plný Boha!« Takto rozmýšľal Peter Poyet: »Som pevne presvedčený, že len tak môže človek dobre rozprávať o vnútornom živote, keď ho najprv sám v sebe veľmi hlboko vyskúša. To je nad slnko jasnejšie.« A inde: »Kresťanský život nie je stav úplneho pokoja. Nekonáme svoju povinnosť voči Bohu, keď mu venujeme minimum svojho času. On nás žiada celých. Nariaďuje nám každému, aby sme boli svätí.«

A čo mám povedať ja kňaz? Pri povolaní, ktoré mám, pri poslaní, ktoré mi Boh dal, chcel by som sa uspokojiť s chatrným životom bez nervov a bez duše?

Počúvajme: »Ideme za dokonalosťou najdokonalejšími prostriedkami.« »Keď sme sa už raz rozhodli, musíme sa toho predsavzatia držať i za cenu smrti.«

Takto treba milovať.

A ja?

Čítanie: Ž 8.

SI INIQUITATES

Si iniquitates. To sú prvé slová vstupnej modlitby. Koľkokrát za svojho kňazského života mám príležitosť opakovať ich! Pri každom pohrebe!

Aplikujem ich však vždy na iných. Keby som tak seba pochovával! Keby som sa pokúsil vidieť svoj život vo svetle slov, ktoré tajomná ruka napísala pred Baltazárových hostí: Spočítané, Odvážené, Rozdelené — Mane, Tekel, Fares.

Azda by som urobil z toho dojímavú kázeň... pre iných. Ale keby som to aplikoval na seba!

»Predstavte si, hovorí istý spisovateľ, že za každý hriech urobil by Boh jednu medailu, na ktorej by boly vyrazené druh a ťažkosť, dátum a okolnosti vášho hriechu. Predstavte si vitrínu, kde by boly tieto medaily usporiadané v časovom poradí ako staré peniaze v múzeu; a zas si predstavte sbierku pergamenov, ktoré by predstavovaly odpustenia nebeského Kráľa, obsiahnuté rozhrešenia a vaše skutky ľútosti. Vy máte kľúč od tohto múzea; vstúpte a pozrite okolo seba. Tieto medaily predstavujú všetky vaše skutky bez výnimky...«

V litánii svojich hriechov nesmieme zabudnúť ani na zameškania.

»Ako potrebujú duše to, čo maly dostať!« Aká pravda sa skrýva v tomto bolestnom vzdychu! A ako sa to vzťahuje na mňa! Koľké duše — azda veľmi početné — trpia teraz preto, že ja kňaz som im nedal, čo bolo treba a že som omeškal dať im to.

Nehovorím o tom, čo som omeškal dať im pre svoju vrodenú neschopnosť a bez svojej viny; ale čo som omeškal udeliť im pre nedostatok vážnosti v štúdiách (vierouky, mravouky, duchovného života), pre chýbajúci dobrý príklad v správaní (pri oltári, pri práci), pre chýbajúcu

svätosť svojej osoby (viac úradná, strojová práca, ako činnosť z presvedčenia a ochotná).

Urobme súvahu. Bez nervozity, bez preháňania. A bez obavy. Objektívne. Nezmenšujme. Shrňme chyby iných, za ktoré sme my viac-menej zodpovední svojimi omeškaniami. Zapáľme svetlá. A v tomto smysle odbavme dobre modlitbu: ab occultis meis munda me. Prezrime a uvedomme si svoju dosiaľ nepovšimnutú zodpovednosť. Modlime sa (musíme to urobiť) za tú, za onú dušu... Nahraďme, ešte máme čas, čo sme zameškali dať im kedysi.

Čítanie: Jeden zo siedmich žalmov pokánia.

Pondelok

KŇAZ A OČISTEC

Mám na to myslieť? Pravdaže: 1. aby som sa usiloval vôbec sa ta nedostať, 2. aby som odtiaľ vyslobodzoval duše zomretých, 3. aby som žijúcich naúčal, aké prostriedky používať, aby sa mu vyhli, alebo aby ta šli na dobu čo najkratšiu.

1. Vôbec ta nejsť. Nie som príliš rezignovaný? »Pôjdem do očistca, to je nevyhnutné.« Hriešna ľahkomyseľnosť. Ťažko znášam i obyčajné utrpenie, trochu silnejšiu bolesť, trochu dlhšie, duševné trápenie, a podvoľujem sa na dlhý, hrozný pobyt v ohni, v mukách odlúčenia od Boha! Chýba duch viery, vážne nadprirodzené smýšľanie. Očistec sa mi zdá taký ďaleký, taký nejasný, trochu rozprávkový. Predstavme si ho bližšie, prítomnejšie. Ak je kňaz nie dosť bedlivý, vystavuje sa nebezpečenstvu dlhého očistca. Väčšia zodpovednosť zväčšuje veľkosť trestu. Kňazský stav nepripúšťa vlažnosť, nedbanlivosť, najmä čo sa týka Eucharistie. Gerlich, novinár, obrátený pomocou Terézie Neumannovej, v jej životopise spomína jej utrpenia, ktoré podstúpila za dušu istého kňaza (posledného katolíckeho farára z Arzbergu pred zavedením protestantizmu). Tvrdí, že jeho očistec trval až do toho dňa

(viac ako 300 rokov) pre jeho malú striezlivosť a pre jeho nedbanlivosť pri slúžení sv. omše.

Chýba mi túžba po nebi. Chýba mi stálosť v boji za čnosť, za dokonalosť. Chýba mi vnútorný život, sobranosť. Žijem ponorený v milosti, a tak málo si jej ponechávam pre seba. Hľa, toto všetko pripravuje kňazovi očistec.

Ako sa mu vyhnúť?

Žiť vážne, plne svoje kňazstvo. Nerobiť všetko len navonok. Ale naopak, ísť všetkému na koreň.

2. Potešovať duše v očistci. Veľa by získaly, keby sv. omše, za ne odbavované, boly vrúcnejšie. A ja by som získal ešte viac.

3. Rozširovať pobožnosť za duše v očistci. Vysvetliť nejasné alebo nesprávne predstavy o odpustkoch. Tu sa uplatňuje cena krvi Kristovej. To je poklad Cirkvi.

Čítanie: Parce mihi, Domine z 1. nokturna 2. nov.

Utorok

STATURA PUSILLUS

Zachej bol malej postavy.

Áno, nič neukazuje lepšie moju malosť ako schopnosť uspokojiť sa s malou námahou, mať len malé ambície, mať trochu žiarlivosti, mať nepatrné city, ponárať sa do malých starostí, dovoľovať si tisíce malých fantázií.

Všetko vo mne je malé, malé, malé.

Svätý rehoľník P. Alexis Hanrion napísal vo svojom duchovnom denníku: »Statura pusillus erat. Bože môj, preto ťa nevidím; mám malé srdce, ktoré sa stráca a vhlbuje do malých starostí. Ale keďže ty prebývaš vo mne, keďže tvoje srdce prebýva v mojom srdci, roztiahni ma, Ježišu, aby som sa stal veľkým; a ak potrebujem na to nejaký strom, mám kríž.«

Keď už takí ľudia si vytýkajú malosť, čo môžem povedať ja?

Musím sa usilovať vybŕdnuť z tejto malosti, z tohto malého ducha viery: musím myslieť na zázračnú veľkosť, ktorá je vo mne, lebo Najvyšší milostivo prebýva vo vnútri mojej duše od môjho krstu; musím myslieť na hodnosť svojho kňazského stavu; a »ak potrebujem strom«, aby som sa pozdvihol na primeranú výšku svojho povolania a svojho úradu, i ja mám na to kríž, a to mnohoraký.

Čítanie: Mt 18, 1—6; Lk 19, 1—7.

Streda

SENTIRE CUM ECCLESIA

Toto krásne heslo sv. Ignáca z Loyoly neznamená len, že sa mám snažiť myslieť vieroučne ako Cirkev; to je silný, prvotný smysel; to však znamená tiež, že sa mám usilovať stotožniť sa s modlitbou Cirkvi.

Cirkev nemá len katechizmus, má aj kult. Prvým vyjadruje svoje učenie, druhým prejavuje svoju dušu.

Som horlivým rozširovateľom liturgického života? Rád aj prežívam obrady, ktoré vykonávam? Snažil som sa pochopiť celý ich smysel nie ako diletant, ale aby som vnikol do ich hĺbky?

Každý kresťan sa musí modliť, lebo to potrebuje. Ako spoločenský tvor musí i svojím životom dať príklad, preto sa aj musí spoločne modliť. Pretože tvorí jedno s Kristom a so svojimi bratmi v Kristu v jednote mystického tela, vtedy, keď celý Kristus obnovuje svoju obetu a obetuje svoju modlitbu na slávu Otcovu a pre spásu sveta, aj on sa musí pripojiť k tejto modlitbe a k tejto obeti; a toto je dôvod a potreba účasti na liturgickom kulte.

Poučme svoje ovečky o dôvodoch týchto troch druhov modlitby, najmä posledného, lebo najčastejšie tento nepoznajú.

I my sami dobre sa vžime do ducha liturgie. Modlitba »cirkevného človeka« musí byť v prvom rade modlitba Cirkvi.

Čítanie: 1 Tim 6, 3—6; 20 n.

Štvrtok

CIRKEV

Cirkev nie je len organizácia, ale je organizmus. Nemá v sebe len hierarchiu, ale je živé telo — Corpus Christi mysticum. Vidieť v nej len autoritu, učiteľský úrad, disciplinárnu moc, i keď toto všetko je dôležité, znamenalo by pozerať len na jej vonkajšok. Cirkev nie je len kancelária, Cirkev je život, neustále prúdenie božskej miazgy, sprostredkovanie nadprirodzeného bohatstva medzi Kristom a jeho údmi, medzi údmi Kristovými navzájom spojenými jednou vierou, jedným krstom (t. j. spoločnou účasťou na tom istom živote Trojice), jedným chlebom: una fides, unum baptisma, unus panis.

Práve preto, že niektorí zabudli na tento vnútorný vzhľad Cirkvi, nevďačne prijímali jej rozkazy alebo napomenutia. Videli v Cirkvi len prísnu stráž bezpečnosti, a zatiaľ to bola materinská starostlivosť; videli panovačnosť tam, kde bola čisto duchovná povinnosť zachovať stádo neporušené; zaujatosť tam, kde bola logická a milujúca snaha zaujať jasné stanovisko voči nebezpečenstvám, pochádzajúcim zo svetských učení a nejasných predstáv.

Milujme všetko v Cirkvi: jej vonkajšiu stavbu (autoritu, hierarchiu); nikdy nezájdeme ďaleko v tomto smere; — jej vnútorný život a jej hodnosť nevesty Kristovej, zvlášť toto. Cirkev sme my; buďme ňou úplne, s láskou.

Čítanie: Zjv 21, 2—5.

CLAMAVIT

Sv. Hieronym chcejúc dať predstavu o tom, aká má byť kňazská horlivosť, nazýva kňaza poľovníkom duší.

P. Aubry povedal: »Nijako si neviem predstaviť, že by človek, ktorý dáva svoj život Cirkvi skrze kňazstvo, necítil smäd a hlad dať svoj batoh na chrbát, vrhnúť sa celou dušou a celým telom do apoštolátu, aby pustošil po svete, t. j. horlivo pracoval na rýchlom, nezastaviteľnom rozšírení evanjelia.«

A nehovoriac už vo všeobecnosti o kňazovi, ale o sebe, píše: »Chcem sa celkom oddať, otvoriť svoje žily, obetovať sa pre duše až do poslednej kvapky krvi.«

A skutočne zomrel od biedy a hladu v srdci Mandžuska po neúnavnej obetavosti za obyvateľstvo Kouy-Čeu.

Na dokázanie svojej obetavosti Bohu, nemusím ísť do Číny, niesť blahozvesť pohanom, ale musím na kúsku zeme, ktorý mi určil Otec rodiny, rozvinúť podobnú horlivosť. Nerobí apoštola apoštolom úplné obetovanie sa práci vo veľmestách alebo misijných územiach? Apoštolom je, kto má ducha ako sv. Pavol: »Všetko vynaložím, ba aj samého seba vynaložím.«

Čítanie zo sv. Písma o činoch prorokov je pre nás povzbudením. Prorok: to je nie človek, ktorý predpovedá budúcnosť, ale človek, ktorý hovorí v mene Božom. I ja mám v základoch to isté poslanie. Musím mať aj podobného ducha.

Čítanie: 2 Kor 12, 12—16.

MASY ĽUDU

O revolúcii z r. 1848, keď sa pozdvihly zástupy ľudu proti vláde, píše Ozanam svojmu bratovi kňazovi: »Keby sa bolo viac kresťanov zaoberalo od desiatich rokov s robotníkmi, boli by sme si istejší budúcnosti; teraz však celá naša nádej spočíva na tej troche, čo sa dosiaľ spravilo. Farári sa musia zrieckť svojich malých, ale pomerne bohatých fár i niekoľkých prvotriednych ovečiek, vyvolených z ohromného zástupu ľudu, ktorý nepoznajú. Musia sa zaoberať nielen ubiedenými, ale celou tou chudobnou triedou, ktorá si nepýta almužnu a ktorú predsa môžeme zachytiť sociálnymi kázňami, charitatívnymi spolkami, láskou, ktorú im prejavíme a ktorá ich viac dojíma, ako sa nazdávame.«

Keby si boli kňazi viac všimli tohto Ozanamovho výroku, azda by sa bolo mohlo predísť zarmucujúcemu výsledku, ktorý označil pápež Pius XI. slovami: »Cirkev stratila v 19. storočí robotnícku triedu.«

Samozrejme, nie je možné posúdiť niekoľkými slovami tak hrozne zamotanú situáciu, ani nie je to naším cieľom.

Ale chvála Bohu a horlivým apoštolom, kňaz a robotník sa znovu našli a poznali. Čaká však ešte mnoho práce.

Dosť som oboznámený s otázkami sociálnymi, hospodárskymi? Nestačí mať dobré srdce; treba aj mocnú hlavu, dobre zásobenú. Kňazi poškodili hnutie mládeže i odborové hnutie nezdržanlivosťou jazyka, nevedomosťou, prepínaním, chybami, nejasnosťou... Dajme pozor, je to veľmi závažné. Ak chceme dobre robiť, v prvom rade nesmieme urobiť zle.

Ak som dostatočne oboznámený, či som aj horlivý? Nesmiem, pravda, zanedbávať tých, ktorí sú v dobrom hmotnom postavení, ale pritom musím sa starať o robot-

nícke rodiny. Cítim ich bolesti? Usilujem sa pomáhať im predovšetkým duchovne, a najmä mládeži?

Čítanie: Nasl Kr III, 49.

Dvadsiatatretia nedeľa po sv. Duchu)*

VETUS HOMO CRUCIFIXUS

Za vojny 1914—18 v Neufmoutiers (biskupstvo Meaux) urobili z kostola nemocnicu. Ranených bolo toľko, že už vôbec nebolo miesta. Tu doviezli veľmi ťažko raneného dôstojníka. Položili ho na oltár, aby mohli vykonať súrnu a dlhú bolestnú operáciu bez uspania. Major povzbudzoval raneného, ale predsa sa nemohol zdržať, aby mu nepovedal: »Priateľ môj, budete musieť mať mnoho sily.« »Budem ju mať, pán doktor, ktosi predo mnou sa obetoval na tomto istom mieste ako obeť.«

Vysoký mladík, v plnej životnej sile, jemného výzoru a rozumných očú ani raz neskríkol, nevydal ani najmenší vzdych. Po operácii operujúci lekár prejavil svoj údiv nad neuveriteľnou energiou svojho pacienta a blahoželal mu: »Sláva, kapitán. Boli ste ohromný, nadľudský!« Dôstojník pohľadom označuje Krista, ktorý bol nad svätostánkom a predsedal oltáru jeho mučenia a povedal krátko: »A ON?!«

Azda nikdy sa nebudem musieť podrobiť podobnej operácii; pocítim najviac ak pichnutie špendlíkom než rany chirurgického nožíka, viac neviditeľné rany ako viditeľné. Ale v nijakých okolnostiach nesmiem stratiť s očú Krista, ktorý je nad oltárom mojej obete. Zakaždým, keď nejaká ťažkosť, nejaký tvrdý úder budú vyžadovať sily, musím myslieť na svojho Božského Učiteľa, pre ktorého — pripomeniem si svoje túžby pri vstupe do seminára — som si želal život úplnej obete.

---

*) Rozjímania pre nasledujúce dni viď v 6. týždni po Zjavení Pána.

Niekto sa predo mnou obetoval ako obeť na tomto istom mieste... On!

Je On v mojom živote na mieste jemu patriacom? »On«, t. j. ukrižovaný Ježiš, Spasiteľ, Hostia mojej omše a kríž môjho oltára!

Crucifixus cum Jesu crucifixo.

Čítanie: Ž 1.

Dvadsiataštvrtá nedeľa po Sv. Duchu

ABOMINATIO DESOLATIONIS

Aká je to abominatio desolationis? Je to hriech na svätom mieste: in loco sancto, úpadok čnosti u vodcov ľudu, u pastierov stáda a azda skaza srdca i u tých, ktorí pristupujú k oltáru.

Chýbajú kňazi, hovorí sa. Je to síce pravda, najmä v niektorých krajoch. Ale či tí, čo sú kňazmi, sú takí, akých si Boh žiada? Povolania rednú; a ako sa končia tie, ktoré sa uplatnia? Nájdeme pri cieli vždy svätca — alebo len človeka priemerného, nedostatočného? (Daj Boh, aby to nebolo ešte horšie!)

Kňazov je málo; ale je nás predsa viac ako dvanásť apoštolov! Počtom ich prevyšujeme, vyrovnáme sa im v hodnote? Aký som ja, ktorý často posudzujem svojich bratov alebo azda ich prísne odsudzujem? Neprispievam v hojnej miere aj ja svojou priemernosťou na vytvorenie in loco sancto tej abominatio desolationis, ktorá sa bridila Učiteľovi?

Kde je plameň môjho seminárskeho života, ktorý som mal v tom čase? Kde sú predsavzatia, ktoré som si bol vtedy urobil? Kde sú sväté záväzky, ktoré som vykonal ležiac cez litánie na dlažbe chrámovej? Vtedy som bol taký úprimný, taký rozhodnutý! Vtedy by som nebol šomral... Prešlo niekoľko rokov... Abominationem desolationis in loco sancto, hľa, toto utvorilo tvoje kňazstvo!

Bože môj, Bože môj! Zmiluj sa nado mnou! Mária, kráľovná môjho kňazstva, oroduj za mňa!

Čítanie: Mt 24, 1—32.

Pondelok

PEKLO

Sú kňazi v pekle? Je to tajomstvo Božie. Môže niekto s výšky kňazstva klesnúť do priepasti večnej smrti? Hrozná myšlienka!

Ak je nejaký kňaz v pekle, trpí ako ostatní zatratenci; muky smyslov, muky zatratených podľa svojich hriechov, podľa svojej viny. Možno pripustiť, že sú i akési mravné muky, ktoré poznajú len kňazi? Peklom kňaza je, že má stále pred očami lásku, najmä Lásku, ktorá sa vtelila, Ježiša Krista a vedomie, že pohrdol touto láskou.

Z veľkého počtu stvorení láska si vyvolila jeho, obsypala ho milosťami. Zdalo sa, že bude jej navždy patriť.

Bohužiaľ, hriech ho pomaly zviedol. Najprv odporoval; po každom páde sa zdvihol, nakoniec sa však opustil. Smrteľný hriech sa zakorenil v jeho živote; nemohol síce zničiť nesmazateľný znak lásky vtlačený do neho, ale urobil z neho mŕtvolu sosobášenú so životom. Obraz je od sv. Pavla: »Mohol by som teda vyrvať údy Kristove a spraviť ich údmi smilnice?«

Celý čas, kým tento život trval, láska trpezlivo čakala. Žialila. Plakala, výčitkami svedomia, napomínaniami, nepokojom, náhlymi údermi pripomínala nevernosť. Márna námaha.

Aj satan bojoval. Každá nová chyba, každá svätokrádež upevňovaly ťažkú reťaz, ukutú z nerestí, pýchy, smyselností. Zúfalstvo, najťažšie z pokušení, striehlo na dušu: »Pre mňa niet odpustenia, príliš mnoho som zhrešil.«

Prichádza smrť. Udrie. Kňazova duša dostáva sa do večnosti. Aké hrozné prebudenie! Už súd obsahuje zjavenie Boha. I keď je to nie z tváre do tváre nebo, je to

predsa videnie, poznanie, ktoré úplne zmení vedomosti, ktoré sme mali o Bohu, o jeho veľkosti, o jeho láske. Aké môže byť toto zjavenie nekonečnej Lásky zatratenému kňazovi?

Túto nekonečnú Lásku stratil naveky. Vzdiaľ sa odo mňa, ty môj kňaz, ty, čo si ma prinútil, aby som ťa preklial, odíď do večného ohňa! Nepoznávam ťa, nechcem ťa viac vidieť!

K všetkým jeho ostatným pripojí sa pre zatrateného kňaza naveky toto videnie urazenej Lásky. Lásky Otca, ktorého prijatie za syna odmietol, lásky Ducha Svätého, božského neuznávaného, milého hosťa jeho duše, zlobou z nej vyhnaného. Ale najmä videnie vteleného Slova, Ježiša Krista, ktorý chcel byť nielen jeho Učiteľom, jeho Spasiteľom, ale aj jeho priateľom, snúbencom jeho duše, jeho všetkým.

Čítanie: Lk 13, 22—31.

Utorok

POSLEDNÁ OMŠA

Keď chodíme po Večnom meste so sprievodcom v ruke a prídeme na námestie Panny Márie, na slávne námestie, nad ktorým sa vypína Pincio, čítame s veľkým žiaľom v srdci túto pripomienku: »Tu slúžil údajne Luther poslednú omšu.«

Nešťastník zanechal kňazský stav, a v plnom kvete života, majúc pred sebou ešte mnohé roky, odmietol už pristúpiť k oltáru.

Aký smyslový rozdiel »posledná omša«, keď to vyjadruje poslednú sv. omšu, ktorú nám dovolia slúžiť naše telesné sily a ktorá bude asi dosť krátko pred našou smrťou, — a keď to znamená mravný odpad, zradu svojich sľubov, odmietnutie používať blahodarnej výsady premeňovať, prinášať na oltári najsvätejšiu obetu.

Dosť sa modlím za svoju vytrvalosť? Z milosrdenstva Božieho zaiste nemám v úmysle opustiť svoje miesto; ale je kňazstvo a kňazstvo, kňaz a kňaz. Nebola by to nevernosť, keby som bol len kňazom 36. stupňa, navonok verným, v skutočnosti však hlboko pod svoju úlohu?

Toto všetko je len záporná stránka veci. Modlím sa však dosť, aby som sa stal ozaj svätým, aby mi Boh mohol povedať, keď odzvoní hodina mojej poslednej sv. omše, krátko pred smrťou: »Poď, sluha dobrý a verný.« Poď, pokračuj v svätej obete večne tam hore. »Vojdi do radosti svojho Pána!«

Často si prečítajme a aplikujme na seba skvelé rozjímanie Perreyvea o kňazovej smrti: »Ó vtelené Slovo, ty si najdokonalejší kňaz a vzor všetkých kňazov. Ale keď hľadám, ktorý bol najkrajší kňazský okamih v tvojom živote, jasne vidím, že to bola chvíľa tvojej smrti... To nesmrteľné telo, ktoré si prijal na seba v deň vtelenia, nebolo tebe nikdy ničím iným, Kriste, ako látkou obete... Pane, týmto by malo byť smrteľné telo i všetkým, ktorí majú účasť na tvojom kňazstve.«

Čítanie: Nasl Kr III, 59.

Streda

DÔVERA

Je pravda, som skutočne biedny.

Čo teda? Mám si zúfať? Nestarať sa o nič? Mám sa celkom zrieknuť myšlienky stať sa svätým?

Nie, nijakým činom! Keby som bol aj desať ráz horší, ani vtedy sa nesmiem spustiť, ale musím všetku svoju nádej vložiť na Boha, na Pannu Máriu, do milosti svojho kňazstva a znovu si nabrať odvahy.

Spovedelník sa raz spýtal sv. Benedikta Labre: »Čo by ste spravili, keby vám anjel oznámil, že budete zatratený? — Dôveroval by som«, odpovedal s najväčšou chladnokrvnosťou.

Áno, nech sa stane čokoľvek, dôverovať!

Poznám vzbudenie viery blahodarného P. de la Colombiéra a azda často ho opakúvam. Učme sa aj z týchto riadkov jeho závetu:

»Rozhodol som sa

1. spoliehať sa na Boha, ktorý je vo mne a v ktorom som ja, že sa nikdy neznepokojím pre svoj stav či vonkajší, či vnútorný. Pokojne budem odpočívať v jeho náručí, bez obavy pred pokušením alebo sklamaním, bez starosti o hmotný blahobyt alebo o biedu, bez strachu pred svojimi zlými sklonmi alebo hriechami, dúfajúc, že svojou nekonečnou dobrotou a múdrosťou všetko tak zariadi, aby to prispelo k jeho sláve.

2. Neželám si, aby ma niekto miloval, alebo podporoval, lebo v Bohu chcem mať svojho otca a svoju matku, svojich bratov a svojich priateľov a všetko, čo by mohlo mať voči mne nejaký nežný cit. Myslím, že človek môže byť spokojný v tak bezpečnom, tak milom útočišti. Nemusím sa tam báť ani ľudí, ani diabla, ani seba, ani smrti. Budem veľmi šťastlivý, len nech ma tam Boh strpí.«

Čítanie: Nasl Kr III, 57.

Štvrtok

ÚPLNÁ ODOVZDANOSŤ

»Keď sa človek už raz rozhodol bez najmenšej myšlienky na odvolanie na úplnú odovzdanosť a opustenie seba, celý život sa mu premení... Niektorí sa ponosujú na život: život je tvrdý, hnusný, biedny. — Ach, aký krásny je život, keď sa rozvíja ako hymna dôvery a lásky.«

Poučenie pre mňa. Tieto slová povedal svetský človek, zakladateľ časopisu univerzitných profesorov Pierre Lotte.

A teraz dopredu!

»Panuj nado mnou, Pane, aby som ti všetko dal; všetko ti dávam, aby si panoval nado mnou.«

Takto hovoril Móric Desfontaines, chovanec seminára v Issy, ktorý zomrel ako 23 ročný r. 1930.

Všetko obetujme! Iďme až po hranice možností.

V niektoré dni to bude ťažké. Ale na tom nezáleží. Nebojme sa utrpenia pri zachovaní rozumnej miery.

Perreyve sa raz večer vrátil celý spotený od lôžka nemocného. »Vyčerpávate sa«, hovoria mu. A obdivuhodný kňaz, trochu prekvapený, odpovedá: »Čo je hoden kňaz, ktorý sa nevyčerpáva?«

Takto hovoria všetci ozajstní apoštoli. Jeden z najväčších, sv. Vincent z Pauly, povedal i trochu tvrdé slová: »Hanbiť by sa mal každý kňaz, ktorý chce zomrieť na posteli.«

Keď počujem výroky takýchto mužov, čo si mám myslieť o sebe?

Čítanie: Lk 9, 62.

Piatok

NIJAKÁ PROSTREDNOSŤ

»Pre kňaza takrečeno nieto prostrednej cesty: ak nepozdvihuje, pohoršuje; ak neoživuje, usmrcuje; ak svojím správaním nevnuká nábožnosť, posmeľuje hriech« (Masillon).

Nechže mi toto vždy slúži na povzbudenie.

Nesmiem zabudnúť: alebo sa spasím ako kňaz, alebo sa zatratím ako kňaz.

A moja zodpovednosť je nesmierna.

»Ak niektorý kňaz, hovorí sv. Gregor Naziánsky, nie je veľmi dobrý, to znamená, že je zlý. Vitium esse... non esse optimum.« Tridentský snem prevzal túto myšlienku: U kňaza aj ľahké hriechy sa zdajú veľmi veľkými. Sv. Gregor Veľký so svojej strany poznamenáva:

»Toľké duše zabíjame, koľko ich nečinne necháme ísť na smrť. Tot occidimus quot ad mortem ire... tepidi... videmus.«

Nechže tieto slová, ktoré však neslobodno preháňať — pohnú moju vlažnosť.

Do práce! Do práce!

Do práce: najprv za svojou osobnou svätosťou. Potom pracujme na posvätení svojich ovečiek.

Aká škoda pre svet ak som nie verný svojmu poslaniu: »Pensate, quanta sit ista dignitas (kňazstvo), habere in cordis hospitio adventum Domini« (sv. Gregor Veľký).

Odo mňa závisí Pánov príchod.

Čítanie: Nasl Kr I, 25, 1—5.

Sobota

KONIEC SVETA

Najnecivilizovanejší ľudia bývajú údajne v meste Bemana na ostrove Fidži. Do misijnej školy prišla pekná nástenná mapa. Deti s otvorenými ústami hľadia, ako sa mapa odkrúca a potom po hodine sama sa znovu zakrúti. Jedno z nich vidiac, že sa dá skrútiť naraz jednoduchým potlačením struny, povie misionárovi: »Otče, však že takto príde aj koniec sveta: Pán Boh položí prst na gombík a všetko sa vráti, odkiaľ bolo prišlo.«

Nebol sprostý tento divoško z Fidži. Pravda, trochu zjednodušuje, ale ako jasne a pekne si predstavuje všemohúcnosť Božiu a ničotu sveta.

Dajme už konečne raz zemské veci na ich pravé miesto. Nevieme, kedy bude koniec sveta. Ale na tom nezáleží. Na jednom mi musí záležať, a to: kedy bude pre mňa koniec sveta, kedy príde tá chvíľa, že opustím tento umele vyzdobený svet, kde som musel žiť 30, 40, 50, 60, 70 rokov a hrať tu svoju úlohu. Alebo ešte lepšie: pre mňa je dôležité, ako opustím tento svet? S akými dielami v rukách — opera eorum sequuntur illos?

Odpútavajme sa vždy viac od toho, čo pominie...

Istý svetský človek napísal: »Akí sme šťastliví, že sme kresťania, že smrť trvá tak krátko, že v skutočnosti ju zamieňame za niečo iné a že život na tomto svete je úplný klam.«

Je to pravda: život na tomto svete je nie život tohto sveta; je tu len pre inú vec, hlavnú, podstatnú. Viďme jasne a správne.

Čítanie: Nasl Kr III, 58.

IV.

NIEKTORÉ SVIATKY

3. decembra

SV. FRANTIŠEK XAVERSKÝ

I. Ruka sv. Františka Xaverského.

R. 1925 pri príležitosti tristého výročia vyhlásenia apoštola Indie za svätého, kostol al Gesu v Ríme prepustil najvzácnejšiu relikviu divotvorcu v Europe, jeho ruku na uctenie. Ruka je (ako napokon i ostatné jeho telo, uložené v Goa) celkom neporušená. Prenášali ju po Španielsku a po Francúzsku.

Cez kryštal, ktorý ju zakrýval, bolo vidieť ruku veľkého apoštola; zdalo sa, že ešte žije: mäso zachovalo celú svoju plnosť, prsty tiež, dlaň farebná.

Xaverova ruka! Ruka, ktorá rozsievala divy, požehnania, dobrodenia; ktorá písala do Europy ohnivé listy; ruka, ktorá pokrstila milión pohanov; ktorá znakom kríža z Božej moci utišovala búrky, uzdravovala nemocných, kriesila mŕtvych.

II. Moje ruky.

Sú vždy rukami nepoškvrnenými a čistými? Ó, áno! Tvrdím to každý deň pri sv. omši: lavabo inter innocentes manus meas.

Sú to ruky láskavé a rozdávajúce dobrodenia?

»Striebra a zlata nemám, povedal sv. Peter žobrákovi pri Krásnej bráne, ale čo mám, to ti dám.«

Ruky apoštolské; ruky, lejúce krstnú vodu, rozdávajúce Eucharistiu, zaopatrujúce chorých.

Ruky druhého Františka.

8. decembra

NEPOŠKVRNENÉ POČATIE

I. Dve veci kladú Pannu Máriu do celkom osobitného radu:

— Skutočnosť, že bola obdarená milosťou posväcujúcou od začiatku svojho ľudského jestvovania. Keď my prichodíme na svet, nie sme Boží; pádom Adama a Evy sme

pozbavení nadprirodzeného života; je potrebný obrad, prinášajúci milosť, aby nás pozdvihol do božského stavu, aby do nás prišla Najsv. Trojica. Panna Mária od prvého okamihu svojho ľudského bytia je nositeľkou Boha.

— Potom, kým my pri krste dostávame božský život len v obmedzenej miere, ako by čiastkou primeranou Božím plánom s našou dušou, zatiaľ Mária ho dostáva hneď od počiatku s kráľovsky štedrou plnosťou. Olier hovorí, že Panna Mária od tohto okamihu má viac milosti ako všetci svätí spolu.

II. V čom sa podobá môj božský život životu Máriinmu?

— V tom, že i keď nie je na tom istom stupni, ale je takého istého druhu: je to účasť na živote Otca, Slova a Ducha.

— Na základe tohto ohromného životného pokladu i ja mám povinnosť žiť nepoškvrneno. »Vezmi čisté rúcho, povedali mi pri krste, a dones ho nepoškvrnené pred súdnu stolicu nášho Pána.«

21. decembra

SV. TOMÁŠ, APOŠTOL

P. Faber v istom svojom liste dobre poukazuje na kontrast, ktorý vyvoláva tento sviatok, pripomínajúci pri vianočných sviatkoch zjavenie osláveného Spasiteľa. »Betlehem mizne; cítime, ako by sme boli prekonali milostivé obdobie veľkopôstne; je tu ako by vôňa Veľkej noci, ako by ozvena vzkrieseného života; zaznieva nám to všetko vo chvíli, keď sme v plnom prúde príprav jasličiek vo svojich srdciach a kostoloch.«

»Pán môj a Boh môj.«

Akú úctu musel cítiť od tejto chvíle k piatim ranám! Ako ho musela milovať Mária! Viem si predstaviť, že by bola chcela bozkávať apoštolove ruky, ktoré boly tak jemne vyzvané, aby sa dotkly blahoslavených rán.

Kristove jasličky nesmú zakrývať Kristov kríž! Nasledujme starých kresťanov, ktorí na obrazoch maľovali Spasiteľove jasle vo forme kríža. A aj Mária, pozerajúc na Ježiša, ležiaceho v jasliach, istotne videla aj Kalváriu. Podvolenie sa na úlohu matky bolo jasným, vedomým prijatím všetkého. Videla, i keď azda nie do podrobností, ale aspoň hlavné veci.

Nič nám nebráni robiť ako ona robila a cez drevo jasieľ vidieť drevo smrti.

Inšpirujme sa aj z peknej myšlienky Faberovej: Mária chce pobozkať apoštolove ruky, ktoré sa dotkly Kristových rán.

Pripomeňme si bozkávanie rúk od všetkých svojich po vysviacke, ktorou som sa stal kňazom.

Tomáš sa dotkol Kristových rán len raz. Ja sa dotýkam Krista každodenne. Keby Mária sostúpila na zem, by mi pobozkala ruky.

28. decembra

SVÄTÉ MLÁĎATKÁ

Péguy volá sväté mláďatká »družbami« malého Ježiša. Boli toho istého veku, tej istej rasy a Pán ich vyvolil, aby mu tvorili slávnostný sprievod.

Veľa môžem rozmýšľať o tejto historickej a hroznej masakre.

Sú aj iné mláďatká, ktoré nemožno nazvať mučeníkmi, ale ktoré sú obeťami — obeťami egoizmu rodičov.

To sú dietky, ktoré sa mohly a maly narodiť, ale ktorým zabránili cestu: »Ty nebudeš žiť.« Na jedno dieťa, prichádzajúce na svet, pripadajú dve nenarodené. Aké hekatomby! A koľko hriechov to predstavuje!

Akási legenda hovorí, že z hrobov mláďatiek v Betleheme odlieta 28. decembra légia malých bielych dušičiek, ktoré idú spievať na hrob Herodesov. Herodes vstáva z hrobu a uteká. Maličkí idú za ním, prenasledujú ho.

Herodes sa usiluje ukryť v lese; i tam ho dochytia. Pokúsi sa dostať na more; idú za ním. Naraz zbadá Herodes jeden dom: »Pozrite, hovorí, v tom dome je tiež taká zlá žena, ako som ja.« A duše zbadaly letieť malú dušičku, dušu dieťaťa, ktorému hriešna matka prekazila narodenie.

Pomodlím sa za všetky rodiny svojej farnosti, aby plnily svoje manželské povinnosti. Na sviatky treba vždy zavolať cudzieho spovedelníka, aby sme uľahčili priznanie, ktoré by nám neurobili.

25. januára

OBRÁTENIE SV. PAVLA

P. Faber píše: »Dnes som sa pri oltári skoro zadusil od sĺz! Taká nádherná a nevšedná omša! A dnešný breviár je taký zvláštny!«

»Nijaké odvolávanie sa na milosrdenstvo, nijaká pochybnosť, nijaký strach! Malý človek — bol taký aj svojou postavou — volá, ako to neurobilo ešte ani jedno stvorenie: Scio cui credidi, et certus sum quia potens est depositum meum servare in illum diem justus judex (2 Tim 1, 12). Nepoznám iného svätého, ktorý by bol zaujal takýto postoj voči Bohu. Ale ako posilňuje táto smelosť milosť Božiu!

A potom, keď Ananiáš váha, s akou smelosťou mu hovorí Ježiš: »Choď, lebo on mi je vyvolenou nádobou!«

A potom ten druhý výkrik, ten druhý hlas veľkého apoštolského srdca: »Milosť Božia nebola vo mne daromná« (1 Kor 15, 10). Ktorý svätý sa opovážil vysloviť takéto slová?

A potom ešte ďalšie neuveriteľné slová, iný výkrik pavlovský: »Dobrý boj som bojoval, beh som víťazne dokonal, vieru som zachoval! Už mi je pripravený veniec spravodlivosti« (2 Tim 4, 7).

Podobné slová nájdeme len u Jóba.

Aký vzácny je sv. Pavol, vždy veľký a plodný pre Boha, vždy pracujúci za Boha, vždy preplnený Bohom, vždy horiaci pre Ježiša vo svojich kázňach, vo svojich rozhovoroch, vo svojich listoch. Boh a vždy len Boh »Otec Ježiša Krista, Pána nášho«.

Čo bude, keď uvidím tohto veľkého apoštola, keď budem môcť objať jeho nohy, kedysi biele od prachu rímskych ciest; vidieť jeho oči, kedysi choré a slziace, ale teraz jasne vidiace podstatu Božiu; počuť jeho hlas taký jemný v prúdoch rečí a povedať si: Áno, ozaj, on je to, ten starec, taký jemný, so srdcom tak ženským alebo skôr so srdcom mladej panny, ktoré sa ukázalo v milom liste Filemonovi!«

29. januára

SV. FRANTIŠEK SALESKÝ

Okrem mnohých dobrých poučení, ktoré nám dáva ženevský biskup, počujme dnes, ako nám na srdce kladie, aby sme sa usilovali žiť v prítomnosti Božej:

»Každý vie o tejto pravde, ale nie každý dáva pozor na to, aby sa jej venoval. I keď slepci nevidia panovníka, ktorý je v ich prítomnosti, predsa sa držia úctivo, keď ich upozornia na jeho prítomnosť; ale pravda je, že preto, lebo ho nevidia, ľahko zabúdajú na jeho prítomnosť a keď sa takto pozabudnú, ešte ľahšie strácajú úctivosť a úctu. Žiaľ, my nevidíme Boha, ktorý je pri nás a aj keď nás viera upozorňuje na jeho prítomnosť, jednako — keďže ho nevidíme svojimi očami — veľmi často sa pozabudneme a tak sa správame, ako by Boh bol ďaleko od nás.«

František Saleský nerozlišuje vôbec medzi rozličnými prítomnosťami Boha: všadeprítomnosť v smysle nekonečnosti Božej, zvláštnu prítomnosť v duši v smysle stavu milosti; sám si musím vybrať tú, ktorá mi viac pomáha.

Poznamenávam, že v uvedenom citáte obracia sa k svetskej osobe. Očo viac ja kňaz musím dbať na to, aby som žil v prítomnosti Božej, aby som žil z prítomnosti Božej!

Dnes venujem tomuto predmetu osobitnú pozornosť; pousilujem sa občas zastaviť a urobiť pozitívny úkon usobranosti.

Daj mi, Bože, milosť, aby som sa smelo odhodlal často sa obracať k tebe, aby som sa tak pomaly naučil všade ťa vidieť podľa rady sv. Ignáca »ut ego integre recognoscens, possim in omnibus amare«.

2. februára

SIMEON

»Očakával, hovorí evanjelium, útechu Izraela«; dostal zjavenie, že neumrie, kým neuvidí Mesiáša Pánovho. Celý jeho život bol zameraný do budúcnosti, bol bolestným a zároveň radostným očakávaním.

Je to najväčšia milosť, ktorú môže dať Boh niektorej duši, milosť túžiť; pocit, že nemá všetko, čo potrebuje; že jej k dokonalosti chýba niečo, čo ešte len príde a čo očakáva. Tí, čo sú uspokojení, ktorých netrápi prázdnota, ktorí necítia potrebu čohosi iného, rozdielnych a vyšších skutočností, než majú v prítomnosti, tí sú najnešťastnejší ľudia.

Ľudsky sú ako by uzavretí v hodvábnikovom zámotku hojného života, tak priliehavo sa tu uplatňujú slová Kristove: Blahoslavení, ktorí sú hladní a smädní, ktorí túžia, želajú si, sú dychtiví po niečom, čo im chýba; v základe každého obrátenia, každého zdokonaľovania, každého vzostupu je tento blahoslavený hlad a smäd.

Simeon je duša, ktorá očakáva. Každý kresťan — podľa slov Baumanna — je, alebo by mal byť dušou, ktorá očakáva. Som i ja kňazom trápeným nesmiernymi túžbami — túžbami, pravda, nadprirodzenými... Redemptionem Israel..., som dušou, ktorá očakáva?

Vir desideriorum, je napísané o Danielovi. Daniel, Simeon, kňaz . . ., smädní. Nič nepozdvihuje tak ako túžba. I moja duša musí byť neustále upretá vždy k jasnejšiemu a dokonalejšiemu vykúpeniu.

7. marca

SV. TOMÁŠ AQUINSKÝ

P. Sertillanges hovorí o ňom: »Bol priateľom protirečenia, aby mohol s istotou poukázať na pravdy.«

Čo to znamená? Tomáš prv než vyslovil o otázke nejaký úsudok, dbal na to, aby predstavil celý problém, aby nenechal nijakú, čo i najbezvýznamnejšiu stránku problému neobjasnenú. »Falošné systémy sú len preto falošné, lebo sa neprizeralo na niektorú stránku skutočnosti.« Nikdy nezameškajme — aspoň nie dobrovoľne — povedať si čo najčastejšie tieto slová: »dicitur quod non«, aby sme sa vyhli chybe jednostrannosti; musíme vedieť nájsť v susedovom náhľade čiastočku pravdy, ktorá je tam skrytá. Sv. Tomáš sám poznamenáva: »Všetko pravdivé, nech to hovorí ktokoľvek, prichodí od Ducha Svätého.« Nebuďme nepriateľskí a priori; len keď už niet nijakej pochybnosti o zlej vôli protivníkovej — hádam ešte aj vtedy —, možno nájdeme v jeho vývodoch predmet na uvažovanie a teda na obohatenie seba. »Všetko najsamprv skúmajte, píše sv. Pavol, a držte sa toho, čo je dobré.«

Čo je vlastne omyl? Je to nedostatok videnia všetkého, jemne poznamenáva Pascal. Usilujme sa, aj s pomocou protivníka, vychovať sa v rozumných, chápavých, a nie úzkoprsých, obmedzených ľudí. Človek vždy môže niečo získať aj v styku s tými, ktorí sa hlboko klamú, a v istej miere získať od každého, pravda, pod podmienkou, že je už rozumove vyvinutý a ustálený.

Naučme sa stavať nie tak proti protivníkovi ako skôr vedľa neho; nie preto, aby sme prijali jeho náhľad, ktorý považujeme za falošný, ale aby sme mu pomohli napraviť

spôsob nazerania a aby sme seba lepšie presvedčili o správnosti svojho stanoviska.

19. marca

SV. JOZEF

Je vzorom »skrytého« svätca.

Skrytosť jeho života. Netreba ju dokazovať, je celkom zrejmá. I keď je sv. Jozef podľa slov Lacordairea »nielen prvým šľachticom svojho národa (viď jeho rodokmeň), ale i prvým šľachticom sveta«, niet menej známeho života ako je jeho.

Poučenie: môže byť niekto veľkým svätým a pritom úplne neznámym svetu. Len to je dôležité, aký som v očiach Božích.

Skrytosť jeho úcty. V katakombách nie je nijaká spomienka na sv. Jozefa. Hoci bol stredovek taký pozorný na oslavovanie služobníkov Božích, jeho ako by ani nepoznal. Staré hymnologia a euchologia neobsahujú ani jednu chválu na jeho počesť. Bolo treba počkať až na sv. Bernarda, Gersona, Bernardina Sienského, Teréziu Avilskú. V r. 1400 pestún Ježišov ešte nemá sviatok; uviedol ho v 18. storočí pápež Urban VIII. V 17. storočí Bossuet hovorí o ňom v dvoch panegyrikoch, ako o ňom ešte nikto nerozprával. A potom znovu ticho.

Až Pius IX. ho vyzdvihol 8. decembra 1870, keď ho vyhlásil za ochrancu všeobecnej Cirkvi. Umelec, poverený namaľovaním obrazu, ktorý mal slúžiť pri vyhlásení dogmy o Nepoškvrnenom Počatí, ukázal pápežovi náčrtok, predstavujúci Trojicu, sklonenú s láskou nad najsv. Pannou. Pápež sa ho pýta: A svätý Jozef? — Tam ten profil v pozadí obrazu. — Nie je na svojom mieste, sem ho dáte, hovorí pápež a ukazuje prstom miesto vpredu.

Zaujíma úcta sv. Jozefa popredné miesto v mojich pobožnostiach? Usilujem sa rozšíriť ju dostatočne u svojich veriacich?

21. marca

SV. BENEDIKT

Veľké je pokušenie: chcieť konať predčasne. Horúčkovito túžime, máme smäd po vonkajšej apoštolskej činnosti; nevieme sa udržať na svojom mieste; chceme získavať duše po tisíckach. Zabúdame sa vyzbrojiť potrebným pokrmom na cestu a na výboj.

Sv. Benedikt nehnal sa za vonkajšou činnosťou. Najprv chcel patriť Bohu. Sv. Gregor Veľký ho takto definuje: bol mužom Božím. Jeho túžbou bolo zrieť sa činnosti medzi ľuďmi, aby mohol viac patriť Bohu samému.

Byť Božím, patriť Bohu!

Tak zriedkavý zjav je človek, celkom oddaný Bohu; a pritom alebo azda práve preto svet, len čo ho objaví, beží za ním a prosí ho, žeby sa aj jemu venoval. Donútia ho, aby sa postavil na čelo kláštora, aby ho reformoval. Onedlho potom zakladá s niekoľkými vernými žiakmi Monte Cassino.

Keďže je celkom oddaný Bohu, darmo sa vyhýba činnosti, Boh mu dáva čosi zo svojej moci. Diabol zrúti múr, ktorý zabije jedného brata. Ľudia idú za ním, vyrušia ho v modlitbe a jeho životopisec hovorí: keďže je mužom Božím, vzkriesi brata. Diabol sa posadí na veľký kameň, takže bratia ho nijako nemôžu pohnúť; bežia k mužovi Božiemu a znak kríža stačí, aby skala povolila. Záhradný nôž padne do jazera, on ho vyzdvihne na povrch; chlapec Placidus sa potopí, zas len muž Boží ho vytiahne odtiaľ rozkážuc sv. Maurovi, aby kráčal po vode.

Vezmime si príklad pre svoju činnosť. Ale dobre si buďme vedomí: je márna námaha chcieť, a nebyť prv mužom Božím. Byť najprv mužom Božím. Boh bude účinkovať naším prostredníctvom.

25. marca

ZVESTOVANIE

Boh posiela anjela, aby sa opýtal Márie, či chce spolupracovať na bolestnom diele Vykúpenia a to tak, že by sa stala matkou Ukrižovaného.

Z odpovede P. Márie sa naučme, aká je cena veľkodušnosti pri ponukách Božích.

Čo sa stane, ak Mária odmietne? Fiat nie je dané, Spasiteľ sa nemôže narodiť, svet ostáva i ďalej zbavený božského života. Mária prijíma: Ecce, hľa. Fiat. Nech je to aké ťažké, nezdráham sa. Vtelenie sa stane skutočnosťou; máme Spasiteľa a tým aj spasenie: ľudstvo môže znovu začať božsky žiť, ako si to bol Boh želal na počiatku. Ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus.

Boticelli má zaujímavý obraz, ktorý predstavuje Pannu Máriu držiacu atramentovú nádobu; Ježiš s očami, upretými na Máriu, namáča pero a čaká jej súhlas k písaniu. Matka musí dať svoj súhlas, aby Ježiš napísal vykupiteľskú stránku svojho zemského bytia.

Kto vie, či k prijatiu niektorej obete, ktorú mi Boh ponúka, nepripojil nevídané následky. Záchrana niektorej mojej ovečky je azda spätá s nejakou obeťou, ktorú mi Boh dnes ponúka. Budem človekom, ktorý povie: Ecce; alebo sa tomu vari vyhnem?

30. apríla

SV. KATARÍNA SIENSKÁ

»Každý, kto sa k nej priblížil, stal sa lepším«, hovorí nám breviár.

Aká veľkolepá chvála! Či vyžarujem tak lásku, že všetci, čo sa ku mne priblížia, cítia sa priťahovaní nie k mojej osobe, ale k tomu, ktorý je Láska sama?

Spasiteľ poučil svätičku, ako má milovať svojho bližného; svojím spôsobom jej vyložil slová: »Čo ste jednému

z týchto mojich najmenších bratov urobili, mne ste to urobili.«

»Nemôžeš mi preukázať nijakú službu, ale môžeš pomáhať svojmu bližnému. Nevieš mi prejaviť nezištnú lásku, lebo ma nemôžeš milovať bez toho, že by som ťa za to neodmenil, ale postavil som vedľa teba bližného, aby som ti umožnil spraviť mu to, čo nemôžeš mne: milovať ho nezištne bez toho, že by si očakávala od neho nejakú odplatu a nejakú výhodu. Čo jemu robíš, prijmem, ako by si to mne bola spravila.

Ty chceš vedieť, ako by si mi mohla preukázať vďačnosť? Niet na to lepšieho prostriedku ako mať trochu dobroty voči bližnému, voči každému bližnému, niečo dobroty, akú som mal ja k tebe, milovať ho takou láskou, akou som ťa ja miloval a milujem.«

Zapamätajme si radu o sobranosti. Svätica píše istej svetskej panej: »Viete, že Boha nenájdete v radostiach a rozkošiach. Keď sa Spasiteľ stratil v chráme po dňoch slávnosti, Mária ho nemohla nájsť medzi príbuznými a známymi; našla ho v chráme; hľa, smernica! Boha nehľadajte v svetských radovánkach. Keď sme ho stratili hriechom, môžeme ho nájsť takto: sprevádzať Máriu a spolu s ňou ho hľadať, horko ľutujúc chybu, ktorej sme sa dopustili zo záľuby k stvoreniu. Treba ísť do chrámu, tam ho nájdeme. Nech sa teda naše srdce naplní ľútosťou a nech ide do chrámu svojej duše: tam poznáme seba samých a tam uznáme i dobrotu Božiu.«

Apríl.

OCHRANA SV. JOZEFA

Pius IX. vyhlásil sv. Jozefa za ochrancu celej Cirkvi. Lev XIII. veľmi nástojčivo žiadal celý kresťanský ľud, aby sa dovolával jeho ochrany; kým bol ešte arcibiskupom v Perugii, budúci Lev XIII. s 267 biskupmi všetkých krajín podpísal r. 1870 žiadosť na vtedajšieho pápeža, aby

vyznačil nejaký zvláštny kult pre bl. Jozefa. Ako pápež spomenul si na žiadosť, ktorú bol podpísal na vatikánskom sneme a 14. augusta 1889 v skvelom liste (v tomto liste a v dvoch kázňach Bossuetových nájdeme hlavnú náuku o sv. Jozefovi), udelil otcovi-vychovávateľovi Ježišovmu všetku slávu, ktorú si zasluhuje.

R. 1909 Pius X. vyhovujúc prosbe Dom Sebestiána Wyarta, generála rehole trapistov a Mons. Marie, biskupa v Coutances, potvrdil svojou autoritou dekrét Kongregácie rítov o litániách k sv. Jozefovi.

Jeho úcta musí byť rozšírená dnes viac ako inokedy. V dobe huku on je vzorom tichosti; v dobe shonu bez miery on je človekom neustálej modlitby; v dobe povrchného života on je vzorom hlbokého života; v dobe slobôd a revolt on je vzorom poslušnosti; v dobe rozkladu rodín on je príkladom otcovskej oddanosti, jemnosti a manželskej vernosti; v dobe, keď sa zdá, že majú cenu len zemské hodnoty, on je človekom uznávajúcim len pravé hodnoty.

Nech nám je vo všetkých ohľadoch vzorom a patrónom.

Máj

MESIAC PANNY MÁRIE

Ktosi nazval lásku k Márii štvrtou božskou čnosťou. Mesiac máj je jedinečnou príležitosťou cvičiť sa v tejto, tak vzácnej čnosti.

Zasvätiť P. Márii 31 dní mesiaca kvetov je čosi mimoliturgického. Je to azda dôvod na to, aby sa odsúdila zvyklosť mariánskeho mesiaca? Nie. Ba naopak, Cirkev vždy podporovala také formy pobožností, ktoré i keď nie sú prísne liturgické, predsa zodpovedaly zrejmým túžbam a nábožnosti katolíckej duše. Treba sa varovať, aby sme sa pod kepienkom ochrany liturgie neochudobňovali.

Májová pobožnosť je dosť čerstvého dáta. Bol to jezuita P. Lalomia, ktorý v polovici 18. storočia na ochranu rím-

skej mládeže pred niektorými zlozvykmi prišiel na myšlienku shromažďovať ju každý večer mesiaca mája a odbavovať s ňou niektoré pobožnosti k úcte P. Márie. To bol prelom; mládež, najmä študentská, poslúchla toto volanie; deti i dospelí sa pripojili a onedlho s dediny na dedinu, z mesta do mesta, z krajiny do krajiny všetok kresťanský ľud nasledoval tento príklad a prichádzal každý večer mesiaca mája pokľaknúť pred oltár P. Márie.

Keďže my kňazi žiadame od veriacich cez mesiac máj väčšiu horlivosť, väčšie námahy, viac pobožnosti, — pýtajme sa samých seba, ako chceme osláviť Pannu Máriu v tomto čase: určime si jasne a veľkodušne pobožnosť, ktorú vykonáme. A konajme ju dobre. Viac sa usilujme odbaviť ju dobre ako odbavovať veľa. Dbajme na toto predovšetkým. Môžeme, pravda, ak to uznáme za dobré, odbaviť príležitostne aj iné pobožnosti, aby sme si osobitne uctili svoju dobrú nebeskú Matku.

27. mája

SV. FILIP NERI

Veľmi si obľúbil litánie, ktoré sám sostavil:

— Pane, kedy ťa budem milovať synovskou láskou?

— Ježišu môj, nespoliehaj sa na mňa!

— Hľadám ťa, a nenachodím ťa: príď ku mne, Ježišu môj!

— Nepoznám ťa ešte, Ježišu môj, lebo ťa nehľadám.

— Keby som ťa poznal, Ježišu môj, poznal by som i seba.

— Preblahoslavená Panna, vypros mi milosť, aby som si vždy spomínal na tvoju panenskosť.

— Nikdy som ťa nemiloval, Ježišu, ale chcel by som ťa milovať.

— Chcel by som ťa, môj Ježišu, milovať, ale neviem cestu.

— Keby som bol urobil všetko, čo sa len na svete dá, bol by som vykonal niečo, čo má cenu, Ježišu môj?

— Rozsekaj moje putá, ak ma chceš mať pre seba, Ježišu.

— Ježišu, daj mi milosť, aby som ťa nemiloval zo strachu, ale z lásky.

— »Slovo sa stalo telom«, aby nás oslobodilo od tela.

— Jesu, sis mihi Jesus!

21. júna

SV. ALOJZ Z GONZAGY

O mladom jezuitskom chovancovi sa hovorí, že sa unavoval prílišnou námahou, aby sa vyhol sobranosti; dnešný breviár hovorí: »Jussus mentem a divinis rebus tantisper avertere, occurrentem sibi ubique Deum irrito conatu fugiebat, t. j. mohol robiť, čo chcel, i proti svojej vôli videl vždy Boha prítomného.

Aký rozdiel medzi Alojzom a mnou! On sa musel namáhať, aby odohnal myšlienku na Boha, ja sa musím namáhať — a ako namáhať —, aby som našiel Boha. Akosi samočinne ho všetko privádzalo k nadprirodzeným myšlienkam; mňa všetko inštinktívne privádza ku stvoreniam. On žil len pre neviditeľný svet; ja som ponorený v smyselných veciach.

A Alojz bol ešte len mladý študent. Ja som už dospelý človek, azda už starý praktik. On zaiste dostal osobitné milosti, ja zas mám čosi viac ako on: dospelosť, ktorú dáva vek a už dlhé roky žijem nadprirodzeným životom a mohol som si získať mnohé čnosti a využiť mnohé milosti.

Riaďme sa jednak príkladom svätých, a aj radami učiteľov duchovného života: »Vstúp do chrámu, duchovný klaňateľ; ale dávaj pozor, do akého chrámu máš ísť. Boh je Duch a (bez ohľadu na jeho prebývanie v našich kostoloch) on si robí príbytok v dušiach. Teda sústreď vše-

tky svoje myšlienky; a odpútaný od svojich smyslov vystúp pozorne a sobrano do vyššej čiastky svojej bytosti, kde Boh chce, aby sme ho vzývali a ktorú chce posväcovať svojou prítomnosťou« (Bossuet).

24. júna

SV. JÁN KRSTITEĽ (I)

V sakramentári sv. Leva Veľkého máme túto krásnu prefáciu troch sv. omší, ktorá sa kedysi spievala na sviatok sv. Jána Krstiteľa (tento sviatok sa volal často i »letnými vianocami«) — ako i na Vianoce, vzhľadom na úzke spojenie medzi narodením predchodcu a príchodom Mesiáša —: »Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade Tebe, chváliť Ťa v tento slávnostný deň, keď sa narodil blahoslavený Ján.

On, ktorý už pred svojím narodením počul hlas Matky Pánovej a ktorý uzavretý ešte v materinskom lone prorockým zaplesaním pozdravil príchod Spasiteľa sveta.

On, ktorý svojím počatím učinil koniec matkinej neplodnosti a svojím narodením rozviazal otcov jazyk.

On jediný z prorokov ukázal toho, ktorého ohlasoval ako Vykupiteľa sveta.

A aby prirodzená voda bola obdarená mocou, ktorá posväcuje a očisťuje, posvätil vody Jordána, obmyjúc tam samého pôvodcu krstu.«

Tu je dokonale shrnutá celá história sv. Jána Krstiteľa.

Prejdime bod za bodom:

Bol posvätený už v matkinom lone prítomnosťou Panny Márie.

Divy, ktoré sa staly pri jeho narodení.

Jeho úloha je krajšia ako poslanie iných prorokov Kristových v tom, že kým ostatní boli proroci, — on predchodca.

Konečne a hlavne hodnosť, ktorej sa mu dostalo, že bol krstiteľom.

Mons. Harscouet, biskup v Chartres, napísal: »Úpadok úcty sv. Jána splýva s dobou úpadku kresťanského ducha.« Majme úctu k Predchodcovi, rozširujme ju vôkol seba; nikto nie je povolanejší nad neho pripravovať neustále príchod Ježiša Krista.

25. júna

SV. JÁN KRSTITEĽ (II)

Jeho úctu začal už sám Kristus; jestvuje od toho dňa, keď Spasiteľ sveta vyhlásil »nepovstal medzi narodenými zo žien väčší nad Jána Krstiteľa«. Ježiš vyhlásil prvý Jánovu svätosť, ako Ján vyhlásil prvý Ježišovo božstvo.

Pre ktoré dôvody je Ján Krstiteľ najväčší zo synov ľudských?

Jeho narodenie — ako i narodenie jeho Učiteľa — zvestoval archanjel Gabriel.

On bol vyvolený posol, posvätený už v lone matkinom.

Bol vyslancom Všemohúceho, povereným ukázať svetu Baránka Božieho.

On bol anjelská osobnosť, ktorá kráčala pred tvárou Večného.

On bol človek predurčený na pokrstenie Krista Vykupiteľa.

On bol posledný a najväčší z prorokov, sám predpovedaný prorokmi.

Cirkev neoslavuje narodenie nijakého človeka, ale len narodenie pre nebo, t. j. smrť svätých. Jednako však slávi pozemské narodenie sv. Jána Krstiteľa. A dáva tomuto narodeniu názov, aký mimo tohto prípadu patrí len narodeniu Márie a Ježiša: Nativitas Joannis Baptistae.

29. júna

PETER, MILUJEŠ MA?

Prv, ako Spasiteľ sveril ovečky prvému pastierovi, prvému pápežovi, musel ho podrobiť skúške. Z akej látky? — Ježiš skúša trikrát lásku sv. Petra.

— Peter, toľkí ľudia ma nemilujú. Aspoň ty ma miluješ?

— Pane, ty vieš všetko; ty vieš, že ťa milujem. Ale prečo mi kladieš túto otázku? Nevidíš, ako ma bolí, keď ti mám odpovedať? Teba milovať? Dovoľ, aby som ti to povedal, azda to nevidíš? Žiadaš, aby som ťa miloval. Ale veď jedinou túžbou mojou je milovať ťa, môj Ježišu, stále ťa milovať, milovať ťa v túto sekundu viac ako predchádzajúcu a takto ďalej, večne. Ale tu je práve ťažkosť. Čím ťa milovať? Čím, veľký Bože? Srdcom, ktoré mám? Ale veď nie je možné, aby som Lásku miloval srdcom, aké mám. Milovať Boha srdcom ľudským a volať to milovaním? Nie veru, to je nie možné: obmedzenou láskou milovať Lásku, ktorá nemá hraníc, ničím milovať Všetko; vidíš, aké je to ťažké. Odpusť mi, povedal by som, že ty pokladáš ľudské srdce za čosi veľkého. Tebe je to ľahké, ty si nekonečný a tak aj miluješ. Ale my, my nemáme nič. Len čo sa o to pokúsime, hneď zbadáme, že už nevládzeme.

Keď pozrieme na svoje srdce, nemôžeme pochybovať, milujeme ťa. Ale keď pozeráme na tvoje srdce a na svoju lásku, musíme sa priznať, že to nemôžeme volať láskou.

Daj mi aspoň celé svoje srdce! To postačí, aby ukázalo tvoju lásku pre Lásku.

30. júna

SV. PAVOL

Rímsky chrám Sancta Maria in Via Latina je postavený nad domom strážcu Marciala, ktorému sverili svätého Pavla.

Tento dom mal tri izby nerovnakej veľkosti, stĺporadie, kde Marcial pred svojím obrátením pripútaval svojho väzňa a prameň, ktorý použil apoštol na pokrstenie svojho väzenského dozorcu.

Tu »celé dva roky prijímal Pavol všetkých tých, čo k nemu prichádzali, tu kázal o kráľovstve Božom a učil o Pánu Ježišovi Kristovi so všetkou neohrozenosťou a bez prekážky«. Tu diktoval listy Filipanom, Efezanom, Židom, druhý list Timotejovi a spisok Filemónovi.

Sv. Peter a sv. Lukáš tiež tu boli (1 Kol 4, 14).

Práve tak aj Onezifor z Efezu, ktorý sa nehanbil za apoštolské putá (2 Tim 1, 16).

Aj Epafras »concaptivus meus« (Flm 23).

A aj gens regia qui de Caesaris domo sunt (Fil 4, 22).

Najmä Onezim, zbeh-otrok, ktorý prišiel navštíviť apoštola, aby sa odporúčal do jeho lásky. Pavol ho posiela k Filemónovi, a ten zpät k Pavlovi s poslaním posluhovať apoštolovi vo väzení. Skončil ako biskup v Macedónsku.

Čo všetko vie vykonať horlivosť jedného apoštola, i keď ho väznia. Môžem ja, ktorého horlivosť má voľné pole, porovnať túto činnosť so svojou? Isteže rozdielne boly milosti a rozdielny stav. Ale musím sa hanbiť za taký veľký rozdiel. Neuspokojujem sa ľahko?

1. júla

NAVŠTÍVENIE

Panna Mária, hovorí nám sv. Lukáš, ostala u Alžbety asi za tri mesiace.

Zaiste čakala až do narodenia Jána Krstiteľa a po príchode Predchodcu na svet ostala ešte za niekoľko dní so svojou sesternicou, pravdepodobne až do obrezania dieťaťa.

Dojímavé obrazy by sme boli mohli vidieť za tento čas. Slávny Pater Slepec, oratorián Le Jeune predstavoval si Máriu, ako berie často sv. Jána do náručia, hladká ho svojimi rukami, nežne ho bozkáva. »Azda, dodáva, Mária ho kolísala, ukladala a hojdala viackrát a takto sa priúčala povinnostiam, ktoré mala onedlho sama preukazovať svojmu Ježišovi, aby sv. Ján bol vo všetkom a všade predchodcom a ak môžeme tak povedať, ubytovateľom Ježišovým, určujúcim mu príbytok a pripravujúcim mu miesto, nielen v srdciach ľudských, ale aj v náručí a na nepoškvrnenom lone Márie, jeho svätej Matky.«

Koľkí požívali od čias sv. Jána Krstiteľa a Dieťaťa Ježiša dobrodenia — myslím to obrazne — materinskej lásky rúk Máriiných.

Oddajme sa znovu do sladkej a tak mocnej ochrany Márie; priviňme sa synovsky k jej srdcu s pokladom svojho kňazstva. Nech dá vniknúť do mňa čosi zo svojej posväcujúcej moci... Nech mi dá dušu Predchodcu, dušu proroka, dušu svätca.

2. júla

MAGNIFICAT

Sv. Ambróz pripisuje P. Márii dokonalé chápanie svätých kníh a sv. Anzelm myslí, že dobre poznala starú hebrejštinu, jazyk zemského raja, v ktorom Boh vlastným božským prstom vyryl na slávne tabule zákona desatoro Božích prikázaní.

Je pravdepodobné, že Mária za svojho dlhého pobytu v chráme študovala diela veľkých učencov izraelských a že sa oboznámila s najkrajšími ukážkami hebrejskej lyriky. Je však ešte istejšie, že Duch Svätý jej dal zvláštne vnuknutie v onej hodine, keď jej duša predniesla pred sv. Alžbetou nesmrteľnú pieseň svojej vďačnosti k Najvyššiemu.

Aká poézia je v týchto niekoľkých veršoch a čo je ešte cennejšie, aký »súhrn« mariánskej histórie a praktických pokynov pre moje osobné správanie; úcta slávy Božej, túžba velebiť Boha, oslavovať ho; cena poníženosti: respexit humilitatem, deposuit potentes; dobročinná moc túžby: esurientes implevit bonis; byť smädiacim, ktorého trápia ohromné ambície, ktorý neustále túži po svätosti vždy vyššej a vždy úplnejšej; zázračná šírka milosrdenstiev Božích: misericordia ejus a progenie in progenies; recordatus misercordiae suae...

Vyberme si jednu alebo druhú z týchto myšlienok a slovo Magnificat si vezmime ako obľúbenú strelnú modlitbu.

19. júla

SV. VINCENT Z PAULY

»Vidieť všetko v Bohu a Boha vo všetkom«, to bol jeho program, jeho zvyk. Prenikol veľké tajomstvo, že Boh je nielen v nebesách, ďaleký nášmu pohľadu, ale aj medzi nami na zemi a po našom boku, v bežnom živote, a že všetko ho obsahuje, uzatvára a skrýva. Vedel ho vidieť v človeku, vo všetkých ľuďoch, nielen spravodlivých, ale i najpodlejších, najbiednejších. Pri pohľade na biedneho alebo nečistého človeka zabudol na biedu alebo nečistotu a myslel len na ich nevinnosť a ich nepoznanú alebo stratenú veľkosť; pomáhal im znovu sa dostať do stavu, aký by mali mať, alebo v akom sa mali udržať;

pozdvihoval ich v Bohu, ktorého nezničiteľný a vznešený obraz videl v nich, takže úplne stratil s očú ľudí a videl samého Boha. Ak nešťastníci poslúchali, vtedy všetko sa mu stávalo jasným a ľahkým. Či to bol vývrheľ, ležiaci v potoku alebo nečistý a odporný chudák, či hriešnica alebo zblúdené dieťa, bandita... Boh! Boh! On je v nich alebo blízko nich. On ide popri nich, býva alebo bude bývať v nich, dnes večer, o chvíľu. Ba práve u takýchto rád prebýva: Cez ich zloby alebo špinu ho vidím, dotýkam sa ho. Pozdvihujúc a milujúc ich pozdravujem jeho, milujem jeho, ctím jeho. Obväzujúc ich rany bozkávam jeho rany.«

Takto hovorí svetský človek, akademik Lavedan: dokonale pochopil jedinečného svätca lásky.

»Veľké tajomstvo... Boh je nielen v nebesách, je vo všetkých ľuďoch, aj v najpodlejších... Je v nich, prebýva v nich (ak sú skutočne v milosti) alebo bude prebývať dnes večer, o chvíľu« (len čo oľutujú).

Rozjímanie nad týmito peknými slovami a aj nad časťou sv. Matúša o poslednom súde: »Hladný som bol, a dali ste mi jesť... Čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov učinili, mne ste učinili.«

Posledný, súdny deň bude ozajstným sviatkom lásky, kde osobne bude predsedať Láska. To bude pravý sviatok chudobných a tých, ktorí vierou poznali v chudobných Krista. Vincent z Pauly bude tam na veľmi čestnom mieste.

31. júla

SV. IGNÁC Z LOYOLY

Ignác z Loyoly, vojak z Pampelony, rozplamenený milosťou uvedomuje si, že jeho život nie je »usporiadaný«. Rozhodne sa utiahnuť do samoty a rozmýšľať v manrezskej jaskyni nad tým, čím má byť život človeka, život kresťana. Keď neskoršie spracoval svoje skúsenosti do

malého dielka »Exercície«, dal mu nadpis Exercitia spiritualia ut homo... ordinet vitam suam.

Zachovávať poriadok znamená každú vec cenif podľa jej primeranej závažnosti, to znamená nezamieňať hodnoty a neprikladať nejakú cenu tomu, čo nemá nijakú, dôležitú cenu tomu, čo má len veľmi malú. Je to zriedkavá vlastnosť.

Usilujme sa nadobudnúť ju. Začnime od materiálnych vecí tým, že budeme udržiavať dokonalú čistotu, dokonalú presnosť, rozumnú organizáciu (čistota písacieho stola, poriadok v účtoch, v omšových intenciách; prichádzať včas, začínať presne atď....) a pokračujme až po poriadok vo veciach duchovných a najmä v ohľade mravnom.

Vo veciach duchovných majme metódu, plán pre svoje duchovné čítanie; nebuďme obeťou reklámy; musíme vedieť, kam chceme ísť; vyhraďme si čiastku, ktorú chceme venovať doplneniu svojho teologického vzdelania; vyhýbajme márneniu toľkých vzácnych minút, ktoré pominú bez úžitku. Nijaká horúčkovitosť, ale poriadok.

V obore mravnom držme pevnú ruku nad svojimi zvykmi, svojimi námahami. Energická stálosť skôr ako náhle vypätie síl, nasledované nepríjemnými sklesnutosťami. Poriadok je číra krása (tranquillitas ordinis), je všetka plodnosť, je svätosť sama.

Spytovanie svedomia. Predsavzatia.

2. augusta

SV. ALFONZ Z LIGUORI

Svätec po prijatí rehoľného rúcha a tonzúry určil si tieto pravidlá a podľa nich sa pripravoval na prijatie svätení, i keď ostával ďalej vo svete:

1. Vždy navštevúvať svätých kňazov, aby som sa povzbudil ich príkladom.

2. Každý deň rozjímať aspoň hodinu.

3. Usilovne navštevúvať Sviatosť oltárnu.

4. Čítať životopisy svätých kňazov, aby som v nich našiel vzor.

5. Zvláštna úcta k Márii, kráľovnej a matke kňazov.

6. Nič nerobiť, čo by i najmenej pošpinilo dobré meno kňazstva; byť príkladný, najmä v kostole.

7. Úcta voči všetkým; nijaká nemiestna dôvernosť.

8. Poslúchať predstavených ako samého Boha.

9. Byť vždy skromný; nijaká strojenosť a náročnosť.

10. Žiť v pokoji so všetkými.

11. Vyspovedať sa aspoň každý týždeň.

12. Utekať pred všetkým, čo je zlé; cvičiť sa vo všetkom, čo je dobré.

Keď ho po troch rokoch 21. decembra 1726 vysvätili za kňaza, uvedomil si ešte lepšie neporovnateľnú hodnosť, ktorú dostal, preto obnovil a posilnil tieto rozhodnutia:

1. Som kňaz, moja hodnosť prevyšuje i hodnosť anjelov; môj život musí byť anjelsky čistý, musím sa o to usilovať všetkými prostriedkami.

2. Boh poslúcha môj hlas; tým viac musím ja poslúchať jeho hlas, milosť a svojich predstavených.

3. Smiem hľadať len slávu Božiu, svoje posväcovanie a spasenie svojho bližného; musím sa teda oddať tomuto i za cenu svojho života.

4. augusta

SV. DOMINIK

Hlavne dva druhy duší zaujímaly zakladateľa radu kazateľov: duše jeho bratov, s ktorými sa delil o všetky nádeje a bolesti, »nosil ich ťažkosti v intímnom svätostánku spolucítenia«, hovorí prvý jeho historik Jordán; — duše neveriacich: neuspokojil sa tým, že celý deň sa venoval namáhavej apoštolskej práci, ale i v noci za dlhé hodiny rozjímajúc plakal a mučil sa pred Bohom do krvi

a pritom stokrát hlasite opakoval: »Čo bude s hriešnikmi?«

I mne musia nesmierne ležať na srdci dva druhy duší: Moje ovečky, verné stádo, tí, čo prichádzajú do kostola, pristupujú k sviatostiam, moje školské dietky, všetci, čo prešli mojimi rukami a myslia na Boha... Posväcovať musím seba, aby som mohol posväcovať iných... Pro eis sanctifico meipsum.

Hriešnici, všetci hriešnici celého sveta (a je ich nespočitateľný zástup!), ale najmä hriešnici mojej farnosti, ľahostajní, tí, ktorých postavenie nie je v poriadku, alebo ktorí si už dávno neodbavili veľkonočnú spoveď... Keby som ja bol svätejší, oni by neboli takí zlabelí! »Čo bude s týmito nešťastníkmi«, čo bude s nimi neskoršie, večne?

Kážme ako sv. Dominik svojím slovom, ale ešte viac svätosťou svojho života!

9. augusta

SV. FARÁR ARSKÝ

Ktoréhosi arského pútnika sa pýtali, či videl dp. Vianneya. »Áno, odpovedal, videl som Boha v človeku.« Aká krásna odpoveď, pripomínajúca modlitbu, akú odbavoval Perreyve: »Pane, daj, aby pri pohľade na mňa poznávali teba!«

Mohli by sme užitočne rozjímať nad mnohými črtami zo života svätcovho. Nech je mi jeho životopis obľúbeným čítaním.

Pre dnešok vezmime si poučenie o kňazskej pokore a o nábožnom správaní pri sv. omši.

Abbé Vianney povedal raz o istom kňazovi: »Bolo v ňom čosi z lastovičky a z orla. — A čo je vo vás, pán farár? — Čo je? Na utvorenie arského farára bola použitá hus a rak.«

Jeden z prítomných na sv. omši rozprával: »Postavil som sa cez jeho sv. omšu na epištolnú stranu. V tomto období svojho života oči mu trochu hnisaly; a stalo sa, že muchy utvorily ako by kruh okolo jeho viečok a cicaly mu krv. Veľmi som dával pozor a neodvrátil som svoje oči od slúžiaceho; cez celú sv. omšu neurobil ani najmenší znak, ani najmenší pohyb rukou alebo hlavou, aby sa zbavil týchto nepríjemných hostí a odstránil túto bolesť. Aký človek! Aká nábožnosť!«

15. augusta

NANEBEVZATIE

Taká je mienka, že Mária zostala na zemi ešte dlho po Spasiteľovej smrti; niektorí hovoria o 23 rokoch, podľa čoho nanebevzatie by sa bolo stalo v 72. roku.

Nevie sa, či Máriino telo bolo prenesené do Getsemani a uložené v hrobe, uzavretom skalou ako hrob Ježišov.

Ctime toto sväté telo, nech už bolo kdekoľvek uložené. Caro enim Jesu caro Mariae, hovorí sv. Augustín: z tohto panenského tela bolo utvorené Ježišovo telo.

Prečo zomrela Mária? Prečo musela ona, ktorá nikdy nezhrešila, podstúpiť trest hriechu?

Isteže preto, lebo Boh tak chcel. Ale sú aj iné dôvody:

— Ježiš zomrel, Mária mala sa mu vo všetkom podobať.

— Smrť je príležitosťou k najväčšej obeti.

— Aké potešenie pre nás, na konci života, myslieť, že Mária podstúpila náš údel.

Apoštoli, upozornení nadprirodzeným spôsobom, boli údajne svedkami smrti P. Márie. Len Tomáš tam vraj nebol. Keď tretieho dňa prišiel k svojim bratom, kvôli nemu vraj otvorili hrob. Telo tam nebolo. V mysliach apoštolov nebolo pochybnosti: anjeli preniesli telo do neba. To je jednoznačné presvedčenie Cirkvi.

I keď sa slušalo, aby aj Mária podstúpila smrť, nebolo potrebné, aby sa jej telo podrobilo i rozkladu v hrobe.

Aké prijatie musel pripraviť Spasiteľ svojej Matke v nebesách: nemohol jej vyznačiť iné miesto ako hneď pri sebe. »Non fas est alibi te esse quam ubi est quod a te genitum est« (sv. Augustín).

20. augusta.

SV. BERNARD

Mních, hlasateľ krížovej výpravy, ctiteľ Máriin.

Azda ešte užitočnejšie mi bude rozjímať o ňom ako o človeku, ktorý pre svojho žiaka, ktorý sa stal pápežom, napísal De consideratione, aby ho povzbudil, že by i pri plnom zaujatí svojím úradom, vždy zostával človekom rozjímajúcim.

»Buď na čele Cirkvi, písal Eugenovi IV., nie aby si panoval nad ňou, ale aby si jej slúžil«.

Slúžme svojej farnosti a nechcime, aby ona slúžila či už na obohatenie alebo na »postup«.

Iné poučenia: Dávajme prednosť dobročinnosti voči chudobným pred nádherou výzdob aj cirkevných, pravda, bez úzkoprsosti, ale s vierou: »Mámosť nad mámosti, zvolal sv. Bernard. Ba skôr bláznovstvo ako mámosť! Cirkev žiari vo svojich múroch nádherou, a nedostatkom trpia jej chudobní. Skaly oblieka do zlata, a svoje dietky ponecháva nahé. Z peňazí biednych vyčarúva pohľady bohatým. Zvedavci si majú na čom ukojiť svoje vášne, a nešťastníci nemajú z čoho žiť!«

Nebol to uňho nedostatok vzdelania, nepochopenie pre umenie a vôbec nie zabudnutie na to, čo si zašluhuje prítomnosť Božia. Myslel však, že sa v tom vtedy prepínalo. — Aplikujme rozumne a rozvážne!

A pripomeňme si ešte niečo, čo nie je také známe a čo odsudzuje všetky sektárstva. Istý mních cistercit miesto toho, aby shromažďoval ľudí na krížovú výpravu, začal útočiť v renanskom kraji proti Židom. Biskupi ich museli chrániť a aj Bernard ich bránil proti ľudu: »Bojujte za

Sion, bráňte hrob svojho Krista, ale nedotýkajte sa synov Izraela, lebo oni sú telo a kosti Mesiáša«.

8. septembra

NARODENIE PANNY MÁRIE

Tento sviatok sa v Cirkvi slávi asi dvanásť storočí. Jeho vznik je neznámy. Niektorí hovoria, že akýsi pustovník počul 8. septembra každý rok anjelské spevy. Prosil znak na vysvetlenie tohto tajomstva. Dostal odpoveď, že je to deň narodenia Panny Márie, že tento sviatok sa slávi v nebi a že sa sluší, aby i zem podobne uctievala Pannu Máriu v tento deň. Tento muž Boží išiel k pápežovi, ktorý uviedol tento sviatok. Benedikt XIV., ktorý spomína tieto podrobnosti, neberie toto na seba.

Nezáleží však na historickom pôvode. Nejde o vedecké znalosti, ale o vnútorné city. Otvorme svoje oči, pozrime sa na Dieťa v jasliach, na Máriu, z ktorej sa narodil Spasiteľ.

»Žena pošliape tvoju hlavu«, povedal Boh diablovi v deň hriechu. Hľa, žena, ktorá premôže nepriateľa pokolenia ľudského. Čože? Táto maličká? Neviem si ju predstaviť v boji s hroznýmprotivníkom. A predsa to bude pravda.

Od Evy po Máriu povstalo niekoľko osobností, o ktorých sa mohlo myslieť, že budú vedieť priniesť ľudstvu spásu. Nie, nie! Treba vyčkať až po túto kolísku. Až ona zvíťazí nad diablom.

»Skrze ženu hriech«, napísal sv. Augustín.

Živly sa rozpútaly; potopa. Môže síce smiesť ľudí, ale nemôže odstrániť zločin.

Izák, syn neplodnej, nie panny, zasluhuje si nosiť znak kríža; aj keby sa bolo dokončilo jeho obetovanie, jeho obeť by nič nebola urobila na smytie zločinu.

Mojžiš vyslobodil svoj ľud z otroctva, nie však od dedičného hriechu.

Čo robiť? — Ad feminam causa revertitur. Len žena môže vykonať toto dielo. V kom bola príčina pádu, ten to musí aj napraviť, v kom je pôvod hriechu, v tom je i pôvod Krista.

2. októbra

ANJELI STRÁŽCOVIA

Sv. Andrej-Hubert Fournet — rozprávala istá starenka — vstúpil k nám raz do izby práve vtedy, keď som zametala. Pozdravil ma a potom povedal:

Dcéra moja, na čo myslíš pri svojej práci?

Otče, nemyslím na nič.

To je chyba. Treba myslieť na dobrého Boha, hovoriť mu: Očisť mi, Bože, srdce od každého hriechu, ako ja čistím túto izbu.

Keď zakladáš oheň, treba hovoriť: Pane, takto zapáľ v mojom srdci oheň svojej svätej lásky.

Keď ideš po schodoch svojho domu, mysli si na Kalváriu alebo na nebo a hovor: Daj mi, Bože, milosť, aby som prišla do neba, ako teraz idem po týchto schodíkoch.

A potom dodal: S kým si tu bola, kým som sem neprišiel?

Otče, bola som sama.

Nie, dcéra moja, bola si so svojím anjelom strážcom, nezabúdaj na jeho prítomnosť a často mu ďakuj za jeho ochranu.

Saurez hovorí o šiestich povinnostiach anjelov strážcov voči nám: 1. odstraňujú nebezpečenstvá, ktoré ohrozujú naše telo alebo našu dušu, 2. povzbudzujú a vyzývajú nás konať dobré a chrániť sa zlého, 3. bojujú proti diablom, zmenšujú ťažkosť pokušení ako aj množstvo zlých myšlienok, ktoré nám diabli vnukajú alebo príležitosti ku hriechom, ktoré oni vzbudzujú, 4. prednášajú naše modlitby Bohu, 5. modlia sa za nás, 6. napomínajú a trescú nás, keď nám to môže byť osožné.

Breviár pripomína slová sv. Bernarda o úcte, ktorú mám mať k svojmu anjelovi strážcovi: »Reverentiam pro praesentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro custodia.«

3. októbra

SV. TEREZKA JEŽIŠKOVA

Vzor cesty duchovného detinstva.

Pokora je obrátenie pozornosti na seba a uznanie, hodnotenie seba podľa skutočnej hodnoty.

Duchovné detstvo má v sebe čosi čistejšieho, dokonalejšieho; nemyslí vôbec na seba, koná celkom priamo bez uvažovania o vlastnej hodnote alebo nehodnosti; ide, pretože ísť je normálne, hovorí, pretože hovoriť a tak hovoriť je prirodzené. Má v plnej miere čnosť udatnosti, preto akosi prirodzene neľaká sa nijakej vrchnosti (Terezka vyhľadala Leva XIII., hovorila Bohu s úplnou otvorenosťou). Nie že by nepoznala odstup a bola azda smelá až do neslušnosti. Celkom prirodzene drží sa na svojom mieste, ale každé miesto je jej a ničia prítomnosť ju nezastrašuje. Tam, kde by pokora postupovala len pomaly, urobila všetky opatrenia a vyžiadala všetky povolenia, duchovné detinstvo sa spokojne osadí a získava svojou nevinnosťou.

Duchovné detinstvo má celkom prirodzene detinského ducha; rozpráva sa s mocnými tohto sveta a prijíma dôverné oznámenia s nebies pokojne, bez prekvapenia.

Tajomstvo tejto čnosti u Terezky Ježiškovej?

Úplné zanedbanie počítania so sebou. Hovorievala: »Nie, ja nie som nijaká svätica; nikdy som nekonala skutky svätých; ja som len celkom malá duša, ktorú Boh obsypal milosťami. Od tretieho roku života nikdy som nič neodmietla Bohu.«

A ja?

4. októbra

SV. FRANTIŠEK ASISKÝ

»Najväčšiu premenu sveta od čias Kalvárie vykonal chudáčik z Asisi« (Renan).

Mnoho poučení si môžeme vziať zo života sv. Františka. Ale nad všetky vyniká a je prvoradé toto: František nebol ničím ako Poverello, vášnivý priateľ pani Chudoby.

Od istého času mu chuť na veci tohto sveta upadala. A tu istého dňa počuje recitovať pri sv. omši dobre známe slová — počuli sme ich aj my, ale prebehly nám okolo uší: »Neberte si do svojich opaskov zlata, ani striebra, ani peňazí, ani len kapsu na cestu, ani dva obleky, ani obuv, ani palicu.« Hneď s hrôzou odhodil mešec, do ktorého sbieral almužny; mal palicu, odhodil ju; mal obuv, vyzul ju; na tunike mal plášť, hneď ho odhodil.

Aký vzor!

Nežiada sa, pravda, odo mňa takáto skutočná chudoba. Ale som dostatočne chudobný aspoň v duchu, t. j. je moje srdce skutočne odpútané? Musím sa v miere, ktorú si určím, skutočne účinne odpútať, musím mať evanjeliovú čnosť, t. j. tú, ktorú evanjelium zdôrazňuje viac ako ostatné, ktorú Cirkev kladie na prvé miesto a ktorú stanoví za predmet prvého rehoľného sľubu; tú, ktorú svet najmenej pripúšťa a ktorej vplyv na duše je azda najúčinnejší.

Kňaz, ktorý oplýva majetkom, bude mať málo prístupu k zástupom; i sami bohatí majú radšej, keď je kňaz chudobný, a ak je náhodou bohatý, keď žije ako chudobný.

SV. TERÉZIA AVILSKÁ

Niekoľko zásad svätice:

»Na rozjímanie nie sú potrebné telesné sily, ale trochu lásky a zvyku.

Veľmi je užitočné pre rozjímanie navyknúť si na samotu.

Jediným pohľadom na Krista stane sa duša usobranou.

Príliš mnoho kníh nás niekedy oberie o nábožnosť, ktorú musíme mať veľmi vyvinutú.

Keď Ježiš chodil po svete, uzdravoval nemocných už i pri dotknutí sa jeho rúcha, ako môžeme my pochybovať, že Pán Ježiš, ktorý je v nás, urobí divy, ak máme vieru a že nám dá všetko, čo od neho prosíme, keďže je v nás?

Niet väčšej straty, ani väčšieho nešťastia ako veľmi si ceniť to, čo je nič!

Veľmi dobre využijeme čas, keď sa budeme usilovať pochopiť, ako svetskí ľudia slepo užívajú svoj čas.

Keby sme mysleli na to, že každá hodina je posledná, ktože by nemal z toho osoh?

To nie je pokora, keď neprijímame milosť, ktorú nám udeľuje Kráľ, ale prijať ju s povedomím, ako nás prevyšuje a radovať sa z toho.

Nestačilo by ani tisíc životov na pochopenie, ako si Učiteľ zasluhuje, aby sme s ním zachádzali.

Bože môj, koľko duší diabol zatratil pre ich ohľady na iných!«

SV. MARGITA MÁRIA ALACOQUE

Štvorročná sa už zaviazala, že si vyvolí vždy to, čo urobí viac radosti Bohu.

Neskoršie i pri bojoch s rodinou, ktorá ju nechcela pustiť, vstúpila do rehole Navštívenia. A tam preukazovala od začiatku takú horlivosť, ktorá sa nezmenšovala. Príležitostne si nedala uniknúť nijaký skutok hrdinstva (keď napr. bola ošetrovateľkou, zvíťazila nad svojím odporom tak, že prehltla vodu, ktorou vymyla ranu); lež azda ťažšie než takéto skutky bolo neustále pozorné plnenie povinností.

A tu sa jej náhle zjavil Ježiš a potom zjavoval sa často; oznámil jej dôvernosti a žiadosti, ktoré poznáme; zpočiatku váhala a obracala sa o pomoc k P. Colombièrovi, ale jej viera a jej dôvera zvíťazily. A výsledok toho všetkého bol veľký počet pobožností, za ktoré jej vďačíme.

Ktosi povedal: Kto sa raz pozrel do Kristových očú, nemôže viac zabudnúť na tento pohľad.

Pozrel som sa ja do Kristových očú? Pravda, nejde tu o mimoprirodzené zjavenia. Ale či som v pozornom rozjímaní uprel, ako som to mal spraviť, pohľad na Ježiša?

Aká je moja vernosť? Pravda, za vernosť si nezaslužujem mimoriadne milosti, videnia, zjavenia a tu ani nejde o to. Ale aká je moja vernosť, ktorá by mi vyprostredkovala základné milosti, ktoré Boh neodoprie nijakému vernému kňazovi?

Ó svätica, ktorá si sa tak priblížila k Božskému Srdcu, vypros mi ducha rozjímania a ohnivú chuť vernosti.

1. novembra

VŠECHSVÄTÝCH

»Sviatok Všechsvätých sa mi zdá v istom smysle väčší ako Veľká noc alebo Vstúpenie. Práve toto tajomstvo robí Spasiteľa dokonalým. Ježiš ako Vodca nie je dokonalý ani úplný, ak nie je spojený so všetkými svojimi údmi, ktorými sú svätí« (Olier).

Za jedenásť mesiacov od začiatku adventu až podnes oslavovala Cirkev Ježiša, Božského Vodcu. Mesiac november, posledný v liturgickom roku, je vyhradený oslave Kristových údov, či sú už v nebi — to je sviatok Všechsvätých; a či sú na mieste očisťovania, to sú duše v očistci; alebo či ešte bojujú na zemi (sviatky posvätenia chrámu).

Olier má pravdu: väčším sviatkom je oslavovať súčasne Vodcu a údy ako oslavovať samotného Vodcu.

Navyknime — seba i svoje ovečky — na túto peknú a veľkú myšlienku Krista v »množnom počte«, Krista, osobnosti súčasne jednej i množnej, skladajúcej sa z Ježiša, syna Márie a Syna Otcovho a z nás všetkých, j. h. svätých údov. Úcta k fyzickému telu Kristovmu je rozšírená medzi veriacimi; úcta k tajomnému telu Kristovmu je oveľa menej rozšírená. Cez tento mesiac november je príležitosť zdôrazniť aj toto.

»Úmyslom Božím je sjednotenie medzi Bohom a nami, napísal sv. Cyril Alexandrijský; preto, lebo Boh s nami a my všetci spolu máme tvoriť jedno.«

5. novembra

POZOSTATKY SVÄTÝCH

Nedávno uverejnily noviny v USA túto zvesť: poštová správa oznamuje, že odteraz bude dopravovať za sťavnenú cenu pod značkou »vzorok bez ceny« popol, pozostatý po spálení mŕtvych. Takto si môže každý za naj-

menšie poštovné poplatky dať dopraviť pamiatku po niektorom milom zomretom.

A je to pravda, trochu popola je vzorok bez ceny. Cirkev však odsudzuje spopolňovanie. Má na to dva dôvody: telo bolo schránkou nesmrteľnej duše a teda nesluší sa používať násilné prostriedky na ich rozdelenie; a potom, azda to telo bolo telom svätca a v tomto prípade pozostatky tohto tela obkľučuje úctou a predkladá ich na uctievanie.

Nič. Veľkosť.

Nič je ten prach, ktorý sa obráti na prach.

Veľkosť je to, že tieto pozostatky sú určené — ako i duša — na nesmrteľnú slávu a azda aj na to, aby už tu na zemi boly pozostatkami svätých.

Opovrhujme svojím telom. Ctime svoje telo.

24. novembra

SV. JÁN Z KRÍŽA

»Ľudia, sožieraní vonkajšou činnosťou, ktorí si myslia, že rozhýbu svet svojimi kázňami a inými vonkajšími prácami, nech trochu rozmýšľajú; bez ťažkosti pochopia, že by boli omnoho užitočnejší Cirkvi a milší Spasiteľovi, nehovoriac o dobrom príklade, ktorý by dali svojmu okoliu, keby polovicu svojho času venovali rozjímaniu. Pod touto podmienkou jedným činom a s námahou oveľa menšou by urobili omnoho viac dobrého, ako robia tisíckami iných, ktorými zabíjajú svoj čas. Rozjímanie by im zaslúžilo milosť a obdržali by tak duševné sily, ktoré potrebujú, aby dosiahli pekné výsledky. Bez rozjímania všetko sa redukuje na veľký huk, ako keď kladivo dopadá na nákovu a rozzvučí všetky ozveny okolia. Človek robí čosi viac než nič, ba často celkom nič, alebo ešte zlo« (Sv. Ján z Kríža).

»Čo ešte môžeš chcieť alebo hľadať mimo seba, duša moja? V sebe máš všetky svoje poklady, všetky svoje

radosti, posilu, svoj pokoj, svoje kráľovstvo, t. j. Milovaného, predmet svojich túžob a svojho hľadania. Teš sa a plesaj radosťou spolu s ním vo svojej vnútornej sobranosti, keďže je tam, blízko teba. Tam ho miluj, túž po ňom, a nehľadaj ho mimo seba, lebo by si sa zbytočne rozptyľovala a unavovala, a nebudeš ho požívať s väčšou istotou ani s väčšou ochotou ani hlbšie. Teda odvahu, dobrá duša. Teraz už vieš: Milovaný, po ktorom túžiš, je skrytý v tvojom srdci; usiluj sa celkom zostávať tam uzavretá s ním a tam ho objímeš s nadšenou láskou« (Sv. Ján z Kríža).

DOSLOV

M. Ľudovíta Margita Claretová, ktorá dostala zvláštne osvietenie shora o tom, čo Boh žiada od kňaza a ktorá založila kňazskú spoločnosť na prehĺbenie lásky kňazov k Ježišovi, napísala tieto slová: »Včera mi padol zrak na soznam potrebných kňazských čností a zdalo sa mi hroznou nadutosťou, že ja úbohý červík chcem písať o čnostiach kňazov, ktorí sú mojimi otcami, mojimi učiteľmi; zmocnila sa ma nechuť voči sebe a zničená pokľakla som pri nohách Ježišových. Tam mi prišla sladká myšlienka, ktorá mi dobre padla. Zdalo sa mi, že môj otec bol rybárom a že chcel hodiť udicu medzi duše a skloniac sa chytil v blate malého červíka a položil si ho na udicu. Týmto malým červíkom som bola ja... Dobrý je na to, aby privábil ryby, ale v skutočnosti nie je nič. Táto myšlienka mi naplnila dušu pokojom, rovnováhou, príjemnosťou...«

I my si osvojujeme tieto slová.

* * *

Posledné slovko.

Chceli sme, aby každé rozjímanie bolo krátke. Rozjímanie nie je čítanie. Každý text sme zredukovali na minimum, vynechali sme všetky poznámky, nedbali sme na vedeckú výpravnosť, na obšírnejšie rozvedenie myšlienky. Chceli sme, aby každé rozjímanie bolo sugestívne, t. j. súce vyvolať osobné uvažovanie a osobnú modlitbu. Podarilo sa nám to? Nech si každý kňaz dá na to odpoveď. Ak áno, Gloria in excelsis Deo!

Usilovali sme sa:

1. pripomenúť hlavné náuky dogmatické, ktoré majú pre kňaza najvážnejšie dôsledky;

2. pripomenúť mu najhlavnejšie povinnosti.

Ak by náš text nebol dosť »inšpirujúci« alebo na posilnenie jeho účinku, označili sme na konci každého rozjímania či už nejaký text zo sv. Písma, najčastejšie z evanjelia, zo sv. Pavla alebo zo žalmov alebo niektorú stať z Nasledovania Krista.

Vo všeobecnosti na nedele a dni, ktoré majú svoje vlastné proprium, sme vyvolili tému zo state toho dňa. Niektorí použijú možno radšej celkovú liturgiu omšovú alebo breviárovú ako nejaký detail z nich. Každý si môže robiť, ako chce.

OBSAH

Predhovor 5
Praktické pokyny 8

I. OD ADVENTU DO DRUHEJ NEDELE PO DEVIATNIKU

Prvý týždeň adventný:

Nedeľa — Je práve hodina, aby sme sa prebudili 15
Pondelok — Adventus 16
Utorok — Adveniat regnum tuum 17
Streda — Si scires 18
Štvrtok — Živé jasle 18
Piatok — Ecce venio 19
Sobota — Sv. Ambróz krstí Augustína 20

Druhý týždeň adventný:

Nedeľa — Radix Jesse 22
Pondelok — Smysel adventu 23
Utorok — Conversatio in coelis 24
Streda — Nikdy sám 25
Štvrtok — Medius vestrum 26
Piatok — Christus facti sumus 27
Sobota — Začlenenie do Ježiša Krista 28

Tretí týždeň adventný:

Nedeľa — Gaudete... in Christo Jesu 29
Pondelok — Svet 30
Utorok — In deserto 31
Streda — Ecce ancilla 32
Štvrtok — Očakávanie Panny Márie 33
Piatok — Unde hoc mihi? 34
Sobota — Parate viam Domini 35

Štvrtý týždeň adventný:

Nedeľa — Vocabitur Emmanuel 36
Pondelok — Porta coeli 37
Utorok — Vigília Vianoc 38
Streda — Vianoce 39
Štvrtok — Transeamus et videamus 40
Piatok — Quem diligebat 41
Sobota — Mláďatká 42

Vianočné obdobie:

Nedeľa — Mirantes 42
Pondelok — Koniec roka 43
Utorok — Večer môjho života 44
Streda — Apparuit 46
Štvrtok — Meno Ježiš 47
Piatok — Datus est nobis 48
Sobota — Dominus vobiscum 49

Trojkráľové obdobie:

Nedeľa — Vidimus, venimus 50
Pondelok — Zjavenie Pána 51
Utorok — Ako nasledovať hviezdu? 52
Streda — Zlato, kadidlo, myrha 53
Štvrtok — Dieťa a jeho Matka 54
Piatok — Všeobecnosť Cirkvi 55
Sobota — Milosrdný Samaritán 55

Prvý týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Svätá Rodina 56
Pondelok — Erat in desertis 57
Utorok — Misijný apoštolát 58
Streda — Učiteľ nemožností 59
Štvrtok — Sto míľ 60
Piatok — Segregatus in evangelium 61
Sobota — Zármutky pozemského života 62

Druhý týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Deficiente vino 63
Pondelok — Všednosť v nábožnosti 64
Utorok — Cieľ môjho života 65
Streda — Boh ma miloval 66
Štvrtok — Invisibilem tanquam videns 67
Piatok — Neviditeľné veci 67
Sobota — Sedebitis judicantes 68

Tretí týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Non sum dignus 69
Pondelok — Zajtra 70
Utorok — Pomýlenie cesty 71
Streda — K službe všetkých 72
Štvrtok — Milujme hriešnikov 73
Piatok — Relatívna dokonalosť 74
Sobota — Hry 75

Štvrtý týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Plenitudo legis 76
Pondelok — Skutočne oddaný 76
Utorok — Začnime na sebe 77
Streda — Pohoršenie maličkých 78
Štvrtok — Cogitavi vias meas 79
Piatok — Ťarcha zeme 81
Sobota — Vos dixi amicos 81

Piaty týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Hymnis et canticis 82
Pondelok — Dokonalé plnenie stavovských povinností 83
Utorok — Mater admirabilis 84
Streda — Pohodlie 85
Štvrtok — Ošúchaná reverenda 86

Šiesty týždeň po Zjavení Pána:

Nedeľa — Scientes electionem vestram 87
Pondelok — Homo Dei 88
Utorok — Anjel a kňaz 88
Streda — Dobrý príklad 89
Štvrtok — Adhaerere Deo 90
Piatok — Málo 91
Sobota — Prozreteľnosť 92

Týždeň Deviatnika:

Nedeľa — Môj brat telo 93
Pondelok — Liturgické zameranie 94
Utorok — Neznáme nadprirodzeno (I) 95
Streda — Neznáme nadprirodzeno (II) 96
Štvrtok — Zjavovať nadprirodzeno 97
Piatok — Krstiteľnica 98
Sobota — Divy krstu (I) 99

Prvý týždeň po Deviatniku:

Nedeľa — Rozsievač 100
Pondelok — Divy krstu (II) 101
Utorok — Krst, sviatosť mŕtvych 102
Streda — Musím zomrieť sebe 103
Štvrtok — Život mŕtveho 103
Piatok — Mihi vivere Christus 104
Sobota — Sensum Christi 105

II. VEĽKÝ PÔST A VEĽKONOČNÉ OBDOBIE:

Druhý týždeň po Deviatniku:

Nedeľa — Ut videam 109
Pondelok — Každodenné bolesti 110
Utorok — Štyridsaťhodinová pobožnosť 111
Streda — Memento homo 112
Štvrtok — Morieris tu 113
Piatok — Filii Patris 114
Sobota — Phantasma est 115

Prvý týždeň pôstny:

Nedeľa — Tanquam nil habentes 115
Pondelok — Visitat pastor gregem 116
Utorok — Domus orationis 117
Streda — Sinaj 118
Štvrtok — Magna fides 119
Piatok — Hominem non habeo 119
Sobota — Sine intermissione 120

Druhý týždeň pôstny:

Nedeľa — Prežarovať Krista 121
Pondelok — Vide desolationem 123
Utorok — Dicunt, non faciunt 124
Streda — Die, ut sedeant 125
Štvrtok — Scrutans cor 125
Piatok — Žiarlivosť na Jozefa 126
Sobota — Dissipavit substantiam 127

Tretí týždeň pôstny:

Nedeľa — Ejiciens daemonium 128
Pondelok — Cura teipsum 129
Utorok — Quaecumque alligaveritis 130
Streda — Labiis me honorat 131
Štvrtok — Evangelizare 132
Piatok — Date nobis aquam 133
Sobota — Amplius noli peccare 134

Štvrtý týždeň pôstny:

Nedeľa — Rozmnožovať chleby 135
Pondelok — Ejecit de templo 135
Utorok — Multiplicabo semen 136
Streda — Cor novum 137
Štvrtok — Naim 138
Piatok — Vivit filius 139
Sobota — Secundum carnem judicatis 140

Smrtný týždeň:

Nedeľa — Zahalený kríž 141
Pondelok — Kresťanstvo ako podporný stĺp 142
Utorok — Expecta Dominum 143
Streda — Dominus Deus vester 144
Štvrtok — Dilexit multum 145
Piatok — Mária na Kalvárii 146
Sobota — Si exaltatus 147

Veľký týždeň:

Nedeľa — Venit tibi mansuetus 148
Pondelok — Corpus dedi percutientibus 148
Utorok — Immolatus est Christus 149
Streda — Mária cez umučenie 151
Štvrtok — Sviatok kňazov 152
Piatok — Kríž 153
Sobota — Consepulti cum Christo 154

Veľkonočný týždeň:

Nedeľa — Ježiš, Pán smrti 155
Pondelok — Človek hostie 156
Utorok — Zachovávajme pokoj 157
Streda — Spolupráca 158
Štvrtok — Noli me tangere 159
Piatok — Idte — učte! 160
Sobota — Mária Magdaléna 161

Prvý týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Quasimodo 162
Pondelok — Ako by som bol Kristus 163
Utorok — Druhý Kristus (I): Vo vzťahoch k Bohu 163
Streda — Druhý Kristus (II): Vo vzťahoch k bližným 164
Štvrtok — Druhý Kristus (III): Vo vzťahoch k sebe 165
Piatok — Živý Boh 166
Sobota — Budova dokonalosti 167

Druhý týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Bonus Pastor 168
Pondelok — Oves meas 169
Utorok — Láskavosť 170
Streda — Dobrota Božia 170
Štvrtok — Usporiadaná horlivosť 171
Piatok — Milujme svoju dobu 172
Sobota — Veďme svoju dobu 173

Tretí týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Očisťme sa od každej škrvny 174
Pondelok — Apoštolát medzi deťmi 175
Utorok — Hodiny náboženstva 176
Streda — Duchovné vedenie (I) 177
Štvrtok — Duchovné vedenie (II) 178
Piatok — Duchovné vedenie (III) 179
Sobota — Duchovné vedenie (IV) 181

Štvrtý týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Tardus ad loquendum 182
Pondelok — Vedenie žien 183
Utorok — Sklenik 183
Streda — Múdra opatrnosť 184
Štvrtok — Všetko pre Boha 185
Piatok — Skryté trápenia 186
Sobota — Apoštolát obete 186

Piaty týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Factores verbi 187
Pondelok — Refrenans linguam 188
Utorok — Petite 189
Streda — Pati... gloriam 190
Štvrtok — Nanebovstúpenie 191
Piatok — Nebo 191
Sobota — V tom čase boli obri 192

Šiesty týždeň po Veľkej noci:

Nedeľa — Pochopme prenasledovateľov 193
Pondelok — Nebo na zemi 194
Utorok — Inchoatio gloriae, gratia 196
Streda — Dve nebesia 197
Štvrtok — Perseverantes in oratione 198
Piatok — Vnútorný život 199
Sobota — Paraclitum dabit 200

III. OD DUCHA SV. DO ADVENTU

Svätodušný týždeň:

Nedeľa — Testimonium reddit 203
Pondelok — Jussit eos baptizari 204
Utorok — Accipiebant Spiritum 205
Streda — Tichý Duch 205
Štvrtok — Scientiam habet vocis 206
Piatok — Spiritus fortitudinis 207
Sobota — Velebnosť Božia 208

Prvý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Najsvätejšia Trojica 209
Pondelok — Ja som Pán Boh tvoj 210
Utorok — In coelis 211
Streda — Kresťanská radosť 212
Štvrtok — Božie Telo 213
Piatok — Quod tractatis 214
Sobota — Toto čiňte na moju pamiatku 215

Druhý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Moja omša 216
Pondelok — Sacerdos suae victimae 217
Utorok — Kňaz, hostia vlastnej omše 218
Streda — Príprava na sv. omšu 219
Štvrtok — Moja sv. omša 220
Piatok — Srdce Ježišovo 221
Sobota — Sv. omša 222

Tretí týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Nonaginta novem 223
Pondelok — Po sv. omši 224
Utorok — Návštevy Sviatosti oltárnej 225
Streda — Správanie v kostole 226
Štvrtok — Prikladná viera 227
Piatok — Tristis est anima mea 228
Sobota — Viera sa tratí 229

Štvrtý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Bojujúca Cirkev 230
Pondelok — Nečinnosť 231
Utorok — Tlačový apoštolát 231
Streda — Obetavá horlivosť 232
Štvrtok — Múdra horlivosť 234
Piatok — Odborná horlivosť 235
Sobota — Prispôsobená horlivosť 236

Piaty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Bonus odor 237
Pondelok — Deus, in adjutorium 238
Utorok — Voľné chvíle 239
Streda — Moja pracovňa 240
Štvrtok — Pracovná metóda 241
Piatok — Niekoľko rád 242
Sobota — Vážna bohoveda 243

Šiesty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Dobrotivý Boh 244
Pondelok — Všetko sústrediť na Pána Ježiša 245
Utorok — Evanjelium 246
Streda — Stála časovosť evanjelia (I) 247
Štvrtok — Stála časovosť evanjelia (II) 248
Piatok — Neustála sviežosť 249
Sobota — Láska za lásku 250

Siedmy týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Vestimentis ovium 251
Pondelok — Ježiš Vodca 252
Utorok — Príliš náročný Kristus 253
Streda — Zhovievavý Kristus 254
Štvrtok — Písmo sväté 254
Piatok — Štúdium sv. Písma 255
Sobota — Ako študovať sv. Písmo 256

Ôsmy týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Nespravodlivý správca 257
Pondelok — Kult Otca 258
Utorok — Repleti sunt Spiritu Sancto 259
Streda — Moja kázeň 260
Štvrtok — Kázeň, možné úskalie rozjímania 261
Piatok — Ako hovoriť o Kristovi 262
Sobota — Len z lásky môžeme dobre hovoriť 263

Deviaty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Lacrymatus est 264
Pondelok — A Ježiš zaplakal 265
Utorok — Hodnota samoty 266
Streda — Requiescite 267
Štvrtok — Kniha Nasledovania 268
Piatok — Ohník, z ktorého sa ešte dymí 269
Sobota — Chápavý duch 270

Desiaty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Pharisaeus stans 271
Pondelok — Láska bez lásky 272
Utorok — Kúkoľ a dobré semeno 273
Streda — Protivníci 274
Štvrtok — Rutína 275
Piatok — Moje reči 276
Sobota — Quare tristis es? Spera 276

Jedenásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Efeta 277
Pondelok — Úzkostlivosť 278
Utorok — Zodpovednosť (I) 279
Streda — Zodpovednosť (II) 280
Štvrtok — Pozornosť na malé veci 281
Piatok — Spomienka na vysviacku 282
Sobota — Oduševnenie 283

Dvanásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Milosrdný Samaritán 284
Pondelok — Pokora (I) 285
Utorok — Pokora (II) 285
Streda — Kňazská moc 286
Štvrtok — Kňazský znak 287
Piatok — Po ich mene 288
Sobota — Mária, moja Matka 289

Trinásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Novem ubi sunt? 290
Pondelok — Príbuzní 291
Utorok — Vzťahy k iným kňazom 292
Streda — Môj biskup 293
Štvrtok — Moji spolupracovníci 294
Piatok — Horlivosť za duše 295
Sobota — Zniesť hanbu 296

Štrnásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Mammonae 297
Pondelok — Nil solliciti sitis (I) 298
Utorok — Pohodlný život 300
Streda — Nil solliciti sitis (II) 301
Štvrtok — Modlime sa rozumno 302
Piatok — Liturgia 303
Sobota — Breviár 304

Pätnásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Naim 305
Pondelok — Liturgický duch 306
Utorok — Rozjímanie 307
Streda — Nemo esq qui recogitet corde 308
Štvrtok — Zameškávanie rozjímania 309
Piatok — Osobné rozjímanie 309
Sobota — Vytrvalosť v rozjímaní 310

Šestnásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — In interiorem hominem 311
Pondelok — Slabé výsledky 313
Utorok — Styk s Bohom vo vnútri duše 314
Streda — Myšlienka na Boha 315
Štvrtok — Duševné útechy 316
Piatok — Prijímanie milosti 317
Sobota — Stotisíc svetov 318

Sedemnásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Vocatione qua vocati estis 318
Pondelok — Nešťastná doba 319
Utorok — Nebeský oheň 320
Streda — Kňaz a súčasná doba 321
Štvrtok — Očisťujúca činnosť 322
Piatok — Povolanie prameňom príjmov 323
Sobota — Čo si urobil so svojím bratom? 324

Osemnátsy týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Remittuntur peccata 325
Pondelok — Cura teipsum 326
Utorok — Nebezpečentsvo súcitu 326
Streda — Žiarlivosť na svoj vplyv 327
Štvrtok — Mrzutá povaha 328
Piatok — Bez lásky 329
Sobota — Almužna 330

Devätnásty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Svadobná hostina 331
Pondelok — Ohováranie 332
Utorok — Vedieť v čas odísť 333
Streda — Prebúdzajme povolania 334
Štvrtok — Svätí 335
Piatok — Fajčenie 336
Sobota — Mária a moje povolanie 337

Dvadsiaty týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Gula 337
Pondelok — Charitatem primam reliquisti 338
Utorok — Svätosť a dobrá vôľa 339
Streda — Sebazapieranie a dokonalosť 340
Štvrtok — Dokonalosť a kňazské združenia 341
Piatok — Dokonalosť a evanjeliové rady 342
Sobota — Osobná láska ku Kristovi 343

Dvadsiatyprvý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Redde quod debes 343
Pondelok — Predvídajme svoju smrť 344
Utorok — Vive moriturus 345
Streda — Dvakrát zomrieť 346
Štvrtok — Moje tituly na smrť 347
Piatok — Náhrobný nápis 348
Sobota — Trápený láskou 349

Dvadsiatydruhý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Si iniquitates 350
Pondelok — Kňaz a očistec 351
Utorok — Statura pusillus 352
Streda — Sentire cum Ecclesia 353
Štvrtok — Cirkev 354
Piatok — Clamavit 355
Sobota — Masy ľudu 356

Dvadsiatytretí týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Vetus homo crucifixus 357
Pondelok —
Utorok —
Streda — Rozjímania pre tieto dni nájdeš
Štvrtok — po 6. nedeli po Zjavení Pána
Piatok —
Sobota —

Dvadsiatyštvrtý týždeň po Sv. Duchu:

Nedeľa — Abominatio desolationis 358
Pondelok — Peklo 359
Utorok — Posledná sv. omša 360
Streda — Dôvera 361
Štvrtok — Úplná odovzdanosť 362
Piatok — Nijaká prostrednosť 363
Sobota — Koniec sveta 364

IV. NIEKTORÉ SVIATKY:

3. decembra — Sv. František Xaverský 369
8. decembra — Nepoškvrnené Počatie 369
21. decembra — Sv. Tomáš, apoštol 370
28. decembra — Sväté Mláďatká 371
25. januára — Obrátenie sv. Pavla 372
29. januára — Sv. František Saleský 373
2. februára — Simeon 374
7. marca — Sv. Tomáš Aquinský 375

19. marca — Sv. Jozef 376
21. marca — Sv. Benedikt 377
25. marca — Zvestovanie 378
30. apríla — Sv. Katarína Sienská 378
Apríl — Ochrana sv. Jozefa 379
Máj — Máriin mesiac 380
27. mája — Sv. Filip Neri 381
21. júna — Sv. Alojz z Gonzagy 382
24. júna — Sv. Ján Krstiteľ (I) 383
25. júna — Sv. Ján Krstiteľ (II) 384
29. júna — Peter, miluješ ma? 385
30. júna — Sv. Pavol 386
1. júla — Navštívenie 387
2. júla — Magnificat 387
19. júla — Sv. Vincent z Pauly 388
31. júla — Sv. Ignác z Loyoly 389
2. augusta — Sv. Alfonz z Liguori 390
4. augusta — Sv. Dominik 391
9. augusta — Sv. farár arský 392
15. augusta — Nanebevzatie 393
20. augusta — Sv. Bernard 394
8. septembra — Narodenie Panny Márie 395
2. októbra — Anjeli strážcovia 396
3. októbra — Sv. Terezka Ježiškova 397
4. októbra — Sv. František Asiský 398
15. októbra — Sv. Terézia Avilská 399
17. októbra — Sv. Margita-Mária Alacoque 400
1. novembra — Všechsvätých 401
5. novembra — Pozostatky svätých 401
24. novembra — Sv. Ján z Kríža 402

Doslov 405

RAOUL PLUS

KŇAZSKÉ ROZJÍMANIA

Z francúzského originálu (Mon oraison) preložil Ján Tóth. Obálka a úvodná kresba od Dr. V. A. Zavarského. So schválením Apoštolskej administratúry v Trnave, č. 1578/50 zo dňa 30. mája 1950 v náklade 2.200 exemplárov vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave 1950. Písmom garmond Excelsior vytlačily Západoslovenské tlačiarne, nár. podnik, prevodzovňa 1, v Trnave 1950.

Papier pridelený výmerom PIO č. 7591/1950-II/1 zo dňa 9. mája 1950.